

SAVONLINNAN MUSEON LAUSUNTOJA 2024

1 / 11.1.2024 Metsitystukihakemus 12-2024-42-H1-1, Enonkoski:

Suunnitellun metsityskohteen itäpuolella sijaitsee kaksi muinaismuistolain 295/63 suojelemaa kiinteää muinaisjäännöstä. Metsitystukihakemuksen mukaisilla toimilla ei kuitenkaan ole vaikutusta kiinteään muinaisjäännökseen, joten Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista hakemuksesta

2 / 19.1.2024 Muutoslupa, Brahentie 54, Mikkeli:

Rakennus on entinen sotilasvirkatalo 1700-luvulta ja se on toiminut mm. Suomen ensimmäisenä sotakouluna, vuokratyössä, kestikievarina, emäntäkouluna ja päiväkotina. Se on Ristiinan kirkonkylän vanhimpia rakennuksia.

Kohde on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Ristiinan vanha kuntakeskus). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kohde on merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennussuojelukohteeksi.

Yleiskaavassa (1995) Brahenlinna on merkitty suojelukohteeksi eli kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi. Kohde on merkitty yleiskaavaan myös osaksi kulttuurihistoriallisesti merkittävää aluetta, jossa rakentamistoimenpiteet edellyttävät tarkempia selvityksiä. Rakennuksella on asemakaavassa (1998) merkintä sr-1: suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus. Rakennuslain 135 §:n 1 momentin nojalla määrätään, että rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka vähentävät sen rakennustaiteellisesti tai historiallista arvoa sekä piha-alueella K-2/s: alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueella sijaitsevia istutuksia, puurivejä, kiveyksiä ym. rakennelmia ei saa muuttaa, purkaa tai hävittää niin, että kohteen tai sen ympäristön kulttuurihistoriallinen arvo vähenee. Museovirasto ja rakennushallitus ovat luokitelleet rakennuksen varjelluksi läänikohtaisen valtiorakennusten suojelupäätöksen yhteydessä vuonna 1993.

Rakennuksen eteläpäätyyn asennetaan kaksi ulkoyksikköä harmaiden metallitolppien päälle hieman seinästä irti. Jalustaa varten valetaan noin 600 x 1000 mm betonilaatta, joka peitetään luonnonkivillä. Ulkoyksiköt verhoillaan seinän sävyyn valkeaksi maalatulla pystylaudoituksella ja katteeksi asennetaan musta bitumipaananuhuopa. Putket viedään sokkeliin läpi alapohjan kautta kellariin, jossa on muut laitteet.

Ulkoyksiköt sijoittuvat suhteellisen näkyvälle paikalle ja ne on pyritty maisemoimaan suojakaapein. Asennustyöt eivät saa vaurioittaa rakennusta. Kondenssivesi tulee ohjata rakennuksen seinustalta asianmukaisesti pois ja huolehtia laitteiden huollosta. Uuden vesijohdon kaivamisessa ja vanhan johdon purkamisessa tulee varoa vahingoittamasta kiviaitaa.

3 / 15.1.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-1793, Pieksämäki:

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

4 / 16.1.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-3728, Mikkeli:

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

5 / 16.1.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-4105, Sulkava:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja mätästys. Aivan kuvion itäreunassa sijaitsee osa kivikautista asuinpaikkaa, joka on suojeltu muinaismuistolain 295/63. Muinaismuistolain mukaan kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen ilman lain nojalla annettua lupaa on kielletty ja mätästys – jos siinä käännetään humuksen alla olevaa kivennäismaakerrosta mättään päälle - saattaa tuhota muinaisjäännöksen ylimpiä kerroksia. Museon arkeologi tekee sulan maan aikaan maastokäynnin, jossa selvitetään ulottuuko muinaisjäännösalue kuviolle asti. Jos muinaisjäännös ulottuu kuvion alueelle niin kuvion itälaita noin 15 metrin leveydeltä on

istutettava istutuskuokalla tai muulla muinaisjäännöstä vahingoittamattomalla tavalla. Jos muinaisjäännös ei ulotu kuviolle asti, niin koko kuvion voi mätästä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

6 / 17.1.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-4305, Puumala:

Osin kuviolle sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Kuvioille on tulossa uudistushakkuu ja osalla kuviota laikutus.

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin. Kuviolle ulottuu vain pieni pätkä kaivettua taistelu- tai yhdyshautaa eikä se käytännössä vaikuta kuvion metsänkätöön.

7 / 17.1.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-4305, Puumala (Puumalan rakennusvalvonnalle):

Osin kuviolle sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Kuvioille on tulossa uudistushakkuu ja osalla kuviota laikutus.

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin. Kuviolle ulottuu vain pieni pätkä kaivettua taistelu- tai yhdyshautaa eikä se käytännössä vaikuta kuvion metsänkätöön.

Savonlinnan museo on 16.1.2024 antanut samansisältöisen lausunnon (6-2024) myös Suomen Metsäkeskuksen pyynnöstä maanomistajalle sekä tiedoksi Suomen Metsäkeskukselle ja UPM-Kymmene Oyj:lle.

8 / 17.1.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-4768, Pieksämäki:

Kuvioille on tulossa avohakkuu ja mätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä metsäkoneilla ajaa tervahautojen yli. Muinaismuistolain 5 § mukaan *"jos muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajoja ei ole vahvistettu, suoja-alueen leveys on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvissä olevista ulkoreunoista."* Tämän perusteella mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä tervahautojen näkyviä ulkoreunoja.

9 / 19.1.2024 Vipusenkuja, asemakaavaehdotus, Savonlinna:

Kaavaehdotukseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön ja arkeologisen kulttuuriympäristön osalta.

10 / 6.3.2024 Hallituksen esitys rakentamislain muuttamiseksi, luonnos:

Orpon hallituksen tavoitteena on korjata Marinin hallitusohjelman mukaisesti laadittua rakentamislakia siten, että hallinnollinen taakka kevenee ja byrokratia vähenee. Purkamisluvan edellytyksiä selvennettäisiin ja kunnan omistaman, asemakaavalla suojellun rakennuksen purkamista helpotettaisiin tilanteissa, joissa rakennus on niin huonossa kunnossa, ettei sitä voida enää käyttää. Rakentamislupahakemusten käsittelylle säädettäisiin määräaika sekä seuraamukset määräajan laiminlyömisestä. Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuuta selvennettäisiin. Museoviranomaisten valitusoikeutta rajattaisiin valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin kohteisiin, mutta valitusoikeus säilyisi edelleen laajempaan kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa. ELY-keskuksen valitusoikeus vastaisi maankäyttö- ja rakennuslain 192 pykälää. Maisematyöluvan valitusoikeutta rajattaisiin tilanteissa, joissa toteutetaan lainvoimaista asema- tai yleiskaavaa.

56§ Purkamisluvan edellytyksistä:

Luonnoksen mukaan rakennuksen, jota ei olisi suojeltu lain nojalla, voisi purkaa kaavan sen salliessa. Kaava ei kuitenkaan saisi olla vanhentunut. Kaavoittamattomalla alueella rakennuksen purkaminen ei saisi aiheuttaa haittaa tulevalle kaavoitukselle tai alueidenkäytön muulle järjestämiselle.

Milloin kaava katsotaan vanhentuneeksi? Kaavoittamattomia alueita on ja niillä sijaitsevien rakennusten mahdollisia kulttuurihistoriallisia arvoja ei ole monestikaan selvitetty. Näin ollen kulttuurihistoriallisesti arvokastakin rakennuskantaa voi päätyä purettavaksi.

Purkamislupa voitaisiin myöntää 2 momentin mukaan muun kuin suojellun rakennuksen purkamiseen aina tilanteessa, jossa rakennukselle ei olisi enää osoitettavissa käyttötarkoitusta tai purettavaksi aiottu rakennus olisi huonokuntoinen eikä sen korjaaminen olisi enää kustannustehokasta. Lisäksi purkaminen voisi tulla kysymykseen, jos rakennus sijaitsi kunnassa, jolla rakennukset ovat menettäneet suurimman osan arvostaan eikä esimerkiksi pankista saisi enää lainaa rakennuksen korjaamiseen. Olennaista rakennuskohteen purkamiselle tällä perusteella olisi se, että purkaminen johtaisi purkumateriaalin uudelleenkäyttöön tai kierrättämiseen. Pienikin määrä riittäisi kriteerin täyttymiseen.

Kuka määrittelee tai miten määritellään kunta, jolla rakennukset ovat menettäneet suurimman osan arvostaan? Puhutaanko rahallisesta arvosta vai kulttuurihistoriallisesta arvosta? Pienenkin määrän hyväksyminen uudelleenkäytettäväksi materiaaliksi vaikuttaa siltä, että purkamiseen kannustetaan säilyttämisen ja kunnostamisen kustannuksella. Esimerkiksi käsitys huonokuntoisuudesta ja käyttötarkoitusmahdollisuuksista voi vaihdella sen mukaan keneltä kysytään.

Pykälän 3 momentin mukaan kunnanvaltuusto voisi myöntää luvan purkaa asemakaavalla suojellun, kunnan omistaman rakennuksen, jos rakennus ei olisi enää teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti korjattavissa, purkaminen johtaisi joko purkumateriaalin uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen, rakennuksella ei olisi enää kulttuurihistoriallista arvoa esimerkiksi huonon kuntonsa takia eikä rakennus olisi valtakunnallisesti merkittävä. Kaikkien edellytysten olisi täytyttävä yhtä aikaa.

Esitys antaa kunnalle poikkeusaseman muihin rakennuksenomistajiin nähden ja heikentää suojelun merkitystä. Kuka määrittää purkamistapauksessa rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon ja merkittävyyden?

Sujuvoittamisen sijaan luonnoksessa esitetyillä muutoksilla voi olla päinvastainen vaikutus monien kohtien tulkinnanvaraisuudesta johtuen.

179–183 § Valitusoikeuden rajaaminen

Valitusoikeus rakentamisluvasta ja purkamisluvasta kumottaisiin sellaiselta rekisteröidyllä yhteisöltä, jonka toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen. Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen valitusoikeus muutettaisiin vastaamaan maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:ää. Museoviranomaisen valitusoikeus rajattaisiin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin suojeltuihin rakennuskohteisiin.

Museoviranomaisen valitusoikeus toteuttamisluvasta rajattaisiin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin suojeltuihin rakennuskohteisiin.

Museolaki (314/2019) edellyttää alueellisilta vastuumuseoilta kulttuuriympäristön vaalimisen edistämistä ja kehittämistä. Esitetty lakimuutos vaikeuttaa alueellisen vastuumuseon toimintaa. Määritelmää valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä voidaan pitää myös tulkinnanvaraisena. Valitusoikeuden poistaminen sellaiselta rekisteröidyltä yhteisöltä, jonka toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai

rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen heikentää perustuslain (2§, 20§) mukaista yksilön oikeutta osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen sekä mahdollisuutta vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon. Rakentamislaisissa luovuttiin kuntalaisen muutoksenhakuoikeudesta, mutta lisättiin rekisteröityjen yhteisöjen ja ELY-keskusten ja museoviranomaisen muutoksenhakuoikeutta. Uudessa esityksessä ei olla palauttamassa kuntalaisen muutoksenhakuoikeutta, rekisteröityjen yhteisöjen vaikuttamisesta luovutaan ja museoviranomaisten ja ELY-keskusten valitusmahdollisuuksia kavennetaan. Muutokset heikentävät merkittävästi niin kuntalaisten kuin museoviranomaisten mahdollisuuksia kulttuuriperinnön vaalimiseen.

Savonlinnan museo yhtyy Museoviraston lausuntoon luonnoksesta hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta (4.3.2024, MV/00055/2024).

11 / 16.2.2024 Vesialueen täytön ja laiturin pysyttäminen kiinteistön 740-895-0-474 edustalla, Savonlinna:

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) alue on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta Savonrannan kk koskimaisema. Oikeusvaikutuksettomassa osayleiskaavassa (2017) km-, M- ja W-alueita. Voimassa olevassa asemakaavassa (2012) huoltotie ja laiturin sijoittuvat VV-, LV- ja W -alueille. Venevajojen (LV-alue) osalta aluetta koskee merkintä ma (maisemallisesti arvokas alue), jonka kaavamääräyksessä todetaan mm. MRL 57 § nojalla määrätään, että alueen ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen maisemallisia, kulttuurihistoriallisia tai luonnonolosuhteista johtuvia arvoja vaaranneta tai heikennetä.

Laituri on rakennettu v. 2022. Laituri on kelluva betoniponttonilaituri, jonka pituus on 11 m ja leveys 1,6 m. Laiturin kulkusillan pituus on 5,5 m ja leveys 1,3 metriä. Näiden yhteismitaksi tulee 15 m. Laiturin kansisto on 28 x 120 mm painekyllästettyä kestopuuta.

Sillan ja ponttonipalkiston kantavat rakenteet 48 x 148 mm kestopuuta. Pengertien kokonaispituus uimarannalta laiturirakenteisiin on 80 m. Pengertien leveys on 5,5 m, josta ajorataa 3 m. Vesialuetta on täytetty noin 15 m² alalta.

Lupahakemuksen liitteenä oli joitain mustavalkoisia valokuvia aloituskokouksesta ja tarkastuskäynniltä. Luonnonmukaisen kivikkoinen ja pajukkoisen rantaviiva on vaihtunut suoraviivaiseen murskeeseen ja soraan, joka erottuu jyrkkää tiepenkerettä vasten. Pukkisaaren länsireunaa on muokattu jo aiemmin uimarannan kohdalta ja nyt loputkin rannasta on muokattu. Ajan myötä uusi pengertie maisemoitunee paremmin ympäristöön, jos kasvillisuutta levittäytyy soran lomaan. Positiivista on helpompi pääsy maisemassa merkittävälle venevajoille, joiden huolto helpottunee jossain määrin tien myötä. Laituri on luonteva osa vesistömaisemaa eikä siihen ole huomautettavaa.

12 / 22.2.2024 Sopenkummun asemakaava, OAS, Juva:

Asemakaavan tarkoituksena on selvittää asuinrakentamisen määrä ja sijoittuminen sekä liikennöinti- ja kulkuyhteyksien järjestäminen alueelle. Alkuvaiheessa selvitetään liittymismahdollisuudet VT14:sta.

Keskustan osayleiskaavassa (2015) suunnitelma-alueita koskee muun muassa merkintä A-1; Alueen asemakaavoituksessa tulee ottaa huomioon näkymien osittainen säilyminen valtatiellä Jukajärven suuntaan. Suunnittelualan koillisnurkassa, pääasiassa suunnittelualan ulkopuolella, on kulttuurihistoriallisesti arvokas tielinjaus; Kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus, Keisarin polku. Aluetta koskevista maankäyttösuunnitelmista on kuultava museoviranomaista. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojeluarvojen säilyttämiseksi tai palauttamiseksi, kuitenkin sallitaan.

Yleiskaavaan merkitty kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus jatkuu kevyenliikenteen reittinä ja vaikuttaa olevan osan matkaa samaa vanhaa tielinjausta. Tielinjaus tulee säilyttää ja suosia tiessä

läpäisevää pinnoitetta. Savonlinnantieltä avautuu puiden välistä hieno maisema pellon yli Jukajärvelle, jonka osittaista säilymistä yleiskaavamääräyksenkin mukaan tulee edistää.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta alue on hankala ja vaatii tarkemman selvittelyn. Viereiseltä, idän puolella olevan kiinteistön 178-439-1-195 peltoalueilta on tehty runsaasti mm. rautakautisia esinelöytöjä ja on erittäin todennäköistä, että löytöalue jatkuu nyt kaavoitettava olevan kiinteistön 178-439-9-31 puolelle. Löytöalueen levintä on mahdollista alustavasti kartoittaa metallinilmaisimella, mutta mahdollisten peltomultakerroksen alla olevien kiinteiden muinaisjäännösten selvitys vaatii tarkempia arkeologisia tutkimuksia.

13 / 25.1.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-6388, Mikkeli:

Kuvioille on tulossa kaistalehaku ja luontainen uudistus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Pienialaisessa hakkuussa ei kajota muinaisjäännökseen.

14 / 26.1.2024 Poikkeamislupa, Savonlinna:

Kiinteistönomistajat hakevat käyttötarkoituksen muutosta kiinteistöllä sijaitsevalle koulurakennukselle. Rakennus on ollut asuinkäytössä jo noin 20 vuotta, mutta edellinen omistaja ei ole hakenut rakennuksen käyttötarkoitukseksi muutosta.

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Pistalan koulu pihoineen, puutarhoineen ja ulkorakennuksineen sijaitsee mäellä Pistalanjärven ja Karvionjärven välisellä kapealla kankaalla kylätien varressa. Pistalan koulu on tyypillinen 1920-luvun maalauskansakoulu, joka on rakennettu valtakunnallisten tyyppiirustusten mukaan. Koulu on lakkautettu vuonna 1997. Rakennusryhmä on yksityiskäytössä. Maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy rakennushistoriallisia ja historiallisia arvoja.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Pistalan koulu on merkitty kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Poikkeaminen ei vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista (MRL § 171). Koulu on lakkautettu vuonna 1997 ja rakennus on ollut jo noin 20 vuotta asuinkäytössä. Rakennuksen sisätiloja on remontoitu 2000-luvun alkupuolella, kaupungin rakennusvalvontaviranomainen on käynyt katsomassa tilat syksyllä 2023 ja todennut ne asuinkelpoisiksi.

15 / 15.2.2024 Sähköverkon saneeraus, Sahalahti–Ihanteensalo, Puumala:

Suunnitelma-alueen länsiosassa on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) merkintä ma-alue, Lietvedentien maisema. Suunnitelma-alueen itäosassa Sahanlahti on merkitty maakuntakaavassa maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi, ma. Taajamayleiskaavassa (2016) Sahanlahden alue on KM- ja RM-alue ja asemakaavassa (2020) kaapelityöt osuvat osin RM- ja s-1-alueelle sekä sr-1-rakennuksen lähelle. Lietvesi-Suur-Saimaan osayleiskaavassa (2014) maakunnallisesti merkittävä Lietvedentien maisema-alue on merkitty ma-1 merkinnällä: Maiseman vaalimisen kannalta merkittävä alue. Alueen maisemalliset ominaispiirteet: avoimet näkymät sokkeloiseen vesistöön, tulee säilyttää. Alueelle mahdollisesti toteutettavat maisemassa näkyvät rakennelmat on toteutettava niin, että ne eivät turmele kaunista maisemakuvaa. Alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman MRL 128 §:n mukaista lupaa. Ympäristöön merkittävästi vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta ja alueelliselta ELY-keskukselta. Lisäksi esim. Pieni- ja Iso-Korkeasaaren rantoja koskee osittain ma-merkintä: Maisemallisesti arvokas alue. Ohjeellinen aluevaraus, jonka sisämaan puoleista rajaa voidaan tarkentaa metsätalouden toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa. Alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman MRL 128 §:n mukaista lupaa.

Lietvedentien maisema-alueella maakaapelia vedetään aivan Lietvedentien varteen ja järven pohjaan, ilmajohtoja puretaan sekä joitain muuntamoita rakennetaan. Sahanlahden alueella, kosken länsipuolella asennetaan maakaapelia suojellun työväen asuinrakennuksen ja uudempien mökkien läheisyyteen ja ilmajohtoa puretaan. Suunnitelmiin ei ole huomauttamista rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta.

Suunnittelualueella sijaitsee laajahko kivikautinen asuinpaikka (Pistohiekka A, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin kohde 623010001), joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kohde Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:
<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.623010001>

Suunnitelman mukaan muinaisjäännösalueelta puretaan tien vieressä kulkeva pienjännitelinja ja kaivetaan 20 kV maakaapeli tien varteen. Suunnitelmasta ei ole huomauttamista, jos kaapeli kaivetaan tien luiskaan tai ojaan. Muussa tapauksessa Savonlinnan museo pyytää ottamaan yhteyttä museon arkeologiin asiasta neuvottelemista varten.

Suunnitelman mukaan Heiskantien varteen kaivetaan 20 kV maakaapeli. Tien molemmin puolin on varhaismetallikautinen asuinpaikka (Pistohiekka B, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 623010009), joka on muinaismuistolailla suojeltu. Kohde Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:
<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.623010009>

Suunnitellun maakaapelin sijoittaminen vaatii Savonlinnan museon arkeologin maastokäynnin, jotta voidaan arvioida, tuleeko maakaapelin kaivaminen koskemaan kiinteää muinaisjäännöstä ja tarvitaanko muinaisjäännösalueelle kaivamisen ajaksi arkeologinen valvonta. Maastokäynti on mahdollista tehdä vasta sulan maan aikaan.

16 / 14.3.2024 Mäntyharjun rakennusjärjestys, OAS:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käy hyvin ilmi rakennusjärjestyksen päivittämisen lähtökohdat ja tavoitteet sekä osallistumis-, vuorovaikutus- ja päätöksentekomenettelyt. Rakennusjärjestys on tarkoituisuudistaa siten, että se tulisi voimaan samaan aikaan uuden Rakentamislain kanssa 1.1.2025.

Rakentamislain (§ 17) mukaan rakennusjärjestyksessä voidaan antaa paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset. Rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia. Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea rakennuspaikkaa ja muita alueita, rakennuksen kokoa ja sen sijoittamista, rakennuksen sopeuttamista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja ja muita rakennusta pienempiä rakennuskohteita, rakennetun ympäristön hoitoa, vesihuollon järjestämistä, sekä muita niihin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja. Rakennusjärjestyksen uusimiseen sisältyy myös vaikutusten arviointi, joka kohdistuu muun muassa rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.

Rakennusjärjestyksen uudistamisessa on hyvä miettiä millaisin määräyksin kunnan erityyppisten kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden turvaamista voidaan edistää sen lisäksi mitä rakentamislaisissa ja muualla määrätään. Uuden lain myötä osa rakennuksista ei tarvitse luvitusta ja vastuuta on siirretty rakennusvalvonnalta rakentamis- tai korjaustoimeen ryhtyvälle itselleen. Suunnittelussa voidaan esimerkiksi miettiä olisiko joissain tapauksissa erityyppisten kohteiden määritys olla yhteydessä rakennusvalvontaan, jotta omistajia voidaan ohjata kulttuuriympäristötiedon äärelle. Kaavatilanne on erilainen kunnan eri alueilla ja inventointitiedoissakin on vaihtelua tai sellaisia ei ole ollenkaan. Kohteilla voi olla kulttuurihistoriallista merkitystä, vaikka niitä ei olisikaan suojeltu.

Suunnittelussa on hyvä miettiä myös pitäisikö rakennusjärjestyksessä ottaa kantaa missä tapauksissa uuden rakennuskohteen rakentamisella on vähäistä merkittävämpää vaikutusta ja rakentaminen edellyttäisi rakentamislupaa (RakL § 42). Kannattaa miettiä myös, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi laittaa esim. linkkejä kulttuuriympäristötiedon lähteille kuten RKY-sivustolle.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on jättänyt esityksen arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Työryhmä ehdottaa, että muinaismuistolaki korvattaisiin lailla arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Lisäksi ehdotetaan muutettavan eräitä muita asiaan liittyviä lakeja. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluisivat arkeologiset jäännökset, löydöt ja niistä arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lain mukaisesti hankittu tai tuotettu tieto. Osa arkeologisista jäännöksistä olisi rauhoitettu muinaismuistolain tavoin suoraan lain nojalla. Suoraan lakiin perustuvan rauhoituksen kriteereitä ehdotetaan täsmennettävän aikarajoilla. Lisäksi jäännöksiä olisi mahdollista rauhoittaa erikseen tehtävillä päätöksillä.

Lain valmistelussa on huomioitu arkeologista kulttuuriperintöä koskevan käsityksen muuttuminen, perustuslain ja muun lainsäädännön muutokset sekä muinaismuistolain soveltamiskäytäntö. Museovirasto säilyisi arkeologisen kulttuuriperinnön rauhoitusta valvovana viranomaisena, ja alueellisten vastuumuseoiden asiantuntijaroolia täsmennettäisiin.

Jos uusi laki arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vahvistetaan Mäntyharjun kunnan rakennusjärjestyksen uudistamisen aikana, uusi laki tulee ottaa huomioon rakennusjärjestystä uudistettaessa.

17 / 7.3.2024 Asemakaavan muutos, ehdotus, Savonniemi, Savonlinna:

Suurin osa kaavamuuosalueesta on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Olavinlinna, Kyrön- ja Haapasalmen kulttuurimaisema) ja valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita (VAMA 2021 Kyrönsalmen kulttuurimaisema). RKY- ja maisemarajaus on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016).

Ydinkeskustan osayleiskaavassa (1997/2011) Huvila on merkitty rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokkaaksi rakennukseksi, jota ei saa purkaa. Huvilan ympäristö on majoitus-, liike- ja ravintolarakennusten korttelialuetta, rannat puistoa ja uimahallin ja pelikenttien alue urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta.

Vireillä olevassa strategisessa yleiskaavassa alue on osoitettu matkailupalveluiden alueeksi, jossa uudis- ja täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa ympäristöönsä mittakaavaltaan ja kaupunkikuvallisesti sekä suunnitteluratkaisuilla tulee edistää viihtyisää maisema- ja kaupunkikuvaa---. Ranta-alueet on osoitettu viheralueiksi, joiden tarkemmassa suunnittelussa tulee --- ottaa huomioon luonnon-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen. RKY- ja VAMA-alueella määrätään muun muassa, että täydennysrakentamisen ja ympäristön muutosten tulee olla sellaisia, että alueen rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas luonne säilyy. Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on annettava kaavamääräykset maiseman, rakennetun kulttuuriympäristön ja suojeltavien rakennusten säilyttämiseksi. Ja että maankäytön ratkaisujen ja täydennysrakentamisen on tuettava arvokkaan kansallismaiseman säilyttämistä. Merkittävimpiin suunnitelmiin tulee sisällyttää kokonaistarkastelu ja arvio maisema-arvojen säilymisestä. Tarkemmassa kaavoituksessa on annettava kaavamääräykset maiseman ja suojeltavien rakennusten ja siltojen säilyttämiseksi.

Asemakaavassa (2013) Huvila on merkitty suojeltavaksi rakennukseksi: Maisema- ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus, joka suojellaan. Muutokset eivät saa vähentää suojeluarvoa. Rakennuksen ulkovaippaa korjattaessa on vesikatko sekä julkisivut ikkuna- ja oviaukkoineen sekä rakennustaiteelliset yksityiskohdat säilytettävä. Lisäksi yleismääräyksissä on tarkentavia määräyksiä uudisrakentamiselle.

Huvilan alue, pohjoisosan puisto ja ranta-alueet ovat osa Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston rajausta.

Museon kommentit

Uudessa kaavaehdotuksessa on säilytetty Huvilan ja sen ulkorakennuksen suojelumerkinnyt ja RKY- sekä VAMA-alueen osoittava ma-1-merkintä määräyksineen. Myös yleismääräys rakentamisen tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkeatasoista ja valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön soveltuvaa on entisenlainen. Aiempaan kaavaehdotukseen verrattuna Huvilan eteläpuolisen katetun terassin aluetta on pienennetty 50 m², mikä on positiivista. Kaavamääräyksessä sanotaan, että katoksen tulee olla mittasuhteiltaan ja arkkitehtuuriltaan selkeästi päärakennukseen nähden alisteinen ja sen ominaispiirteisiin sopeutuva. Kaavamääräys on tarpeellinen, mutta terassialueen kattamista kiinteän katteen sijaan esimerkiksi siirreltävillä varjoilla tai markiiseilla kannattaa myös harkita, sillä kiinteä katos jo tehdyn katoksen lisänä saattaa levittää rakennusta häiritsevästi.

Voimassa olevassa asemakaavassa otetaan kantaa myös KL-1-alueen pihapiiriin; pihapiirin istutusten ja pinnoitteiden --- on sovelluttava suojelurakennuksen tyyliin. Myös tässä kaavamuutoksessa kannattaa kiinnittää huomiota erityisesti KL-1-alueen, mutta myös KL-2-alueen pinnoitteiden ja istutusten soveltuvuuteen valtakunnallisesti merkittävälle alueelle ja suojelurakennusten tyyliin.

Kaavaselostuksen mukaan Puistokatua levennetään sen itäreunasta ja paikalle on mahdollista sijoittaa linja-autopysäkki ja yleisiä pysäköintipaikkoja henkilöautoille. Rannan puistoalueet sekä alue Huvilalta entiselle sairaalalle ovat osa kansallista kaupunkipuistoa. Museo toistaa aikaisemman lausunnon mukaisesti, että Puistokadun varren autopaikat vievät puistolta tilaa ja erottavat historiallisesti toisiinsa liittyvät Huvilan ja entisen yleisen sairaalan entistä enemmän toisistaan. Samoin Huvilan ja sairaalan välinen yhteys heikkenee, kun LPA-alue tuodaan melkein kiinni suojelurakennuksiin ja kasvillisuutta joudutaan poistamaan. Puusto ja muu kasvillisuus luo viihtyisyyttä, pehmentää maisemallisia vaikutuksia ja yhdistää eri alueita toisiinsa, mikä tulee huomioida myös LPA-alueella. Positiivinen muutos edelliseen kaavaehdotukseen on se, että parkkialuetta ei uloteta Uimahallinkadun varren kallioalueelle.

Itärannalla asemakaavamuutos ei enää edellytä vesialueen täyttöä eikä muutoksia rantaviivaan, mikä on merkittävä parannus edelliseen kaavaehdotukseen. Kaavaselostuksen mukaan hotellin toteutuessa osa rantaraittia siirretään muutaman metrin lähemmäs hiekkarantaa. Samalla raitin pengerrys tulisi lähemmäksi hiekkarantaa. Puusto rantaraitin ja järven välissä säilyy, mutta asemakaavan toteutuessa suurin osa puustosta nykyisen tenniskentän ja rantaraitin välistä todennäköisesti joudutaan poistamaan. Koko kaava-alueella tulisi säilyttää mahdollisimman paljon puustoa ja muuta kasvillisuutta sekä välttää jyrkkiä leikkauksia ja pengerryksiä.

V-2-alueella kelluvien laitureiden ja lautan yhteenlaskettua alaa on pienennetty 1000 k-m²:stä 700 k-m². Hotellin tonttia ja yleisötapahtuma-aluetta on pienennetty. Hotellin rakennusoikeutta on pienennetty 5000 k-m²:sta 3800 k-m² ja kerroslukua nostettu kerroksella (IV). Yta-1-alueen kaavamääräyksessä sanotaan, että yleisötapahtumia varten alueelle saa sijoittaa väliaikaisen teltan enintään neljän vuorokauden ajaksi kerrallaan, minkä jälkeen telttä rakenteineen on purettava. Esiintymislavalle on oma rakennusala, johon saa rakentaa pysyvän 60 m² lavan ja lavan saa kattaa vuosittain ajalle 1.5.–30.9.

Kaavaprosessissa on tullut todettua, että alue on yksinkertaisesti liian pieni, jotta kaikki halutut toiminnot saataisiin sovitettua alueelle kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot täysin huomioiden. Kulttuuriympäristön kannalta kaavaehdotus on parantunut edellisestä versiosta, mutta alueen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvojen huomioimisessa olisi vielä parannettavaa. Esimerkiksi varmistamalla tapahtuma-alueen reunalla sijaitsevan puuston säilyminen ja pudottamalla hotellirakennuksen harjakorkeutta noin alueen puiden latvojen tasolle myös maisemalliset vaikutukset paranevat. Jos Huvilan ympäristön viheralueita saisi rauhoitettua parkkipaikoilta ja parkkipaikalla huomioitua myös kasvillisuutta sekä huomioitua muita lausunnoissa aiemmin esitettyjä huomioita alueen kulttuuriympäristöarvot säilyisivät vielä paremmin.

Savonlinnan museolla ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

18 / 9.2.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-13609, Mäntyharju:

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännöksen päälle sekä kaivantojen yli metsäkoneilla ajaminen on kuitenkin kielletty.

19 / 28.2.2024 Virtasalmen koulun maalaus, Pieksämäki:

Virtasalmen entinen kirkonkylän kansakoulu valmistui vuonna 1890. Rakennuksessa on säilynyt hyvin alkuperäisiä piirteitä. Rakennus vuorattiin ilmeisesti vuonna 1902 ja maalattiin seuraavana vuonna. Ainakin vuonna 1911 rakennus maalattiin jälleen, 1957 peruskorjattiin ja 1997 maalattiin. Analyysiraportin mukaan seinässä ja ikkunoissa on 11 maalikerrosta, vuorilaudoissa 8 ja ulko-ovessa 4. Päätykolmioiden seinäpintojen, räystäänalusten tai vesipeltien maalikerroksia ei ole ilmeisesti tutkittu.

Virtasalmen entinen kirkonkylän kansakoulu on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) merkitty kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi (ma). Alueella ei ole yleiskaavaa. Asemakaavassa (2022) koulu on merkitty sr-kohteeksi ja kortteli YO-alueeksi. Sr-määräys kuuluu: Suojeltava rakennus, jolla on kulttuurihistoriallista merkitystä. Rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen historiallisesti arvokas luonne säilyy. Jos rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakentamistoimenpiteitä tämän tavoitteen vastaisesti, on rakennusmuutos- ja korjaustöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan tyyliin sopimattomat muutokset. Kohteeseen merkittävästi vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta.

Rakennuksen julkisivu on vaaleansininen, päätykolmiot ovat vaaleita ja ikkunoiden ja ovien vuorilaudat ja ikkunapokat valkoiset, paitsi ullakon ikkunoiden vuorilaudat vaaleansiniset. Räystään alusta ja ikkunoiden vesipellit ovat myös vaaleansiniset, kattotuolit ja räystäslaudat valkoiset. Värityys muutetaan okrankeltaiseksi ja päätykolmiot hieman vaaleammiksi. Räystäänalus, ikkunat sekä ikkunoiden ja ovien vuorilaudat maalataan valkoisiksi, metallikaiteet, talotikkaat ja ikkunapellit raudanpunaisiksi ja ulko-ovi punertavan ruskeaksi.

Kaikki maalikerrokset poistetaan mekaanisesti, kemiallisesti tai/ja IR-heaterilla. Lahot tai muuten heikot puuosat uusitaan ja kiinnitykset tarkastetaan. Valittuihin kohtiin jätetään alueet, joista maalikerroksia ei poisteta, jotta maalikerroksia on mahdollisuus tutkia myöhemmin. Maalauksesta tehdään mallit. Seinät maalataan Uula pellavaöljymaalilla.

Puuikkunoiden kittaukset uusitaan Tikkurilan Pellavaöljykitillä, ennen kittautusta urat pohjustetaan Uula pellavaöljymaalilla. Mahdolliset lahot puuosat ja rikkiäiset lasit uusitaan. Ikkunoiden ulkopinnat maalataan Uula pellavaöljymaalilla. Ikkunapellit kunnostetaan ja maalataan alkydimaalilla raudanpuna sävyyn.

Rakennus on saanut nykyiset värisävyt noin 1980-luvun puolenvälin jälkeen ja maalikerroksista on otettu näytteitä, joskin ei aivan joka paikasta. Maalinäytteen perusteella vaakapaneelipinnan pohjimmainen maalikerros on ollut kuultava okransävyinen, ikkunan pohjimmainen kerros valkoinen, vuorilaudan pohjimmainen kerros harmaa ja ulko-oven valkoinen. Analyysiraportissa ei ole analysoitu onko osa maalikerroksista mahdollisesti pohjamaalia tai ovatko värit esimerkiksi voineet sekoittua keskenään. Koulusta tehdyn historiakirjan mukaan rakennuksen ensimmäiseksi väriksi ainakin suunniteltiin harmaata ja sellainen värikerros seinästä löytyy, joskin ei aivan pohjimmaisena. Varsinainen konservaattorin tekemä väriselvitys, jossa eri aikakausien värikerrokset ajoitetaan ja värisävyt määritetään arkistotyöskentelyn, näytteiden ja esilleottojen avulla, olisi antanut vielä varmemman pohjan väripäätöksille.

Työselostuksen mukaan kaikki maalikerrokset poistetaan. Poistamalla kaikki kerrokset poistetaan rakennuksen historiaa. Muovisideaineiset maalikerrokset on hyvä poistaa, mutta jos pohjalla on tiukasti

kiinnipysyvää pintaa, ei sellaisia ole välttämätöntä poistaa. Alimmissa maalikerroksissa on käytetty lyijyä, joka myös suojaa puuta. Jos kaikki poistetaan, suunnitelmassa on hyvin huomioitu jätettäväksi seiniin alueita, joista maalia ei poisteta, jotta maalikerroksia pääsee tarvittaessa tutkimaan myös myöhemmin. Alueet on hyvä jättää vaakapaneeliosasta, päätykolmiosta, ikkunasta, ikkunakarmista, vuorilaudasta, räystäänaluksesta ja kattotuolista ja merkitä jätettävät kohdat julkisivupiirustukseen.

Museo pyytää osallistumista mallikatselmuksiin.

20 / 29.2.2024 Poikkeamislupa, Porrassalmenkatu 35-37, Mikkeli:

Kaksikerroksisen kivisen P-rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Carl Ludvig Engel vuonna 1840 uuden perustettavan lääninsairaalan päärakennukseksi. Rakennusta laajennettiin 1870–1880-luvuilla sekä 1920-luvulla. Lääninlasarettirakennus on sairaalakorttelin vanhinta rakennuskerrostumaa.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Mikkelin Hallitustori ympäristöineen). RKY-alue on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena ja Keskussairaalan vanhat rakennukset maV-kohteena. Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) RKY-alue on myös huomioitu ja P-rakennus muiden keskussairaalan vanhojen rakennusten kanssa rakennussuojelukohteena. Asemakaavassa (2015) rakennusta koskee merkintä sr, korttelia YS ja pihaa /s. Rakennuksesta on tehty rakennushistoriaselvitys vuonna 2019 (Selvitystyö Ahola).

Asemakaavamääräysten mukaan vanhoilla sairaalarakennuksilla ja piha-alueella istutuksineen, kulkuväylineen ja aitoineen on rakennustaiteellisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja, joita ei saa purkamalla tai muutostöiden yhteydessä hävittää. --- Korttelialueille on laadittava kokonaisvaltainen piha-, viher- ja istutussuunnitelma, joka on yleissuunnitelmatasoisena esitettävä koko kaava-alueelle rakennuslupa-asiakirjoihin liitettynä ja kaupungin viheralueista vastaavan yksikön hyväksymänä. --- Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka turmelevat rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Ennallistavia muutostöitä saa tehdä.

P-rakennukseen sijoitetaan lastensuojeluyksikkö ja rakennuksen itäpuolelle rakennetaan ulkoilualue, joka aidataan metalliaidalla. Rakennusta lähimpänä oleva viheralue säilyy ja nykyiselle parkkipaikalle rakennetaan osin leikkialue ja osa parkkipaikoista säilyy. Rakennuksen itäsivun reunoille laajennusosiin tehdään sisäänkäynnit, jotka katetaan korkeiden, mustien terästolppien kannattamalla tasaisella mustalla peltikatolla. Toisen sisäänkäynnin kohdalle tehdään kierreportaat, kun toisesta kerroksesta avataan oviaukko portaille. Kummankin reunan sisäänkäyntiä varten valetaan betonista portaat. Uusien sisäänkäyntien kohdalla oli oviaukot parvekkeille 1930-luvulla, mutta parvekkeet poistettiin ja ovet ummistettiin 2000-luvulla. Länsisivun sisäänkäynnin esteettömyyttä parannetaan.

Uusi käyttötarkoitus palvelee korttelin päätarkoitusta terveydenhuollon ja sosiaalitoimen alueena. Museo yhtyy Etelä-Savon ELY-keskuksen lausuntoon (26.2.2024, ESAELY/291/2024). Suunnittelussa tulee huomioida asemakaavamääräykset ja rakennushistoriaselvityksen tulokset. Muutosten tulee sopeutua rakennuksen arkkitehtuuriin ja historialliseen ympäristöön. Ulkotiloissa huomiota tulee kiinnittää katoksiin, uusiin oviin, piha-alueeseen ja sen aitaan; materiaaleihin, malleihin ja värikyseen. Esimerkiksi korkeat katokset ovat rakennuksen julkisivussa vieras elementti, joiden todellista hyötyä tulee punnita tarkkaan. Museo ottaa tarkemmin kantaa muutoksiin mahdollisessa rakennuslupavaiheessa.

Museo suosittelee hankkeesta tehtävän rakennussuojeluselostuksen, jossa esitetään suunnitelman vaikutukset suojelun kohteeseen ja perustellaan ratkaisut rakennussuojelun toteutumisen kannalta: <https://www.korjaustaito.fi/fi/restauroinnin-polku/suuren-hankkeen-polku/toimenpiteiden-maarittely/rakennussuojeluselostus?page-link=myTabWidget>

21 / 16.2.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-16570 Kivioja, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäänköksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu. Metsänkätöille ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

22 / 28.2.2024 Mikkelin teatterin julkisivukorjaukset, Mikkel:

Mikkelin teatterin piirustukset on laatinut arkkitehti W. A. Tötterström vuonna 1892. Rakennus tehtiin vapaapalokunnalle ja se on tyyliltään uusrenessanssia. Vierailivat teatteriesitykset siirtyivät palokunnantaloon ja kaupunginvaltuusto kokoontui talossa 1898-1900. Vuonna 1914 talo toimi venäläisen sotaväen majoituspaikkana. Rakennusta laajennettiin vuonna 1911, rakennuspiirustukset laati arkkitehti Otto Holm ja muutostyöt keskittyivät itäpäätyyn, jonne tehtiin kivinen näyttämöosa ja palotorni. Rakennusta laajennettiin ja muutettiin vuonna 1934 Martti Välikankaan suunnitelmin, kun VPK luovutti tontin kaupungille ja kaupunki halusi rakennukseen ajanmukaisen juhlatilan. 1970-luvulla rakennusta laajennettiin ja korjattiin Mikkelin teatterin käyttöön. Inventoinnin mukaan rakennus on maakunnallisesti arvokas kohde, jolla on rakennushistoriallista ja maisemallista arvoa. Rakennus muodostaa Savilahdenkatu 13 kanssa kaupunkikuvan kannalta merkittävän kokonaisuuden ja on tyylillinen harvinaisuus kaupungissa.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) teatteritalon vanha osa on merkitty kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi. Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kohde on osa sk-alueita ja kohteella on sr-merkintä: rakennussuojelukohde, jonka arvokas rakennuskanta ja lähiympäristö tulee säilyttää. Suoritettavissa muutos-, korjaus- ja laajennustoimenpiteissä on säilytettävä kohteen kulttuuri- ja rakennushistorialliset arvot. --- Asemakaavassa (1983) kohde on kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueella (YY).

KORJAUSSUUNNITELMA

Rakennuksen rappaukset uusitaan kokonaisuudessaan. Alkuperäistä julkisivumateriaalia jätetään näkyviin erikseen sovittaviin kohtiin. Rappausalueilla tehdään värikerrostutkimus tilaajan toimesta ennen rappauskerroksen poistamista ja samalla selvitetään rappauskäsittelyn alkuperään liittyvät työtavat, jotka vaikuttavat pinnan muotoon ja struktuuriin. Kaikki uusittavat koristeelliset osat mitataan ja niiden profiilit dokumentoidaan korvaavien osien tekoa varten. Kaikki rappauskerrokset tehdään kalkkilaastilla (KS 100/0) märkäläastimenetelmällä. Uusien rappauksen pintastruktuurin ja detaljien tulee olla nykyistä rappausa vastaavia. Värisävyt erillisen väritutkimuksen mukaan (väritutkimus tilaajan hankintana). Rapautetut koristeosat säilytetään mahdollisuuksien mukaan. Uusittavat koristeosat tehdään alkuperäisten mukaisiksi ja kiinnitetään valmiina paikoilleen mekaanisesti (esim. terästanko ja injektointimassa) urakkaan kuuluvana ennen pintarappausa. Tarkempi kiinnitystapa sovitaan niiden toteutusta. Rapautetut julkisivut maalataan kalkkimaalilla ja letkutorni, johon kohdistuu enemmän rasitusta, puhdassilikaattimaalilla (Keim Purkristalat).

Puujulkisivun vaakaponttilaudoitusta uusitaan pääosin julkisivun eteläpuolelta pääsisäänkäynnin syvennyksestä ja pohjoisjulkisivun luoteisnurkkauksesta. Muuten vanha panelointi korjataan tarvittaessa ja maalataan. Paneloinnin uusimiskohdissa hirsiseinää joudutaan korjaamaan tapauskohtaisesti joko hirsiiä uusien tai paikaten. Puurakenteiset koristeosat pyritään kunnostamaan, uusittavat osat tehdään vanhojen mukaan ja ennen purkamista olevat koristeosat dokumentoidaan huolellisesti. Puujulkisivun maalikerrokset poistetaan kokonaisuudessaan mekaanisesti ja sivellinmaalataan pellavaöljypohjaisella maalilla tuotevalmistajan ohjeiden mukaisesti. Uuden maalin soveltuminen vanhalle pohjalle varmistetaan maalinalmista. Maalauksista tehdään ~2 m² koeläue, joka hyväksytetään arkkitehdillä ja tilaajalla ennen maalaustyön jatkamista.

Suurin osa puuikkunoista uusitaan kokopuisina sisään-ulosaukeavina ja maalataan pellavaöljymaalilla. Lyijylasi-ikkuna ja osa pohjoissivun ikkunoista kunnostetaan. Lyijylasi-ikkunan kunnostus toteutetaan erillishankintana. Kunnostettavista puuikkunoista poistetaan maali mekaanisesti tai kemiallisesti, lasit kitataan pellavaöljykitillä tai listoilla entisen mukaan ja ikkunat maalataan pellavaöljymaalilla. Nykyiset puu-ulko-ovet huolletaan ja maalataan öljymaalilla.

Julkisivun vaakasuuntaiset vesipellitykset uusitaan, syöksytorvet ja sadevesikourut uusitaan nykyistä vastaavina. Syöksytorvet ja sadevesikourut sekä kattokaivot varustetaan sulanapitolämmityksellä.

Luonnonkivisokkeli kunnostetaan. Sokkelin kiviladonnan makkarasaumat säilytetään ja korjataan rikkiäisiltä osin. Pilareiden saumat korjataan tarvittavilta osin. Saumausmassojen tulee vastata olemassa olevia koostumukseltaan, lujuudeltaan ja värisävyiltään. Betonisokkeli puhdistetaan ja tarvittaessa korjataan ja maalataan kahteen kertaan silikonihartsimaalilla.

Sisäänkäyntilipan bitumikatto uusitaan bitumikattona, laajennusosan rivipeltinen harjakatto uusitaan konesaumapeltikatteena ja maalataan parin vuoden päästä, ja bitumikermiosa uusitaan bitumikermikatteenä. Huollettavan vesikatteen kaikki nykyiset maalit poistetaan mekaanisesti ja/tai kemiallisesti, ruoste poistetaan ja mahdolliset vauriot korjataan. Nykyisen pinnoitteen poisto on osoittautunut hankalaksi ja käytettävä maalityyppi on vielä auki.

Teräsovat huoltomaalataan alkydimaalilla.

Puujulkisivusta on otettu kaksi näytettä ja teetetty maalialyysi. Rakennusselostuksen mukaan kohteessa käytettävät värisävyt varmistetaan myöhemmin. Kaikki uudet värisävyt toteutetaan arkkitehdin erillisen värisuunnitelman mukaisesti. Värisuunnitelmaa varten toteutetaan vanhoihin värisävyihin liittyviä selvityksiä tilaajan toimesta ennen korjaustöiden toteutusta.

Mallityöt tehdään useasta eri työvaiheesta.

MUSEON KOMMENTIT

Suunnitelmassa on ilahduttavasti otettu huomioon Museoviraston korjauskorttien käyttö rakentamisen yleisten laatuvaatimuksien ja RT-korttien lisäksi. Kohteessa on esitetty käytettäväksi perinteisiä kohteessa alkujaankin käytettyjä materiaaleja kuten pellavaöljymaalialia, kalkkimaalia, kalkkilaastia ja pellavaöljykittiä.

Pintoja poistettaessa rakennusselostuksessa on todettu asiallisesti, että alkuperäistä julkisivumateriaalia jätetään näkyviin erikseen sovittaviin kohtiin, paikat ja niiden koko sovitaan Museoviraston (tässä tapauksessa museon) ja Rakennusvalvonnan edustajien kanssa.

Suunnitelmassa on tiedostettu uusittavien koristeiden ja listoitusten dokumentoinnin tärkeys. Rakennusselostuksessa sanotaan, että uusittavat rapatut koristeosat tehdään alkuperäisten mukaisiksi ja kiinnitetään valmiina paikoilleen mekaanisesti. Rapattujen koristeiden tekotapa tulee selvittää, että onko koristeet kiinnitetty alkujaan irrallisina, mikä voi viitata siihen, että ne ovat kipsisiä, vai onko ne muotoiltu paikoillaan laastista sapluunoilla, ja päättää tekotapa sen mukaisesti.

Suurin osa rakennuksen ikkunoista uusitaan. Positiivista esitetyssä uusimisessa on, että ikkunat uusitaan kokopuisina, kittinä käytetään pellavaöljykittiä ja ikkunat maalataan pellavaöljymaalilla. Uusittaessa ikkunat tulee olla malliltaan ja heloineen pävineen entistä vastaavia, ei ikkunatehtaan valmiin perinnemallin mukaisia. Rakennuksen T-ikkunat, pienet ikkunat ja osa pääsisäänkäynnin yläpuolisista korkeista ikkunoista voi olla alkuperäisiä. Länsipäädyn ja luultavasti myös pohjoissivun kaksiruutuiset ikkunat on vaihdettu T-ikkunoista nykyisenmallisiin ennen 1950-lukua, mahdollisesti 1930-luvulla. Myös pääsisäänkäynnin

yläpuolisissa 9-ruutuisissa ikkunoissa on ylimpien ikkunapokien kokoa muutettu oletettavasti samaan aikaan, kun osa T-ikkunoista on muutettu kaksiruutuisiksi. Ikkunoiden muista uusimisista ei ole tietoa. Materiaaleja uusittaessa kohteen rakennushistoriallinen arvo heikkenee. Aineiston perusteella ikkunoissa ei ole sellaisia vakavia vaurioita, jotka estäisivät niiden kunnostamisen. Museo kehottaakin ikkunoiden kunnostamiseen uusimisen sijaan.

Puujulkisivut on viimeksi maalattu sinisellä akrylaattimaalilla. Maalikerroksia on 14–17 ja rakennus on ollut aiemmin vaalea ja maalattu pellavaöljymaalilla. Rappausosien värisävyjä ei ole selvitetty, mutta rakennusselostuksen mukaan ne aiotaan selvittää, mikä on tarpeellista. Valittu väritys tulee perustua tutkittuun tietoon. Väriselvityksen tulokset tulee toimittaa museolle ja museo kutsua mallikatselmuksiin. Alkuperäistä julkisivumateriaalia jätetään sovittaviin kohtiin, joiden valintaan museo osallistuu.

Puupaneeleista poistetaan kaikki maali. Museo ei näe kaiken maalin poistamista välttämättömänä. Irtoavat ja ylemmät muovisideaineiset maalikerrokset on hyvä poistaa, mutta alemmat pellavaöljypohjaiset liijypitoiset kerrokset suojaavat puuta ja ovat osa rakennuksen historiaa.

23 / 21.2.2024 Purkamislupa, Kallioniementie 106, Mikkeli:

Kallioniemen rantamakasiini sijaitsee Ristiinassa Toijolan kylässä Kallioniemen huvilan luoteispuolella rannalla. Professori Emil Nestor Setälä rakennutti Kallioniemen huvilan 1896–97 kesäasunnokseen arkkitehti Yrjö Sadeniuksen, myöhemmin Sadeniemen, laatiman suunnitelman mukaan. Setälät luopuivat huvilasta vuonna 1920 ja se siirtyi myöhemmin Helsingin opettajayhdistyksen omistukseen. Huvila toimi pitkään kaupungin kesäsiirtolana, kunnes Helsingin kaupunki vuonna 1988 myi tilan Ristiinan kunnalle. Nykyään rakennuksen ja alueen omistaa Mikkelin kaupunki.

Rantamakasiini on harjakattoinen katosrakennelma huopakatteella, pohjoisosa ja eteläosan päätykolmio on lautaverhottu ja maalattu punaiseksi. Pohjoispäädyssä on lisäksi vanerilla verhottu, harkoille perustettu, pulpettikattoinen laajennus. Rakennuksen vieressä on terassi. Kallioniemen inventointitiedoissa mainitaan vain, että ”huvila-alueeseen liittyy 1980-luvulla tehty vierasvenesatama laitureineen ja kevytrakenteisine huoltorakennuksineen”. Makasiini näkyy kuitenkin vuoden 1970 peruskartassa ja paikallistiedon mukaan rakennus olisi tehty 1950–60-luvulla kesäsiirtolan aikaan katokseksi tiskaamista varten. Sitä on muutettu 1980-luvun lopulla, mm. keskitukia poistettu ja tehty kattoristikot, asennettu lautaseinät ja vanerilattia.

Rantamakasiini on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Toijolan kylän historialliset kohteet) ja valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA 2021 Ristiinan veskansan kulttuurimaisema). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) alue on huomioitu maV-alueena, Kallioniemi SR-kohteena ja rantaan on merkitty venesatama. Rantaosayleiskaavassa (2013) makasiini sijoittuu LS- ja ma-alueelle. Huvila on suojeltu 26.10.1989 valtioneuvoston päätöksellä. Alueella ei ole ranta-asemakaavaa.

Kallioniemen tilan yleissuunnitelmassa (2010) todetaan sataman kaipaavan maisemallista kohennusta, olevan yleisvaikutelmaltaan epäsiisti eikä sen koeta tukevan kohteen maisemallista arvoa ja suojelutavoitteita. Suunnitelmassa nykyinen makasiini korvattaisiin uudella makasiinilla, johon on sijoitettu eri toimintoja. Myös Suurlahdentien alueen maisemanhoitosuunnitelmassa (2001) todetaan satama-alueen kaipaavan toiminnallista selkeyttämistä.

Rantamakasiinilla ei ole sellaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka estäisivät sen purkamisen. Rakennus on kevytrakenteinen ja muutettu, sitä ei ole huomioitu yleiskaavassa säilyttävien merkinnöin eikä sitä ole myöskään edellytetty säilytettäväksi yleissuunnitelmassa tai maisemanhoitosuunnitelmassa.

24 / 19.3.2024 Veturitalin alueen asemakaavan muutosehdotus, Mikkeli:

Kaavaselostuksen mukaan asemakaavan muutoksen tavoitteet muuttuivat kaavatyön aikana luonnosvaiheen jälkeen. Kaavamuutoksen alkuperäinen tavoite oli mahdollistaa uuden hypermarketin

rakentaminen veturitallien ja lokkiluhdan alueelle. Luonnosvaiheessa kaavam muutoksen alkuperäinen hakija vetäytyi hankkeesta ja kaavan laadintaa jatkettiin Mikkelin kaupungin omana hankkeena. Ehdotusvaiheessa kaavan tavoitteeksi asetettiin uuden kauppakeskuskeskittymän rakentamisen mahdollistaminen. Kaavan tavoitteet eivät siten muuttuneet oleellisesti aloitus- ja luonnosvaiheesta. Muutoksen tavoitteena on kasvattaa alueen rakennusoikeutta ja mahdollistaa toimivat liikenne- ja pysäköintijärjestelyt. Asemakaavan muutoksella kehitetään keskustan alueen kaupallista palvelukokonaisuutta. Lisäksi hankkeen aikana ratkaistaan rakennussuojelulliset asiat ja selvitetään hulevesiin ja pohjavesiin sekä luontoarvoihin liittyvät kysymykset.

Mikkelin veturitallista on tehty rakennushistoriaselvitys (Ramboll 30.3.2022) ja museon rakennustutkija on käynyt kohteessa paikan päällä 1.6.2022. Rakennuksella on rakennushistoriallista, maisemallista ja historiallista arvoa. Mikkelin veturitalli on yksi maakunnan kolmesta veturitallista ja rakennettu Valtion rautateiden tyyppiirustusten mukaan Savon radan rakentamisen myötä. Veturitallin vanhin osa on valmistunut 1889 ja pilttuista on lisätty tarpeen myötä vuosina 1904, 1908, 1908–1913. Osa pilttuista on pidennetty 1928 ja 1947.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Mikkelin veturitallit on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde: Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) rakennus on merkitty rakennussuojelukohteeksi sr 152: Rakennussuojelukohde, jonka arvokas rakennuskanta ja lähiympäristö tulee säilyttää. Suoritettavissa muutos-, korjaus- ja laajennustoimenpiteissä on säilytettävä kohteen kulttuuri- ja rakennushistorialliset arvot. Kohteiden arvo ja ominaispiirteet on esitetty kaavaselostuksessa. Arvokkaita kohteita koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen ja Mikkelin kaupunkisuunnittelun kanssa. Alue on myös keskustatoimintojen aluetta C-3, jonka mukaan mm. alueen täydennysrakentamisessa tulee huomioida kulttuuriympäristön arvot, keskustan maisemallinen merkitys sekä kaupunkikuvan korkea laatu. Asemakaavassa (1981) veturitalli ja sen lähialue on rautatiealuetta LR.

Asemakaavamuutoksessa pääosin rautatiealuetta oleva alue muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi KL. Kaava-alueen itäosa on EV-1-aluetta. Alueiden väliin osoitetaan liikerakennusten korttelialuetta palveleva pysäköintialue LPA-2. Veturitallirakennus suojellaan merkinnällä sr-1 ja sen pohjois- ja eteläpuolelle osoitetaan rakennusalat enintään kaksikerroksisille rakennuksille.

Kaavasunnitelma on parantunut edellisestä versiosta, kun veturitallin suojelumerkintä on muutettu koskemaan koko rakennusta ja uudisrakennuksen rakennusalaan on jätetty väliä. Rakenteista ja maaperästä löytyneiden haitta-aineiden vuoksi rakennuksen kunnostaminen uuteen käyttötarkoitukseen voi olla haastavaa. Kannattaa kuitenkin vielä pohtia, voiko kaavamääräyksessä ohjata kunnostuksia suunniteltaessa ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon myös rakennushistoriaselvityksessä mainittuja sisätilojen säilyneitä vanhoja piirteitä, kuten ovia.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei huomautettavaa.

25 / 26.2.2024 Aurinkovoimala, Rantasalmi:

Suunnitelma-alue on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) osittain turvetuotantoaluetta (EOt).

Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Suunnitelma-alueella ei sijaitse rakennuksia eikä kiinteitä muinaisjäännöksiä. Museolla ei ole huomautettavaa hankkeeseen rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

26 / 22.2.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-18609, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu ja mätästys. Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

27 / 19.3.2024 Mikkelin kaupungin 16. kaupunginosa (Kenkäveronniemi), Puhdistamo, OAS:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa matkailupalveluiden ja kaupallisten liiketoimintojen kehittäminen entisen jätevedenpuhdistamon alueella. Jätevedenpuhdistamo valmistui vuonna 1960 ja sen käyttö päättyi syksyllä 2021, jonka jälkeen alue on ollut tyhjillään.

Alue rajautuu eteläosastaan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009 Kenkäveronniemen pappila), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena ja kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) valtakunnallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä. Osayleiskaavassa Kenkävero ja sen pellot on merkitty myös kulttuurimaisema-alueeksi. Osayleiskaavassa puhdistamon alue on merkitty C-3-alueeksi ja sitä koskee muun muassa sinivihreä sydän -merkintä. Asemakaavassa (1978) alue on YT-aluetta ja P-aluetta.

Kaavaprosessissa tulee arvioida muuttuvan maankäytön vaikutus viereiseen valtakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön alueeseen. Vaikutuksen arvioinnissa on hyvä käyttää apuna havainnekuvia. Kaavaselostuksessa on hyvä olla lyhyt historiakatsaus alueesta sekä rakennuskannan kuvaus, ellei niitä ole jo purettu.

Museolla ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

28 / 26.2.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-20297, Puumala:

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännösalueelle on kuitenkin kielletty.

29 / 7.3.2024 Viuhonmäen aurinkovoimala, pääsääntöinen tieyhteys, Savonlinna:

Vaihtoehto, jossa tieyhteys tehtäisiin Johtokadulta Vanhan Viipurintien kautta, tulee koskemaan kiinteää muinaisjäännöstä (Vanha Viipurintie, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000027587) vaatii muinaismuistolain (295/63) 13 § mukaisen neuvottelun Museoviraston kanssa. Neuvottelussa selvitetään kajoamisen edellytykset ja tarvittavat tutkimukset. Muinaismuistolain 15 § mukaan hankkeen toteuttajan on korvattava mahdollisista tutkimuksista aiheutuvat kustannukset.

Vaihtoehtoon, jossa tieyhteys tehtäisiin asemakaavan mukaisesti Kaapelikadulta, ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista. Vaihtoehto olisi myös maisemallisesti suositeltavampi.

30 / 28.3.2024 Kangasniemen rakennusjärjestys. OAS:

Kangasniemen kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Kangasniemen rakennusjärjestyksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Kunnan tavoitteena on saada rakennusjärjestys valmiiksi samaan aikaan, kun uusi Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käy hyvin ilmi rakennusjärjestyksen päivittämisen lähtökohdat ja tavoitteet sekä osallistumis-, vuorovaikutus- ja päätöksentekomenettelyt.

Rakentamislain (§ 17) mukaan *rakennusjärjestyksessä voidaan antaa paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset. Rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia. Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea rakennuspaikkaa ja muita alueita, rakennuksen kokoa ja sen sijoittamista, rakennuksen sopeuttamista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja ja muita*

rakennusta pienempiä rakennuskohteita, rakennetun ympäristön hoitoa, vesihuollon järjestämistä, sekä muita niihin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja. Rakennusjärjestyksen uusimiseen sisältyy myös vaikutusten arviointi, joka kohdistuu muun muassa rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.

Rakennusjärjestyksen uudistamisessa on hyvä miettiä millaisin määräyksin kunnan erityyppisten kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden turvaamista voidaan edistää sen lisäksi mitä rakentamislainsäädännössä ja muualla määrätään. Kaavatilanne on erilainen kunnan eri alueilla ja inventointitiedoissakin on vaihtelua tai sellaisia ei ole ollenkaan. Kohteilla voi olla kulttuurihistoriallista merkitystä, vaikka niitä ei olisikaan suojeltu. Uuden lain myötä osa rakennuksista ei tarvitse luvitusta ja vastuuta on siirretty rakennusvalvonnalta rakentamis- tai korjaustoimeen ryhtyvälle itselleen. Kulttuurihistoriallisesti merkittävien alueiden ja kohteiden arvojen turvaamiseksi rakennusjärjestyksessä on hyvä olla selkeät ohjeet, mistä rakennus- tai korjaushankkeeseen ryhtyvä löytää tietoa kohteensa tai alueensa kulttuurihistoriallisista arvoista ja voi ottaa ne huomioon hankkeessaan.

Suunnittelussa on hyvä miettiä myös pitäisikö rakennusjärjestyksessä ottaa kantaa missä tapauksissa uuden rakennuskohteen rakentamisella on vähäistä merkittävämpää vaikutusta ja rakentaminen edellyttäisi rakentamislupaa (RakL § 42).

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on jättänyt esityksen arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Työryhmä ehdottaa, että muinaismuistolaki korvattaisiin lailla arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Lisäksi ehdotetaan muutettavan eräitä muita asiaan liittyviä lakeja. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluisivat arkeologiset jäännökset, löydöt ja niistä arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lain mukaisesti hankittu tai tuotettu tieto. Osa arkeologisista jäännöksistä olisi rauhoitettu muinaismuistolain tavoin suoraan lain nojalla. Suoraan lakiin perustuvan rauhoituksen kriteereitä ehdotetaan täsmennettävän aikarajoilla. Lisäksi jäännöksiä olisi mahdollista rauhoittaa erikseen tehtävillä päätöksillä.

Lain valmistelussa on huomioitu arkeologista kulttuuriperintöä koskevan käsityksen muuttuminen, perustuslain ja muun lainsäädännön muutokset sekä muinaismuistolain soveltamiskäytäntö. Museovirasto säilyisi arkeologisen kulttuuriperinnön rauhoitusta valvovana viranomaisena, ja alueellisten vastuumuseoiden asiantuntijaroolia täsmennettäisiin.

Jos uusi laki arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vahvistetaan Kangasniemen kunnan rakennusjärjestyksen uudistamisen aikana, uusi laki tulee ottaa huomioon rakennusjärjestystä uudistettaessa.

31 / 28.3.2024 Hirvensalmen rakennusjärjestys, OAS:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käy hyvin ilmi rakennusjärjestyksen päivittämisen lähtökohdat ja tavoitteet sekä osallistumis-, vuorovaikutus- ja päätöksentekomenettelyt. Hirvensalmen kunnan tavoitteena on, että uudistettu rakennusjärjestys saadaan voimaan tammikuun 2025 aikana, jolloin uusi rakentamislaki tulee voimaan.

Rakentamislain (§ 17) mukaan *rakennusjärjestyksessä voidaan antaa paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset. Rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia. Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea rakennuspaikkaa ja muita alueita, rakennuksen kokoa ja sen sijoittamista, rakennuksen sopeuttamista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja ja muita rakennusta pienempiä rakennuskohteita, rakennetun ympäristön hoitoa, vesihuollon järjestämistä, sekä muita niihin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja.* Rakennusjärjestyksen uusimiseen sisältyy myös vaikutusten arviointi, joka kohdistuu muun muassa rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.

Rakennusjärjestyksen uudistamisessa on hyvä miettiä millaisin määräyksin kunnan erityyppisten kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden turvaamista voidaan edistää sen lisäksi mitä rakentamislaisissa ja muualla määrätään. Kaavatilanne on erilainen kunnan eri alueilla ja inventointitiedoissakin on vaihtelua tai sellaisia ei ole ollenkaan. Kohteilla voi olla kulttuurihistoriallista merkitystä, vaikka niitä ei olisikaan suojeltu. Uuden lain myötä osa rakennuksista ei tarvitse luvitusta ja vastuuta on siirretty rakennusvalvonnalta rakentamis- tai korjaustoimeen ryhtyvälle itselleen. Kulttuurihistoriallisesti merkittävien alueiden ja kohteiden arvojen turvaamiseksi rakennusjärjestyksessä on hyvä olla selkeät ohjeet, mistä rakennus- tai korjaushankkeeseen ryhtyvä löytää tietoa kohteensa tai alueensa kulttuurihistoriallisista arvoista ja voi ottaa ne huomioon hankkeessaan.

Suunnittelussa on hyvä miettiä myös pitäisikö rakennusjärjestyksessä ottaa kantaa missä tapauksissa uuden rakennuskohteen rakentamisella on vähäistä merkittävämpää vaikutusta ja rakentaminen edellyttäisi rakentamislupaa (RakL § 42).

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on jättänyt esityksen arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Työryhmä ehdottaa, että muinaismuistolaki korvattaisiin lailla arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Lisäksi ehdotetaan muutettavan eräitä muita asiaan liittyviä lakeja. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluisivat arkeologiset jäännökset, löydöt ja niistä arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lain mukaisesti hankittu tai tuotettu tieto. Osa arkeologisista jäännöksistä olisi rauhoitettu muinaismuistolain tavoin suoraan lain nojalla. Suoraan lakiin perustuvan rauhoituksen kriteereitä ehdotetaan täsmennettävän aikarajoilla. Lisäksi jäännöksiä olisi mahdollista rauhoittaa erikseen tehtävillä päätöksillä.

Lain valmistelussa on huomioitu arkeologista kulttuuriperintöä koskevan käsityksen muuttuminen, perustuslain ja muun lainsäädännön muutokset sekä muinaismuistolain soveltamiskäytäntö. Museovirasto säilyisi arkeologisen kulttuuriperinnön rauhoitusta valvovana viranomaisena, ja alueellisten vastuumuseoiden asiantuntijaroolia täsmennettäisiin.

Jos uusi laki arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vahvistetaan Hirvensalmen kunnan rakennusjärjestyksen uudistamisen aikana, uusi laki tulee ottaa huomioon rakennusjärjestystä uudistettaessa.

32 / 11.3.2024 Asema-aukion pohjoisosan katusuunnitelmat ja siihen liittyvät yleisten alueiden suunnitelmat, Pieksämäki:

Asemakatu ja asema-aukion eteläosa on toteutettu v. 2023 hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti. Asema-aukion pohjoisosan toteutus on kesällä 2024. Uudessa suunnitelmassa aukion ajoväylää on levennetty ja aukiolle sijoitetaan taideteos. Muutoin suunnitelmat ovat pääosin aiemmin hyväksytyt mukaiset.

Savonlinnan museolla ei ole suunnitelmiin huomauttamista.

33 / 25.3.2024 Ratakadun asemakaavan muutos, OAS ja luonnos, Pieksämäki:

Kaavoitushankkeen tarkoituksena on muuttaa kaavan mukainen rautatiealue (LR) puistoalueeksi (VL), sekä yleiseksi pysäköinti alueeksi (LP). Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muuttaa alue lähivirkistysalueeksi, jolle osoitetaan tarvittavat yhteystarpeet. Lisäksi asemakaavan muutokselle osoitetaan lisää yleisiä pysäköintipaikkoja, joilla parannetaan aseman seudun saavutettavuutta.

Keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) alue on tiivistyvää keskusta-aluetta, pohjoisosassa on merkittävä saapumisen piste tai maamerkin paikka, ja alueen halki menee tärkeä ja/tai kehitettävä pyöräilyn ja kevyen liikenteen reitti tai yhteystarve. Keskustan eteläosan yleiskaavassa (2012) alue on keskustatoimintojen aluetta ja alueen halki menee kevyenliikenteen reitti. Asemakaavassa (1978) alue on LR-aluetta. Suunnitelma-alueen eteläpuolella on vanha asemarakennus vuodelta 1889, joka on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen

rautatieläisympäristöt). Asemarakennuksessa toimii Savon radan museo ja myös sen piha-alueella on rautatiekulttuuria esittelevää esineistöä ja rakennelmia.

Alue olisi viihtyisämpi, jos puistoa jatkaa parkkipaikalle. Parkkipaikkojen tarve on toki ymmärrettävää, mutta vaihtoehtoisia sijainteja lähialueella kannattaa selvittää. Jos parkkipaikka alueelle osoitetaan, tulee alueella kiinnittää huomiota vettä läpäiseviin pinnoitteisiin ja yleiseen viihtyisyyteen esim. istutusten avulla ja olevaa kasvillisuutta säästämällä. Lähivirkistysalueen (ja koko asema-alueen) suunnittelussa kannattaa hyödyntää Museoviraston korjauskorttia aseman puistoista ja pihoista:

https://www.museovirasto.fi/uploads/Tiedotteet_2018/Meista/Julkaisut/aseman-puisto-ja-pihat.pdf.

Suomen Rautatiemuseolta voi kysyä löytyykö Pieksämäen asemalta vanhaa puistosuunnitelmaa, jota voisi mahdollisesti hyödyntää puistoalueiden suunnittelussa, ja ilmeisesti näin on jo toimittu.

Suunnitelma-alueella sijaitsee punainen pumppukoppi, joka on inventoinnin mukaan siirretty nykyiselle paikalle 2015–2017 (?) joko Haapakosken asemalta tai kaupungista Pieksänjärven rannalta. Arvioinnin mukaan rakennus on osa VR:n vanhaa rakennuskantaa, jossa on säilynyt valmistumisajalta pääosin runko, vuori, ikkuna ja toinen ovi. Vaihdetut rakenneosat on yhdistetty luontevasti vanhaan osaan, mutta toteutettu osin modernina lisärakentamisena. Rakennus on arvioitu kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi ja sillä on rakennushistoriallista arvoa. Rakennuksen säilyminen tulee turvata kaavassa, mutta sen siirtämisen toiseen paikkaan vanhalla asema-alueella voi mahdollistaa.

Kaavaselostukseen on hyvä lisätä joitain valokuvia suunnittelualueelta havainnollistamaan nykytilannetta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

34 / 5.3.2024 Veikan kartanon kuisti, Mikkeli:

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Veikka on edustava talonpoikainen maatalon pihapiiri, entinen ratsutila. Klassistinen, aumakattoinen päärakennus sijaitsee mäen laella. Rakennus on rakennettu 1800-luvulla kahdessa eri vaiheessa. Myöhemmin siitä on poistettu kokonaan vinkkelisiipi. Pihaan kuuluvat myös harmaakivinen viljamakasiini, kaksi aittariviä ja useita muita talous- ja varistorakennuksia. Päärakennuksen länsipuolella on terassoitu puutarha. Teiden varressa ja pihapiirissä on kiviaitoja. Maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy rakennushistoriallisia arvoja.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kohde on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde: Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Päärakennuksen itäjulkisivulla on kaksi kuistia, joista toinen pienempi avokuisti muutetaan samanlaiseksi umpikuistiksi, kuin toinen jo on. Kuistiin tulee harmaa kivi/betonisokkeli, keltainen vaakapaneeli valkoisilla vuorilaudoilla, ruskea peltikate ja 6-ruutuisia ikkunoita. Rakennuksen pohjoispäädyssä tehdään lisäksi sisätiloissa muutoksia; ainakin seiniä puretaan ja uusia tehdään, saunaosasto uudistetaan.

Mahdollisten muutosten on hyvä perustua tietoon rakennuksen historiasta ja soveltua rakennuksen ominaispiirteisiin. Museolla on hyvin niukasti tietoa rakennuksessa tehdyistä muutoksista. Ilmakuvien perusteella pohjoispäädyssä vaikuttaa olleen laajennus, joka on purettu 1950–1980-lukujen aikana ja nykyinen avokuisti voi mahdollisesti olla tältä ajalta. Nykyinen suurempi kuisti, joka kopioidaan toiseen kuistiin, on suurennettu ja uusittu 2000-luvun alkupuolella. Jos muutettavan kuistin paikalla on ollut perinteisesti nykyisenlainen avokuisti, niin sellainen on hyvä säilyä. Kaksi samanlaista kuistia luo yhtenäisyyttä, mutta samalla menetetään näyttävämmän pääsisäänkäynnin ja vaatimattomamman sivusisäänkäynnin välinen hierarkia, mihin kuistien erilaisuus viittaa.

Sisätilojen muutostöissä kannattaa huomioida Museoviraston korjauskortti Märkätila vanhaan taloon: <https://www.korjaustaito.fi/fi/korjauskortit/markatila-vanhaan-taloon> ja dokumentoida valokuvoin sisätilojen nykytila sekä purku- ja muutostyöt. Sisätiloissa suositellaan säilytettävän mahdollista vanhaa kiinteää sisustusta ja rakenteita mahdollisuuksien mukaan.

35 / 14.3.2024 Purkamislupahakemus, Torikatu 1, Pieksämäki:

Kohde on Osuuspankin entinen toimirakennus, Kiinteistö Oy Pieksämäen Kassalinna 1950-luvulta. Rakennus sijaitsee Pieksämäen torin laidalla Kauppakadun ja Torikadun kulmauksessa. Rakennus on osa Pieksämäen liikehistoriaa ja torin katukuvaa. Rakennuksen läheisyydessä sijaitsee myös entisen Pohjoismaiden Yhdyspankin rakennus 1940-luvulta ja Säästöpankin talo 1960-luvulta. Kiinteistö sivuaa valtakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön aluetta (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu).

Strategisessa osayleiskaavassa (2016) kohde on osa tiivistyvää keskusta-aluetta ja toiminnallista kehitymisvyöhykettä. Asemakaavassa (1967) ALK-aluetta.

Rakennusta ei ole suojeltu millään kaavatasolla eikä sitä ole inventoitu. Pieksämäen keskustan strategisen osayleiskaavatyön yhteydessä tehdyssä Rakennetun kulttuuriympäristön inventointi -raportissa (Ramboll 28.4.2015) sanotaan, että tarkemmin tarkasteltavien kohteiden joukkoon ei ole ollut mahdollista ottaa mukaan kaikkia ikänsä tai käyttöhistoriansa vuoksi huomionarvoisia kohteita. Se, että kohde ei ole mukana tässä hankkeessa, ei siis tarkoita, ettei sillä voisi olla alla mainittuja arvoja. Alueella on voimassa vanhentunut asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon suojelunäkökulmaa. Asemakaava on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985 voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt. Rakennuksen purkaminen tai säilyttäminen tulisi tutkia ensisijaisesti asemakaavalla, jolloin rakennuksen mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot tulevat selvitettyksi. Jos rakennuksen purkamiseen päädytään, niin kohde olisi ainakin dokumentoitu jälkipolville ja mahdollisen uudisrakentamisen sopeutuminen viereiseen RKY-alueeseen arvioitu.

Lupahakemuksen liitteenä ei ollut selvitystä kohteen kunnosta ja korjattavuudesta eikä hakemuksesta käynyt ilmi, onko rakennuksen tilalle tulossa uutta. Hakemuksesta ei käynyt ilmi aiotaanko tonttia maisemoida muuten kuin tasata. Tyhjä aukko keskeisellä paikalla keskustassa muuten rakennetulla korttelilla ei edistä viihtyisää kaupunkikuvaa.

36 / 5.3.2024 Puiden kaataminen, Totrontie 348, Savonlinna:

Savonlinnan kaupungin kaavoituspalvelut pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Tornator Oyj:n maisematyölupahakemuksesta rantakaava-alueelle kiinteistölle 740-513-23-0, koska suunnitelluilla hakkuualueilla tai niiden läheisyydessä sijaitsee muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Kuvio 287 rajautuu muinaismuistolailla 295/63 suojeltuun kiinteään muinaisjäännökseen (Saarisensuo, Museoviraston muinaisjäänösrekisterin tunnus 1000042421). Pienellä harjanteella on ensimmäisen maailmansodan aikaista taisteluhautaa, joka on osa Kallislahden ja Pihlajalahden välistä linnoiteketjua. Kuviolle on tulossa uudistushakkuu eikä sille ole estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäänösalueelle eikä varustusten yli ajaa metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

37 / 13.3.2024 Partalantien siltaremontit, Sulkava:

Kuhakosken silta sijaitsee valtakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella (VAMA 2021 Kuhajärven viljelysmaisema) ja Virransilta alueen rajalla. VAMA-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena (maV). Suunnittelumääräys kuuluu: Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, puistot tai maisema-alueet taikka muut niihin verrattavat erityisarvot. --- Suosituksena on, että ympäristöön merkittävästi vaikuttavista

toimenpiteistä tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Kaikkien siltojen ali kulkee maakuntakaavassa ohjeellinen melontareitti (mlr, Oravareitti).

Alueella on vireillä rantaosayleiskaava, jota varten on tehty rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman selvitys (Selvitystyö Ahola 30.11.2020).

KUHAKOSKEN SILTA

Inventoinnin mukaan Kuhakoskessa on ollut viimeistään 1600-luvulla vesimylly sekä hieman myöhemmin kaksiraaminen saha, joka sai virallisen sahausoikeuden 1778 sekä uudelleen 1835. Teollisesta toiminnasta on jäljellä viimeisimmän vesilaitoksen betoniperustuksia ja koskeen rajautuva kivi-betonimuuri kosken itärannalla, sillan kupeessa. Alempana, uoman keskellä on vanhaan myllypaikkaan liittyvä kannas. Tien varrella on säilynyt entinen myllärintupa ja sen jatkoksi vinkkeliin tehty varasto tulipalossa tuhoutuneen sahanvalttarin talon pihapiirissä. Toisella puolen koskea on lautaseinäinen varastorakennus aivan kylätien reunassa.

Kuhakosken sahan alue on maakunnan vanhoja teollisuusmiljöitä. Kuhakosken saha kuuluu Savon ensimmäisten vientisahojen joukkoon; elämysarvoja tarjoava koskimaisema Savon varhaiseen teollisuushistoriaan liittyvässä paikassa.

Partalan ja kirkonkylän välinen varhainen tie on kulkenut Hasulan ja Kuhakosken kautta. Tiesyhteys on ollut käytössä viimeistään 1600-luvun alkupuolella.

Kuhakosken nykyinen silta on pääasiassa pyöröhirsistä tehty kolmiaukkoinen palkkisilta puupaaluperustuksin. Sen rakensi Mikkelin pioneerit vuonna 1972 vanhan hirsisen kiviarkkusillan tilalle. Palkkisillan pituus on noin 20 m. Sillan välituet ovat rivi pystypaaluja, joita sitoo kahta puolen viistotuki sekä rivin päissä vinopaalu. Silta on kunnostettu vuonna 2004.

Nykyinen silta uusitaan teräsbetonikantisena teräksisenä liittopalkkisiltana (tyyppisilta Nordec Easy Bridge Classic). Sillan molemmille reunoille asennetaan Väylävirastonohjeen mukaan korkea, tiheä sillankaide H2 2-putkijohteella.

VIRRANSILTA

Virransillan poikki kulkeva tiesyhteys on ollut käytössä viimeistään 1600-luvun alkupuolella. Yhdystie kulki Sulkavalta Kammolan, Partalan ja Eerikkälän kautta Rantasalmelle ja Suurelle Savontielle.

Selvityksen mukaan Partalan alueella ”vanhoja kulttuuriympäristötekijöitä ovat Partalan ja Rauhanhovin muodostama tilakeskus, vanhimpien tilusteiden linjaukset sekä Virransillan paikka. Virransilta on palvellut aikoinaan sekä kahden säterin (Eerikkälän ja Partalan) välistä liikennettä, että toiminut Rantasalmelle vieneen yhdystien siltana.

Virransilta uusitaan teräsbetonikantisena teräksisenä liittopalkkisiltana (tyyppisilta Nordec Easy Bridge Classic). Nykyinen silta on puinen palkkisilta puupaaluperustuksilla. Sillan molemmille reunoille asennetaan Väyläviraston ohjeen mukaan korkea, tiheä sillankaide H2 2-putkijohteella.

REKOLANSALMEN SILTA

Rekolansalmen silta uusitaan teräsbetonikantisena teräksisenä liittopalkkisiltana (tyyppisilta Nordec Easy Bridge Classic). Nykyinen silta on puinen palkkisilta puupaaluperustuksilla. Sen rakensi Savon Prikaatin pioneerit vuonna 1978.

MUSEON KOMMENTIT

Kuhakosken silta on osa valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta ja Virransilta sijaitsee aivan maisema-alueen reunalla. Kummallakin kulkuväylällä on pitkä historia. Puiset sillat sopivat perinteiseen kulttuurimaisemaan paremmin, kuin betonisillat, ja siltojen suunnittelussa kannattaakin pohtia myös puista vaihtoehtoa tai nykyisten siltojen kunnostamista. Hyvää kaikissa siltasuunnitelmissa on, että peruseriaate pysyisi samana eli sillat uusittaisiin palkkisiltana.

Kuhakosken sillassa tulee huomioida kulttuuriympäristöselvityksen (Selvitystyö Ahola 2020) suositus: tien ja sillan rooli tulee pysyä maisemakohdan ominaispiirteille alisteisena eli nykyisissä mitoissa ja korkotasossa. Rakentamisessa tulee myös välttää vaurioittamasta läheisiä viimeisimmän vesilaitoksen aikaisia kivijalkoja ja kivi-betonimuuria.

Luiskien ja keilojen viimeistelyyn tulee kiinnittää huomiota kaikkien siltojen kohdalla ja mahdollistaa luonnonmukaisen kasvillisuuden levittäytyminen niille.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmista ei ole huomauttamista.

38 / 22.3.2024 Katon korotus, Hallituskatu 3, Mikkeli:

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan arkkitehti Martti Välikankaan suunnitteleman kuusikerroksisen Säästöpankin liike- ja asuinrakennus sijaitsee keskeisellä paikalla Hallitustorin pohjoislaidalla. Vuonna 1942 valmistuneessa rakennuksessa sijaitsi pankin lisäksi toimistohuoneita, ravintola Savon-Hovi sekä Viipurista muuttaneen tuomiokapitulin tilat. Asuinhuoneistot sijaitsivat kolmessa ylimmässä kerroksessa. Pankkisali sijaitsi rakennuksen länsipäädyn kolmikerroksisessa siipirakennuksessa. Arkkitehti Välikangas suunnitteli Porrassalmenkadun suuntaisen laajennuksen vuonna 1953. Alkuperäisen pankkisalin käsittävä rakennussiipi on myöhemmin purettu ja pankkisali on siirretty 1970-luvulla tehtyyn laajennukseen.

Säästöpankin liike- ja asuinrakennus on Välikankaan viimeisiä selkeästi funktionalismia edustavia rakennuksia Mikkeliissä. Funktionalismin tyylipiirteet, kuten sileä rappaus, erkkerit, suorakaiteen muotoinen päätytorni sekä tasakatto ovat hyvin säilyneet. Kohde sijaitsee keskeisellä paikalla Hallitustoriin nähden ja muodostaa funktionallisten liike- ja asuinrakennuksien katunäkymän yhdessä Jamankulman ja SOK:n liikerakennuksen kanssa. Kohde liittyy olennaisesti Mikkelin keskustan kehitykseen sekä pankkitoiminnan historiaan. Kohde on suojeltu asemakaavalla. Säästöpankin liike- ja asuinrakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Kohteella on rakennushistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Mikkelin Hallitustori ympäristöineen). RKY-alue on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) RKY-alue on myös huomioitu ja rakennus on huomioitu rakennussuojelukohteena. Asemakaavassa (2009) rakennusta koskee merkintä sr/js ja korttelia C/s. Asemakaavamääräys sr/js kuuluu: Rakennushistorian, kulttuurihistorian tai ympäristön kannalta suojeltava julkisivu. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka turmelevat keskeisten julkisivujen rakennustaiteellista ja kaupunkikuvallista arvoa. Muutosten on sopeuduttava rakennusten arkkitehtuuriin ja ne voivat olla myös palauttavia.

Korkean sisäänvedetyn osan kattoa korotetaan noin 30 cm, jotta yläpohjan toimivuutta saadaan parannettua. Katon alalla on kosteus- ja talvisin jääongelmia, jotka taas hajottavat rappausta. Tilannetta pyrittäisiin parantamaan eristystä ja aluskate lisäämällä, mikä korottaa kattoa.

Rakennuksen räystäämaailma on siro, kuten monissa muissakin tyyliuunnan rakennuksissa, jossa maltillinenkin korotus erottuu ja muuttaa räystäämaailmaa raskaammaksi, kun räystäspelti nousee.

Yläpohjan tilanteen parantamisessa tulee pyrkiä mahdollisimman maltilliseen korotukseen, jos tilannetta ei muuten pystytä parantamaan. Asiaa kannattaa vielä tutkia, että voidaanko korotuksessa päästä vielä matalampaan muutokseen ja pohtia mitä muita vaihtoehtoja on, jotta räystäspellitys ei jää niin korkeaksi.

39 / 10.4.2024 Keskuskatu 14, Pieksämäki:

Pieksämäen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa rakennuksen sisä- ja ulkopuolisista muutoksista osoitteessa Keskuskatu 14. Lupahakemuksen liitteenä oli asema-, pohja- ja julkisivupiirustukset (8.3.2024)

Inventointitietojen mukaan entinen Säästöpankin talo on arkkitehtien Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelema liiketalo vuodelta 1967. Liiketaloa on laajennettu vuonna 1984. Rakennus poikkeaa tyyllillisesti kauppakadun funktisilmeestä edustaen oma aikakautensa liikerakentamista. Mittakaavaltaan rakennus liittyy kuitenkin hyvin ympäristöön ja sen sisäpihat tarjoavat vaihtelevia kaupunkitiloja.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu tiivistyvälle keskusta-alueelle, toiminnalliselle kehitysvyöhykkeelle, sk-1-alueelle ja on merkitty rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennusryhmäksi ja/tai pihapiiriksi: *Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet.* Asemakaavassa (1993) rakennus on osa AL-2 korttelialuetta.

Rakennuksen 1960-luvun osassa Kauppakadun ja Keskuskadun kulmauksessa tehdään muutoksia. Katutaso liiketiloihin tulee kioski, jonka myötä ikkunoihin esitetään mainosteippauksia ja sinistä ja keltaista led-valonauhaa. Osaan ikkunoista tulee korkea koko ikkunan peittävä mainosteippaus, kun ikkunan kohdalla on esim. varastotila. Ikkunoiden yläpuolelle julkisivuseinään tulisi valonauha kahdelle seinälle koko liiketilan alalta, jonka alapuolelle sininen markiisi lounaissivulla ja valonauhan yläpuolelle irtokirjainvalomainos jokaiselle sivulle ja Keskuskadun ja Kauppakadun nurkkaan valaistu kisällilyllytti. Lounaispäädyssä on terrassivaraus. Sisätiloissa katutasossa puretaan väliseiniä ja tehdään uusia, kellariin ja toiseen kerrokseen menevät betonirakenteiset portaat puretaan ja liiketilan koillispuolelta porttikongin sisäänkäynnin tuulikaappi puretaan.

Esitetyt mainosteippaukset ovat mahdolliset, vaikka suuret mainosteippaukset suurissa nauhaikkunoissa tekevät rakennuksesta sulkeutuneemman. Teippaukset tulee olla poistettavissa. Seinäpintaan asennettavan valonauhan ja jokaisen sivun valomainoksen tarpeellisuutta kannattaa vielä harkita. Kiinnitys seinään tulee suunnitella huolellisesti ja välttää vaurioittamista seinän metalliverhousta tarpeettomasti.

40 / 12.3.2024 Metsänkayttöilmoitus 1-2024-25684, Rantasalmi:

Osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikutus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla. Muinaismuistolain 5 § nojalla laikutus on kielletty kahta metriä lähempänä varustusten näkyviä ulkoreunoja.

41 / 22.3.2024 Hiekkarannan pappilan navetan katto, Puumala:

Hiekkarannan pappilan navetta (navetta, sikala, talli ja kanala) on vuodelta 1933. Se on tiilistä muurattu ja rapattu vaaleaksi, päätykolmioissa on peiterimalaudoitusta. Toisessa päädyssä on ajosilta vintille. Katteena on matalaprofiilinen tiilikate ja takapihan puolen poikkipäädyssä punainen huopakate. Tiilien alla on säilynyt pärekatetta. Pihapiirissä on navetan lisäksi pappila 1850-luvulta ja muita talousrakennuksia; aittarakennus, liiteri, sauna ja maakellari. Pappilassa ja pihasaunassa on tiilikate ja muissa talousrakennuksissa huopakate, paitsi liiterirakennuksen toisen päädyn puukatoksen alalla peltikate. Inventoinnin mukaan maakunnallisesti merkittävällä pappilamiljööllä on rakennushistoriallisia, historiallisia

ja maisemallisia arvoja. Puumalan molemmat pappilat ovat kirkonkylän kehityshistorian avainkohteita. Virkatalojen alueellista merkitystä korostavat niiden piha- ja puutarha-alueet, jotka ovat oleellinen osa kirkonkylän rakennetun ympäristön kulttuurista ja visuaalista monipuolisuutta.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) pappilan alue on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää Puumalan kirkonkylän aluetta ja Hiekkarannan pappila maakunnallisesti merkittävä kohde (ma). Taajamayleiskaavassa (2016) pappila on osoitettu SR/1-merkinnällä ja koko pappilan aluetta koskee kaksi arvokas kulttuurimaisema -kaavamerkintää: Merkinnällä on osoitettu alue, jolla on maisemallista ja/tai kulttuurihistoriallista arvoa. Alueen maankäytössä ja rakentamisessa säilytetään maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteet. Viljelymaiseman erityispiirteitä ovat maisemapuut, maiseman kiintopisteet sekä reunavyöhykkeet. Rakennetun ympäristön erityispiirteitä ovat alueen taajamakuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset ja muut rakennelmat, aluerakenne ja pihojen muoto---. Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokas Puumalan kirkonkylän maisema-alue. Alueen maankäytössä ja rakentamisessa säilytetään maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteet. Viljelymaiseman ominaispiirteitä ovat maisemapuut, maiseman kiintopisteet sekä reunavyöhykkeet. Rakennetun ympäristön ominaispiirteitä ovat arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät sekä niiden rakennustavat, -materiaalit sekä pihojen muodot. Asemakaavassa pappilan alue on YK-aluetta.

Yleiskaavamääräyksen mukaan rakennetun ympäristön ominaispiirteet tulee säilyttää ja rakennusten ominaispiirteisiin kuuluvat niiden rakennustapa ja -materiaalit. Tiilikate on rakennuksen pitkäikäinen kate, jota ennen katossa on mahdollisesti ollut pärekatto, tai pärekatto on toiminut alkujaankin tiilen aluskatteena. Näin ollen rakennuksessa tulee ensisijaisesti pitäytyä tiilikatteessa. Kate voi olla punaista betonitiiltä tai savitiiltä. Vanhan pärekatteen säilyttäminen uuden katteen alla on kannatettavaa mahdollisuuksien mukaan.

Toinen mahdollinen katevaihtoehto voi olla kolmiorimahuopakate, jollainen pihapiirin muissa talousrakennuksissa pääasiassa on, mutta tiili on ensisijainen sen ollessa juuri kyseisessä rakennuksessa käytetty. Tiili- tai kolmiorimahuopakatteessa säilyisi pihapiirin perinteinen hierarkia, jolloin talousrakennusten vesikatteena on käytetty halvempaa materiaalia ja tärkeämissä rakennuksissa arvokkaampaa materiaalia varallisuuden mukaan.

Kunnostusten suunnittelussa kannattaa hyödyntää Museoviraston korjauskortteja:
<https://www.korjaustaito.fi/fi/korjauskortit>

42 / 14.3.2024 Vastine vesilupapäätöstä koskevan valituksen johdosta, Savonlinna:

Valituksen mukaan päätöksen salliessa uittoaikon sulkemisen tuhoataan aineetonta kulttuuriperintöä, kun uittonäytösten mahdollisuus menetetään. Valituksessa vaaditaan, että asia palautetaan aluehallintoviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi siltä osin, mikä koskee lupamääräyksen 1 rakenteita, joilla estetään uittoaikon ja -rännin käyttö uittohistorian säilyttämistä ja matkailua palveleviin satunnaisiin uittonäytöksiin. Valituksessa ei vastusteta kalatien rakentamista, säännöstelyn lopettamista eikä säännöstelyluvan rauettamista.

Valituksessa vedotaan siihen, että UNESCO on määritellyt vuonna 2022 uiton ihmiskunnan kulttuuriperinnöksi ja uitto on hyväksytty aineettomien elävien kulttuuriperintökohteiden Suomen kansalliselle listalle vuonna 2023. Valituksen mukaan Säimenen mylly on ainoa paikka Etelä-Savossa, jossa on säilynyt uiton mahdollistavat rakenteet. Vaatimusta perustellaan myös muun muassa sillä, että uittonäytökset olisivat lyhytaikaisia eivätkä edes jokavuotisia eikä niillä katsota valituksen mukaan olevan vaikutusta vedenkorkeuksiin tai rantakiinteistöjen käyttöön, eivätkä näytökset vaaranna kalan nousua.

Savonlinnan museo on lausunut hankkeesta Itä-Suomen aluehallintovirastolle 11.7.2023, joka on myös valituksen liitteenä.

Suomi hyväksyi Unescon yleissopimuksen aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta vuonna 2013. Yleissopimuksessa todetaan, että aineettomalla kulttuuriperinnöllä on syvä yhteys aineelliseen kulttuuriperintöön. Yleissopimuksen tavoitteena on edistää aineettoman kulttuuriperinnön suojelua, taata eri yhteisöjen, ryhmien ja yksilöiden aineettoman kulttuuriperinnön kunnioittaminen sekä lisätä tietoisuutta aineettoman kulttuuriperinnön merkityksestä. Sopimus painottaa perinteen välittämistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä ihmisten osallisuutta kulttuuriperintöön. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimesi uittoperinteen Suomen Elävän perinnön kansalliseen luetteloon vuonna 2023. Museoviraston esityksessä Elävän perinnön kansalliseen luetteloon lisättävistä kohteista suurimpana uhkana uittoperinteelle nähdään uittorakennusten ja väylien tuhoutuminen niin, ettei niitä voida käyttää tapahtumissa. Museon näkemyksen mukaan AVI:n päätös voidaan katsoa olevan ristiriidassa yleissopimuksen tavoitteiden kanssa ja hankkeesta koituu jossain määrin menetystä yleisille eduille.

Uittoa harjoitetaan edelleen esimerkiksi Saimaalla, mutta pienemmillä koski-, pato-, ja myllypaikoilla sijainneita uittoon liittyviä rakenteita on purettu, ja mahdollisuudet näytöksiin ja perinteen harjoittamiseen tällaisilla paikoilla ovat vähentyneet. Etelä-Savon alueella museon tiedossa on Säimenen lisäksi vain Mikkelin Harjukosken myllyn lyhyt uittoränni, joka on edelleen käytettävissä oleva, mutta sinnekin on suunniteltu kalojen vaellusesteettömyyden parantamista, eikä museolla ole tiedossa onko siellä harjoitettu koskaan uittonäytöksiä. Esimerkiksi Savonrannan Vuokalankoskella ja Puumalan Sahanlahdella rännit on nostettu sivummalle kuivalle maalle merkiksi uitosta, mutta käyttää niitä ei enää voi. Säimenellä on pidetty joitain uittonäytöksiä ja juuri Säimenessä tehtyyn uittoon löytyy vielä tietotaitoa.

Lisäksi museo huomauttaa, että vesilain muiden määräysten lisäksi vesilain kolmannen luvun pykälän 5 mukaisesti lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä alueidenkäyttölaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista. Säimenen alueella ei ole asemakaavaa, mutta rantayleiskaava on. Maankäyttö- ja rakennuslain § 42 mukaan viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. Savonrannan rantayleiskaavassa (2006) Säimenen myllyn lähiympäristö on sl-1 aluetta: ympäristö- tai luonnonarvoja omaava alue tai kohde. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja rakennettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen maisemallisia, kulttuurihistoriallisia tai luonnonarvoista johtuvia ominaispiirteitä vaaranneta tai heikennetä. Alle 1ha:n lammilla ei sallita mitään luonnontilaa muuttavia toimintoja. Alueella on voimassa MRL 41-43§:ien mukainen toimenpiderajoitus.

Itä-Suomen AVI:n päätöksessä todetaan, että uittorännin käyttömahdollisuuden estyminen heikentää jossain määrin jäljelle jäävän myllymuseon kulttuurihistoriallista arvoa, mutta hanke ei ole alueella voimassa olevan kaavoituksen vastainen. Yleiskaavamääräyksessä määrätään, että kulttuurihistoriallisia ominaispiirteitä ei saa heikentää tai vaarantaa.

43 / 19.3.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-26844, Mikkeli:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja kääntömätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida miilun päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla. Muinaismuistolain 5 § nojalla mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä miilun näkyviä ulkoreunoja.

44 / 22.4.2024 Porrassalmenkatu 1, asemakaavamuutosehdotus, Mikkeli:

Kaavaehdotuksessa sr-merkinnällä suojeltavan Hankkijan rakennuksen eteläpäättyyn tulee rakennusala 14-kerroksiselle kerrostalolle ja kerrostalon ja Hankkijan välille 2-kerroksinen väliosa. Myös Uuden Ristiinantien ja Porrassalmenkadun kulmaukseen on merkitty ala 8-kerroksiselle kerrostalolle, joka yhdistyy toiseen kerrostaloon 2-kerroksisella väliosalla. Hankkijan rakennukseen sijoitetaan talojen tarvitsemia pysäköintipaikkoja.

Kaavaehdotukseen on kiitettävästi täydennetty sr-kaavamääräystä, katokset ja porrashuone sisällytetty sr-alaan ja kaavaselostuksessa on hyvin havainnekuvia maantasolta ja ilmasta. Yleismääräyksessä on ohjattu uudisrakentamisen sopeutumista kaupunkikuvaan.

Lähiympäristön rakennusten ollessa maksimissaan noin viisikerroksisia korkeat kerrostalot erottuvat kaupunkikuvassa ja jättävät kaupunkiin tultaessa ikään kuin porttina toimineen Hankkijan rakennuksen varjoonsa. Pienemmillä kerroskorkeuksilla voitaisiin päästä maltillisempaan tulokseen kaupunkikuvallisten vaikutusten osalta ja myös suojelurakennus voisi erottua paremmin edukseen.

Luonnosvastineissa todetaan, että kaavatalouden näkökulmasta kaavassa esitetty lisärakennusoikeus tarvitaan nykyisten rakennusten suojelun mahdollistamiseksi ja korjausvelkojen tasaamiseksi. On hyvä, että lisärakennusoikeuden myötä varoja ohjataan suojelurakennuksen kunnostamiseen, mutta myös kaupunkikuvalliset vaikutukset on tärkeä huomioida.

Museo yhtyy Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunnon täydennysehdotukseen kt/s-merkintään lastauslaitureista katoksineen.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei ole huomauttamista.

45 / 23.4.2024 Moisiontie 5-11, asemakaavan muutosehdotus, Mikkeli:

Kaavaluonnoksen jälkeen on valmistunut aluetta koskeva kulttuuriympäristöselvitys (Tengbom Oy 13.12.2022) ja kaavaselostukseen on lisätty havainnekuvia.

Kaavaehdotuksessa on huomioitu useimmat osayleiskaavassa säilytettäväksi merkityt rakennukset sr-1 ja sr-3-merkinnöin ja kaavamääräys on asiallinen. Luonnoksen jälkeen kaavakarttaan on merkitty suojelurakennusten alat, rakennusoikeus ja kerroskorkeus, mitkä auttavat löytämään kohteet paremmin kaavakartalta. Myös yksittäisiä puita on merkitty suojeltaviksi ja puukujia. RKY-alue on huomioitu ma-1-merkinnällä ja sairaalan ympäristö sk-1-aluemerkinnällä. Lisäksi kortteleita koskee yleismääräyksiä.

Havainnekuvat ja viitesuunnitelmapaketti (liite 7) auttavat entistä paremmin hahmottamaan esitettyä uudisrakentamisen määrää alueella. Uudisrakentaminen varsinkin Moisiontien varrella (kuva 37) muuttaa väljää ja puistomaista/metsäistä ympäristöä tiiviimpään suuntaan, joka heikentää alueen historiallista luonnetta.

Kulttuuriympäristöselvityksessä Moisionpellon reunapuusto ja Moisionlammen rantapuusto suositellaan säilytettävän (20 m suojavao-ohyke) sekä kadun vartta rajaava puustoinen vyöhyke uuden rakentamisen ja Moisiontien rajalla. Erityisesti kookkaat männyt ja kuuset, jalopuut ja koivut tulisi säilyttää selvityksen mukaan. Kaavassa olisi hyvä turvata paremmin puustovyöhykkeiden säilyttäminen.

Korttelien 96, 97 ja korttelin 98 tonttien 2 ja 3 sijoittamista Moisio-Kyyhkylän osayleiskaavan MA- ja osin VL-alueille ei sen kummempin perustella kaavaselostuksessa. Peltoalueelle sijoittuvat uudet tontit peittänevät ainakin osittain näkymiä Karjalammentieltä Moisionpellon historialliseen maisemaan.

Korttelia 100 koskevassa yleismääräyksessä sanotaan, että ”uudis-/täydennysrakentamisessa Moision sairaalan piharakennukset tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan.” Sairaalan sisäpihan huvimajat ja katokset tulee säilyttää sekä silta.

Museo suhtautuu edelleen kriittisesti sk-1-alueen määräyksen ”säilytettäviä rakennuksia saa laajentaa ottaen huomioon rakennuksen rakennustaitteellisesti arvokkaan tai kaupunkikuvan kannalta merkittävän luonteen säilymisen” käytännön toimivuuteen.

Moisionlammen huviloiden rantasaunoille ja Petäjikön piharakennukselle ei ole osoitettu suojelumerkintää kaavassa. Saunat ovat osa lammen maisemaa ja olennainen osa huvilakokonaisuutta, joille on hyvä osoittaa säilyttävä kaavamerkintä.

Selvityksessä entinen osastonlääkärien talo ja sairaalarakennus C suositellaan suojeltaviksi. Osastonlääkärien talo on lisäksi suojeltu osayleiskaavassa. Kummatkin rakennukset ovat pitkälti tyhjiillään, eikä niille ole osoitettu suojelumerkintää uudessa asemakaavassa. RKY-tekstissä sanotaan, että ”sairaala-alue on monipuolinen, hyvin säilynyt ja ajallisesti kerroksinen kokonaisuus, joka kuvastaa sairaalarakentamisen suunnitteluperiaatteita sekä sairaanhoidon kehitystä 1920-luvulta nykypäivään”. Rakennusten purkamisen myötä menetetään osa alueen ajallisesti kerroksisesta ja monipuolisesta kokonaisuudesta.

Kaava-alueella sijaitsee Moisionpellon laaja muinaismuistoalue sekä Latokallion polttokenttäkalmisto, jotka ovat muinaismuistolain (295/63) suojelemia. Kaavaehdotuksessa uusi Latokalliontie ja ulkoilureitti on linjattu Moisionpellon muinaisjäänösalueen pohjois- ja länsireunaan. Tielinjauksella tehtiin arkeologinen koekaivaus (Maanala Oy, 2023) ja eikä tutkimuksessa havaittu muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Moisionpellon muinaisjäänösalueen rajausta muutettiin sisältämään myös pellon koillispuolella Moisionpellonkujan ja Railonkujan välissä oleva kalliokohouma kokonaan.

Hautausmaa-alue, jonka kulttuurihistorialliset ominaispiirteet tulee säilyttää, on merkitty kaavaan merkinnöin ja määräyksin.

46 / 4.4.2024 Rakennuslupahakemus, Porrassalmenkatu 35-37, Mikkeli:

Kaksikerroksisen kivisen P-rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Carl Ludvig Engel vuonna 1840 uuden perustettavan lääninsairaalan päärakennukseksi. Rakennusta laajennettiin 1870–1880-luvuilla sekä 1920-luvulla. Lääninlasarettirakennus on sairaalakorttelin vanhinta rakennuskerrostumaa.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Mikkelin Haliitustori ympäristöineen). RKY-alue on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena ja Keskussairaalan vanhat rakennukset maV-kohteena. Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) RKY-alue on myös huomioitu ja P-rakennus muiden keskussairaalan vanhojen rakennusten kanssa rakennussuojelukohteena. Asemakaavassa (2015) rakennusta koskee merkintä sr, korttelia YS ja pihaa /s. Rakennuksesta on tehty rakennushistoriaselvitys vuonna 2019 (Selvitystyö Ahola).

Asemakaavamääräysten mukaan vanhoilla sairaalarakennuksilla ja piha-alueella istutuksineen, kulkuväylineen ja aitoineen on rakennustaiteellisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja, joita ei saa purkamalla tai muutostöiden yhteydessä hävittää. --- Korttelialueille on laadittava kokonaisvaltainen piha-, viher- ja istutussuunnitelma, joka on yleissuunnitelmatasoisena esitettävä koko kaava-alueelle rakennuslupa-asiakirjoihin liitettynä ja kaupungin viheralueista vastaavan yksikön hyväksymänä. --- Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka turmelevat rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Ennallistavia muutostöitä saa tehdä.

P-rakennukseen sijoitetaan lastensuojeluyksikkö ja rakennuksen itäpuolelle tehdään ulkoilualue, joka aidataan metalliaidalla. Rakennusta lähimpänä oleva viheralue säilyy ja siitä rakennetaan muotopuutarhamainen ja nykyiselle parkkipaikalle rakennetaan osin leikkiapiha ja osa parkkipaikoista säilyy. Rakennuksen itäisivun reunoille laajennusosiin tehdään sisäänkäynnit, jotka katetaan korkeiden, mustien terästolppien kannattamalla tasaisella mustalla peltikatolla. Toisen sisäänkäynnin kohdalle tehdään kierreportaat, kun toisesta kerroksesta avataan oviaukko portaille. Kummankin reunan sisäänkäyntiä varten valetaan betonista portaat. Uusien sisäänkäyntien kohdalla oli oviaukot parvekkeille 1930-luvulla, mutta parvekkeet poistettiin ja ovet ummistettiin 2000-luvulla. Länsisivun sisäänkäynnin esteettömyyttä parannetaan muotoilemalla maa nousemaan portaille asti.

Sisätiloissa muun muassa uusitaan ala-, väli- ja yläpohjat, pintamateriaalit, ilmanvaihto ja lämpöpatterit, puretaan vanhoja väliseiniä ja tehdään uusia väliseiniä, ja avataan uusia aukkoja.

Museon kommentit

Lupahakemuksen liitteeksi on tehty selkeä rakennussuojeluselostus ja lupa-aineistossa on havainnollistavaa aineistoa suunnitelmista. Suojeluselostuksessa on hyvin kirjattu rakennuksen suojelutilanne, ominaispiirteet ja oleelliset muutokset.

Rakennuksen säilyminen terveydenhuollon ja sosiaalitoimen käytössä on kannatettavaa, mutta ylikorjaamista tulee välttää. Materiaaleja uusittaessa rakennus menettää väistämättä historiallista arvoaan.

- Rakennuksen ala- väli- ja yläpohjissa tulee kiinnittää huomiota eristemateriaalien ja koko rakenteen toimivuuteen.
- Vanhojen hormien hyödyntämisen mahdollisuudet tulee selvittää ja hormit säilyttää, vaikka niitä suljettaisiin hallitsemattomien ilmapirtausten vuoksi.
- Yläpohjan tiilinen palopermanto rakenteineen on rakennushistoriaselvityksen perusteella alkuperäinen ja sen säilyttämiseen tulee pyrkiä. Kuntotutkimuksen mukaan (s. 25) yläpohjan olki- ja turve-eristeistä otetuissa materiaalinäytteessä ei havaittu viitteitä merkittävästä mikrobivaurioitumisesta.
- Saunan tarpeellisuutta kannattaa pohtia, kun naapurirakennuksessa sijaitsee remontoitu sauna.
- Nykyisestä pariovesta rakennetaan yksilehtinen ovi. Ovi on samanlainen, kuin 1890-luvun piirustuksessa ja oven muuttaminen yksilehtiseksi todennäköisesti vaurioittaa sitä. Ovi on rakennuksen harvoja vanhoja säilyneitä osia, joka tulee säilyä nykyisellään.
- Uudet ulko-ovet tulee sovittaa rakennuksen tyyliin väriltään ja tyyliiltään.
- Ullakkotasanteen lattia puretaan. Lattia tulee koittaa purkaa ehjänä ja asentaa lankut takaisin puhdistettuina.
- Itäsisivun poistumistieportaikko on ymmärrettävä lisäys, mutta kattamista tulee miettiä vielä. Jos portaikon tekee teräsrutilänä, jääkö lumi portaille ja ylätasanteelle, ja onko katos siten tarpeen? Jos määräykset edellyttävät katosta, pystyykö portaikon runkoa hyödyntämään katoksen runkona tai sijoittaa kaareva lippa sisäänkäynnin päälle? Samoin toisella itäsisivun sisäänkäynnillä kaareva lippa, vaikka pitääkin kiinnittää julkisivuun, on maltillisempi vaihtoehto esitetylle korkealle itseseisovalle katokselle ja noudattaa etupuolen ja naapurirakennuksen katosten tyyliä.
- Länsisivun sisäänkäynnin esteettömyyttä parannetaan muotoilemalla maa nousemaan portaille saakka. Etupihan graniittiportaat on kunnostettu vuonna 2006 ja on sääli, jos ne peitetään. Esteettömyyden parantamista pohjoissivun sisäänkäynnin yhteyteen kannattaa vielä tutkia, jos ulko-oven leveys riittää.
- Itäpuolen pihalla säilytetään olevaa kasvillisuutta ja parkkipaikka muutetaan osin leikkialueeksi. Rakennushistoriaselvityksen mukaan rakennuksen ja vanhan mielisairasosaston välisellä piha-alueella oli pitkään puutarha kasvimaheen ja marjapensaineen. Puutarhan alatasanteelle tehtiin 1980-luvun jälkipuolella leikkipiha, joka tämän vuosituhanen puolella muutettiin henkilökunnan pysäköintialueeksi. Pihapiirin viihtyisyyttä ja historiallista luonnetta parantaisi ja edistäisi se, jos nykyinen parkkipaikka otetaan koko nykyisen rakennusta lähinnä olevan viheralueen leveydeltä oleskelukäyttöön. Lähitöllä on parkkihalli, johon pihan autopaikkoja voisi siirtää.
- Piha-alueen historiallista luonnetta parantaa, jos aitaa ei tarvita. Jos aita on pakollinen, kannattaa miettiä voiko se olla esim. puusta, matalampi ja harvempi. Leikkialueen pinnoitteisiin ja istutuksiin tulee kiinnittää myös huomiota, nurmikko voisi lisätä alueen viihtyisyyttä.
- Purku- ja korjaustöissä rakenteet ja esim. ullakkotasanteen poistuva komero tulee dokumentoida ja hankkeesta koota korjausraportti. Raportti tulee toimittaa tiedoksi museolle. Rakennussuojeluselostuksessa on hyvin huomioitu rakenteiden dokumentointi ja fragmenttien talteenotto.

Rakennuksen sijaitessa valtakunnallisesti merkittävällä alueella ja ollessa valtakunnallisesti merkittävä kohde suunnitelmista on hyvä pyytää lausunto myös Etelä-Savon ELY-keskukselta.

47 / 20.3.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-27369, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikutus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida tervahaudan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla. Muinaismuistolain 5 § nojalla laikutus on kielletty kahta metriä lähempänä varustusten näkyviä ulkoreunoja.

48 / 21.3.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-27379, Pieksämäki:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida hiilimiilun päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

49 / 25.4.2024 Sarvikankaan YVA-selostus, Pieksämäki:

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää lausuntoa Sarvikankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus). Museo on lausunut YVA-ohjelmasta 17.5.2023. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Hanke koskee enintään 32 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Hankealueen koko on noin 2855 hehtaaria. Hanke koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista, sähköasemasta, sähköverkkoon liittymistä varten tarvittavasta 110 kV:n ilmajohdosta sekä tuulivoimaloita yhdistävistä huoltoteistä. Hankealue on pääosin talousmetsää. Hankealueella on myös joitain rakennuksia.

Arviointimenettelyssä tarkastellaan kahta hankevaihtoehtoa sekä ns. 0-vaihtoehtoa. Vaihtoehto 1 sisältää 32 tuulivoimalaa, vaihtoehto 2 sisältää 25 tuulivoimalaa ja 0-vaihtoehdossa hanketta ei toteuteta. Sähkön liittymäpisteinä tarkastellaan liittymistä hankealueen kaakkoisosassa rakenteilla olevaan 110 kV:n voimajohtolinjaan, jonka liittymäpiste on Kauppilan sähköasema Kangasniemellä. Sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa samaan maastokäytävään Niinimäen tuulivoimahankkeen sähkönsiirron kanssa. Johtokäytävää levennetään noin 20 metriä.

Alueelta on tehty näkymäalueanalyysi ja havainnekuvasovitteita yhdeksästä kohtaa (1.3.2024).

Selostuksessa on tunnistettu lähimmät (30 km säteellä sijaitsevat) valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät alueet ja kohteet. Maisemakuvan muutosten arvioinnin pääpaino on ollut hankkeen lähi- ja välialueella (0–10 km). Laajat metsäalueet suojaavat voimaloita näkymästä, mutta talousmetsä on muutoksenalaista ja puuston peittävyystilanne vaihtelee. Voimalat näkyvät erityisesti avoimille pelto- ja järviolueille, kuten Iso-Lahnaselle ja Pieksänjärvelle.

Selvityksessä on arvioitu kohtalaiset maisemavaikutukset maakunnallisesti merkittävälle Selänpään, nyk. Häkkilän, tilalle ja Paltasen esteettömään suopuistoon. Myös esimerkiksi Tahiniemen rannalle RKY-alueen pohjoisosaan voimalat näkyvät ja paikoin Uuhimäki-Mäenpään maisema-alueelle. Selostuksessa sanotaan, että vaikutuksia voidaan lieventää ohjaamalla puuston hoitoa, voimaloiden sijoittelulla ja poistamalla voimaloita. Näiden vaihtoehtojen hyödyntämisen vaikutukset kohteisiin/alueisiin, joihin kohdistuu kielteisiä maisemavaikutuksia, kannattaa tutkia.

Näkymäalueanalyysikartasta on paikoin hankala zoomaamalla arvioida mihin kohteet sijoittuisivat. Arviointia helpottaisi kartta, johon on yhdistetty näkymäalueanalyysi sekä maiseman ja kulttuuriympäristön merkittävät kohteet ja alueet. Maiseman ja kulttuuriympäristön merkittävät kohteet -kartalle tai listaan ei ole merkitty paikallisesti merkittäviä tai muuten (inventoituja) kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita tai alueita. Alueelle tehdään osayleiskaava ja yleiskaavassa myös paikallisesti merkittävät ja muut kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet ja alueet tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Hankealueella on tehty arkeologinen inventointi (Heilu Oy, 2023) ja sen tulokset on huomioitu hankkeen suunnittelussa, joten Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

50 / 26.3.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-28473, Savonlinna:

Osin kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolaillla 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja kääntömätästys. Avohakkuulle ei ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Savonlinnan museon arkeologi tekee suunnitellun kääntömätästyksen takia maastokatselmuksen kivikautisella asuinpaikalla sen rajojen määrittämiseksi.

51 / 27.3.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-30180, Mikkeli:

Kuviolle on tulossa ylispuiden poisto ja kuviolle 56.0 harvennushakkuu eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

52 / 3.5.2024 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta:

Museo pitää tarpeellisena lisäystä pykälään 10, jossa museolain 7 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tehtävää hoitavilla alueellisilla vastuumuseoilla on oikeus saada tehtäviensä hoitamisen kannalta välttämättömät tiedot maksutta salassapitosäännösten estämättä rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä.

53 / 25.4.2024 Länsiosan rantaosayleiskaavan muutos, ehdotus, Mäntyharju:

Länsiosan rantaosayleiskaavan ns. rakennusluvalliset saaret osoitetaan maa- ja metsätalousalueen sijasta rakennuspaikaksi (RA), yksi kaavoittamaton saari osoitetaan M-alueeksi, joitain RA-rakennuspaikkoja siirretään ja osoitetaan yksi SL-alue.

Kaavamutoksesta ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

54 / 25.4.2024 Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavan muutos, ehdotus, Mäntyharju:

Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavan alueella tehdään käyttötarkoituksen muutoksia lomarakentamisesta vakituiseen asumiseen sekä Ala-Liikasella olevan kohteen osalta rakennuspaikan siirto pois perustetun luonnonsuojelualueen osalta sekä tarkennuksia luonnonsuojelualueeseen.

Kaavamutoksista ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

55 / 2.5.2024 Kauppatorin ja matkustajasataman asemakaavamuutos, ehdotus, Savonlinna

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista rakennetun kulttuuriympäristön eikä arkeologian osalta.

56 / 3.4.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-31042, Puumala

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

57 / 7.5.2024 Sarvikankaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan oas ja luonnos, Pieksämäki

Alueelta on tehty näkymäalueanalyysi ja havainnekuvasovitteita yhdeksästä kohtaa (1.3.2024).

Selostuksessa on tunnistettu lähimmät (30 km säteellä sijaitsevat) valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät alueet ja kohteet. Maisemakuvan muutosten arvioinnin pääpaino on ollut hankkeen lähi- ja välialueella (0–10 km). Laajat metsäalueet suojaavat voimaloita näkymästä, mutta talousmetsä on muutoksenalaista ja puuston peittävyystilanne vaihtelee. Voimalat näkyvät erityisesti avoimille pelto- ja järviolueille, kuten Iso-Lahnaselle ja Pieksänjärvelle.

Kaavaselostuksessa on arvioitu kohtalaiset maisemavaikutukset maakunnallisesti merkittävälle Selänpään, nyk. Häkkilän, tilalle ja Paltasen esteettömään suopuistoon. Myös esimerkiksi Tahiniemen rannalle RKY-alueen pohjoisosaan voimalat näkyvät ja paikoin Uuhimäki-Mäenpään maisema-alueelle. Vaikutuksia voidaan lieventää ohjaamalla puuston hoitoa, voimaloiden sijoittelulla ja poistamalla voimaloita. Näiden

vaihtoehtojen hyödyntämisen vaikutukset kohteisiin/alueisiin, joihin kohdistuu kielteisiä maisemavaikutuksia, kannattaa tutkia.

Näkymäalueanalyysikartasta on paikoin hankala zoomaamallaan arvioida mihin kohteet sijoittuisivat. Arviointia helpottaisi kartta, johon on yhdistetty näkymäalueanalyysi sekä maiseman ja kulttuuriympäristön merkittävät kohteet ja alueet. Maiseman ja kulttuuriympäristön merkittävät kohteet -kartalle tai listaan ei ole merkitty paikallisesti merkittäviä tai muuten (inventoituja) kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita tai alueita. Yleiskaavassa myös paikallisesti merkittävät ja muut kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet ja alueet tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Heilu Oy on tehnyt tuulivoimapuiston hankealueella ja sähkönsiirtoreitillä arkeologisen inventoinnin vuonna 2023. Savonlinnan museolla ei ole kaavamuutoksiin huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

58 / 25.4.2024 Sarvikankaan ranta-asemakaavan kumoaminen sekä eräiden Metsähallituksen ranta-asemakaavojen osittainen kumoaminen Iso-Lahnasen osalta, oas ja luonnokset, Pieksämäki

Suunnittelualueelta kumotaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen ranta-asemakaava Sarvikankaan Tuuli Oy:n aloitteesta. Alueelle ollaan laatimassa Sarvikankaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavaa. Alueen maankäytön selventämiseksi ja päällekkäisten kaavojen välttämiseksi ranta-asemakaava kumotaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan kaava-alueelta.

Alueella on voimassa Etelä-Savon maakuntakaava (2010/2016). Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa.

Savonlinnan museolla ei ole kaavamuutoksiin huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

59 / 4.4.2024 Metsänkävttöilmoitus 1-2024-31853, Mikkeli:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu. Metsänkävttöilmoituksesta ei ole muinaismuistolain puolesta huomauttamista, mutta puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännöksen päälle on kielletty samoin kuin sen yli ajaminen metsäkoneilla.

60 / 5.4.2024 Hauska-Kovala -sähköverkon saneeraussuunnitelma, Mikkeli

Suunnitelmapartan mukaan Ylätjoentien varteen rakennetaan uusi 20 kV ilmajohtolinja ja puustoa raivataan 5–10 m leveydeltä. Tien eteläpuolella on Haminanlahden kivikautinen asuinpaikka, mutta se rajoittuu pieneen niemeen eikä ilmajohtoon rakentamisella ole siihen vaikutusta.

Tervahiekantien ja Korpijärven välissä on Tervahiekan esihistoriallinen asuinpaikka, mutta suunnitelman mukaan sähköverkon saneeraus ei ulotu muinaisjäännösalueelle.

Näin ollen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

Korpijärvi, Yläne, osa Puulavettä ym. alueen rantaosayleiskaavassa (2010) Ylätjoentien varrella sijaitsevien Lahtelan ja Kivimäen alueet on merkitty MA-1-alueiksi ja Kivimäen pihapiirin rakennusryhmä sr-kohteeksi. Yläniementien varrella sijaitsevaa Tuohikkoa koskee kaavamerkintä RA/1/s. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannassa on arvioitu kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi myös Ylätjoentien varrella sijaitseva Männistö, Vanhalantien varrella sijaitseva Tenhola ja Mäntyläntien varrella sijaitseva Kovalan koulu.

Kivimäen, Männistön ja Lahtelan alueella asennetaan ilmajohtoa Ylätjoentien varteen ja taloille vedetään maakaapelia tai ilmajohtoa. Yläniementien varteen ja tien varren taloille asennetaan maakaapelia. Tenholalle ja Vanhalantien varteen asennetaan maakaapelia. Kovalan koululle ei tule muutoksia. Edellä

mainittujen tilojen pihapiireissä tulee varoa vaurioittamasta mahdollisia kivi- ja muita aitoja sekä maisemapuita.

61 / 5.4.2024 Sähköverkon saneeraus, Luukkolansaari, Puumala

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Luukkolan maisema-alue on merkitty kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi alueeksi (ma). Lietvesi-Suur-Saimaan osayleiskaavassa (kv. hyv. 2014) km-1-alueeksi: kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta merkittävä alue. Alueella tulee uudisrakentaminen ja peruskorjaaminen sopeuttaa kyläkuvaan, olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Alueen kylätiet ja raitit tulee säilyttää alueen luonteelle ominaisina. Avoimet peltoaukeat tulee jättää rakentamiselta vapaiksi. Ympäristöön merkittävästi vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta ja alueelliselta ELY-keskukselta.

Maisema-alueella ilmajohtoa puretaan ja maakaapelia ja uutta ilmajohtoa asennetaan Luukkolankyläntien varteen ja rantaan. Kaapelin asentamisessa tulee välttää vaurioittamasta mahdollisia maisemapuita sekä kivi- ja muita aitoja. Muuntamoiden ja jakokaappien sijoittamisessa tulee välttää avoimia paikkoja ja peltoaukeilla pyrkiä mahdollisimman harvaan sähköpylväiden sijoitteluun.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

62 / 9.4.2024 Hätinvirran lossin lauttapaikkojen ruoppaus ja ruoppausmassojen vesistöläjitys, Puumala

Hankkeen tarkoituksena on parantaa Hätinvirran lossiyhteyttä suuremman ja vähäpäästöisemmän lossikaluston käytön mahdollistumisella. Hankkeessa syvennetään ja levennetään kummankin lauttapaikan edustaa ruoppaamalla yhteensä noin 3 600 m³tr keskitiiviitä ja tiiviitä maalajeja noin 3 300 m²tr alueelta. Ruoppausalue ja läjitysalue sijoittuvat kiinteistölle 623-876-16-7. Ruoppauksesta syntyvät massat on tarkoitus läjittää lossista kaakkoon noin kilometrin päähän vesialueelle syvänteeseen.

Itäpuolen ruoppausalue sivuaa Lietvesi-Suur-Saimaan osayleiskaavassa (2014) maisemallisesti arvokasta aluetta (ma), arvokasta harjualueutta tai muuta muodostumaa (ge) ja tärkeää tai vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta (pv). Salmen länsipuolella sijaitsee kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta merkittävä alue (km-1), jolle ruoppausalue osittain ulottuu.

Hanke ei heikennä alueen maisemallisia arvoja eikä hankkeesta ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

63 / 8.4.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-31158, Savonlinna

Kuviolle on tulossa ylispuiden poisto ja kaivurilaikutus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä.

64 / 9.4.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-33462, Enonkoski

Kuvion etelärajalla on historiallisen ajan tervahauta. Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Tervahaudan päälle ei kuitenkaan saa varastoida puutavaraa tai hakkuujätettä eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

65 / 24.4.2024 Rakennuslupahakemus, Juvolantie 1472, Savonlinna

Haukiveden-Haapaveden osayleiskaavassa (2001) kiinteistöä koskee merkinnät SM ja M.

Kiinteistöllä sijaitsee kiinteä muinaisjäänös:

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=740010004

Kyseessä on historiallisen ajan kuppikivi, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kaikenlainen kiveen kajoaminen on kielletty. Kuppikivi, jossa on 16 ns. kuppia, on pihapiirissä, noin 15 m asuinrakennuksesta lounaaseen.

Savusaunan rakentamiselle ei muinaismuistolain puolesta ole estettä. Rakentaminen on suunniteltava niin, ettei kuppikiveen kajota.

66 / 8.5.2024 Kauppakatu 5-7, Pieksämäki:

Inventointitietojen mukaan entinen Säästöpankin talo on arkkitehtien Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelema liiketalo vuodelta 1967. Liiketaloa on laajennettu vuonna 1984. Rakennus poikkeaa tyyllillisesti kauppakadun funkkisilmeestä edustaen oma aikakautensa liikerakentamista. Mittakaavaltaan rakennus liittyy kuitenkin hyvin ympäristöön ja sen sisäpihat tarjoavat vaihtelevia kaupunkitiloja.

Rakennus on osittain osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu tiivistyväälle keskusta-alueelle, toiminnalliselle kehitysvyöhykkeelle, sk-1-alueelle ja on merkitty rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennusryhmäksi ja/tai pihapiiriksi: Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityspiirteet. Asemakaavassa (1993) rakennus on osa AL-2 korttelialuetta.

Rakennuksen 1980-luvun osassa kaakkoisjulkisivulla ensimmäisen kerroksen ikkunarivistön ikkunat ja pellit uusitaan ja toiseen kerrokseen tehdään uusi savunpoistoikkuna. Koillissivulla uusitaan ulko-ovi ja sen yläikkuna. Katolla tehdään uusia läpivientejä, uusia piippuja ja savunpoistokattoluukku. Kellarissa, ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa tehdään muutostöitä. Kellarissa puretaan portaita ja tehdään talotekniikkaan liittyviä purkutöitä ja läpivientejä. Ensimmäisessä kerroksessa puretaan väliseiniä, ovia, lasiseiniä ja tehdään uusia. Toisessa kerroksessa keskelle tulevan elokuvateatterin tieltä puretaan lasikatto, betonikaiteen päältä lasitiiliseinä ja metallirakenteinen käsijohde.

Ikkunat tulee ensisijaisesti kunnostaa. Jos kunnostaminen ei ole mahdollista, tulee ikkunat uusia olevan mallisina, mistä suunnitelmassa poiketaan. Positiivista on, että rakennukselle on löytynyt käyttäjiä. Sisätilojen luonne kuitenkin muuttuu useiden uusien väliseinien ja keskiosan umpeen laittamisen myötä. Pankkitilana toiminut oletettavasti suht avoin tila tulee täyteen väliseiniä ja elokuvateatteri sulkee keskiosan. Myös sisätiloissa suositellaan säilytettäväksi mahdollisimman paljon alkuperäistä tilajakoa ja materiaaleja. Esim. onko etelänurkan tuulikaapin lasiseinä oviineen välttämätöntä uusita? Sisätilat purettavine yksityiskohtineen, esim. toisen kerroksen lasikatto, kaiteet ja lasiseinä, tulee valokuvadokumentoida ennen purkamisia.

67 / 12.4.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-32203 Hirvensalmi

Kuviolle on tulossa siemenpuuhakkuu ja laikutus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Muinaismuistolain 5 § nojalla laikutus on kielletty kahta metriä lähempänä varustusten näkyviä ulkoreunoja.

68 / 2.5.2024 Sähköverkon saneeraus, Voikoski, Mäntyharju

Metsäkyläntien varrella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Metsäkylän koulu, joka on huomioitu myös Länsiosan rantaosayleiskaavassa (2007) SR-kohteena. Tien varrelle asennetaan uutta ilmajohtoa. Toimenpide ei heikennä kohteen kulttuurihistoriallista arvoa.

Suunnitelmasta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Pyyntikuoppakohteen Taipale 2 (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin kohdetunnus 1000002618) kohdalla sähköverkko rakennetaan ilmajohtona.

69 / 16.4.2024 Sähköasemien paikat, Kangasniemi

Savonlinnan museo toteaa, ettei suunnittelualueelta tunneta muinaismuistolain 295/1963 suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä alueella ole tarvetta arkeologiselle inventoinnille. Savonlinnan museo

pyytää kuitenkin lähettämään tiedon valituista sähköasemien paikoista edetessä mahdollista uutta lausuntoa varten.

70 / 21.5.2024 Kyrsyän rantaosayleiskaavaluonnos, Sulkava:

Kaava-alue on osittain valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA 2021 Kuhajärven viljelymaisema), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Kaava-alueelta on tehty rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman selvitys (Selvitystyö Ahola 31.12.2020).

Kaavaselostukseen on selkeyden vuoksi hyvä laittaa sr-kohteet listana ja koskeeko merkintä päärakennusta, useampia rakennuksia vai/ja koko pihapiiriä. Esimerkiksi hieman epäselväksi vielä jää, koskeeko sr-3-merkintä myllytupa-varastoa ja sr-13 kaikkia työmiesten asuntoja. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan lähteeksi voisi lisätä VAMA 2021 inventoinnin:

https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/VAMA%202021_9%20Etel%C3%A4-Savo.pdf

Kaavakarttaan on merkitty valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, mutta alueelle ei ole osoitettu määräyksiä. Yleismääräyksissä on ohjattu jonkin verran rakentamista sekä km-alueiden määräyksessä. Sr-kaavamääräyksen kohta ”purkamisen on kielletty ilman pakottavaa syytä (MRL 41.2 §)” on jokseenkin turha, kun purkamisesta päätetään joka tapauksessa MRL:n mukaan.

Kelola ja Metsäpirtti jäävät juuri ja juuri kaava-alueen ulkopuolelle ja Hyypiölahtikin taitaa jäädä, mutta se on merkitty sr-12-kohteena kaavaan. Kaava-alueen reunakohteiden osalta on hyvä miettiä yhtenäinen linja, että merkitäänkö ne kaavakarttaan vai ei.

Partalan alueella oleville viljamakasiinille, karjarakennukselle ja rantasaunalle ei ole osoitettu omaa sr-merkintää, eikä Koivulan asuintalolle ja pihasaunalle. Kulttuuriympäristöselvityksessä suositellaan suojelumääräysten harkintaa etenkin asuinrakennuksille, viljamakasiinille ja rantasaunalle. Karjarakennuksesta todetaan, että sen kunto on heikentynyt, mutta sillä on maisemallista ja rakennushistoriallista merkitystä, joka puoltaisi suojelumerkintää. Kaavaselostuksessa sanotaan, että kaavaluonnosvaiheessa ei ole käyty keskustelua suojeltaviksi aiottujen kohteiden omistajien kanssa. Keskustelut on hyvä käydä, samalla voidaan saada tarkempaa tietoa kohteiden tilanteesta.

Kaavaselostuksessa todetaan myös, että osa kohteista saatetaan muuttaa esimerkiksi s-kohteiksi, joita kaavaluonnoksessa ei ole osoitettu. S-määräyksen mukaan kohteen arvot suositellaan säilytettäväksi ja aluetta tai kohdetta koskevista maankäyttösuunnitelmista tulee kuulla museoviranomaista. Sr-määräys on selkeämpi ja helpottaa esim. rakennusvalvonnan työtä mahdollisista luvista päätettäessä.

Alueella on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2019 (Sulkava Lounaisosan, Kyrsyän järviolueen rantaosayleiskaavan suunnittelualan arkeologinen inventointi 2019, Mikroliitti Oy). Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei huomautettavaa.

71 / 26.4.2024 Pihasauna, Asemantie 18, Savonlinna

Kiinteistöllä sijaitsee entinen asemapäällikön talo, sen talousrakennus sekä kellari. Asuinrakennuksen on suunnitellut arkkitehti Bruno Granholm vuonna 1906.

Kiinteistö on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä (RKY 2009 Savonlinnan rautatieasema). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kiinteistö on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävää aluetta (Savonlinnan rautatieasema). Ydinkeskustan osayleiskaavassa (1997) kiinteistöä koskee merkintä AP/s. Asemakaavassa (2011) kiinteistöä koskee merkintä AO/s: Erillispientalojen korttelialue, jossa rakennusten säilyttämisen lisäksi sen ympäristöä hoidetaan niin, että sen piirteet osana historiallista asemapuistoa on edelleen ymmärrettävissä.

Pihapiiriin rakennetaan "Mummola - Pihasaunat" brändin mukainen valmissauna. Rakennus on 2500 mm leveä ja 4400 mm pitkä, 11 m². Saunassa on harjakatto mustalla saumapellillä, punainen peiterimalaudoitus, ruskea puuovi ja valkoiset listat. Sauna sijoittuu päärakennuksen ja talousrakennuksen väliin lähelle tontin eteläosan reunaa.

Museoviraston rautatierakennusten korjausohjeissa suositellaan uudisrakennukset sijoitettavaksi ensisijaisesti radan suuntaisesti. Pihasaunan luontevin paikka olisi siten muiden ulkorakennusten jatkeena, ellei siellä sijaitse erityisiä istutuksia. Väreiltään ja harjakattoisena pieni sauna sopii pihapiiriin. Ympäristöön entistä paremmin rakennuksen saa soveltuvaksi, kun ikkunoiden ja oven vuorilautojen yksityiskohtiin ottaa mallia talousrakennuksen vastaavista ja peiterimalaudoitus vaihdetaan vaakalaudoitukseksi päärakennuksen ja talousrakennuksen tyyliin.

72 / 31.5.2024 Purkamislupahakemus, Nenonpellontie 40, Pieksämäki:

Vaalijala suunniteltiin arkkitehti Yrjö Lindegrenin voittaman kutsukilpailusuunnitelman pohjalta. Lindegren kuoli ensimmäisen rakennusvaiheen jälkeen vuonna 1952 ja työtä jatkoi arkkitehti Aulis Blomstedt. Aluetta rakennettiin kaikkiaan vuodesta 1949 vuoteen 1967. Vaalijalan hoitolaitos lukeutuu jälleenrakennuskauden laitosarkkitehtuurin parhaimmistoon.

Purkaminen kohdistuu alueen pohjoisosan rivitaloon RA19 (Aulis Blomstedt 1965), itäosan rivitaloon RA8 (Yrjö Lindegren/Aulis Blomstedt 1954) sekä länsiosan taloon RA1 (Aulis Blomstedt 1965).

RA1-rakennus on suunniteltu 1963 ja se valmistui 1965. Rakennus on yksikerroksinen kellarilla ja sen alaosa on valkoiseksi rapattu ja yläosassa tumma pystypanelointi, aumakaton katteena on tiili ja siinä on leveät räystäät. 1970-luvulla rakennuksessa tehtiin sisätilamuutoksia ja 1990-luvulla peruskorjaus päivätoimitiloiksi. Lupahakemuksen liitteenä oli mm. kuntotutkimus (5.6.2017/ 4.4.2024), sisäilmatutkimus (9.1.2018), AHA-kartoitus (22.3.2024), historiaselvitys (Arkitupa Oy 4/2024), asema-, pohja- ja julkisivupiirustukset, maakuntaliiton arviointikehys ja kustannusselvitys (20.3.2024).

RA19-rakennus on suunniteltu 1963 ja valmistui 1965. Rakennus on yksikerroksinen kellarilla ja se on valkoiseksi rapattu ja osin käytetty tummaa pystypanelointia, kytketyn harjakaton katteena betoniitiili. Rakennus tehtiin apulääkäriin, psykologin ja talouspäällikön asuinrakennukseksi ja se oli asuinkäytössä 2000-luvun alkuun, jolloin se otettiin koulun käyttöön. 2016 muutettiin painovoimainen ilmanvaihto koneelliseksi. Lupahakemuksen liitteenä oli mm. kustannusarvio (20.3.2024), arviointikehys, historiaselvitys (4/2024), AHA-kartoitus (6.11.2017 / 21.3.2024), kuntotutkimus (22.8.2017 / 4.4.2024) ja asema-, pohja- leikkaus- ja julkisivupiirustukset.

RA8-rakennus on suunniteltu vuonna 1952 ja se valmistui 1954. Rakennus on viiden asunnon rivitalo, jossa on yksi kerros ja kellarit. Julkisivu on porrastettu. Rakennus on vaaleaksi rapattu ja siinä on betoniitiilinen harjakatto. Rakennus oli toimihenkilöiden asuntona 1980-luvulle. 1990-luvulla tehtiin peruskorjaus, jossa asuntoja muutettiin asiakkaiden asunnoiksi ja yksi asunto saunaosastoksi. 2010 suunniteltiin sisätilamuutoksia (keittiötä poistettiin). Lupahakemuksen liitteenä oli mm. asema-, pohja-, julkisivu- ja leikkauspiirustukset, kuntotutkimus (24.3.2020), AHA-kartoitus (21.3.2024) ja historiaselvitys (Arkitupa Oy 4/2024), tarkastuskertomus sisäilmavalituksesta (8.12.2014), näyteraportti (18.4.2011), arviointikehys ja kustannusselvitys (20.3.2024).

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Vaalijalan kuntoutuskeskus). RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoituksena inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen. RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena (maV). Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Rakennuksissa on todettu sisäilmaongelmia ja rakenteissa vaurioita. Kustannuslaskelmassa (Insinööritoimisto 2K Oy) korjausasteeksi määriteltiin yli 90 %. Rakennukset ovat olleet tyhjillään useamman vuoden, eikä niille ole omistajan edustajan mukaan tiedossa käyttöä. Rakennusten tilalle ei ole näillä näkymin tulossa mitään, vaan alueet maisemoidaan nurmi- ja piha-alueeksi. Uuden käyttötarkoituksen pohdintaa hankaloittaa matalat kerroskorkeudet, joihin on hankala saada vaadittavaa tekniikkaa, sekä alueen luonteesta johtuvat rajoitteet.

RA1 on alueelle tultaessa ensimmäisiä nähtyjä rakennuksia ja katettu käytävä päättyy rakennukseen. Jo Lindegrenin alkuperäisessä kilpailusuunnitelmassa paikalle oli suunniteltu rakennus. RA8 ja RA19 ovat alueen vanhoja henkilökunnan asuinrakennuksia, joita on jo kaksi purettu RA19:n naapurista. Muita porrastettuja rivitaloja alueella ei ole. Vaalijalan alue on vaikuttava ja arkkitehtonisesti korkeatasoinen kokonaisuus, jonka rakennuksista osa on purettu, korjattu ja tehty myös uutta. Alue on myös modernia arkkitehtuuria vaalivan Docomomo Suomi Finland ry:n modernin arkkitehtuurin merkkiteosten kohdevalikoimassa.

Lupahakemusten liitteinä olleista historiaselvityksistä puuttui kokonaan rakennusten kulttuurihistoriallisen merkityksen arviointi. Yksittäisten rakennusten merkityksen arviointia kokonaisuuden osana hankaloittaa, kun koko aluetta koskevaa rakennushistoriaselvitystä tai kulttuuriympäristöselvitystä ei ole. Museo kehottaa asemakaavoittamaan alueen, jotta kulttuuriympäristön arvot tulevat tarkemmin selvitettyiksi ja turvatuksi, ja alueen kehittäminen olisi hallittua.

Purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista (MRL 139§). Maankäyttö- ja rakennuslaissa (§ 118) todetaan myös, että rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella.

Museo katsoo, että purkamisten myötä Vaalijalan valtakunnallisesti merkittävän kokonaisuuden kulttuurihistoriallinen arvo heikkenisi, eikä puolla rakennusten purkamista.

73 / 19.4.2024 Kenkätehdas, Mäntyharju

Osayleiskaavassa (kv. hyv. 2008) kiinteistöä koskee merkintä AL/s. Asemakaavassa (2023) kiinteistöä koskee merkintä KTY AL ja kenkätehtaan vanhaa osaa merkintä sr: --- Rakennus on korjaus- tai muutostöiden yhteydessä korjattava sen kulttuurihistorialliset arvot ja historialliset ominaispiirteet säilyttävällä tavalla (mittasuhteet, julkisivumateriaalit, yksityiskohdat). ---

Vanhassa osassa kiinni oleva vuoden 1969 laajennus pohjoissivulta on purettu. Purettuun laajennuksen kohdalla vanhassa tiiliseinässä on vihreätä ja valkoista maalia, aukkoja ja laajennuksen välipohjan kohdasta tiiliä rikki. Aukot ummistetaan purkutiilillä, jotka ovat hieman erilaisia, kuin vanhat tiilet, mutta koko melko lähellä vanhoja. Osa alaosan aukoista ummistetaan betonilla, kun maata tulee seinää vasten ja betonisoskeli jatkuu. Toisessa kerroksessa on ollut ikkunat samassa linjassa kolmannen kerroksen ikkunoiden kanssa, mutta nykyään uusille ikkunoille ei ole tarvetta. Myös alimmassa kerroksessa on ollut ikkunat samassa linjassa ylempien kanssa, mutta matalammat.

Aukkojen paikkaus purkutiilillä on mahdollista, ladontamallin voi ottaa aukkojen vierestä vanhasta seinäpinnasta. Välipohjan kohtaa esitettiin paikattavan värjätyllä laastilla, mutta paikkaus tiilillä on todennäköisesti esteettisesti parempi vaihtoehto. Maalinpoistomenetelmää ei ole vielä päätetty. Hiekkapuhallus mainittiin katselmuksella, mutta esimerkiksi kuivajääpuhallus voisi olla hiekkapuhallusta hellävaraisempi tiilelle.

Katselmuksella rakennuttajainsinööri pohti, että voisiko jonkin aukoista mahdollisesti peittää puuverhouksella, kun sisäänkäynnin toisella puolen on suuret puiset pariovet. Pariovet ovat myöhempi lisäys, eikä sisäänkäynnin toisella puolen ole ilmeisesti koskaan ollut samanlaisia ovia. Museo ei suosittele aukon tai aukkojen peittämistä puuverhouksella.

Korjattavan seinän kohdalle on pohdittu myös muraalin mahdollisuutta. Museo katsoisi ensin maalinpoiston ja paikkausten jälkeen miltä seinä näyttää, ennen kuin muraalin mahdollisuutta mietitään tarkemmin.

74 / 22.5.2024 Oravin-Joutenveden osayleiskaavamuutos, kaavaluonnos, Savonlinna:

Kaava-alue sijoittuu osittain valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (VAMA 2021 Heinäveden reitin vesistömaisema), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016). Alueella on voimassa Oravin-Joutenveden osayleiskaava (2001). Ranta-asemakaavoja tai asemakaavoja alueella ei ole.

VAMA-inventoinnin mukaan Heinäveden reitti on yksi Suomen 27 kansallismaisemasta. ---Pienipiirteisen eteläsavolaisen järvimaiseman halki kulkeva reitti muodostuu useista kanavien, salmien ja kapeikkojen kautta toisiinsa liittyneistä järvistä, jotka kuuluvat Vuoksen päävesistöalueeseen. --- Heinäveden reitin järvet ovat erittäin sirpaleisia sekä runsaslahtisia ja -saarisia. Niiden vedet ja ranta-alueet ovat lähes luonnontilaisia. Alueen vesiluonnon erityispiirteisiin kuuluvat monet voimakasvirtaiset salmet. Maiseman perusrakenteen muodostavat vesialueita ympäröivät ruhjelaaksot, joiden ansiosta alueen maisemassa on selvä luode-kaakkosuuntaus. --- Heinäveden reitin maisemahistorian uusin kerros on rannoille tai rantojen läheisyyteen syntynyt nuori loma-asutus, jossa näkyy myös ympärivuotisen virkistysasumisen piirteitä. Heinäveden reitti on myös erittäin suosittua ja maineikasta matkailualueita, jonka maisemat ovat vakiintuneet osaksi suomalaista maisemakuvastoa jo 1900-luvun alkuvuosikymmenillä. --- Reitin maisemakuvaa luonnehtivat lähes luonnontilaiset vesistö- ja ranta-alueet, joita jaksottavat pienimuotoiset rakennetut alueet, kuten kanavat, pienet taajamat, yksittäistilat viljelyksineen sekä harvat huvilat. Asutusta ja vesimaisemaa ympäröivät laajat havupuuvaltaiset metsät. Maisema on suurien korkeuserojen vuoksi hyvin vaihtelevaa. Sokkeloisesta yleiskuvasta huolimatta alueella hahmottuu kallioperän luode-kaakkosuuntautuneisuus, jota monet alueen saaret, niemet ja poukammat noudattavat.

Kohteet 5–8 sijoittuvat Heinäveden reitin valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sisälle. Rakennuspaikkoja siirretään toisiin kohtiin ja yksi pysyy ennallaan.

Kaavaselostuksessa todetaan, että kaavamutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön. Maisemavaikutuksia on avattu selostuksessa niukasti ja niitä on hyvä avata enemmän varsinkin VAMA-alueelle sijoittuvien kaavamutosten osalta.

Yleismääräyksissä annetaan määräys VAMA-alueelle sijoittuville kohteille (Alueen erityispiirteet tulee turvata. Arvot on kuvattu kaavaselostuksessa ja tarkennettu valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventoinneissa.). Museo kehottaa vielä pohtimaan voisiko rakentamista VAMA-alueella ohjata vielä tarkemmin yleismääräyksessä, tai/ja avata kaavaselostuksessa alueen erityispiirteitä ja alueelle soveltuvaa rakentamista enemmän.

75 / 26.4.2024 Terassi, Lamminniementie 6, Savonlinna

Myllyrakennuksen länsipuolelle varastosiiven edustalle rakennetaan eteläosasta viisteinen terassi, joka on kooltaan noin 9 m x 11,5 m. Eteläosaan tehdään luiska ja sisäänkäyntiaukko korostetaan kehyksellä. Terassin kaiteet ovat samanlaiset kuin myllyyn vievien rappusten kaiteet ja kaiteet maalataan samaan väriin. Terassin lattia esim. lehtikuusta. Myllyrakennukseen ei tehdä muutoksia eikä rakennusta kohti viettävä maapohja vaadi maaleikkausta.

Sisäänkäynnin kehyksen vaihtaminen esim. sisäänkäynnistä kerovaksi kyltiksi kaiteen yhteyteen voisi paremmin sopia taustalla olevan myllyrakennuksen yksinkertaiseen tyyliin. Muuten terassi sopeutuu riittävällä tavalla ympäristöön.

76 / 2.5.2024 Purkamislupahakemus, Loukiontie 66, Juva

Purkaminen kohdistuu Loukion kartanon pihapiiriin. Inventoinnin mukaan Loukion kartano sijaitsee Loukionlampeen viettävällä peltoaukealla. Klassistinen poikkipäätyinen päärakennus on vanhimmilta osin vuodelta 1770. Se korjattiin 1840 ja ulkoasu entistettiin 1969. Symmetristä pihaa reunustavat lisäksi väentupa, aitta, tilanhoitajan asunto, kuivaamo, karjasuoja ja vaja. Pihaan johtaa koivukuja. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Kiinteistö sijoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009 Juvan kartanot). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016): kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena (maV) ja Loukio erikseen kohteena. Rautjärven yleiskaavassa (2001) kiinteistöä koskee merkinnät AM/S/800: Maatalouskeskuksen alue. Alueelle saa sijoittaa talouskeskuksen yhteyteen maatilamatkailua palvelevia rakennuksia. Alue, jolla ympäristö säilytetään, ma: Maisemallisesti arvokas alue ja sr: Rakennussuojelukohde. Kohteessa sijaitsevien rakennusten purkaminen on kiellettyä ilman maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:n mukaista purkamislupaa. Luvasta on pyydyttävä seutukaavoittajan ja alueellisen ympäristökeskuksen lausunnot.

Tarkoituksena on purkaa 1960-luvun lopun asuinrakennus sekä vanhan pakarituvan/väentuvan laajennus alkuperäinen osa säilyttäen. Purettavan asuinrakennuksen paikalle on tarkoitus rakentaa uusi omakotitalo, mutta siitä ei ole vielä suunnitelmia.

Vanhan tilanhoitajan asuinrakennuksen purkaminen on mahdollista. Nykyisen, purettavan asuinrakennuksen paikalta purettiin aikoinaan mökki. Purettavan rakennuksen paikalle on tarkoituksena rakentaa uusi vähintään 200 m² omakotitalo. Talosta ei ole vielä suunnitelmia, mutta sen tulee soveltua ympäröivään rakennuskantaan väreiltään, muodoltaan ja materiaaleiltaan.

Pakaritupa on pihapiirin vanhinta rakennuskantaa. Se on rakennettu useassa eri osassa ja se on ollut ennen pidempi. Rakennusta on remontoitu ainakin 1990-luvulla. Lupahakemuksesta ei aivan selviä mihin purkaminen pakarituvan osalta rajoittuu tarkalleen (katos ja suurten ovien osa julkisivussa olevaan ulkonemaan saakka ennen poikkipäätyä?) ja milloin laajennus on tehty. Katoksen voi purkaa, mutta muun osan purkamiseen museo ei voi ottaa kantaa, ennen kuin purkamisen laajuus varmistuu.

77 / 4.6.2024 Savonlinnan kaupunkipuisto, Savonlinna:

Savonlinnan kaupunki on toimittanut ympäristöministeriöön 10.3.2023 päivitetyn, kansallisen kaupunkipuiston perustamista koskevan hakemuksen. Savonlinnan kaupunki on tarkentanut hakemustaan niin, että yksityisomistuksessa oleva Virtasaari rajataan kansallisen kaupunkipuiston ulkopuolelle ja määräystä täsmennetään niin, että siitä käy yksiselitteisesti ilmi, ettei päätöksellä ole oikeusvaikutuksia yksityisen maanomistajan alueisiin.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa määräyksen täsmäntämisestä ja Virtasaaren rajaamisesta kansallisen kaupunkipuiston ulkopuolelle.

78 / 2.5.2024 Terassi, Urheilukentäntie 1, Enonkoski

Hovinmäen rakennus on tehty vuonna 1854. Viipurilaisen kauppahuoneen omistaja Tichanoff rakennutti sen kodikseen, omistamansa vesisahan toimistoksi ja asiakkaiden majoitustiloiksi. Tuolloin taloa nimitettiin Hovinmäen kartanoksi. 1920-luvulta alkaen se oli puutavarayhtiö Kaukas Oy:n talona. Rakennuksen koristeellinen ns. nikkarityylin ulkoasu muutettiin vuoden 1954 aikoihin, jolloin kunta osti rakennuksen ja muutti sen vanhainkodiksi. Ravintola Enonhovina rakennus oli alkuvuodesta 1983 - kevättalveen 2020. 1980-luvulla takapihan puolelle tehtiin ravintolasali-laajennusosa. Viimeiset toimintavuotensa rakennus oli

tilausravintolana, jonka yläkerrassa oli majoitustilat. 2020-luvun vaihteessa ikkunoiden piililaudoitus uusittiin aiempaa eleettömämmän malliseksi ja ulkoverhous maalattiin entistä kirkkaammalla keltaisella. Inventoinnin mukaan rakennus on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sillä on historiallista ja maisemallista arvoa.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) kiinteistö on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (Enonkosken kirkonkylän alue). Enonkosken keskustan strategisessa yleiskaavassa (Kv. hyv. 2013) kiinteistö on osa rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta arvokasta aluetta ja P/Y- aluetta. Asemakaavassa (2021) rakennusta koskee merkintä sr: Suojeltava rakennus. Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus ja/tai rakennuksen osa, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää. Rakennusta ei saa purkaa. Olennaisista muutos- ja korjaustoimenpiteistä tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto. Aluetta koskee merkintä KL-1: Majoitus- ja ravintolarakennusten korttelialue. Alueelle tulee osoittaa vähintään 1 autopaikka 40 k-m² kohti. Aluetta koskevista rakentamisista ja muista toimenpiteistä tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto.

Rakennuksen edustalle rakennetaan koko julkisivun mittainen kelluva puuterassi, johon tulee puukaide. Materiaalina lehtikuusi. Maahan asennetaan routaeriste, sepeliä, betonivalua, puulankut ja laudat. Terassi on noin 31 x 8 m, 240 m². Kaakkoispäättyyn tulee koroke 5 x 4 m. Terassille tehdään esteetön kulku niin sisään kuin ulos. Julkisivuun avataan ikkunan paikalle uusi sisäänkäynti suoraan ravintolatilaan. Vanha sisäänkäynti jää hotelliasiakkaille ja toiseksi käynniksi ravintola-asiakkaille terassilta vessoille.

Lupahakemuksen liitteenä olleet piirustukset jättivät joitain kysymyksiä avoimiksi ja piirustukset ovat paikoin ristiriidassa keskenään. Tarkentavan puhelinkeskustelun (2.5.2024) perusteella sisäänkäyntien edustalle tehdään tasot ja tasojen eteen kaiteet. Piirustuksista poiketen terassille ei tehdä kaiteita. Luiskan sijainti ja yksityiskohdat (pituus, mahdolliset tasot) selviävät vasta tehdessä. Terassin tieltä ei ilmeisesti poisteta lipputankoa, ulkovalotolppia tai puuta. Terassi ei luultavasti nouse niin korkealle, mitä rakennepiirustuksessa on.

Rakennepiirustuksen mukaan terassi nousee melko korkealle aivan julkisivulaudoituksen alareunaan ja maa viettää pois päin rakennuksesta. Museo kehottaa vielä pohtimaan, voiko terassirakenne olla matalampi, mikä tekisi rakenteesta vähemmän raskaan oloisen ja voi parantaa esteettömyysratkaisua. Esteettömyysluiskan kaltevuus saa olla ohjeiden mukaan enintään 5 % ja korkeuserojen takia siitä voi tulla hyvinkin pitkä tai mutkitteleva tasojen kanssa. Lisäksi terassin alkaminen lähempää sisäänkäyntiä jättäisi enemmän tilaa ajoliikenteelle yläpihalle ja Urheilukentäntieltä katsottaessa mukailisi hieman paremmin ajolinjaa/asfaltin reunaa. Terassin reunojen siisteyteen tulee kiinnittää huomiota ja terassin vedenohjaus tulee suunnitella huolellisesti siten, ettei vesi ohjaudu julkisivuun.

Uusi sisäänkäyntiovi tulee sovittaa rakennuksen tyyliin, aukon ympäristö siistiä muuta julkisivua vastaavaksi ja vanha ikkuna ottaa talteen ja uudelleenkäyttö mahdollistaa.

79 / 2.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-37737, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäänneksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

80 / 2.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-41509, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja mätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuppikiven päälle eikä kolhia sitä metsäkoneilla liikuttaessa.

Muinaismuistolain 5 § nojalla mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä kuppikiveä. Savonlinnan museon arkeologi tekee paikalle maastokäynnin ja merkitsee kuppikiven.

81 / 7.6.2024 Puumalan rakennusjärjestys, OAS:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käy hyvin ilmi rakennusjärjestyksen päivittämisen lähtökohdat ja tavoitteet sekä osallistumis-, vuorovaikutus- ja päätöksentekomenettelyt. Rakennusjärjestys on tarkoitettu uudistaa siten, että se tulisi voimaan samaan aikaan uuden Rakentamislain kanssa 1.1.2025.

Rakentamislain (§ 17) mukaan rakennusjärjestyksessä voidaan antaa paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset. Rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia. Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea rakennuspaikkaa ja muita alueita, rakennuksen kokoa ja sen sijoittamista, rakennuksen sopeuttamista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja ja muita rakennusta pienempiä rakennuskohteita, rakennetun ympäristön hoitoa, vesihuollon järjestämistä, sekä muita niihin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja. Rakennusjärjestyksen uusimiseen sisältyy myös vaikutusten arviointi, joka kohdistuu muun muassa rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.

Rakennusjärjestyksen uudistamisessa on hyvä miettiä millaisin määräyksiin kunnan erityyppisten kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden turvaamista voidaan edistää sen lisäksi mitä rakentamislainsäädännössä ja muualla määrätään. Uuden lain myötä osa rakennuksista ei tarvitse luvitusta ja vastuuta on siirretty rakennusvalvonnalta rakentamis- tai korjaustoimeen ryhtyvälle itselleen. Suunnittelussa voidaan esimerkiksi miettiä olisiko joissain tapauksissa erityisen tarpeen antaa määräys olla yhteydessä rakennusvalvontaan, jotta omistajia voidaan ohjata kulttuuriympäristötiedon äärelle. Kaavatilanne on erilainen kunnan eri alueilla ja inventointitiedoissakin on vaihtelua tai sellaisia ei ole ollenkaan. Kohteilla voi olla kulttuurihistoriallista merkitystä, vaikka niitä ei olisikaan suojeltu.

Suunnittelussa on hyvä miettiä myös pitäisikö rakennusjärjestyksessä ottaa kantaa missä tapauksissa uuden rakennuskohteen rakentamisella on vähäistä merkittävämpää vaikutusta ja rakentaminen edellyttäisi rakentamislupaa (RakL § 42). Kannattaa miettiä myös, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi laittaa esim. linkkejä kulttuuriympäristötiedon lähteille kuten muinaisjäännösrekisteriin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on jättänyt esityksen arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Työryhmä ehdottaa, että muinaismuistolaki korvattaisiin lailla arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Lisäksi ehdotetaan muutettavan eräitä muita asiaan liittyviä lakeja. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluisivat arkeologiset jäännökset, löydöt ja niistä arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lain mukaisesti hankittu tai tuotettu tieto. Osa arkeologisista jäännöksistä olisi rauhoitettu muinaismuistolain tavoin suoraan lain nojalla. Suoraan lakiin perustuvan rauhoituksen kriteereitä ehdotetaan täsmennettävän aikarajoilla. Lisäksi jäännöksiä olisi mahdollista rauhoittaa erikseen tehtävillä päätöksillä.

Lain valmistelussa on huomioitu arkeologista kulttuuriperintöä koskevan käsityksen muuttuminen, perustuslain ja muun lainsäädännön muutokset sekä muinaismuistolain soveltamiskäytäntö. Museovirasto säilyisi arkeologisen kulttuuriperinnön rauhoitusta valvovana viranomaisena, ja alueellisten vastuumuseoiden asiantuntijaroolia täsmennettäisiin.

Jos uusi laki arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vahvistetaan Puumalan kunnan rakennusjärjestyksen uudistamisen aikana, uusi laki tulee ottaa huomioon rakennusjärjestystä uudistettaessa.

82 / 6.6.2024 Huuhtimäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma, Kangasniemi:

Järvi-Suomen Tuuli Oy suunnittelee Kangasniemen Huuhtimäen alueelle tuulivoimahanketta. Alueelle suunnitellaan enintään seitsemää (7) yksikköteholtaan 6–10 MW voimalaa, joiden kokonaiskorkeus on

enintään 300 metriä. Rakennettavat tuulivoimalat on tarkoitus liittää hankealuetta halkovaan 110 kV:n voimalinjaan johdonvarsiliitynnällä. Hankealueelle rakennetaan yksi sähköasema. Arviointimenettelyssä tarkastellaan edellä mainittua vaihtoehtoa VE 1, sekä lisäksi tarkastellaan niin kutsuttua nollavaihtoehtoa VE 0 eli tilannetta, jossa hanketta ei toteuteta.

YVA-ohjelmassa sanotaan, että hankkeessa laaditaan maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys, näkymäalueanalyysi, valokuva- ja videosovitteet sekä arkeologinen inventointi. Alustava arvio tarkemmin tutkittavan vyöhykkeen laajuudesta on noin 10–15 kilometriä voimaloista.

Ohjelmassa todetaan, että hankkeessa maisemallisten kokonaisuuksien yleispiirteinen vaikutustarkastelu on rajattu ulottumaan noin 30 kilometrin säteelle hankealueesta. Kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan noin 20 kilometrin tarkastelualueella ja tältä alueelta tarkastellaan valtakunnallisiin ja maakunnallisiin arvoihin kohdistuvat vaikutukset. Arvioinnissa huomioidaan rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteet. Mikäli yleispiirteisessä tarkastelussa havaitaan, että joihinkin kaukaisempiin kohteisiin saattaa kohdistua merkittäviä vaikutuksia, on vaikutusarviointia syytä laajentaa koskemaan myös niitä. Maisemavaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon koko teollisen kokoluokan tuulivoimaloiden teoreettinen näkemäalue. Arviointityö painottuu kuitenkin niille etäisyysvyöhykkeille, joille voidaan olettaa syntyvän merkittävimpiä vaikutuksia. Alustava arvio tarkemmin tutkittavan vyöhykkeen laajuudesta on noin 10–15 kilometriä voimaloista. Tätä etäämmälle kohdistuvat vaikutukset kuvataan yleispiirteisemmällä tarkkuudella.

Maiseman ja kulttuuriympäristön valtakunnalliset ja maakunnalliset arvoalueet osoitetaan kartalla. Mikäli on saatavissa tietoja paikallisesti arvokkaista kohteista, lisätään ne myös kartalle. Arvoalueet ja -kohteet luetteloidaan, ja niiden luonne ja arvokkaat ominaispiirteet kuvataan noin 20 kilometrin säteellä hankealueesta. Tätä kauempana olevat kohteet esitetään kartalla, ja niiden ominaispiirteet ja arvot kuvataan, mikäli alustavan vaikutusten arvioinnin perusteella niihin voidaan olettaa syntyvän vähäistä merkittävämpiä vaikutuksia

Valokuvasovitteiden alustavien katselupisteiden määrä on kahdeksan, mutta määrää tarkennetaan suunnittelun edetessä. Mahdollisia katselupisteitä ovat Kokonkylä, Kutkylä, Pyyvinkylä, Synsiö, Orala, Kangasniemen keskusta, Sienijärven uimaranta ja Alahovin talo, Pitkäpellon talomuseo sekä Sinivuoren luontopolku ja kota.

Museon lausunto

Arviointiohjelmassa laadittaviksi mainitut selvitykset ovat tarpeen. Ohjelmassa on tunnistettu tarkastelualueen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät alueet ja kohteet. Vaikutusalueelle sijoittuu myös paikallisesti merkittäviä kohteita, joihin kohdistuvat vaikutukset tulee myös tunnistaa niin YVA-menettelyssä, kuin tulevassa osayleiskaavassa. Lähimpänä hankealuetta sijaitsevat kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet ovat Kokko ja Peltomäki, jotka sijaitsevat alle kahden kilometrin päässä hankealueesta ja ovat inventoitu Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan. Tietokannassa on myös muita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita, jotka tulee lisätä kartalle ja joihin kohdistuvat vaikutukset tulee huomioida hankkeessa.

Valokuvasovitteet ihmisten tasolta tehtynä ovat hyvä apu arvioida maisemavaikutuksia ja niitä on hyvä olla tarpeeksi useasta paikasta. Ohjelmassa mainitut alustavat katselupisteet ovat hyviä ja suunnittelun ja selvitysten edetessä katselupisteitä voi tulla tarvetta lisätä.

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelut tekee Huuhtimäen tuulivoimahankkeen alueella arkeologisen inventoinnin 2024. Inventoinnin perusteella arvioidaan hankkeen vaikutus arkeologiseen kulttuuriperintöön ja Savonlinnan museo lausuu asiasta inventoinnin valmistuttua.

83 / 11.6.2024 Tusku, Vuolingonkatu, oas, Mikkeli:

Kaavahankkeen tavoitteena on laajentaa Tuskun teollisuusaluetta länteen noin 8 hehtaarin suuruiselle alueelle, jolle on tarkoitus muodostaa uusi teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue. Lisäksi asemakaavassa ja -muutoksessa tarkistetaan Tuskun teollisuusalueen kaavalliset käyttötarkoituserkinnät ja rakennusoikeuksien määrät. Vuoden 2019 asemakaavaan laaditaan teknisluonteisia täydennyksiä. Tavoitteena on myös kaavoittaa etelään noin 10 hehtaarin kokoinen maatalous- ja lentokenttäalue aurinkoenergiantuotantoa varten ja osoittaa se energiahuollon korttelialueeksi. Vuolingonkatu ja Vanhamäentie on tarkoitus osoittaa asemakaavassa katualueeksi. Kaavaprosessin yhteydessä selvitetään liikenteelliset vaikutukset, ja alueelle laaditaan hulevesijärjestelmän kuvaus.

Kaavamuuotosalueella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokas, yleis- ja asemakaavassa huomioitu välirauhan aikaan tehty lentokonehalli. Kaavamuuotosalueen ulkopuolella, mutta sen läheisyydessä sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokas Nikaran tila, maakunnallisesti merkittävä Vuolingon tila sekä kulttuurihistoriallisesti arvokas huvila, Kuusikko. Nikaran ja Vuolingon tilat vanhoine viljelysalueineen muodostavat maisemallisen kokonaisuuden, jonka peltoja ulottuu kaavamuuotosalueen länsiosaan. Sekä Nikaran, että Vuolingon alueilta kaavamuuotoksen kohteena olevan alueen tuntumasta, mutta sen ulkopuolelta, on rautakautisia löytöjä. On kuitenkin todennäköistä, etteivät nämä kohteet jatku kaavamuuotosalueelle ja topografian perusteella arkeologiselle inventoinnille ei ole tarvetta. Savonlinnan museo arvioi selvitystarvetta vielä kaavaluonnosvaiheessa, kun maankäytön muutokset ovat tiedossa.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040:ssä (2019) suunnitelma- aluetta koskee mm. osin KuMa-merkintä ja lentokonehallia sr-merkintä. Alueella on voimassa useampia asemakaavoja (1974–2019), joista tuoreimmassa lentokonehalli on huomioitu sr-merkinnällä.

Teollisuusalueen laajentumisen vaikutukset Nikaran ja Vuolingon tilojen kulttuurimaisemakokonaisuuteen tulee arvioida kaavatyoässä ja esittää kaava-alueen rakennuskanta kaavaselostuksessa.

84 / 16.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-44286, Pieksämäki:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikutus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Koska uudistaminen tapahtuu kylvämällä, niin laikutus tehtänee niin, että muokkausjäljen pintaan jää humusta eikä laikutus ulotu kivennäismaahan. Savonlinnan museo kehottaakin huolellisuuteen laikutuksessa, ettei humuskerroksen alla oleva muinaisjäännös vahingoitu.

85 / 16.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-44337, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Asuinpaikka-alueella olevien asumuspainanteiden takia Savonlinnan museon arkeologi tekee paikalle maastokäynnin ja merkitsee painanteet.

86 / 21.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-43905, Mikkeli:

Muinaisjäännösrekisteriin merkitty kivikautinen asuinpaikka on kuvion ulkopuolella, mutta on mahdollista, että muinaisjäännösalue ulottuu kuviolle. Kuviolle on tulossa uudistushakkuu ja laikutus ja koska uudistaminen tapahtuu luontaisen uudistamisen kautta, niin laikutus tehtänee niin, että muokkausjäljen pintaan jää humusta eikä laikutus ulotu kivennäismaahan. Muinaisjäännös ei vahingoittuisi, vaikka se ulottuisi kuviolle. Näin ollen metsänkäyttöilmoituksen mukaisesta uudistushakkuusta ja laikutuksesta ei ole muinaismuistolain puolesta huomautettavaa.

87 / 21.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-45049, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

88 / 21.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-45837, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemaa kiinteitä muinaisjäänköksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

89 / 22.5.2024 Muutostyöt, Prikaatinkatu 3, Mikkeli:

Pitkä tiilikasarmi koostuu kolmesta osasta: kahdesta alun perin erillisestä venäläisestä tiilikasarmista, jotka on rakennettu 1910-luvulla ja niitä yhdistävästä 1980-luvulla valmistuneesta, myös punatiilisestä, osasta. Eteläkasarmia on korotettu kolmikerroksiseksi 1950-luvulla. Rakennuksiin on tehty myös muita muutoksia ja korjauksia kuten esimerkiksi uusittu ikkunat.

Rakennus on Valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla varjeltu (V2 Rakennus varjellaan osittain). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) rakennus on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta Vanha kasarmialue. Kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) rakennusta koskee merkinnät sr 182 ja sk 1. Asemakaavassa (2016) rakennusta koskee merkinnät YOK, sk ja srs-1: Rakennussuojelulain nojalla suojeltu rakennus (Asetus Valtion omistamien rakennusten suojelusta (17.6.1993, 480/1985)). Rakennuksen ominaisluonne ja erityispiirteet suojellaan. Nämä suojelumääräykset ovat voimassa siihen saakka, kunnes on tehty rakennusperintölain mukainen suojelupäätös. Katokset sijoittuvat YOK- ja sk-v-alueelle, ja autokatos t-rakennusalalle ja hieman sen yli samaan linjaan viereisen rakennuksen kanssa.

Rakennuksen N-osassa kaakkoispäädyssä, C-osassa, Urpolan koulun käytössä olleet tilat palautetaan työskentelytiloiksi. NC-osa rakennuksesta on peruskorjattu vuosien 2014–2020 aikaisissa hankkeissa. Saavuttavuuden lisäämiseksi N-rakennuksen D-porrashuoneen yhteyteen rakennetaan hissi, joka palvelee sisääntuloaulasta kerroksia 1–3. NC-osan muutama luokkahuoneista muutetaan kokous ja ryhmätyötiloiksi ja loput luokkahuonetiloihin jaetaan yksittäisiksi työtiloiksi. Nykyiset wc ja suihkutilat säilyvät ennallaan. Tilaan NC322 keittiö rakennetaan uusi väliseinä, jotta viereistä pukuhuone tilaa voidaan laajentaa. Pääsääntöisesti kerroksista poistetaan luokkahuoneissa ja käytävillä olevat vesipisteet. Ensimmäiseen ja toiseen kerrokseen rakennetaan käytäville kestityskeittiöt, joissa voidaan säilyttää kokouksissa tarvittavia tarjoiluja. Osaan ensimmäisen kerroksen ikkunoita asennetaan kalvot. Pihalla muun muassa puretaan aita, uusitaan parkkiruutujen maalauksia ja istutetaan koivuja.

Lisäksi entisen aliupseerikerhon länsipuolella autokatosta laajennetaan ja rakennetaan katos varavoimageneraattorille. Autokatoksen laajennuksen tieltä joudutaan poistamaan kaksi puuta ja pensaita, katoksen ulkoasu noudattaa olemassa olevaa katosta.

Tiilikasarmin ominaisluonne ei heikkene esitettyjen muutosten myötä. Museo esittää varavoimageneraattorin sijaintia toiselle puolen parkkipaikkaa tai autokatoksen eteläpäätyyn, hieman kauemmas entisestä aliupseerikerhosta, jos se toiminnallisesti ja turvallisuuden kannalta on mahdollista.

90 / 30.5.2024 Ruoppaus, Rantasalmi:

Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää lausuntoa Putkilahti-Ruskeaperän Natura-alueen kunnostusruoppauksesta Rantasalmella. Hankkeen tavoitteena on toteuttaa ruoppauksia Rantasalmen Putkilahden pohjoisosissa Levälähdän alueella. Keskeisenä tavoitteena ruoppauksilla on parantaa lintuvesikohteen tilaa.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) järveä koskee SL- ja nat-merkinnät. Osayleiskaavassa järvi on myös SL-kohde. Alue on osa NATURA 2000-verkostoa ja valtakunnallista lintuvesien suojeluohjelmaa. Alueet ovat sekä luontodirektiivin erityisten suojelutoimien alueella (SAC) että erityisellä linnustonsuojelualueella (SPA). Putkilahti on myös kansainvälisen kosteikkosopimuksen (RAMSAR) kohde.

Hankkeesta ei ole huomautettavaa rakennetun ympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

91 / 23.5.2024 Metsänkayttöilmoitus 1-2024-48235, Juva:

Metsänkaytöstä ei ole huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä taisteluhaudan yli ajan metsäkoneilla.

92 / 23.5.2024 Metsänkayttöilmoitus 1-2024-48776, Mikkeli:

Metsänkaytöstä ei ole huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä röykkiöiden yli ajaa metsäkoneilla.

93 / 28.6.2024 4. vaihemaakuntakaavan ehdotus:

Kaavaehdotuksessa Kangasniemelle ja Pieksämäelle on osoitettu kummallekin kolme uutta seudullisesti merkittävää tuulivoima-alueita, joille saa rakentaa vähintään seitsemän voimalaa, ja Niinimäen rajausta on päivitetty yleiskaavan mukaiseksi.

Vaihemaakuntakaavan suunnitteluperiaatteena on ollut, että tuulivoimarakentaminen ei merkittävästi heikennä maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien arvoympäristöjen tai muinaisjäännösten arvoja. Valmisteluvaiheessa laadittiin Etelä-Savon potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutusten arviointi – maisemaselvitys (Ramboll 2022). Ehdotusvaiheeseen on tehty täydennysselvitys maisemavaikutusten arvioinnista kolmen Kangasniemellä sijaitsevan alueen osalta (Ramboll 22.4.2024). Ehdotusvaiheeseen on tehty myös kokonaisvaikutusten arviointia.

Selvitysten mukaan kohtalaisia maisemavaikutuksia kohdistuu Oralan maisema-alueeseen, Vehmaskylään ja Längelmäki-Hurskaalaan, sekä Pitkäpellon kotiseututaloon ja Käreharjun pihapiiriin. Selvityksissä kuitenkin todetaan, että voimaloilla ei ole merkittävää vaikutusta maisema-alueiden ominaisluonteeseen tai arvoihin. Vaikutuksia voitaneen lieventää tarkemmassa suunnittelussa ainakin voimaloiden sijoittelulla ja korkeudella. Luonnollisesti voimalat näkyvät erityisesti myös avoimille järvi- ja peltoalueille. Sähkönsiirtolinjoja ei ole vielä tiedossa, joten niiden vaikutuksia ei ole pystytty arvioimaan.

Kaavaehdotuksen koko maakuntaa koskevassa yleismääräyksessä on otettu huomioon kulttuuriympäristöt ja maisemat. Lisäksi Väärän tuulivoimala-alueella erikseen määrätään, että alueella tulee erityisesti ottaa huomioon maisemallisten arvojen turvaaminen. Museo pitää erittäin tärkeänä, että yleismääräyksessä otetaan huomioon maisemat ja kulttuuriympäristöt, jotta tarkemmassa suunnittelussa turvataan myös paikallisesti merkittävien kulttuuriympäristökohteiden arvot.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Savonlinnan museo viittaa Museoviraston vaihemaakuntakaavasta antamaan lausuntoon (MV/25549/2023). Mahdollinen arkeologinen tutkimustarve arvioidaan tarkemman suunnittelun yhteydessä ja tarvittaessa muuttuvan maankäytön alueiden arkeologinen kulttuuriperintö on selvitettävä inventoinneilla.

94 / 27.5.2024 Prikaatinkatu 3, Mikkeli:

Vanha kasarmialue on rakennettu Mikkelin tarkka-ampujapataljoonalle 1879–1882 (YRY/A. Boman). Tämä ensimmäisen vaiheen puiset kasarmit muodostavat symmetriset pihasommitelmat. Venäläisen sotaväen aikana, 1900-luvun alkupuolella aluetta laajennettiin 20 kasarmilla. Edustavan rakennuskannan lisäksi kasarmialueeseen kuuluu hoidettu puisto. Kaavassa suojellulla alueella on kulttuurihistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Lupahakemuksen kohteena oleva pitkä tiilikasarmi koostuu kolmesta osasta: kahdesta alun perin erillisestä venäläisestä tiilikasarmista, jotka on rakennettu 1910-luvulla ja niitä yhdistävästä 1980-luvulla valmistuneesta, myös punatiilisestä, osasta. Eteläkasarmia on korotettu kolmikerroksiseksi 1950-luvulla. Rakennuksiin on tehty myös muita muutoksia ja korjauksia kuten esimerkiksi uusittu ikkunat, ja pohjoiskasarmiin tehty kattoon upotettu parveke, jollaista nyt myös eteläkasarmiin esitetään.

Rakennus on Valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla varjeltu (V2 Rakennus varjellaan osittain). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) rakennus on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta Vanha kasarmialue. Kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) rakennusta koskee merkinnät sr 182 ja sk 1. Asemakaavassa (2016) rakennusta koskee merkinnät YOK, sk ja srs-1: Rakennussuojelulain nojalla suojeltu rakennus (Asetus Valtion omistamien rakennusten suojelusta (17.6.1993, 480/1985)). Rakennuksen ominaisluonne ja erityispiirteet suojellaan. Nämä suojelumääräykset ovat voimassa siihen saakka, kunnes on tehty rakennusperintölain mukainen suojelupäätös.

C-osan saumattu peltikatto uusitaan saumatuksi peltikatteeksi 0,6 sinkityllä pellillä. Myös syöksyt ja rännit uusitaan 0,6 sinkitystä pellistä olevan mallin mukaan. Eteläpäättyyn avataan kaksi uutta ikkunaa suunnilleen alapuolisten ikkunoiden tyyliin. Itäisivulle lappeen keskiosaan avataan parvekesyvennys ja kaksi Velux-lapeikkunaa. Länsisivulla lappeelle lisätään neljä uutta Velux-lapeikkunaa. Neljä hormia puretaan. A- ja B-osien peltikatot maalataan. Kattojen väri vaihdetaan harmaasta mustaksi.

Suurimmat muutostyöt kohdistuvat rakennuksen eteläosaan, C-osaan, jota on korotettu 1950-luvulla kerroksella. Katolla ei ole ennestään ikkunoita tai parvekkeita. Rakennusta pystytään katselemaan kauempaa, joten muutokset katolla näkyvät. Ullakko voidaan ottaa käyttöön, mutta rakennuksen ominaispiirteet säilyvät parhaiten, kun muutokset minimoidaan. Museo esittää länsisivun lapeikkunoiden määrän pudottamista kahteen, jos ikkunat katsotaan välttämättömiksi. Lapeikkunoissa saattaa olla myös vuotoriski, joten niiden määrä on hyvä olla vähäinen. Eteläpäädyn symmetria taas säilyy paremmin, jos pienemmästä ikkunasta luovutaan. Itäisivulla upotettu parveke ja lapeikkunat sijoittuvat ulkonevan keskiosan lappeelle, ja museo kehottaa vielä harkitsemaan niiden välttämättömyyttä. Hormit ovat myös osa rakennuksen hahmoa ja niiden hyödyntämisen mahdollisuudet tulee tutkia.

Lupahakemuksen liitteenä ei ollut kuntotutkimusta tai muuta tietoa miksi kate uusitaan. Ensisijaisesti kate tulee kunnostaa uusimisen sijaan. Nykyisten katteiden mahdollinen pintakäsittely tulee selvittää, jotta uuden maalin pysyvyys voidaan varmistaa. Rakennuksesta ei ilmeisesti ole tehty rakennushistoriaselvitystä tai väritutkimusta, jotta rakennuksen aiemmat värit olisivat tiedossa? Kasarmialueella on mustia/tummia kattoja ja kokonaisuuteen nähden musta ei ole huono väri, mutta ensisijaisesti rakennuksen katon värinä tulee olla rakennuksessa tiettävästi aiemmin ollut väri tai nykyinen. Katon värihistoria tulee selvittää ennen päätöstä värin vaihdosta.

95 / 23.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-49162, Enonkoski:

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä siitä ole huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

96 / 23.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-50044, Enonkoski:

Kuviolle on tulossa avohakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

Koska uudistaminen tapahtuu istuttamalla, niin laikutus tehtänee niin, että muokkausjäljen pintaan ei jää humusta, vaan laikutus ulottuu kivennäismaahan. Muinaisjäännösalueen ulkopuolella laikutuksen voi tehdä normaalisti, mutta muinaisjäännösalueella laikutus on tehtävä niin, ettei humuskerroksen alla olevaan kivennäismaahan kosketa. Savonlinnan museon arkeologi tekee maastokäynnin muinaisjäännökselle mahdollisimman pian.

97 / 23.5.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-50122, Pieksämäki:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäätösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla tervahaudan yli.

98 / 10.6.2024 Huvilan piharakennuksen muutokset, Savonlinna:

Rakennus tehtiin sairaalan pesularakennukseksi 1910-luvulla, ja sen on suunnitellut Lauri Korhonen. Rakennukseen oli yksi sisäänkäynti eteläsivulta ja sisätiloissa oli renkitupa, pesutupa, mankelihuone ja eteisestä portaat ylös. Rakennukseen tehtiin 1960-luvulla sauna pesu- ja pukuhuoneineen ja ullakolle silityshuone. Ullakon portaiden paikkaa vaihdettiin. Tässä vaiheessa tai aikaisemmin itäpäätyyn avattiin toinen umpikuistillinen sisäänkäynti ja myös eteläovelle oli tehty umpikuisti. Rakennuksesta on sittemmin purettu sisätilat, hormit sekä kuistit ja laitettu eteläsivun sisäänkäynti umpeen. Ikkunat on uusittu vanhaan malliin kahta lukuun ottamatta. Itäpäädyssä on moderni valkoinen ovi ja lastauslaituri. Nykyisin rakennus on varastona. Rakennuksen itäpuolella on 2020-luvulla valmistunut maastoa myötäilevä puusta rakennettu terassialue ja kaakkoispuolella suojeltu Huvila, joka on entinen kuumesairaala vuodelta 1912. Tien toisella puolen luoteessa sijaitsee suojeltu entinen yleinen sairaala vuodelta 1896.

Huvilan piharakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Olavinlinna, Kyrön- ja Haapasalmen kulttuurimaisema) sekä valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta (VAMA 2021 Kyrönsalmen kulttuurimaisema). Asemakaavassa (2013) alue on majoitus-, liike- ja ravintolarakennusten korttelialuetta (KL-1). Piharakennuksen nykyistä alaa ei ole merkitty kaavaan, vaan alueelle on merkitty uusi rakennusala (1½u 350). Vireillä olevassa asemakaavamuutoksessa piharakennus on esitetty suojeltavaksi rakennukseksi ja talousrakennukseksi, jonne saa sijoittaa saunan (sr-1, tr-1, 70, I). Voimassa olevassa osayleiskaavassa (2012) alue on KL-alueetta. Savonlinnan strategisen yleiskaavan kaavaehdotuksessa piharakennus on merkitty paikallisesti arvokkaaksi suojelurakennukseksi.

Suunnitelmassa rakennukseen tehdään kaksi saunaa puku- pesu- ja eteistiloihin. Ullakolle tehdään yhteistila, vessa, varasto ja tekniikkatila. Ullakolle käynti tapahtuu ulkokautta, kun ullakon ikkunan tilalle tehdään ovi ja teräskierreportaat alas. Länsipäädyn ilmalämpöpumppu poistetaan. Itäpäädyn oviaukko ummistetaan ja asennetaan kaksi uutta ikkunaa ja ullakon ikkuna palautetaan. Päätyyn asennetaan tikkaat. Etelä- ja pohjoissivulle avataan uusi oviaukko. Rakennuksen etelä-, itä- ja pohjoissivua kiertää teräsrakenteinen terassi lehtikuusipintalaudoituksella, jossa on kirkaslasikaide ja käsijohde lehtikuusen väriin. Terassi on noin nykyisen lastauslaiturin levyinen eli noin 2 metriä. Eteläsivun lappeelle on varaus aurinkopaneeleille. Noin entisen hormin paikalle sijoitetaan ilmanvaihtohormi, alkuperäiset kaksi ikkunaa entisöidään ja uudet ikkunat ja ovet toteutetaan alkuperäisten mallien mukaisina.

Maankäyttö- ja rakennuslain § 118 mukaan rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella.

Rakennus sijaitsee näkyvällä paikalla valtakunnallisesti merkittävällä rakennetun kulttuuriympäristön alueella ja valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Varsinkin rakennuksen pohjois- ja itäsiivu näkyvät veden yli kauaskin ja muut sivut taas enimmäkseen kadulle ja Huvilan takapihan sekä uimahallin parkkialueelle. Puiston puoleinen pohjoissiivu on säilynyt alkuperäisessä asussaan ikkunan uusimista lukuun ottamatta. Sivulle esitetään uuden oviaukon avaamista ja terassia. Rakennuksen rakennushistorialliset arvot säilyvät paremmin, kun siivu jätetään nykyiselleen.

Piharakennuksen yhteyteen ei ole perinteisesti kuulunut terassia. Museo kehottaa tutkimaan voiko terassialue olla matalampi tai maan tasossa kevyesti rajattuna tai jos rakennuksen vieressä olevaa terassia voi hyödyntää saunan käytössä, jolloin maisemalliset ja rakennushistorialliset arvot tulevat paremmin huomioituksi. Länsipäädyn edessä kasvavat puut suojaavat hieman teräskierreportaita näkymästä, samaan riviin muiden puiden kanssa voi harkita lisäpuiden istuttamista.

Rakennuksessa on säilynyt kaksi vanhempaa ikkunaa (pohjois- ja länsisivulla), joiden kunnostaminen on kannatettavaa. Myös muut kertaalleen uusitut ikkunat on mahdollista kunnostaa tai jos ne uusitaan, niin uusia vanhan mallin mukaan kokopuisina. Itäpäädyn umpeen laitettu ullakkoikkuna on ollut valokuvan perusteella 15-ruutuinen. Rakennuksessa ei ole säilynyt vanhoja ovia ainakaan paikallaan. Uudet ovet tulee sopia rakennuksen tyyliin ja olla puusta. Oviin voi ottaa mallia esim. alkuperäisestä piirustuksesta, jossa on peiliövi.

Rakennuksen sisätilat on purettu ja rakennukseen on mahdollista sijoittaa sauna edelliset ulkoasua koskevat seikat huomioon ottaen.

Rakennuksessa on harmaa peltikatto, josta aurinkopaneelit erottuvat. Paneelien määrästä, mallista, tuotto-odotuksesta tai paneelien merkityksestä rakennuksen kokonaisenergiataloudelle ei ole tietoa. Ei myöskään katon kunnosta tai kestävydestä. Museo ei puolla aurinkopaneelien asennusta piharakennuksen lappeille.

99 / 29.5.2024 Sisätilojen muutos ja terassi, Keskuskatu 38, Pieksämäki:

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu tiivistyvälle keskusta-alueelle ja sk-1-alueelle. Asemakaavassa rakennus on osa KL-3 korttelialuetta.

Kyseessä on yksikerroksinen tiilivuorattu liikerakennus vuodelta 1987.

Terassi sijoittuu Keskuskadun puoleiselle sivulle. Suunnitelmaan ei ole huomautettavaa.

100 / 10.7.2024 Ristiinan Uikkala, OAS ja luonnos, Mikkeli:

Alueelle ei sijoitu maiseman tai rakennetun ympäristön osalta tunnettuja arvokohteita tai -alueita. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaluonnoksesta ei ole huomautettavaa.

101 / 31.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-51967, Juva:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja kaivurilaikutus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla raudanvalmistuspaikan yli.

102 / 31.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-52366, Mikkeli:

Kuvioille on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueille eikä ajaa metsäkoneilla pyyntikuoppien eikä asuinpaikalla olevan asumuspainanteen yli.

103 / 31.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-52064, Sulkava:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida hiilimiilun päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

104 / 31.5.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-55200, Juva:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida pyyntikuopan päälle eikä ajaa metsäkoneilla sen yli.

105 / 4.6.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-53274, Mikkeli:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Koska uudistaminen tapahtuu istuttamalla, niin laikutus tehtänee niin, että muokkausjäljen pintaan ei jää humusta, vaan laikutus ulottuu kivennäismaahan. Muinaisjäännösalueen ulkopuolella laikutuksen voi tehdä normaalisti, mutta muinaisjäännösalueella laikutus on tehtävä niin, ettei humuskerroksen alla olevaan

kivennäismaahan kosketa. Savonlinnan museon arkeologi tekee maastokäynnin muinaisjäännökselle mahdollisimman pian.

106 / 5.6.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-54809, Juva:

Kuvioille on tulossa avohakkuu ja mätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa metsäkoneilla niiden yli. Muinaismuistolain 5 § perusteella mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä varustusten näkyviä ulkorajoja.

107 / 5.6.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-55481, Sulkava:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätöille ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

108 / 5.8.2024 Porrassalmenkatu 29 asemakaavamuutos, luonnos, Mikkeli:

Kiinteistö sijaitsee Porrassalmenkadun ja Savilahdenkadun kulmauksessa Kirkkopuiston reunalla. Kiinteistöllä sijaitsee Arkkitehtitoimisto Eino Tuompon suunnittelema liikerakennus vuodelta 1981.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040:ssä (2019) kiinteistöä koskee merkintä sk 11, Porrassalmenkadun korkea katujulkisivu. Asemakaavassa (1977) kiinteistöä koskee merkintä AL. Kiinteistö rajoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009 Mikkelin hallitustori ympäristöineen) länsisivultaan.

Kiinteistön rakennuksesta on tehty kaavaprosessin aikana asiallinen inventointi (Lukkaroinen Arkkitehdit Oy). Raportissa todetaan, ”että rakennus on ympäristöönsä sopiva ja arkkitehtuuriltaan rakentamisajankohdalleen tyypillinen liikerakennus”. Museo pitää valitettavana hyvin piirteensä säilyttäneen ja ympäristöön sopivan rakennuksen korvaamista uudisrakennuksella.

Kaavaluonnoksessa on riittäväällä tavalla huomioitu rakennuksen soveltuminen Porrassalmenkadun korkeaan katujulkisivuun, katukulmauksen avonaisuus matalammalla rakennusmassalla ja RKY-alueen läheisyys.

109 / 11.6.2024 Pihamuutokset, Akselinkatu 14, Savonlinna:

Kiinteistöllä on tiiliverhoiltu kahden asunnon rakennus vuodelta 1969. Rakennusta kiertää osittain kivimuuri, jonka päällä on puinen ruskea lauta-aita. Alueen asemakaavaselostuksessa mainitaan maisemallisesti merkittäviksi puiksi kiinteistöllä pylväshaavat, tuijat, lehmukset ja koivu.

Paritalon toisen puolen, Akselinkadun ja Eerikinkadun kulmauksen, pihan pinnoitteet uusitaan noin entisin rajauksin ja rakennetaan matala tukimuuri (h=n. 300-400 mm + päällysaita maks. yht. h=1200) sekä huonokuntoisen olevan tukimuurin päällä oleva lauta-aita uusitaan/ jatketaan myös uuden tukimuurin päälle. Pihan viheristutukset tarkistetaan ja 1–2 pylväshaapaa kaadetaan, joihin on saatu lupa kaupungilta. Katujen kulmauksen haapa korvataan timanttituijalla.

Kiinteistö on osin valtakunnallisesti merkittävällä rakennetun kulttuuriympäristön alueella (RKY 2009) ja valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAMA 2021). Ydinkeskustan osayleiskaavassa (1997) kiinteistö on AP-aluetta ja osa amv-aluetta. Asemakaavassa (2021) kiinteistö on AP-aluetta ja yleismääräyksissä sanotaan, että kortteleissa 17 ja 24 sekä puistossa rakentamisen ja muiden ympäristöä muokkaavien toimenpiteiden on sopeuduttava valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Merkittävistä ympäristöön vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta ja alueelliselta ympäristöviranomaiselta.

Esitetyt muutokset ovat mahdollisia. Tontti on ollut historiallisestikin aidattu ja tummanruskea puuaita sopii kohteeseen. Uuden muurin väriytykseen ja materiaaliin tulee kiinnittää huomiota, jotta se sopisi hyvin yhteen vanhan kivisen tukimuurin kanssa.

110 / 5.8.2024 Yöveden ja Louhiveden rantaosayleiskaavan muutos, ehdotus, Mikkeli:

Alueella on voimassa Yöveden ja Louhiveden rantayleiskaava (2003). Aluetta koskevat merkinnät RM-1, A/1, SM, pv ja M. Alueella ei ole asemakaavaa, mutta alueelle on tarkoituksena laatia ranta-asemakaava.

Kaavaehdotuksessa Eskonniemen ja Ukonniemen alueen pääosa on osoitettu merkinnällä RM-6 ”matkailupalvelujen alue”, jolla on rakennusoikeutta yhteensä 5500 kerrosneliometriä. Kaavaluonnoksessa RM-alueita laajennetaan ja rakennusoikeutta lisätään. Liito-oravan liikkuminen on huomioitu viheryhteystarvemerkinnällä. Viheryhteystarve/ekologiset käytävät on sijoitettu kaavaehdotuksessa niin, että ne kattavat myös alueella olevat kiinteät muinaisjäännökset.

Kaavoitettavalla alueella on muinaismuistolain 295/63 suojelema kiinteä muinaisjäännös (Umpilampi, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 696010081), joka on merkitty pistemäisinä kohteina merkinnällä sm ”Muinaismuistoalue” ja asianmukaisella suojelumääräyksellä.

Mikroliitti Oy teki 2023 Eskonniemessä arkeologisen tarkkuusinventoinnin ja syksyllä kuuden kuoppajäännöksen arkeologiset tutkimukset. Kaivausten perusteella niistä neljä arvioitiin hiilihaudoiksi, joiden ajoitustulokset sijoittuvat merovingiajalta modernin ajan lopulle asti. Yksi kuoppajäännöksistä on viikinkiajalle ajoittuva keittokuoppa ja yksi mahdollisesti moderni hiili- tai tervahauta. Ajoitustuloksissa on huomioitava, että ajoitetut puuhiilet voivat olla peräisin kelojuista, jolloin ajoitustulos voi olla huomattavastikin vanhempi kuin niiden polttoajankohta. Tutkittujen pistemäisten kuuden kohteen muinaismuistolain mukainen suojelu poistui kaivausten myötä ja kahdeksan kohdetta rajattiin muinaisjäännösrekisteriin aiempaa suppeammilla aluerajauksilla.

Kiinteät muinaisjäännökset on otettava huomioon alueen asemakaavoituksessa rakennuspaikkojen sijoittelussa ja alueelliselta vastuumuseolta on pyydettävä lausunto asemakaavasta ja mahdollisista poikkeusluvista. On myös huomioitava, että muinaismuistolain 14 § mukaan jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan lain 2 § mukainen kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja työn johdon viipymättä saatettava asia Museoviraston tietoon tarpeellisia toimenpiteitä varten.

Kaavamuuotosalueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita. Kaavaselostuksessa on kuvailtu hyvin alueen rakennuskantaa. Alueen on omistanut aiemmin Sampo-konserni, joka on rakennuttanut alueelle lomarakennuksia henkilökunnan käyttöön noin 1970–1980-luvulta lähtien. Alue on vaihtanut omistajaa 20 vuotta sitten ja vanhoja rakennuksia on ylläpidetty ja joitain uusia rakennettu. Kaavasuunnitelmasta ei ole rakennetun kulttuuriympäristön osalta huomautettavaa.

111 / 6.6.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-57551, Rantasalmi:

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla sen yli.

112 / 6.6.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-57599, Rantasalmi:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla sen yli. Muinaisjäännös on huomioitu metsänkätöilmoituksessa.

113 / 6.6.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-57053, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

114 / 7.6.2024 Huuhtimäen tuulivoimaosayleiskaavan oas, Kangasniemi:

Kangasniemen kunnanhallitus on päättänyt asettaa Huuhtimäen tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Samaan aikaan, mutta erillisenä menettelynä tehdään myös ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Museo lausuu suunnitelmasta kulttuuriympäristön kannalta.

Järvi-Suomen Tuuli Oy suunnittelee Kangasniemen Huuhtimäen alueelle tuulivoimahanketta. Alueelle suunnitellaan enintään seitsemää (7) yksikköteholtaan 6–10 MW voimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Rakennettavat tuulivoimalat on tarkoitus liittää hankealuetta halkovaan 110 kV:n voimalinjaan johdonvarsiliitynnällä. Hankealueelle rakennetaan yksi sähköasema. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan edellä mainittua vaihtoehtoa VE 1, sekä lisäksi tarkastellaan niin kutsuttua nollavaihtoehtoa VE 0 eli tilannetta, jossa hanketta ei toteuteta.

Suunnittelualueella on voimassa Etelä-Savon maakuntakaava (2010/2016), jossa alueen poikki menee voimajohtokäytävä, muita merkintöjä alueelle ei kohdistu. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa. Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava on vireillä, jossa ollaan osoittamassa Huuhtimäki tv-alueeksi.

Osana YVA-menettelyä tutkitaan hankkeen vaikutuksia mm. kulttuuriympäristöihin, maisemaan ja arkeologiseen kulttuuriperintöön. Hankkeessa laaditaan maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys, näkymäalueanalyysi, valokuva- ja videosovitit sekä arkeologinen inventointi.

Suunnitelmassa laadittaviksi mainitut selvitykset ovat tarpeen. Tuulivoimahankkeissa on yleensä tunnistettu tarkastelualueen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät alueet ja kohteet. Vaikutusalueelle sijoittuu myös paikallisesti merkittäviä kohteita, joihin kohdistuvat vaikutukset tulee myös tunnistaa. Lähimpänä hankealuetta sijaitsevat kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet ovat Kokko ja Peltomäki, jotka sijaitsevat alle kahden kilometrin päässä hankealueesta ja ovat inventoitu Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan. Tietokannassa on myös muita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita, joihin kohdistuvat vaikutukset tulee huomioida hankkeessa. Myös esim. yleiskaava-alueiden km-alueet tulee ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa.

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelut tekee Huuhtimäen tuulivoimahankkeen alueella arkeologisen inventoinnin 2024. Savonlinnan museo arvioi inventoinnin valmistuttua mahdollisen muuttuvan maankäytön vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön.

115 / 11.6.2024 Maakaapeli, Mikkeli:

ESE-Verkko Oy suunnittelee 20kV maakaapelin uusimista Mikkelin tarkk'ampujakasarmien alueella. Sähköpostin liitteenä oli kartat, joissa näkyy nykyinen infra alueella, suunniteltu reitti maakaapelille ja kartta RKY- ja paahdealueista. Maakaapeli asennetaan kulkemaan Prikaatinkadun itäpuolen, Tarkk'ampujankujan eteläpuolen ja Välskärien talon ohi menevän kujan pohjoispuolen varrelle.

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kasarmialue on maV-aluetta. Kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) RKY 2-aluetta. Asemakaavassa (2016) YOK-aluetta ja sk-v-aluetta: Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas tarkk'ampujakasarmialue. Alueella on kulttuurihistoriallisia arvoja maanpuolustuksen, varuskuntarakentamisen arkkitehtuurin ja historiallisen kasarmikokonaisuuden kannalta. Alueella säilytetään alkuperäinen asemakaavallinen muoto, historiallinen rakennuskanta ja puisto aitoineen. Alueen puistokäytäviä, historiallista kasvillisuutta, muistomerkkejä tai rakenteita ei saa muuttaa niin, että alueen

historiallinen arvo vähenee. Kiinteän aidan tekeminen rakentamalla tai istuttamalla on kielletty. Olennaisista suojeluarvoon vaikuttavista toimenpiteistä on varattava Museovirastolle mahdollisuus lausunnon antamiseen. Vanha kasarmialue on lisäksi suojeltu asetuksella valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/1985), mutta maakaapeli ei ulotu tälle alueelle kuin pienen matkan muuntamolle kääntyessään. Kasarmialueelta on laadittu maisemainventointi ja puistoalueiden yleissuunnitelma (Maisemasuunnittelu Hemgård 2010).

Tien varrella kasvavien puiden juurien vaurioitumista tulee välttää ja kaivetut alueet siistiä työn jälkeen. Ilmeisesti ainakin Prikaatintien itäreunalla on mukulakiveystä, joka tulee palauttaa, jos sen kohdalta kaivetaan. Jos Tarkk'ampujankujalla tai Välskärin talon ohi menevällä tiellä on myös reunakiveystä, tulee nekin palauttaa, jos niiden kohdalta kaivetaan.

116 / 10.6.2024 Tien perusparannus, Vanha Puumalantie Hiislahti, Puumala:

Tornator Oyj pyytää Savonlinnan museon lausuntoa tien peruskunnostushakkeesta. Hankkeen alueella on Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkitty kohde Vanha Puumalantie Hiislahti.

Muinaisjäännösrekisterin mukaan tämä maantie Viipurista Kauskilan, Puumalan ja Sulkavan kautta Savonlinnaan mainitaan Jaakko Teitin 1550-luvulla laatimassa tieluettelossa. Tie on perustettu mahdollisesti 1400-luvun lopulla tai 1500-luvun alussa yhdistämään strategisesti tärkeää Olavinlinnaa Viipuriin. Noin 3 km mittainen osa tätä tietä kulkee nykyisin tilustienä Hiislahden tilalle ja siitä pohjoiseen kärrypolkuna Pirttimäen tilalle.

Tien peruskunnostushankkeessa ei ole tarvetta kajota suoranaisesti tien runkoon muuten kuin poistamalla esiin nousseet maakivet, luiskaamalla mahdolliset palteet pois tienlaidoilta sekä parantamalla raviojaa. Kunnostustyö alkaa Ryhäläntieltä ja päättyy Tornator Oyj:n omistaman kiinteistön rajalla sijaitsevaan kääntöpaikkaan.

Peruskunnostuksessa ei kajota tien runkoon, joten tien peruskunnostuksesta ei ole huomauttamista.

117 / 10.6.2024 Sähköverkon rakentaminen, Ylä-Säynätjärvi, Mikkeli:

Suunnitelmasta ei ole huomauttamista.

118 / 15.8.2024 Ristiinan eteläosan lampialueen ranta-asemakaava ja Honkataipaleen ranta-asemakaavan muutos, OAS ja luonnos, Mikkeli:

Kaavatyön ensisijaisena tavoitteena on laatia Ristiinan eteläosassa sijaitsevalle lampialueelle ranta-asemakaava. Lampialueella sijaitseva kiinteistö muodostaa laajan kokonaisuuden, jonka alueelta muodostuu rantarakennusoikeutta huomattava määrä eikä aluetta ole yleiskaavoitettu. Suunnittelualueen läpi kulkee Etelä-Savon maakuntakaavassa Mäntyharjun kanavan varaus. Tämän ja alueen huomattavien luontoarvojen takia on todettu, että kaavoituksella on syytä tutkia mahdollisuutta siirtää rakennusoikeudet osittain toisaalle. Siirrot tulisivat tapahtumaan jo olemassa olevien, yhtiön omistamien ranta-asemakaavojen alueille Hanhijärven Honkataipaleessa. Kanavarauksen lähialueellekin pyritään sijoittamaan muutamia rakennuspaikkoja. Tavoitteena on myös, että lampialueesta jää yhtenäiset kokonaisuudet rakentamiselta vapaiksi.

Kaava-alue on rakentamatonta ja luontoselvityksissä on tunnistettu arvokkaita maisemakohteita, jotka on huomioitu myös kaavakartalla.

Honkataipaleen tukinsiirtorata (1909–1984) rakennuksineen ja rakenteineen on huomioitu kaavaselvityksessä. Vanha ratapohja on yhä koko matkalta hahmotettavissa, pääosin nykyisin ajotienä. Kaavan mukainen uusi maankäyttö ei juurikaan vaikuta vanhaan ratalinjaan; vain Alimmaisena Honkajärven länsipäässä osin vanhalle ratapohjalle on osoitettu kaksi uutta rakennuspaikkaa. Säilyneet rataan liittyvät rakennelmat ja rakennusten jäännökset sijaitsevat kaavan M-alueilla tai jäävät kaavoitettavan alueen ulkopuolelle.

119 / 13.6.2024 Purkamislupahakemus, Jäppilän seurakuntatalo, Pieksämäki:

Inventoinnin mukaan 1960-luvun modernismia edustava seurakuntatalo edustaa Jäppilän seurakunnan kehityshistoriaa 1900-luvun jälkipuolella. Kohde sijoittuu keskeiselle paikalle Jäppilän kirkon luoteispuolelle, kylänraitin varrelle. Seurakuntatalo on säilynyt julkisivujen osalta lähes alkuperäisasussaan. Rakennuksella on maisemallisia, historiallisia ja rakennushistoriallisia arvoja ja se on arvioitu modernin rakennusperinnön inventoinnin yhteydessä maakunnallisesti merkittäväksi.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) rakennus on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma Jäppilän Kirkonmäki ja Puotimäki). Alueella ei ole yleiskaavaa. Asemakaavassa (1983) rakennus on YK-alueella.

Maankäyttö- ja rakennuslain § 118 mukaan rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella. Lisäksi purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista (MRL § 139).

Rakennuksella on todettu inventoinnissa maisemallisia, historiallisia ja rakennushistoriallisia arvoja, joiden hävittämistä purkaminen merkitsee. Museo ei puolla purkamisluvan myöntämistä.

Alueella on voimassa asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristön suojelun näkökulmaa. Nykyinen asemakaava on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985 voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt. Jäppilän taajamassa on vireillä asemakaavamuutos, jonka yhteydessä asia tulisi ensisijaisesti ratkaista.

120 / 13.6.2024 Laiturin rakentaminen, Löydönratti, Mikkeli:

Suunnittelualueen tuntumassa sijaitsee Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkittyjä hylkyjä. Mahdolliset hylyt sijaitsevat kiinteistön rajojen ulkopuolella eikä niitä voi pitää muinaismuistolain (295/63) 20 § mukaisina suojeltuina kohteina, joten Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista lupahakemuksesta.

121 / 12.7.2024 Mäntyharjun rakennusjärjestysehdotus:

Rakennusjärjestys on tarkoitettu uudistaa siten, että se tulisi voimaan samaan aikaan uuden rakentamislain kanssa 1.1.2025.

Museo esittää kommentteinaan seuraavaa:

- Yleisesti ottaen kulttuuriympäristöjen huomioimista rakennusjärjestyksen eri osioissa (B–G) olisi vielä mahdollista tarkentaa.
- Rakennusjärjestysehdotuksen §:ssä 6 viitataan rakentamislain pykälisiin ja muihin määräyksiin, olisiko muidenkin rakennusjärjestyksen pykälien yhteydessä hyvä olla viittaus aihepiiriä koskeviin rakentamislain pykälisiin?
- Sivulla 12 ei ole mainittu kaikkia purkamisluvan edellytyksiä. Kohtaan on asiallista lisätä rakentamislain § 55, että purkaminen ei saa vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi rakentamislain pykälän 55 kohta ”lupaa ei myöskään tarvita talousrakennuksen ja muun siihen verrattavan vähäisen rakennuksen purkamiseen, *ellei* rakennusta ole pidettävä historiallisesti merkittävänä tai rakennustaiteellisesti arvokkaana tai tällaisen kokonaisuuden osana” kannattaa ilmaista selkeästi.
- Sivun 13 suositus on aiheellinen.

- §:n 13 maininta ”suojeltujen rakennusten aurinkoenergiajärjestelmiä ei ole vapautettu rakentamislupamenettelystä” on hyvä. Rakennusjärjestyksessä olisi mahdollisuus linjata myös ilmalämpöpumpuista suojelukohteissa.
- Rakennusjärjestysehdotuksen §:ssä 33 sanotaan, että ”talousrakennusten tulee kate- ja seinämateriaaleiltaan sekä väriykseltään sopeutua päärakennuksen ratkaisuihin”. Määräys on asiallinen, mutta ennen vanhaan talousrakennus on voinut tietoisesti hierarkian vuoksi olla erivärinen ja esim. katemateriaaliltaan erilainen päärakennukseen verrattaessa, joten tässä kannattaa tapauskohtaisesti joustaa vanhojen arvokohteiden ja -alueiden osalta.
- Rakennusjärjestyksessä olisi hyvä olla tieto siitä, mistä löytää ajantasaisen kaavatiedon, josta kuntalaiset voivat tarkistaa mahdollisen suojelutilanteen, jotta esim. mahdollisesti suojeltuja talousrakennuksia ei pureta vahingossa ilman lupaa. Myös ohjaaminen kulttuuriympäristörekisterien äärelle olisi hyvä lisä, kuten kyppi.fi- ja esku.fi-sivustoille.
- Hallituksen esitys rakentamislain muuttamisesta on ilmeisesti tarkoitus mennä syksyllä käsiteltäväksi eduskuntaan ja sieltä tulevat mahdolliset muutokset kannattaa odottaa ja huomioida myös rakennusjärjestyksessä tarpeellisilta osin.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainittua rakennusjärjestyksen uudistamiseen liittyvää vaikutusten arviointia ei ole esitetty ollenkaan.

122 / 14.6.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-59985, Savonlinna:

Kuvioiden välittömässä läheisyydessä sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa metsäkoneilla niiden yli.

123 / 14.6.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-60956, Pieksämäki:

Osin kuviolla sijaitsee kaksi historiallisen ajan hiilimiilua, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida hiilimiilujen päälle eikä ajaa metsäkoneilla niiden yli. Muinaismuistolain 5 § perusteella mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä hiilimiilujen näkyviä ulkorajoja.

124 / 14.6.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-61475, Savonlinna:

Osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle 4.0 on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa metsäkoneilla niiden yli.

125 / 19.6.2024 Muutostyöt, Prikaatinkatu 3, Mikkeli:

Muutoksenalainen C-osa on tiilikasarmi 1910-luvulta, jota on korotettu 1950-luvulla kerroksella, sen peltikatto on 1970-luvulta ja ikkunat uusittu. Katolla ei ole ikkunoita tai parvekkeita. Rakennuksessa on kiinni nivelosa 1980-luvulta, joka rakennettiin kahden vanhan tiilikasarmen väliin. Kaksikerroksisten A- ja B-osan katot on uusittu jo aiemmin ja A-osan kattolapelle on tehty upotettu parveke.

Suunnittelijan mukaan A- ja B-osan katot on uusittu lähivuosina. C-osassa on 1970-luvun katto, joka vuotaa ja joka uusitaan. Räystäsrakenne nousee nykyisestä noin 10 cm, kun kattoon lisätään aluskate. Länsisivulta suunnitelmasta poistetaan kaksi lapeikkunaa ja eteläisivulta pienempi ikkuna. Itäisivulle ei tule muutoksia aiempaan suunnitelmaan. Katot maalataan mattamustaksi RK-peltikattomaalilla, C-osan katto vasta joidenkin vuosien päästä, kunhan katto hapettuu. Kahden purettavan hormin paikalle rakennetaan kevytrakenteinen piippu.

Katot voidaan maalata mustiksi ja ikkunoiden vähentäminen on positiivista rakennuksen ominaisluonteen säilymisen kannalta. Jos kevytrakenteisille piipuille ei ole todellista käyttöä osana rakennuksen tekniikkaa, ei niitä ole välttämätöntä rakentaa. Ullakko on hyvä valokuvata ennen muutostoimenpiteitä.

126 / 1.7.2024 Suursuon aurinkovoimalaitos, Mikkeli:

Selvitysalueen pinta-ala on noin 94 hehtaaria. Alue koostuu pääosin metsätalousvaltaisesta alueesta ja on osin harvapuustoista. Alueelle on mahdollista suunnitella noin 75 megawatin suuruinen voimala, joka koostuu aurinkopaneeleista ja muusta tuki-infrastruktuurista. Aurinkopuisto voi rakentua myös pienemmistä erillisistä tuotantoalueista. Suunnitelman mukaan sähkönsiirto toteutetaan maakaapelilla tai ilmajohtolla hankealueen itäpuolella kulkevaan Visulahti-Huutokoski 110 kV voimajohtoon. Sähkönsiirrossa on tarkoitus hyödyntää tieverkostoa. Liityntä tapahtuu johdonvarsiliityntänä.

Lidar-visualisoinnissa on havaittavissa yksittäisiä tervahautoja, jotka on dokumentoitava, jos aurinkovoimalan tai sähkönsiirtoverkon rakentaminen uhkaa niitä. Alueella ei kuitenkaan topografian ja tutkimushistorian perusteella ole tarpeen tehdä erillistä arkeologista inventointia.

127 / 11.7.2024 Juvan rakennusjärjestys, OAS:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käy hyvin ilmi rakennusjärjestyksen päivittämisen lähtökohdat ja tavoitteet sekä osallistumis-, vuorovaikutus- ja päätöksentekomenettelyt. Rakennusjärjestys on tarkoitettu uudistaa siten, että se tulisi voimaan samaan aikaan uuden Rakentamislain kanssa 1.1.2025.

Rakentamislain (§ 17) mukaan *rakennusjärjestyksessä voidaan antaa paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset. Rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia. Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea rakennuspaikkaa ja muita alueita, rakennuksen kokoa ja sen sijoittamista, rakennuksen sopeuttamista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja ja muita rakennusta pienempiä rakennuskohteita, rakennetun ympäristön hoitoa, vesihuollon järjestämistä, sekä muita niihin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja. Rakennusjärjestyksen uusimiseen sisältyy myös vaikutusten arviointi, joka kohdistuu muun muassa rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.*

Rakennusjärjestyksen uudistamisessa on hyvä miettiä millaisin määräyksin kunnan erityyppisten kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden turvaamista voidaan edistää sen lisäksi mitä rakentamislainsäädännössä ja muualla määrätään. Uuden lain myötä osa rakennuksista ei tarvitse luvitusta ja vastuuta on siirretty rakennusvalvonnalta rakentamis- tai korjaustoimeen ryhtyvälle itselleen. Suunnittelussa voidaan esimerkiksi miettiä olisiko joissain tapauksissa erityisen tarpeen antaa määräys olla yhteydessä rakennusvalvontaan, jotta omistajia voidaan ohjata kulttuuriympäristötiedon äärelle. Kaavatilanne on erilainen kunnan eri alueilla ja inventointitiedoissakin on vaihtelua tai sellaisia ei ole ollenkaan. Kohteilla voi olla kulttuurihistoriallista merkitystä, vaikka niitä ei olisikaan suojeltu.

Kannattaa miettiä myös, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi laittaa esim. linkkejä kulttuuriympäristötiedon lähteille kuten kyppi.fi-sivustolle sekä tiedon, mistä kaavatilanteen voi tarkistaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on jättänyt esityksen arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Työryhmä ehdottaa, että muinaismuistolaki korvattaisiin lailla arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Lisäksi ehdotetaan muutettavan eräitä muita asiaan liittyviä lakeja. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluisivat arkeologiset jäännökset, löydöt ja niistä arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lain mukaisesti hankittu tai tuotettu tieto. Osa arkeologisista jäännöksistä olisi rauhoitettu muinaismuistolain tavoin suoraan lain nojalla. Suoraan lakiin perustuvan rauhoituksen kriteereitä ehdotetaan täsmennettävän aikarajoilla. Lisäksi jäännöksiä olisi mahdollista rauhoittaa erikseen tehtävillä päätöksillä.

Lain valmistelussa on huomioitu arkeologista kulttuuriperintöä koskevan käsityksen muuttuminen, perustuslain ja muun lainsäädännön muutokset sekä muinaismuistolain soveltamiskäytäntö. Museovirasto säilyisi arkeologisen kulttuuriperinnön rauhoitusta valvovana viranomaisena, ja alueellisten vastuumuseoiden asiantuntijaroolia täsmennettäisiin.

Jos uusi laki arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vahvistetaan Juvan kunnan rakennusjärjestyksen uudistamisen aikana, uusi laki tulee ottaa huomioon rakennusjärjestystä uudistettaessa.

Vuoden 2020 alusta voimaan tulleen museolain (314/2019) myötä Suomeen nimettiin 24 alueellista vastuumuseota, jotka omalla toimivaltuudellaan alueellaan kulttuuriympäristön, erityisesti rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijana. Etelä-Savon alueellisena vastuumuseona kulttuuriympäristön osalta toimii Riihisaari – Savonlinnan museo. Pyydämme muuttamaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa olevan nimen ”maakuntamuseo” muotoon ”Riihisaari – Savonlinnan museo”.

128 / 11.7.2024 Purkamislupahakemus, Hirvikoskentie 215, Savonlinna:

Kiinteistöllä sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Hirvikosken saha- ja myllyrakennus 1930-luvulta. Inventoinnin (1996) mukaan Hirvikosken partaalla on sijainnut useita myllyjä vuosisatojen kuluessa. Myllytsoikeudet saatiin jo Ruotsinvallan aikana. Myllyn kantatilana on ollut Pitkäaho. Kantatilaa lohkottiin 1940-luvulla, jolloin yksi Pulkkinen veljeksistä sai palstan myllyn vierestä. Tälle palstalle rakennettiin päärakennus talousrakennuksineen, ja myllyn ja sahan käyttö siirtyi tälle tilalle. Myllyssä työskennellyt mylläri asui myllyn viereen, kalliolle rakennetussa myllytuvassa. Myllytupa on satulakattoinen, vaakavuorattu hirsirakenteinen talo, joka on väriltään vaalea. Lähistöllä sijaitsee myllytuvan navetta ja katos.

Kiinteistöä koskee Pihlajaveden rantaosayleiskaavassa (2002) merkintä A-TP ja saha- ja myllyrakennusta sr-1. Saha ja mylly on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde.

Purettavaa latoa ja navettaa ei ole suojeltu eikä inventoitu. Rakennukset ovat ilmakuvien perusteella vähintään 1950-luvulta, mahdollisesti 1940-luvulta tai vanhempia. Osana historiallista mylly- ja sahakiinteistöä ne on hyvä vähintään valokuvadokumentoida ennen purkamista.

129 / 1.7.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-62601, Puumala:

Kuvion pohjoisreunassa sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuviolla ja sen luoteispuolella olevalle muinaisjäännösalueelle.

130 / 1.7.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-62998, Juva:

Kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja mätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa metsäkoneilla niiden yli. Muinaismuistolain 5 § perusteella mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä varustusten näkyviä ulkorajoja.

131 / 1.7.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-67058, Mikkeli:

Välittömästi kuvion itäpuolella sijaitsee kolme varhaismetallikautista hautaröykkiöt), jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä hautaröykkiöiden yli saa ajaa metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

132 / 11.7.2024 Purkamislupa, Ylä-Kokkola II, Puumala:

Kohde on inventoitu Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan, jonka mukaan kohde on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sillä on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Rakennus on inventointitietojen perusteella 1910-luvun loppupuolelta ja rakennuksessa on toiminut aikoinaan ainakin räätäli, putka ja nimismiehen toimisto. Rakennus erottuu jyrkällä ristipäätykatolla ympäristöstään ja on tienvarren, joka noudattaa jo keskiajalla käytössä olleen Viipurintien linjausta, torpanpaikoista vanhimpia. Hirsirakennuksen ulkoasussa on korjausten tuomaa kerroksisuutta. Rakennuksen pihanpuoleisella sivulla aiemmin ollut rungon sisäpuolinen avoveranta on laudoitettu aikoinaan umpeen ja seinäosuudelle on tehty kolme sisäänkäyntiä. Osa ikkunoista on uusittu. Vuoden 2021 katselmuksen perusteella sisätiloissa on säilynyt mm. vanhoja ovia, puulattioita ja kaakeliuuni. Rakennuksen jyrkkäharjaisen katon myötä ullakolla on huomattavan korkeaa avointa tilaa. Pihapiirissä oli myös silmämääräisesti huonokuntoinen hirsinen piharakennus ja kiinteistöltä on aiemmin purettu muita ulkorakennuksia.

Kiinteistö sijaitsee Puumalan kirkonkylällä, joka on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (Etelä-Savon maakuntakaava 2016). Kiinteistöllä on asemakaavamerkintä (1981) AO ja asemakaavaa uudemmassa taajamayleiskaavassa (2016) merkinnät AP ja ar/2:

Kulttuurihistoriallisesti ja/tai maiseman ja/tai ympäristön kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Rakennusta/rakennuksia ei saa purkaa. Purkamisluvasta on pyydetty museoviranomaisen lausunto. Purkamisen edellytykset käyvät ilmi MRL 139 §:ssä. Numero kauttaviivan jälkeen viittaa kaavaselostukseen.

Kohde on yleiskaavassa myös osa arvokasta kulttuurimaisemaa:

Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokas Puumalan kirkonkylän maisema-alue. Alueen maankäytössä ja rakentamisessa säilytetään maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteet. Viljelymaiseman ominaispiirteitä ovat maisemapuut, maiseman kiintopisteet sekä reunavyöhykkeet. Rakennetun ympäristön ominaispiirteitä ovat arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät sekä niiden rakennustavat, -materiaalit sekä pihojen muodot. Uusien rakennusten ja rakennelmien tulee sopeutua sijoitukseltaan, malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään kulttuurimaiseman luonteeseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 139 §:n mukaan purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista. Lisäksi rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (MRL § 118).

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan (§ 166) rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä. Kaavassa suojelluksi määrätyn tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla suojellun rakennuksen käytössä ja kunnossapidämisessä on lisäksi otettava huomioon rakennussuojelun tarkoitus.

Rakennuksen kunnossapitovelvoitetta on laiminlyöty jo pitemmän aikaa. Vuoden 2021 katselmuksen aikaan rakennus ei ollut ollut käytössä vuosikymmeniin, eikä kohteessa ollut tehty kuntotutkimusta. Rakennuksessa oli nähtävissä merkittäviä korjaustarpeita, mm. lattia oli painunut, katto oli vuotanut ainakin yhden jiirin kohdalla ja länsisivun yläkerran keskiosassa seinä oli pullistunut. Myös katto kaipasi kunnostusta ja kivijalan eteen oli valettu betonia. Rakennuksessa oli käynyt luvatonta väkeä ja se oli alttiina ilkivallalle. Rakennus on vaihtanut sittemmin omistajaa, eikä tilanne ole ilmeisesti ainakaan parantunut. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut selvitystä kohteen korjattavuudesta.

Kiinteistöllä on voimassa asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristön suojelun näkökulmaa. Nykyinen asemakaava on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985

voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt.

Puumalan vanhan maantien varrella sijaitsevat entiset torpanpaikat puutaloineen muodostavat rakennettuun ympäristöön historiallista kerroksellisuutta. Purkaminen heikentäisi tätä kerroksellisuutta ja kulttuurimaiseman arvoa. Kohteen voimakkaan jyrkkäharjainen ristipäätykatto tekee rakennuksesta paikallisesti erottautuvan kohteen, jonka rakennushistorialliset arvot myös menetetään purkamisen myötä. Museon näkemyksen mukaan purkamisluvan myöntämiselle ei ole edellytyksiä (MRL § 139, § 118). Rakennuksen purkaminen tai säilyttäminen tulisi ensisijaisesti ratkaista riittävin selvityksin asemakaavapäivityksen yhteydessä, jollainen museon käsityksen mukaan kirkonkylän alueelle on suunnitteilla.

133 / 15.8.2024 Pyhäjärven rantaosayleiskaavan kaavaluonnos, Pieksämäki:

Kaavaprosessissa on tehty rakennetun kulttuuriympäristön selvitys (PlanDisain 13.9.2022). Ilmakuvien ja karttatarkastelun perusteella on käyty maastossa tarkastamassa potentiaalisimmat 11 kohdetta. Selvityksen mukaan ainoastaan Rantala on säilyttänyt alkuperäänsä, mutta myös muilla tiloilla (mm. Sipilä, Niemi) on säilynyt joitain yksittäisiä vanhoja rakennuksia, joiden säilymisen turvaamista säilyttävin merkinnöin kannattaa vielä pohtia.

Rantala on osoitettu kaavaluonnoksessa kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi s-1: *Kulttuurihistoriallisesti arvokas pihapiiri rakennuksineen, jonka vanhaa rakennuskantaa suositellaan säilytettäväksi. Korjaus ja muutostyöt sekä täydennysrakentaminen tulee tehdä kohteen arvot säilyttävällä tavalla. Aluetta koskevista olennaisista muutostöistä tulee kuulla museoviranomaista.* Velvollisuus vanhan rakennuskannan säilyttämiseen tulee ilmaista määräyksen omaisesti, ei ehdotuksenomaisesti.

Kaavasta voi poistaa tarpeettomina seuraavat muinaisjäännösinventoinnin 2021 (kaavaliite 4) kohteet, jotka eivät ole muinaismuistolain 295/63 tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä: *Pöhlönniemi, röykkiöalue.* 1800-luvun kartoissa alueella ei ole rakennuksia, mutta vuoden 1939 ilmakuvassa alue erottuu viljelyksenä ja alueella on useita rakennuksia ja vuoden 1952 ilmakuvassa viljelykset ovat alkaneet jo metsittyä.

Tavilan torppa, historiallinen asuinpaikka: kaavakartassa merkinnällä s-1 ”kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde”, joka on kaavakartassa katkoviivalla rajattuna alueena ja kaavamääräyksissä turkoosina neliönä. Ilmakuvien perusteella alueella on 1950-luvulla ollut useiden rakennusten muodostama tila, ja inventoinnissa mainitut rakennusten kivijalat ovat tämän tilan rakennusten jäänteitä. Alueesta ei ole hahmotettavissa riittävän hyvin säilynyttä kokonaisuutta, jonka voisi suojella eivätkä rakennusten perustat ole muinaismuistolain tarkoittamia ja lain suojeltavia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

134 / 12.8.2024 Ratakadun asemakaavamuutoksen ehdotus, Pieksämäki:

Kaavoitushankkeen tarkoituksena on muuttaa kaavan mukainen rautatiealue (LR) puistoalueeksi (VP), sekä yleiseksi pysäköinti alueeksi (LP). Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muuttaa alue puistoalueeksi, jolle osoitetaan tarvittavat yhteystarpeet. Lisäksi asemakaavan muutokselle osoitetaan lisää yleisiä pysäköintipaikkoja, joilla parannetaan aseman seudun saavutettavuutta.

Keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) alue on tiivistyvää keskusta-aluetta, pohjoisosassa on merkittävä saapumisen piste tai maamerkin paikka, ja alueen halki menee tärkeä ja/tai kehitettävä pyöräily ja kevyen liikenteen reitti tai yhteystarve. Keskustan eteläosan yleiskaavassa (2012) alue on keskustatoimintojen aluetta ja alueen halki menee kevyenliikenteen reitti. Asemakaavassa (1978) alue on LR-aluetta. Suunnitelma-alueen eteläpuolella on vanha asemarakennus vuodelta 1889, joka on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen rautatieäisyympäristöt). Asemarakennuksessa toimii Savon radan museo ja myös sen piha-alueella on rautatiekulttuuria esittelevää esineistöä ja rakennelmia.

Yleismääräyksissä on varattu museolle tilaisuus lausunnon antamiseen ennen puisto- tai pysäköintialuetta koskevien suunnitelmien hyväksymistä ja tarkemmissa suunnitelmissa määrätty otettavaksi huomioon rautatieläisympäristön kulttuurihistorialliset arvot. Pumpputuon säilymisen turvaamista omalla kaavamerkinnällä ei ole katsottu tarpeelliseksi. Yleismääräykset turvannevat myös pumpputuon arvoja.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

135 / 16.8.2024 Lamustenmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan OAS, Pieksämäki:

Pieksämäen kaupunki pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Lamustenmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaava-alue sijoittuu noin 15 km etäisyydelle Pieksämäen keskustasta lounaaseen vesialueiden Luode-Luokki ja Loukee -väliselle alueelle, rajautuen metsäalueisiin, koillisessa Ristimäkeen ja etelässä Rutakonjoen tienoille.

Alueelle on suunnitteilla viiden tuulivoimalan tuulivoimapuisto. Toteutuessaan hankkeen kokonaisnimellisteho olisi noin 35 MW. Tuulivoimaloiden tarkka sijainti ja tyyppi varmistuu luontoselvityksien ja tuulimittauksen valmistuttua. Kaavoituksen aloitusvaiheessa arvioitu voimalan nimellisteho on 6–7 MW / voimala ja enimmäiskorkeus 250 metriä. Voimalatyyppi ja dimensiot voivat poiketa oleellisesti tutkimuksien edetessä.

Hankealue on kokonaisuudessaan metsätalousaluetta, eikä alueella ole loma- tai asuinrakentamista. Alueen läpi kulkee kaksi Fingrid Oy:n (400 kV ja 110 kV) voimajohtoa. Verkkoliityntä suoritetaan johdonvarsiliityntänä, jolloin uutta siirtolinjaa ei tarvitse rakentaa. Tuulipuiston sisällä sähkönsiirto tapahtuu maakaapeleilla.

Tuulivoiman suunnittelua koskee Etelä-Savon maakuntakaavan (2016) yleismääräys: *Tuulivoimaa suunniteltaessa tuulivoimaloita ei tule sijoittaa maakuntakaavassa osoitetuille luonnonympäristön, kulttuuriperinnön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeille alueille. Tuulivoimaa suunniteltaessa on huomioitava Vuoksen vesistöalueen erityispiirteet (VAT-vuoksi) ja erityisesti selvitettävä luonnonympäristöön, kulttuuriperintöön, maisemaan, puolustusvoimien toimintoihin, tietoliikenteeseen, liikenneturvallisuuteen, asumiseen ja vapaa-ajanasumiseen sekä matkailuelinkeinoon kohdistuvat vaikutukset ja pyrittävä ehkäisemään näihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten syntymistä. Tuulivoimaa suunniteltaessa on lisäksi varmistettava siitä, että tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää luonto- ja maisema-arvot sekä kulttuuriympäristön arvot (ml. vedenalainen kulttuuriperintö) huomioiden.*

OAS:n mukaan hankkeen aikana tehdään mm. maisematarkastelu ja arvioidaan vaikutukset mm. maisemaan ja kulttuuriympäristöihin. Lähimmät maisema-alueet ovat Kylmämäki ja maakunnallisesti merkittävä Toikkala-Halkokumpu-Pitkämäki. Voimalat näkyvät myös avoimille järviolueille ja peltoalueille. Arvoalueet ja -kohteet kannattaa tarkastaa Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannasta ja maakuntakaavasta. Ainakin Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt -inventointi 2009, Valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet-inventointi 2021 sekä Maakunnan parhaat maisemat - Etelä-Savon valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2011–2013 kannattaa myös tarkastaa ja hyödyntää. Kuvavitteet ovat hyvä väline arvioida maisemavaikutuksia ja niitä kannattaa olla useammista paikoista ihmisen tasolta katsottuna.

Suunnittelualueella on tehty arkeologinen inventointi v. 2023 (Mikroliitti Oy). Inventoinnissa löydettiin kuusi hiilimiilukohdetta, jotka on huomioitava suunnittelussa.

136 / 2.7.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-62600, Puumala:

Kuvion pohjoisreunassa sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63. Kuvion tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuviolla ja sen luoteispuolella olevalle muinaisjäätnealueelle.

137 / 2.7.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-68671, Juva:

Kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

138 / 5.7.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-69812, Savonlinna:

Kuviolla sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa ensiharvennus. Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

139 / 12.8.2024 Jukajärven yleiskaavan oas, Juva:

Suunnittelualue käsittää Luomasenlammen rannalla sijaitsevan tilan 178-410-4-38, Jukajärven etelärannalla sijaitsevan tilan 178-416-1-48 ja Salajärven Etelälahdessa sijaitsevan tilan 178-448-1-111. Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on poistaa toinen rakennuspaikka ja pienentää rakentamisaluetta, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus sekä osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselistuksessa tulee esittää muutosalueiden rakennuskanta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

140 / 12.8.2024 Hietajärven yleiskaavan oas, Juva:

Suunnittelualue käsittää Lentusen rannalla sijaitsevan tilan 178-412-3-20. Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena on osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus.

Muutosalueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselistuksessa tulee esittää muutosalueen rakennuskanta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

141 / 12.8.2024 Keskustan osayleiskaava 2035, oas, Juva:

Suunnittelualue käsittää alkuvaiheessa Juvan kunnan keskustan osayleiskaava alueella sijaitsevat tilat 178-448-3-3 sekä 178-448-3-29. Suunnittelualueet sijaitsevat Salajärven rannalla maantie 434 varrella. Suunnittelualueet ovat metsätalousmaata sekä rakennettua matkailupalveluiden aluetta. Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena on siirtää venevalkaman paikka Taipaleenlahden toiseen päähän.

Muutosalueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Nykyisen venevalkama-alueen lähetyvillä sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokas Kaihola. Kaavaselistuksessa tulee esittää muutosalueiden mahdollinen rakennuskanta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

142 / 12.8.2024 Kontusen yleiskaavan oas, Juva:

Suunnittelualue käsittää Iso-Moision rannalla sijaitsevan tilan 178-417-1-128, Viljuksen rannalla sijaitsevan tilan 178-436-4-41, Iso-Kontusen rannalla sijaitsevan tilan 178-408-6-9, Palosjärven rannalla sijaitsevan tilan 178-408-3-117, Viljuksen rannalla sijaitsevat tilat 178-436-4-42 sekä 178-436-4-44. Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus ja tarkistaa rakennusalueen rajoja.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselostuksessa tulee esittää muutosalueiden rakennuskanta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

143 / 12.8.2024 Kotijärven yleiskaavan oas, Juva:

Suunnittelualue käsittää kohteet:

1. Kotijärven Kupsalanniemessä sijaitsevan tilan 178-418-3-35.
2. Sulajärven rannalla sijaitsevan tilan 178-415-4-55
3. Särkijärven länsirannalla sijaitsevat tilat 178-418-4-15 sekä 178-418-4-17
4. Pyhäjärven rannalla sijaitseva tila 178-444-1-1
5. Pyhäjärven rannalla sijaitseva tila 178-444-1-2 ja 178-444-1-3
6. Kankaisjärven rannalla sijaitseva tila 178-403-10-6
7. Hitjuksenjärven rannalla sijaitseva tila 178-403-10-16
8. Kalajärven rannalla sijaitseva tila 178-423-9-18
9. Haukilammen rannalla sijaitseva tila 178-438-12-38

Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla, tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi sekä loppujen osalta osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus.

Kohde 2, tila 178-415-4-55, sijaitsee Kaskiin valtakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella. Maisema-alue on huomioitu yleiskaavassa (2005) ja Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016). Kohteessa on tarkoituksena siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla. Muutosten vaikutus maisema-alueen arvoihin tulee selvittää. Vaikutusten arvioinnissa ja suunnittelussa kannattaa hyödyntää VAMA 2021-inventointia ja alueelle laadittua maisemanhoitosuunnitelmaa (2018).

Kaavaselostuksessa tulee esittää muutosalueiden rakennuskanta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

144 / 12.8.2024 Luonterin rantayleiskaavan oas, Juva:

Suunnittelualue käsittää seuraavat kohteet:

1. Siikaveden pohjoisosassa sijaitsevan tilan 178-425-4-18.
2. Siikakosken Enovedellä sijaitsevan tilan 178-455-1-36
3. Enoveden Taivallahdessa sijaitsevan tilan 178-455-1-43
4. Luonterin Savivedellä sijaitsevan tilan 178-425-1-115
5. Siikakosken Enovedellä sijaitsevan tilan 178-455-1-34
6. Siikakoskella sijaitsevan tilan 178-422-4-143
7. Luonterin Savivedellä sijaitsevan tilan 178-425-2-10
8. Luonterin Tenhusenselällä sijaitsevat tilat 178-428-3-20, 178-428-3-27 (osa), 178-428-3-36 (osa), 178-428-3-31 (osa) sekä 178-428-3-3
9. Luonterin Hirvensalmessa sijaitsevan tilan 178-424-1-69
10. Näreslahdessa sijaitsevan tilan 178-401-6-10

Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on:

1. Tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi
2. Tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi
3. Tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi
4. Siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla.
5. Osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus
6. Osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus

7. Osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus
8. Osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus sekä muuttaa kaavarajausta siten, että alue kuuluu jatkossa Luonterin rantayleiskaavan alueeseen.
9. Osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus
10. Osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselostuksessa tulee esittää muutosalueiden rakennuskanta.

Kohteen 7 luoteispuolella on esihistoriallinen asuinpaikka Paimenenniemi 1 (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 178010067), joka on muinaismuistolailla 295/63 suojeltu. Kohteen 7 poikkeusluvan mukaisen käyttötarkoituksen osoittamisella ei kuitenkaan ole vaikutusta muinaisjäännökseen.

145 / 12.8.2024 Nevajärven yleis- ja kyläkaavan oas, Juva:

Suunnittelualue käsittää Juvan keskustan pohjoispuolella, VT 5:n varrella sijaitsevan tilan 178-453-7-65, jossa tarkoituksena poistaa T-merkintä; Juvan keskustan eteläpuolella, Nääringinjärven rannalla sijaitsevan tilan 178-434-2-97, jossa tarkoituksena muuttaa käyttötarkoitus myönnetyn poikkeusluvan mukaiseksi sekä Pöytäsaarensuon, jonne tarkoituksena osoittaa aurinkovoimala-alue.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselostuksessa tulee esittää muutosalueiden rakennuskanta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamutoksesta ei ole huomautettavaa.

146 / 12.8.2024 Rautjärven yleiskaavan oas, Juva:

Kohde 5, jossa tarkoituksena poistaa rakennuspaikkoja, sijaitsee Remojärven maakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella, joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) ma-alueena. Kohteisiin 4, 10 ja 12 vaikuttaa voimassa olevan yleiskaavan (2003) maisemallisesti arvokas alue -merkintä. Kohteessa 4 siirretään rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla, kohteessa 10 osoitetaan SL-alue ja rakennuspaikkoja poistetaan ja kohteessa 12 osoitetaan poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus. Muutosten vaikutukset maisemaan tulee arvioida.

Kaavaselostuksessa tulee esittää muutosalueiden rakennuskanta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamutoksesta ei ole huomautettavaa.

147 / 8.7.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-70633, Savonlinna:

Osin kuvioilla sijaitsee kolme viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan korsukuoppaa. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemaa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuvioiden metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida korsukuoppien päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

148 / 5.8.2024 Purkamislupahakemus, Savolankatu 1, Savonlinna:

Rakennusinventoinnin (2019) mukaan Savolan sahan alue on viimeinen kaupunkikeskustan vanhoista teollisuustonteista, jossa on säilynyt alkuperäiseen toimintaa liittyvää rakennuskantaa. Sahan toiminta alkoi vuonna 1864 ja loppui vuonna 1956. Rakennuksissa on kerroksellisuutta, mikä osaltaan kertoo rakennusten historiasta. Tiilisen höyrykone- ja kattilahuoneen sekä piipun arvona on viitata höyryvoiman varhaiseen käyttöönottoon kaupunkiin 1864 perustetussa sahalaitoksessa. Saha- ja myllyrakennus vaurioitui

tulipalossa 2022 ja se on purettu. Rakennukset ovat olleet tyhjillään ja kylmillään jo jonkin aikaa. Inventoinnissa ja Museoviraston lausunnossa vuodelta 2009 teollisuushistorian kannalta huomionarvoisimmiksi rakennuksiksi sanotaan jo purettu saharakennus sekä voimalarakennus/höyrykone- ja kattilahuone (1893), savupiippu ja siihen liittyvä autotalli/paja (1936, 1927). Rakennukset ja varsinkin piippu näkyvät maisemassa erityisesti ohitustien ja Brahenkadun suunnasta kaupunkiin katsottaessa.

Ydinkeskustan yleiskaavassa (1997) rakennukset ovat asuin-, liike- ja toimistorakennusten alueella (AL). Asemakaavassa (1961) rakennukset ovat osa teollisuusrakennusten ja -laitosten korttelialuetta (TT).

Rakennuksia ei ole suojeltu, mutta niillä on inventoinnissa todettu olevan rakennushistoriallista ja historiallista arvoa. Maankäyttö- ja rakennuslain §:n 139 mukaan purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista. Lisäksi MRL:ssa todetaan, että rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (§ 118).

Vireillä olevassa Savonlinnan strategisessa yleiskaavassa kohteella on arvioitu olevan rakennushistoriallista ja historiallista arvoa ja se on arvioitu paikallisesti merkittäväksi, jonka rakennushistoriallinen edustavuus on heikentynyt, eikä suojelumerkintää ole osoitettu. Kaava-aineistossa olevissa kaupungin kaavoituksen antamissa vastineissa todetaan Savolasta, että suojeluarvot selvitetään tarkemmin Savolan asemakaavoituksen yhteydessä.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä (§ 166). Lupahakemuksen liitteenä olevasta kuntotarkastuksesta selviää, että rakennuksissa on korjaustarvetta. Kuntotarkastusraportissa korjausmahdollisuuksia tai vaihtoehtoja rakennusten purkamiselle ei ole esitetty.

Kiinteistöllä on voimassa asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristön suojelun näkökulmaa. Nykyinen asemakaava vuodelta 1961 on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985 voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt.

Museo ei puolla purkamisluvan myöntämistä (MRL § 118, § 139), vaan katsoo, että alueen vanha asemakaava tulee päivittää ja arvioida asia perusteellisesti kaavaprosessissa.

149 / 16.8.2024 Juvan rakennusjärjestysluonnos:

Luonnoksessa on hyvin huomioitu kulttuuriympäristöt eri luvuissa ja pykälissä (mm. § 3, § 6, § 37, § 23). Joitain tarkennuksia ja ehdotuksia museolla on kuitenkin esittää. Mitä tarkoitetaan kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmalla §:ssä 23? Viimeiseen luettelomerkkiin, ”yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut erilliset arvokkaat rakennukset tai muut kohteet”, kohdassa 23.1 Arvokas kulttuuriympäristöalue ja kohde, voisi lisätä myös asemakaavan. Aurinkosähköjärjestelmistä ja ilmalämpöpumpuista arvokohteissa/-alueilla puhuttaessa (22.2 ja 22.3) määräyksien tarkentamista voisi vielä pohtia. Esimerkiksi paneelien sijoittaminen katolla lähtökohtaisesti lappeen suuntaisesti.

Museo kehottaa vielä pohtimaan, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi tai loppuun laittaa linkkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle kuten kypsi.fi:hin ja esku.fi:hin sekä ohjeet mistä kaavatiedot löytyvät. Vaikutusten arviointi puuttui lausuntopyyntöön asiakirjoista kokonaan.

Arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu rakennusjärjestysluonnoksessa riittävällä maininnalla, että Museovirastolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen

lähiympäristöön. Kyseisen kohdan 23.3 voi muuttaa muotoon ”*Alueelliselta vastuumuseolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön*”.

150 / 10.7.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-71412, Savonlinna:

Kuvioille on tulossa avohakkuu ja mätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuppikivien päälle eikä kolhia niitä metsäkoneilla liikuttaessa. Muinaismuistolain 5 § nojalla mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä kuppikiviä. Savonlinnan museon arkeologi tekee tarvittaessa paikalle maastokäynnin ja merkitsee kuppikivet.

151 / 10.7.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-71815, Mäntyharju:

Osin kuvioilla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla liikuttaessa.

152 / 15.7.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-72944, Puumala:

Kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa maankäytön muutokseen johtava erityishakkuu (uusi keskijännitelinja) eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

153 / 17.7.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-73134, Sulkava:

Osin kuviolla sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan linnoitustykistön asemia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemaa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia. Kohde kuuluu myös valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin sekä luetteloon Salpalinjan merkittävimmistä kohteista.

Kuvion metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle eikä ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

154 / 12.8.2024 Muutostyöt, Meijerinrannantie 9, Savonlinna:

Oravin kanavan varrella sijaitseva entinen luotsitupa on valmistunut vuonna 1872 ja se peruskorjattiin 1938, jolloin myös umpikuistit ja ullakon huoneet tehtiin. Luotsitoiminta loppui vuonna 1988. Samojen piirustusten mukaan tehtiin Oravin lisäksi Konnuksen, Taipaleen ja Lauritsalan luotsituvat. Oravi oli yksi 1868 perustetun Saimaan ja Kallaveden piirin alkuperäisistä luotsiasemista. Rankorakenteinen sauna on vuodelta 1960.

Kohde sijoittuu valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle (VAMA 2021 Heinäveden reitin vesistömaisema). Maisema-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Kiinteistöä koskee Oravin-Joutenveden osayleiskaavassa (2002) merkinnät t, AT/s ja SU-2.

Luotsituvan ulkopuoli on jo ilmeisesti kunnostettu ja nyt sisätiloihin kunnostetaan kaksi asuntoa. Luotsiaseman ikkunat uusitaan puusepän valmistamina sisään-ulos-aukeavina puuikkunoina ja maalataan pellavaöljymaalilla, sisäänkäyntien portaat uusitaan, lämmöneristeet uusitaan ylä- ja alapohjassa, rakennukseen tehdään uudet märkätilat ja keittiöt, sähköasennukset uusitaan ja talo liitetään vesi- ja viemäriverkkoon.

Saunassa uusitaan ulkoseinien ja yläpohjan lämmöneristeet, maanvarainen lattia uusitaan, tiilimuurattu piippu korvataan harkkopiipulla, kiuas ja muuripata uusitaan, ovet uusitaan ja asennetaan uudet kattoturvatuotteet.

Muutoksissa ei juurikaan puututa rakennusten ulkoasuun. Rakennusten sisätilat on hyvä dokumentoida valokuvaten ennen muutostöitä ja säilyttää mahdollisia alkuperäisiä vanhoja rakenteita ja materiaaleja. Jos

luotsituvan ikkunoissa on vielä vanhoja alkuperäisiä, ainakin osa uusittu ilmeisesti 1970-luvulla, tulee ne ensisijaisesti kunnostaa uusimisen sijaan.

155 / 6.8.2024 Uudisrakennus, Petäiköntie 384, Mikkeli:

Uudisrakennus sijoittuu Rättölän maakunnallisesti merkittävän kohteen pihapiiriin. Rättölä on entinen vanhan Mikkeli-Pieksämäki-maantien kestikievari 1800-luvulta, jossa on klassistisia piirteitä. Pihapiirissä on vanhaa rakennuskantaa päärakennuksen lisäksi ainakin kaksi hirsiaittaa. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Rättölää koskee Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) merkintä ma: *Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet*. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Uudisrakennus sijoittuu puretun kivinavetan paikalle päärakennusta vastapäätä, vanhaa pihapiiriä rajaavan aidan toiselle puolen. Uudisrakennuksen kerrosala on yhteensä 772,5 m² ja siinä on kaksi kerrosta. Rakennukseen tulee toimitiloja, autotalli ja asunto. Julkisivut ovat monimuotoiset; seinissä on harmaata rappausta, luonnonkiveä ja punaista vaakapaneelia, porrastorni, erkkeri, sisäänkäyntien pylväskatoksia, pääasiassa yläosasta pieniruutuisia ikkunoita tai neliruutuisia ikkunoita. Rakennuksessa on harjakatto ja autotalliosassa sekä katoksissa pulpetti. Ulkoasuun on haettu viitteitä navetasta (ala, kattokulma, luonnonkivi, puumateriaali).

Puretun rakennuksen paikka on luonnollinen sijainti uudisrakennukselle ja se rajaa pihapiiriä länsisivulta kuten navetta aikoinaan. Uuden ja vanhan puolen erottava aita on hyvä tilanjakaja. Rakennus on suuri kooltaan ja poikkeaa olevista puurakennuksista. Yksinkertaisempi ja matalampi uudisrakennus voisi sopia paremmin kokonaisuuteen. Pihassa tulee suosia vettä läpäiseviä pinnoitteita. Autojen sijoittaminen pääasiassa rakennuksen länsipuolelle on hyvä ratkaisu.

156 / 6.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-78233, Savonlinna:

Kuviolla tai välittömästi kuvion länsipuolella sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Varustukset ovat osa ensimmäisen maailmansodan aikana rakennettua Kallislahti-Pihlajalahti kannaksen poikki kulkevaa puolustuslinjaa.

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikutus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa metsäkoneilla niiden yli. Laikutus on kielletty kahta metriä lähempänä varustusten näkyviä ulkoreunoja.

157 / 6.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-78801, Mikkeli:

Kuvion pohjoisreunalla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

158 / 6.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-79517, Kangasniemi:

Kuvioilla sijaitsee useita muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueille.

159 / 16.8.2024 Metsänkätöilmoitukset 1-2024-80579 ja 1-2024-80614, Savonlinna:

Kuvioilla sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätöille ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla.

160 / 15.8.2024 Vesikaton uusiminen, Kalevalankatu 38, Pieksämäki:

Korjaustyön kohteena on 1940- tai 1950-luvulla valmistunut ja 1989 laajennetun päiväkotirakennuksen vesikatto. Rakennuksessa on toiminut ainakin keskikoulu ja kirjasto ennen päiväkotikäyttöä.

Kiinteistö on osayleiskaavassa (2016) tiivistyvää keskusta-aluetta. Asemakaavassa (1969) kiinteistö on Y-aluetta. Rakennus jää valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu) pohjoispuolelle.

Kohdetta ei ole inventoitu eikä suojeltu. Saumapeltikate on asiallinen vaihtoehto, mutta rakennuksessa on ilmeisesti ollut vanhastaan (Pieksämäen Seudun historia II, sivu 798) tiilikate tai varttikate, joten rakennuksen rakennushistorian ja ominaispiirteiden säilymisen kannalta olisi luonnollista jatkaa kuitusementillä tai tiilellä.

161 / 16.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-81105, Mikkeli:

Kuvion etelä laidassa sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema. Kuvion on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

162 / 16.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-81956, Kangasniemi:

Kuvion on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

163 / 16.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-81919, Kangasniemi:

Kuvion sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema. Kuvion on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

164 / 16.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-80951, Sulkava:

Kuvion sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelema kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuvion on tulossa harvennushakkuu. Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

165 / 20.9.2024 Haukivesi-Haapaselkä rantaosayleiskaavan muutos, Vaahersalo, Rantasalmi

Osa kaava-alueesta on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Rantasalmen kartanot), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Yleiskaavassa (2002) RKY-alue on merkitty km-alueena ja kartano SR-alueena, tosin SR-alue osoittaa viereiseen kiinteistöön, eikä siihen, millä kartano sijaitsee. Lisäksi aluetta koskee mm. merkinnät MT-2 ja rakm.

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Vaahersalo on 1600-luvulta peräisin oleva entinen ratsutila. Tilan osittain kaksikerroksinen, poikkipäädellä varustettu päärakennus on rakennettu vuonna 1921. Rakennuksia ympäröi puisto, jossa kasvaa vanhoja tammia, vaahteroita ja lehmuksia. Pihapiiriä ympäröi laaja peltoaukea. Alueella on kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Kulttuuriympäristön osalta kaavamuuosluonnos on toteava, kaavamääräysten sisältö ei muutu, vain SR-merkintä siirretään kartanon kohdalle. Kaavaselvityksestä puuttuu kaava-alueen rakennuskannan kuvaus. Selostuksessa todetaan Vaahersalon kartanon merkitys, mutta muita rakennuksia tai esim. puistoa ei

käsitellä. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan tiedot ovat vajaat, eikä niitä ole päivitetty, esim. koivukujan koivut on ilmeisesti kaadettu useita vuosia sitten. Alueen kuvausta on hyvä tarkentaa ja selvittää, onko kaavaluonnoksessa esitetyn SR-alueen ulkopuolella sellaisia talousrakennuksia, joille olisi asiallista osoittaa säilyttävä kaavamerkintä. Kaavaselostuksessa vaikutusten arviointi kulttuuriympäristön ja maiseman osalta on jäänyt kesken.

Museo esittää tarkennettavaksi kulttuuriympäristön kuvausta ja vaikutusten arviointia sekä SR- ja km-kaavamääräyksiin lisättävän lausuntopyyntö museoviranomaiselta muutos- ja korjaustoista.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaluonnoksesta ei ole huomautettavaa.

166 / 18.9.2024 Sähköverkon saneeraus, Pöyry, Hirvensalmi

Pöyry on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta. Osa alueesta on huomioitu myös osayleiskaavassa arvokas kulttuurimaisema -merkinnällä (km). Jokela ja Pöyryn koulu on huomioitu kaavassa merkinnällä sr ja ar.

Inventoinnin (2014) mukaan alueella on kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja. *Maiseman perusrakenteen muodostaa luode-kaakko -suunnassa kulkeva harjanne, kumpuileva maisema ja suurehkot korkeuserot. Alue sisältää noin 155 metrin korkeuteen nousevan Palomäen sekä Hasanmäen ja Linnavuoren alarinteitä. Mäkien välissä on kapeita lampia.*

Tilat ovat sijoittuneet kylätien varrelle löyhäksi nauhaksi, mäkien etelärinteille. Pihapiireissä on paljon rakennuksia, pihapiirit ovat rakennuksineen perinteisiä ja avoimia. Kylätie kulkee luonnonesteitä ja tilarajoja kierellen ja myötäillen. Pellot on raivattu Palomäen etelärinteelle ja Hasanmäen ja Linnavuoren väliseen notkoon. Pellot ympäröivät pihvoja. Palomäeltä avautuu näkymiä Ryökäsvedelle. Kaskiraunioita on runsaasti Palomäen rinteillä, varsinkin pohjoisrinteillä.

Erytisiä luonnonpiirteitä ovat kotkansiipisaniaiskasvusto Hasanmäen itärinteen alaosassa. Peltoalueella on joitakin suuria yksittäisiä puita. Eteläpuoleista peltoaukeaa luonnehtivat vaihtelevat, osittain jyrkät rinnepellot, pari suuripuista metsäsaareketta, pusikkoinen valtaojan varsi. Vanhoista, jo umpeenkasvaneista pelloista on jäänyt myös metsään ja tien varteen kiviaitoja etenkin maisema-alueen pohjoisosissa. Maisema on hyvin pienipiirteistä ja yllätyksellistä.

Rakennuksista maiseman kiintopisteinä toimivat Palomäen talon päärakennus ja pihapiiri, olkikattoinen lato, Jokelan riihi ja entinen koulurakennus. Rakennushistoriallisia erikoisuuksia ovat muutamit harmaaksi patinoituneet aitat (Palsissa, Paunissa, Jokelassa), Paunin vanha hirsitalo, joka toimii nykyisin liiterinä ja olkikattoinen lato. Paunin pihan ympärillä ja lähipelloilla on erilaisia aitoja, ladottua kiviaitaa pihan länsipuolella, kivi- ja riukuaitoja pihan pohjoispuolella. Palomäen talossa on kuusirivi ja omenatarha. Palomäen laella kulkee kylätie. Palomäen yläosan pellonreunasta aukeaa pitkä näkymä etelään pitkin kylän peltomaisemaa alas rannoiltaan vaihtelevalle järvelle asti.

Maakaapeleiden kaivuussa tulee välttää vaurioittamasta mahdollisia kivi- ja muita aitoja sekä puukujia ja maisemapuiden juuria. Muuntamoiden sijoittamista peltoaukealle tulee välttää ja koittaa löytää paikat esimerkiksi metsänreunasta. Jos puistomuuntamon paikka sijoittuu pihapiiriin, jossa on perinteistä rakennuskantaa, tai sellaisen läheisyyteen, kannattaa muuntamo verhoilla puulla.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole Pöyryn-Hasanmäen alueelta huomauttamista.

167 / 29.8.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-84175 Tarula, Savonlinna

Kuviolla sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain

(132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu. Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

168 / 29.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-84614, Savonlinna

Osin kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailta 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja luontainen uudistus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla asuinpaikka-alueella olevien asumuspainanteiden yli. Savonlinnan museon arkeologi tekee tarvittaessa paikalle maastokäynnin ja merkitsee painanteet.

169 / 29.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-85171, Rantasalmi

Osin kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailta 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

170 / 20.9.2024 Yksityistietoimitus 2024-737950, Kuohuvan yksityistien silta-alue, Mikkeli

Maanmittauslaitos on 26.8.2024 pyytänyt Museoviraston lausuntoa vesilain mukaisesta yksityistietoimituksesta 2024–737950 koskien Kuohuvan yksityistien silta-aluetta Mikkelisä. Maanmittauslaitos pyytää lausuntoa vesilain mukaisesta luvan tarpeesta tieoikeuden perustamiseksi silta-alueelle sekä siitä tuleeko Museoviraston vuonna 2014 antama lausunto ottaa huomioon asiaa käsiteltäessä. Museovirasto siirsi 28.8.2024 asian käsittelyn Savonlinnan museolle, joka vuoden 2020 alusta voimaan tulleen uuden museolain perusteella vastaa sekä Etelä-Savon arkeologisen kulttuuriperinnön että rakennetun kulttuuriympäristön asiantuntijatehtävistä.

Kuohuvan yksityistiellä on suoritettu yksityistietoimitus vuonna 2001 (696:2002:3), jolloin tielle on perustettu 10 metriä leveä tieoikeus myös silta-alueelle. Vuonna 2014 on suoritettu yksityistietoimitus MML/9628/33/2014, jossa tieoikeudet on silta-alueelta lakkautettu ja estetty kaitein pääsy sillalle. Toimitukseen oli saatu Museoviraston kanta siltaa koskien sähköpostitse 16.9.2021.

Kuohuvan yksityistien tiekunta on pitänyt kokoukset 23.11.2023 ja 13.12.2023, jossa tiekunta on päättänyt sillan peruseränhankkeesta sekä hakea yksityistietoimitusta sillan palauttamiseksi Kuohuvan yksityistien tiekuntaan.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa tieoikeuden perustamisesta. Viitaten Museoviraston 16.9.2014 kantaan myös Savonlinnan museo pitää parhaimpana vaihtoehtona sillan restaurointia käyttökuntoon. Viitaten lausuntoonsa 20–2024 (17.2.2023) Savonlinnan museo kuitenkin katsoo, että Pöykkääntien kivilaita voidaan myös uusiksi putkisillaksi liikkumisturvallisuuden, nykyisen sillan huonon kunnan, kohtuuttomiksi katsottavien korjauskulujen ja siltatyyppin yleisyyden takia. Silta on kuitenkin dokumentoitava, mikäli silta päätetään purkaa. Savonlinnan museo esittää myös harkittavaksi voiko nykyisen, todennäköisesti aivan 1890-lopussa rakennetun, kivilaitan rakenteen säilyttää sujuttamalla muovirumpu silta-aukkoon.

171 / 30.8.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-86928, Mikkeli

Kuvioilla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailta 295/63.

Kuvioille on tulossa ensiharvennus tai harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä kaivantojen yli saa ajaa metsäkoneilla.

172 / 2.10.2024 Rakennusjärjestysluonnos, Puumala

Luonnoksessa on eri luvuissa hyviä määräyksiä, joissa edesautetaan arvokkaiden kulttuuriympäristökohteiden ja alueiden ja niiden arvojen huomioimista (mm. 1.3, 2.1, 5.1, 6.1, 9.1, 10.2, 12.1). Kohdassa 6.1 puhutaan purkamisesta. Kohtaan on hyvä lisätä purkamisluvan edellytykset (RakL § 56) kokonaisuudessaan. Puhuttaessa aurinkosähköjärjestelmistä ja ilmalämpöpumpuista suojelukohteissa/arvoalueilla (4.2) määräyksiä tarkentamista voisi vielä pohtia. Esimerkiksi arvokohteissa aurinkopaneelien sijoittaminen katolle tulee lähtökohtaisesti tapahtua lappeen suuntaisesti. Museoviranomaista on hyvä konsultoida luvun 4.2 toimenpiteiden soveltuvuudesta kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kohteeseen tai alueelle.

Museo kehottaa vielä pohtimaan, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi tai loppuun laittaa linkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle kuten kypfi.fi:hin ja esku.fi:hin sekä ohjeet mistä kaavatiedot löytyvät. Myös sivulla 18 mainittuun kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmaan, mikäli tällainen on tehty, on hyvä löytä polku. Vaikutusten arviointi puuttui lausuntopyyntöä asiakirjoista kokonaan.

Sivulle 18 kohtaan ”Muinaisjäännökset” voi lisätä maininnan alueellisesta vastuumuseosta: ”Muinaismuistolain perusteella Museovirastolta *tai alueelliselta vastuumuseolta* tulee pyytää lausunto maankäyttöhankeista, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön”. Riihisaari – Savonlinnan museo on nimetty 1.1.2020 voimaan tulleen uuden museolain mukaiseksi alueelliseksi vastuumuseoksi ja vastaa sen perusteella sekä toimialueensa arkeologisen kulttuuriperinnön että rakennetun kulttuuriympäristön asiantuntijatehtävistä.

173 / 4.9.2024 Kyyveden rantayleiskaavan muutos, oas ja luonnos, Niemelä, Mikkeli

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista kaavamutoksesta.

174 / 3.9.2024 Sähköverkon rakentaminen, Lajunpohjantie, Kangasniemi

Savonlinnan museo toteaa, että Lajunpohjantien itäpuolella sijaitsee Lajunkankaan kivikautinen asuinpaikka. Asuinpaikka on kuitenkin lähes tuhoutunut tietä rakennettaessa ja hiekkaa otettaessa. Näin ollen kaapeloinnille ei ole estettä. Savonlinnan museo kuitenkin suosittelee kaapelin kaivamista Lajunpohjantien länsipuolelle.

175 / 4.9.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-89156, Mäntyharju

Osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla liikuttaessa.

176 / 3.9.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-89437, Mikkeli

Osin kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka ja kuviolla rautakautinen uhrikivi, jotka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63.

Kuviolle on tulossa avohakkuu, laikutus ja kylvö. Koska uudistaminen tapahtuu kylvämällä, maanpintaa ei laikutuksessa rikota humuskerroksen alta eikä metsänkätöstä ole huomauttamista.

Kuviolle on tulossa avohakkuu, laikkumätästys ja istutus, mutta uhrikiven ympärille jätetään säästöpuualue eikä aluetta muokata tai istuteta.

Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

177 / 20.9.2024 Muutostyöt, Kauppatu 5–7, Pieksämäki:

Inventointitietojen mukaan entinen Säästöpankin talo on *arkkitehtien Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelema liiketalo vuodelta 1967. Liiketaloa on laajennettu vuonna 1984. Rakennus poikkeaa tyyllillisesti kauppakadun funktisilmeestä edustaen oma aikakautensa liikerakentamista. Mittakaavaltaan rakennus liittyy kuitenkin hyvin ympäristöön ja sen sisäpihat tarjoavat vaihtelevia kaupunkitiloja.*

Rakennus on osittain osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu tiivistyvälle keskusta-alueelle, toiminnalliselle kehitysvyöhykkeelle, sk-1-alueelle ja on merkitty rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennusryhmäksi ja/tai pihapiiriksi: *Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet*. Asemakaavassa (1993) rakennus on osa AL-2 korttelialuetta.

Muutostyöt tehdään rakennuksen 1980-luvun osassa. Vaiheeseen 3 kuuluu 2. kerroksen liiketilojen muutokset sekä kaakkoissivun toisessa kerroksessa ikkunoiden ja ikkunapellitysten uusiminen sekä ikkunajaon muutos. Aiempaa lausuntoa (8.5.2024) toistaen ikkunat tulee ensisijaisesti kunnostaa. Jos kunnostaminen ei ole mahdollista, tulee ikkunat uusia olevan mallisina, mistä suunnitelmassa poiketaan. Myös sisätiloissa suositellaan säilytettäväksi mahdollisimman paljon alkuperäistä tilajakoa ja materiaaleja. Sisätilat purettavine yksityiskohtineen, esim. toisen kerroksen lasikatto, kaiteet ja lasiseinä, tulee valokuvadokumentoida ennen purkamisia.

178 / 12.9.2024 Poikkeamislupahakemus, Ropolantie 263, Mikkeli

Hankealueelle ei sijoitu rakennusperintökohteita eikä se sijaitse maisemallisesti merkittävällä alueella. Hankealueella ei sijaitse tunnettuja kiinteitä muinaisjäänneksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Museolla ei ole huomautettavaa hankkeesta.

179 / 2.10.2024 Linnankatu 19a, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Linnankatu 19a:n ikkunoiden ja ovien uusimisesta alkuperäisiä vastaavilla materiaaleilla. Samalla A-talon tiedot korjataan pienkerrostaloksi, tieto on virheellisesti paritalona. Museo on lausunut kohteesta 20.12.2021 ja 27.9.2023, käynyt paikan päällä ja käynyt sähköpostikeskustelua osakkaan, nykyisen taloyhtiön hallituksen puheenjohtajan, kanssa. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut piirustuksia tai muuta materiaalia. Ikkunoista ja ovista on tehty kuntoarvio (Raksystems 18.10.2022), yhdessä asunnossa on tehty tarkastuskertomus terveydellisistä olosuhteista (Sosteri 22.2.2022) ja samassa asunnossa myös lämpökamerakuvaus (Isto 14.1.2021).

Linnankatu 19a on inventoitu Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan ja sen on katsottu olevan kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sisältävän rakennushistoriallista arvoa. Kohde on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Olavinlinna, Kyrön- ja Haapasalmen kulttuurimaisema) ja valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Kohdetta ei ole suojeltu asema- tai yleiskaavassa. Savonlinnan keskustaajaman strateginen yleiskaava 2040-kaavaehdotuksessa kohde on esitetty suojeltavaksi paikallisesti merkittävänä.

Arkkitehti Kauko A. Tuominen suunnitteli rakennuksen johtaja Pekka Auviselle 1950-luvulla ja se edustaa hyvin aikansa arkkitehtuuria. Tietokannan arvioinnin mukaan *Johtaja P. Auvisen rakennuttama harjakattoinen rapattu yksityistalo edustaa selkeäpiirteistä, yksityiskohdiltaan hienopiirteistä 1950-luvun asuntorakentamista. Vastaavia ylemmän sosiaaliluokan rakennuttamia ja arkkitehtien suunnitteleimia yksityistaloja ovat myös Linnankatu 28 ja 29. Eri vuosikymmeniltä olevat arvotalot rikastuttavat satamasta Olavinlinnalle vievän Linnankadun katunäkymää*. Rakennusvalvonnan asiakirjojen mukaan rakennuksen kellarikerrokseen on tehty sauna 1980-luvulla, itäpäädyn parveke on lasitettu 2000-luvulla ja 2010-luvulla on tehty putki- ja sähköremontti ja uusittu vesikate.

Aikaisempien keskusteluiden perusteella ikkunat uusitaan kokopuisina ja olevan mallisina hyödyntäen vanhat helat. Pohjoissivulla kaksi ja itäisivulla yksi ikkuna muutetaan tuuletusikkunallisiksi. Ikkunoiden väriksi on katsottu Valtti kuultavat ulkovärit -kartan mukaan sävy 5071, joka on lähimpänä alkuperäistä. Ovet uusitaan olevan mallisina hyödyntäen ainakin helat ja jos muutakin voi. Ovien ja ikkunoiden uusimisessa tyyli ja materiaalit säilyvät samana kolmen ikkunan mallia lukuun ottamatta.

Suunnitelman mukainen uusiminen alkuperäisiä vastaavilla materiaaleilla ja tyyliin on kohteen rakennustaiteellisen arvon kannalta parempi vaihtoehto kuin uusiminen toisen mallisena ja materiaaleilla, mutta rakennusosia uusittaessa kohteen rakennushistoriallinen arvo väistämättä heikkenee.

180 / 5.9.2024 Rakennuslupahakemus, Sulkavantie 1393, Sulkava

Kiinteistöä koskee Koillisosan rantaosayleiskaavassa (2020) merkintä km/8, joka on kuitenkin kaava-alueen ulkopuolella: *Kulttuurimaiseman kannalta arvokas alue. Maisemapuut, maiseman kiintopisteet, reunavyöhykkeet sekä muut maiseman ja rakennetun alueen ominaispiirteet ja alueiden avoimuus säilytetään. Uusien rakennusten ja rakenteiden tulee sopeutua sijainniltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja malliltaan alueen maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteisiin. Aluetta koskevasta rakennus- ja korjaussuunnitelmista sekä muista ympäristöä muuttavista toimenpiteistä tulee kuulla museoviranomaista. Luku kauttaviivan jälkeen viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.*

Kiinteistöä ei ole inventoitu, eikä lupahakemuksessa ollut tietoa pihapiirin muihin rakennuksista. Kulttuuriympäristöselvityksessä (Selvitystyö Ahola 30.8.2018) mainitaan, että Kivimäen päärakennus on 1980-luvulta. Alueen arvo on erityisesti pelloista, puusaarekkeista ja metsästä muodostuvassa maisemassa. Hirvolanmäen pihapiirissä on säilynyt lisäksi vanhaa rakennuskantaa.

Pihapiiriin rakennetaan uusi konehalli, 169 m². Rakennus tehdään päärakennuksen koillispuolelle romahtaneen navetan viereen. Rakennus on harjakattoinen, julkisivut tiililaattaa (Wienerberg makasiininkirjava), kattona harmaa peltikate, päätykolmioissa punainen peiterima- tai lomalaudoitus, alumiiniovet ovat harmaat ja ikkunat valkoiset.

Rakennus jää pihapiirin pohjoispuolelle, päädyt pelloille päin ja ilmakuvan perusteella sitä ympäröi jonkin verran metsää. Harjakattoiset, puuverhotut, punamultaiset talousrakennukset ovat perinteisiä maaseudulla. Hallin julkisivumateriaaliksi voi pohtia myös puuta, mutta jos tiililaatta sopeutuu materiaalina ja väriltään pihapiirin olevien rakennusten kanssa yhteen, hankkeesta ei ole huomautettavaa.

181 / 5.9.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-91113, Savonlinna

Kuviolla sijaitsee muinaismuistolailla 295/63 suojeltu kuppikivi. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

182 / 5.9.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-91880 Mäntyharju

Kuviolla tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee muinaismuistolailla 295/63 suojeltu pyyntikuoppakohde. Kuviolle on tulossa maankäytön muutokseen johtava erityishakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

183 / 5.9.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-91991, Hirvensalmi

Kuviolla sijaitsee muinaismuistolailla 295/63 suojeltu hiilimiilu tai tervahauta. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

184 / 13.9.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-92801, Juva

Kuviolla sijaitsee historiallisen ajan raudanvalmistuspaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida raudanvalmistuspaikan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

185 / 13.9.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-93840, Mikkeli

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueille.

186 / 13.9.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-94550, Mäntyharju

Osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla liikuttaessa.

187 / 2.10.2024 Muikkupatsas, Kerimäki

Patsas sijoittuisi valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009 Kerimäen kirkko ja kirkkoranta), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Yleiskaavassa (1996) patsas sijoittuu julkisten palvelujen ja hallinnon alueelle (PY) ja asemakaavassa (1991) puistoalueelle (VP).

Patsas muodostuu viidestä noin metrin leveästä haponkestävästä teräksestä tehdystä muikusta, jotka ovat noin kaksi metriä korkean putken päässä ja putket on tuettu graniittilohkareisiin. Sijainti olisi rinteessä 15 m Kaivopirtin puolella olevasta valopylvästä ja 22 m Puruvedentien puolella olevasta hiekkaväylästä. Vanhaan kirkkotiehen ei kosketa. Mahdollisesti läheisestä valotolpasta vedettäisiin johto patsaalle ja muikut valaistaisiin led-valoilla.

Patsaan sijoittumisessa tulee varmistaa, että kirkko säilyy dominanttina kauempaakin katsottuna. Sijaintia voi esimerkiksi miettiä hieman alemmas tai/ja putkien lyhentämistä hieman kahdesta metristä. Kannattaa myös vielä pohtia keveneekö patsas, jos putket istutetaan maahan ilman lohkareita.

188 / 18.9.2024 Aurinkovoimala, Luostarinmaa, Mäntyharju

Savonlinnan museolla ei ole huomautettavaa hanke-esityksestä.

189 / 2.10.2024 Rauhalinnantie 12, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa koskien ikkunoiden vaihtamista oveksi osoitteessa Rauhalinnantie 12. Lupahakemuksen liitteenä oli asema-, pohja- ja julkisivupiirustus (29.8.2024).

Lehtiniemen vireillä olevan ranta-asetakaavan yhteydessä tehdyn kulttuuriympäristöinventoinnin mukaan (Selvitystyö Ahola 26.10.2020) *emäntäkoulua varten rakennettu karjarakennus valmistui 1931. Rakennus turmeltui tulipalossa kymmenen vuotta myöhemmin, mutta rakennettiin uudelleen 1941 arkkitehti Jalmari Peltosen laatimien korjauspiirustusten mukaan. Rakennuksesta tuli uusittavaksi lähes kaikki puuosat. Sikalan puoleinen pää tehtiin entiseen tapaan, mutta tallin navetan puoleisesta seinästä lähtien ainoastaan punatiilliset sivuseinät jäivät paikoilleen, muu osa rakennettiin uudelleen punatiilestä ja puusta piirukehikorunkoisena eli rankorakenteisena. Lisäksi rakennusta jatkettiin viidellä metrillä. Ajosilta muutettiin uuteen paikkaan.*

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Lehtiniemen kartano, entinen Savonlinnan kotitalouskoulu, on osoitettu rakennussuojelukohteeksi (SR 16.602), jossa kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet. Yleiskaavassa (2008) aluetta koskee merkinnät RM ja SR: *maankäyttö- ja rakennuslain tai rakennussuojelulainsäädännön nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu rakennus tai alue. MRL 41.2 §:n nojalla määrätään, että alueen pääkäyttötarkoituksen mukainen toiminta ja rakentaminen on sopeuduttava alueen rakennustaiteellisiin, kulttuurihistoriallisiin ja maisemallisiin arvoihin. MRL 41.2 §:n nojalla määrätään, että rakennuksissa suoritettavien korjaus- tai muutostöiden ja käyttötarkoitusten muutosten on oltava sellaisia, että rakennusten rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvan kannalta arvokas luonne säilyy.*

Alueen ranta-asetakaavaehdotus on menossa kaupunginhallituksen käsiteltäväksi ja siinä alue on esitetty RM-alueena ja rakennukselle on esitetty sr-2 merkintää: *Suojeltava rakennus. Paikallishistoriallisesti ja kyläkuvan kannalta arvokas rakennus. Korjaaminen, laajentaminen ja muut muutostyöt on suoritettava*

siten, että rakennuksen kyläkuvallinen arvo säilyy. Olennaisista ulkoasuun vaikuttavista muutoksista on pyydetty museoviranomaisen lausunto. Lisäksi aluetta koskee mm. määräys maiseman sekä rakennetun kulttuuriympäristön kannalta paikallisesti merkittävä puistoalue. Puistoalueen maisemallisia ja kyläkuvallisia arvoja ei saa heikentää. Alueelle ei saa sijoittaa rakennuksia. Ympäristöön merkittävästi vaikuttavista toimenpiteistä on pyydetty lausunto museoviranomaiselta.

Havainto-opetustila muutetaan varastoksi. Rakennuksen koillissivun kolme ikkuna korvataan pariovella. Parioivessa on ilmeisesti potkulevyt ja pystypaneelit. Väriä ei mainita. Ikkunat on ilmeisesti lisätty vuoden 1941 jälkeen, ehkä 1970–1990-lukujen aikana. Muutos ei merkittävästi heikennä kohteen kulttuurihistoriallista arvoa. Ovi on hyvä olla ruskea tai punainen rakennuksen muiden ovien tapaan ja pystypaneelit puusta.

190 / 18.9.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-96246, Sulkava

Kuviolla sijaitsee kaksi esihistoriallista asuinpaikkaa sekä laajahko kaskiröykkiöalue, jotka on suojeltu muinaismuistolaila 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueille eikä kaskiröykkiöiden yli saa ajaa metsäkoneilla.

191 / 1.11.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-98043, Pieksämäki

Kuviolla sijaitsee historiallisen ajan hiilimiilu, joka on suojeltu muinaismuistolaila 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida hiilimiilun päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla. Muinaismuistolain 5 § perusteella mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä hiilimiilujen näkyviä ulkorajoja.

192 / 2.10.2024 Heikinpohjantie 14:n sisäänkäyntien kunnostus, Savonlinna

Heikinpohjan rakennuskannaltaan ja korttelirakenteeltaan rikasilmäinen kaupunginosa on rakentunut 1940–1960-luvuilla ja se on Savonlinnan ensimmäinen yhtenäisesti rakennettu kerrostaloalue. Vähän myöhemmin tehdyt 1960–70-luvun rakennukset keskittyvät rannan tuntumaan ja oppilaitos 1960–80-luvuilta mäen päälle. Kohdekerrostalo on vuodelta 1956 ja sen on suunnitellut arkkitehti Eero Jokilehto. Se on osa Heikinpohjantien lamellitalorivistöä, joka muodostuu 3–4-kerroksisista rapatuista materiaalirikkaistakin kerrostaloista. Talo on paikallisesti merkittävä kohde ja osa Heikinpohjan kulttuurihistoriallisesti merkittävää ja kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta.

Ydinkeskustan osayleiskaavassa (1997) kiinteistö on AK-aluetta ja sitä koskee aluemerkinä am: *Kaupunkikuvan ja ympäristön kannalta arvokas alue. Perusparantamisessa ja uudisrakentamisessa tulee ottaa huomioon alkuperäisen rakennetun ympäristön rakennustaiteelliset, kaupunkikuvalliset ja ympäristölliset arvot.* Asemakaavassa (1972) kiinteistö on AK-aluetta. Vireillä olevassa strategisessa osayleiskaavassa kohteelle on esitetty suojeltava rakennus -merkintää ja Heikinpohjan alue osoitettu kaupunkikuvallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä.

Kiinteistöllä on voimassa asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristön suojelun näkökulmaa. Nykyinen asemakaava vuodelta 1972 on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985 voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt. Ilmeisesti kaupungilla on aikomus päivittää Heikinpohjan asemakaavat jollain aikataululla.

Kerrostalon kolmen rapun sisäänkäynnit ovat tammesta, ja ikkunan alapuolella sekä sisäänkäyntisyvennysten sivuilla on ruskeaa laatoitusta. Sisäänkäynnit on ilmeisesti tarkoitettu uusia vastaavilla materiaaleilla.

Kerrostalon sisäänkäynnit ovat alkuperäiset, kun monissa muissa Heikinpohjan kerrostaloissa sisäänkäynnit on uusittu moderneina metallioivina. Rakennusten rakennushistoriallinen arvo on osin niiden materiaaleissa. Uusittaessa rakennusosia kohde väistämättä menettää rakennushistoriallista arvoaan. Sisäänkäyntien kunnostaminen tarvittavilta osin uusimisen sijaan on erittäin suositeltavaa; alkuperäinen ilme ja historiallisuus säilyy ja säästetään materiaalia. Uusimisessa mahdollisimman vastaavilla materiaaleilla kohteen rakennustaiteellinen arvo säilyy, ja se on toki parempi vaihtoehto, kuin uusiminen kokonaan toisen mallisena ja materiaaleilla, mutta siinäkin historia menetetään eikä sitä enää saa takaisin.

Ovista johtuva lämpövuoto ei yleensä ole kokonaisenergiankulutusta tarkastellen suurimmasta päästä ja sisäänkäyntien uusiminen maksanee enemmän, kuin kunnostaminen. Museo kehottaakin huolellisesti miettimään maksaako sisäänkäyntien uusiminen itseään kuinka hyvin takaisin, jos sisäänkäyntien kunnostamisella ja tiiveyttä parantamalla tilanne saadaan paremmaksi ja samalla kohteen rakennushistoriallinen arvo säilymään.

Tiedoksi, että sisäänkäyntien kunnostamiseen voi hakea harkinnanvaraista avustusta ELY-keskukselta: <https://www.ely-keskus.fi/avustukset-rakennusperinnon-hoitoon>

193 / 20.9.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-97803, Savonlinna

Kuviolla sijaitsee historiallisen ajan hiilimiilu, joka on suojeltu muinaismuistolaila 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida hiilimiilun päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla. Muinaismuistolain 5 § perusteella mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä hiilimiilujen näkyviä ulkorajoja.

194 / 20.9.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-97674, Puumala

Osin kuviolle sijaitsee mahdollisesti jo 1700-luvulla rakennettu hieno kiviaita. Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan Kontilanhoviin johtaa tie kaakosta vanhalta Torikonpolulta eli Puumalan ja Sulkavan väliseltä vanhalta tielinjaukselta. Molemmiin puolin tien varressa on hyvin sammaloitunutta kiviaitaa. Sprengtportenin Savon kartastossa Kontilanhovin maalla on kaksi tilaa, joista toiselle tie tulee juuri samaa linjaa kuin nykyinenkin tilustie. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja mätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Savonlinnan museo suosittelee kuitenkin suunnittelemaan metsäkoneilla liikkumisen niin, ettei kiviaitaan tarvitse kajota.

195 / 21.10.2024 Korpivaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaehdotus ja YVA-selostus, Liperi

Kaava-alue sijaitsee noin 20 km päässä Savonlinnan kuntarajasta. Tuulimylyt näkyvät lähinnä järvenselälle Savonrannan Orivedelle. Joillekin korkeille avoimille paikoille ne voivat mahdollisesti näkyä myös. Lähimmät tunnetut rakennusperintökohteet Etelä-Savon puolella sijaitsevat Rönkönvaaralla ja Säimenellä.

Savonlinnan museolla ei ole huomautettavaa kaavaan. Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo lausuu Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristön osalta.

196 / 8.10.2024 Puunkaato, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta pyytää lausuntoa liittyen kiinteistöllä suunnitteilla olevaan puiden kaatoon. Kiinteistöllä on rauhoitettu kuusikuja. Rautatien suoja-alueelta 30 metriä radan keskilinjasta ulospäin kaadetaan kaikki radalle vaaralliset puut. Lausuntopyyynnön liitteenä oli Väyläviraston tiedote puunpoistosta (6.5.2024) ja ilmakuva.

Kuusikuja on osa entisen kuurojen talouskoulun, myöhemmin Bovallius ammattiopisto, pihapiiriä. Koulu rakennettiin vuonna 1905 Sofia ja Angeliqne Bovalliuksen testamenttilahjoituksella Nikkarila 2 -tilalle. Keväällä 1954 Nikkarilan kuurojen talouskoulu anoi kuusikujan rauhoittamista luonnonsuojelualueeksi. Mikkelin lääninhallitus antoi päätöksen 7.4.1956. Pieksämäen Sanomien (3.8.1956) mukaan puut olivat n.

300 vuotta vanhoja, keskimäärin 30 m pitkiä, n. 1,3 m paksuja ja ympärysmitaltaan 2,3–2,5 m paksuja. Kuja sisältää 31 kuusta ja 9 mäntyä (Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetut luonnonsuojelualueet ja luonnonmuistomerkit, 1989).

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Bovallius ammattiopisto on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde. Keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) kuusikuja on merkitty kaavamerkinnällä luoF-6: *Luonnonmuistomerkkinä arvokas tai luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu kohde* (Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu paikallisesti arvokas Nikkarilan kuurojen talouskoulun luonnon metsiköstä muodostettu kuusikuja). Bovallius-ammattiopisto on merkitty osayleiskaavassa myös rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaana kohteena, rakennusryhmänä ja/tai pihapiirinä. *Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityspiirteet. Numeroindeksi viittaa kaavaselostuksessa esitettävään kohdeluetteluun.*

Rakennusryhmä maisemakuusineen muodostaa peltomaiseman kiintopisteen. Museon käsityksen mukaan kuusikujalla voidaan katsoa olevan ympäristön kannalta erityinen merkitys (Ratalaki § 41). Aineistosta ei täysin käy ilmi kuinka paljon kuusia pitäisi poistaa ja mitä jää jäljelle. Luonnonsuojelulain (9/2023) §:n 95 mukaan rauhoitettua luonnonmuistomerkkiä ei saa vahingoittaa eikä turmella.

197 / 15.10.2024 Tihusniementie 77570 Jäppilä, teollisuus- tai varistorakennuksen rakentaminen
Ei huomautettavaa.

198 / 25.10.2024 Selkiö-Tahinsuon aurinkovoimalan asema- ja yleiskaavamuutosten osallistumis- ja arviointisuunnitelmat, Pieksämäki

Suunnittelualue on pääosin metsä- ja suoaluetta. Kaava-alueen eteläpuolelle jää maakunnallisesti merkittävä (Etelä-Savon maakuntakaava 2010/2016) entinen Bovallius-ammattiopisto peltomaisemineen ja länsipuolelle maakunnallisesti merkittävä ortodoksinen kirkko. Kummatkin on huomioitu myös strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaana kohteena, rakennusryhmänä ja/tai pihapiirinä. Kohteiden inventointitiedot löytyvät Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannasta. Hankkeen maisemavaikutukset edellisiin kohteisiin tulee arvioida ja tarvittaessa pohtia esimerkiksi suojapuuston jättämistä alueen etelä- ja länsisivulle.

199 / 15.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-98337, Savonlinna

Kuviolla sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu. Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

200 / 15.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-107308, Sulkava

Kuviolla sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja mätästys. Metsänkäytölle ei ole esteitä ja puustoa voi poistaa suunnitelmien mukaan, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

201 / 15.10.2024 Sähköverkon saneeraus, Kuikonniemi, Savonlinna

Kuikonniemessä on viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäänöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Savonlinnan museo toteaa, ettei suunnitelluissa kaapeloinneissa oleellisesti kajota Salpalinjan varustuksiin eikä kaapeloinnille näin ollen ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta estettä.

202 / 25.10.2024 Kallioniemen yhteysvenelaiturin uusiminen, Mikkeli

Mikkelin kaupunki suunnittelee Saimaan veneilyä palvelevan Kallioniemen vierasvenesataman yhteyslaiturin uusimista, ja Mikkelin kaupunki on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa suunnitelmaluonnoksesta Kallioniemen yhteysvenelaiturin uusimisesta tulevaa vesilupahakemuksen laadintaa varten. Museovirasto siirsi 3.10.2024 asian käsittelyyn Savonlinnan museolle, joka on toimivaltainen viranomaisena Etelä-Savon kulttuuriympäristöasioissa.

Hankealueella on voimassa Yöveden ja Louhiveden rantaosayleiskaavan muutos, jossa alue on esitetty kaavamerkinnällä LS (Venasatama; Alueelle saa rakentaa veneilyä ja polttoaineiden jakelua, matkailua sekä ravintolatoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakenteita alueelle laaditun yleissuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 150 k-m². Alueella ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka voivat vähentää lähialue kulttuurihistoriallista arvoa. Aluetta koskevista toimenpiteistä on pyydetty Museoviraston lausunto). Hankealue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (Toijolan kylän historialliset kohteet) sekä arvokkaalle maisema-alueelle (Ristiina-Hurissalo -maisematie). Suojeltu Kallioniemen huvilan päärakennus sijoittuu noin 100 m etäisyydelle itään. Muut lähimmät suojelukohteet, Vanamoniemen metsäpirtti ja Kirkkotaipaleen kanava sijoittuvat noin 500 m etelälounaaseen.

Kallioniemen alueelle on tehty yleissuunnitelma (2010) ja Suurlahdentien maisema-alueelle maisemanhoitosuunnitelma (2001). Yleissuunnitelmassa ja maisemasuunnitelmassa esitetään mm. hirsiarkkulaiturin palauttamista, laitureiden keskittämistä sataman edustalle, peräänkuulutetaan yhtenäistä linjaa satama-alueelle ja sitä, että laiturirakenteet eivät peittäisi luonnollisen rantaviivan näkymistä ja sen muotoa.

Kohteeseen on suunniteltu enintään noin 40 m pituista raskasbetoniponttonilaituria, joka muodostetaan noin kahdesta enintään noin 20 m pitkistä ja noin 4,0 m leveästä ponttonikellukkeesta. Ponttonilaituri liitetään rantaan kynnyksellä yhdysillä, jonka pituus on alustavasti noin 7–8 m. Yhdysiltä varten rantaan tehdään maatuki. Tarvittaessa yhdysillan maatuen perustamista varten rantaan tehdään pieni täyttö tai pengeri louhetäyttöä. Ranta-alueella ei tehdä muita toimenpiteitä.

Raskasbetoniponttonien ankkurointi tehdään tavanomaisesti käyttämällä ankkuriketkinkejä ja järeitä pohjaan asetettuja betonipainoja. Mahdollisuuksien mukaan ankkuripainoja varten kaivetaan kuopat, tai ankkuripainot upotetaan muuten soveltuvalla asennusmenetelmällä pohjaan. Jos ankkurointi betonipainoilla ei onnistu, ankkurointi tehdään tarvittaessa muulla soveltuvalla menetelmällä. Vesialueella ei ole tarvetta suorittaa ruoppauksia mahdollisia ankkuripainojen upotuksia lukuun ottamatta.

Esitetty laiturin sijainti on mahdollinen, nykyinen risteilylaituri ilmeisesti puretaan. Suunnitelmassa huomio kiinnittyy laiturin ja yhdysillan materiaaleihin ja pituuteen. Sillan kaiteissa ja laiturissa suositellaan käytettäväksi puuta. Myös hirsiarkkulaituria kannattaa harkita historiallisempaan ratkaisuun. Voisi myös miettiä riittääkö syvyys tai laiturin pituus, jos tekisi kaksi noin 20 metrin laituria? Havainnekuvat auttaisivat hahmottamaan vielä paremmin laiturin asettumista maisemaan.

Koko satama-alueesta olisi hyvä tehdä erillissuunnitelma, jossa kaikki tarpeet otetaan huomioon ja luodaan yhtenäinen linja eri rakennelmien sijoittumiselle ja tyylille vedessä ja maalla.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole arkeologisen tai vedenlaisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista laiturin uusimiseen.

203 / 19.11.2024 Kääntöpaikan laajennus, Kotkatsaari, Puumala

Tornator Oyj suunnittelee Puumalan Kotkatsaassa jo olemassa olevan kääntöpaikan laajennusta nykyisille puutavara-autoille paremmin mitoitetuksi. Laajennettavaksi suunniteltu kääntöpaikka sijaitsee muinaisjäännösalueen vieressä. Kääntöpaikka on T-mallinen ja suunnitelmana on pidentää molempia päätyhaaroja nykyisestä vajaasta 30 metristä 45-50 metriin samalla kaivaen matalat ojat tien ympärille.

Kääntöpaikan laajennussuunnitelman eteläpuolella on muinaismuistolailla 295/63 suojeltu kivikautinen asuinpaikka Kotkatsaari 4 (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 623010086).

Kohde Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:
<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.623010086>

Savonlinnan museon arkeologin maastokäynnin perusteella kääntöpaikan laajennus on mahdollista toteuttaa suunnitelman mukaisesti, kuitenkin niin, että eteläisemmän päätyhaaran pituus on enintään 45 metriä.

204 / 15.10.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-100664, Sulkava

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa ylipuiden poisto eikä sille ole esteitä ja puustoa voi poistaa suunnitelmien mukaan, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

205 / 8.11.2024 Asemakaavaehdotus, Ranta-Launiala, Mikkeli

Tattarniemen kevyen liikenteen väylä on suunniteltava niin, ettei se – kaavamääräyksen mukaisesti – haittaa sm-1 alueella sijaitsevia suojelukohteita. Savonlinnan museolla ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

206 / 25.10.2024 Kanttilan asemakaavamuutos, oas ja luonnos, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on asettanut nähtäville Kanttilan asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä luonnoksen. Kaavamuutos käsittää kiinteistön 593-435-25-0. Kaavamuutoksen tarkoituksena on poistaa Kanttilan suojelumerkintä sr-16, sekä Kanttilan piha-alueen suojelumerkintä s-5. Alueen käyttömahdollisuuksia laajennetaan muuttamalla kaavamerkintä Y-3 kaavamerkintään Y-5, mikä mahdollistaa yleisten rakennusten korttelialueelle, asuin-, liike-, toimisto- ja palveluasumisrakentamista. Kanttila on Pieksämäen kaupunginvaltuuston hyväksymässä kiinteistöohjelmassa luokassa C (myynti, vuokraus, purku). Kiinteistön myyntiä on yritetty, mutta se ei ole tuottanut tulosta.

Kanttila on arkkitehti Jouni Koiso-Kanttilan suunnittelema postmoderni rakennus, joka valmistui vuonna 1988 Pieksämäen maalaiskunnan kunnantaloksi. Työstä järjestettiin kutsukilpailu, jonka Koiso-Kanttilan toimisto voitti. Inventoinnin (FCG 2024) mukaan *kohde on arkkitehtuuriltaan ja toteutukseltaan korkeatasoinen postmodernistinen kunnantalo ollen suunnittelijansa päätöitä. --- Kohdeella on paikallishistoriallista arvoa Pieksämäen maalaiskunnan kunnantalona, jonka käyttö on jatkunut kaupungin virastotalona kuntaliitoksista huolimatta. Kohde kertoo myös Naarajärven kehittämisestä Pieksämäen maalaiskunnan keskustaajamaksi, jonka merkitystä entisen kunnan keskustaajamana kohde korostaa. --- Kanttila on näyttävien osa Naarajärven julkisten rakennusten keskittymää ja sillä on kaupunkikuvallista merkitystä rakennuksen tunnistettavan ja moniulotteisen arkkitehtuurin luodessa paikanhenkeä muuten*

melko tavanomaiseen taajamaan. Rakennuksessa toimii kaupungin teknisen toimen yksikkö ja turvapaikanhakijoiden opetustoimintaa, ja se on toiminut koulun väistötiloina 2018-2021.

Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) kiinteistöä koskee merkinnät tiivistävä keskusta-alue ja sk 10: *Alueen maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, pihapiirit sekä arvokkaat pellot ja muut maisematekijät.* Asemakaavassa (2019) kiinteistöä koskee merkintä Y-3, rakennusta koskee merkintä sr-16 ja piha-aluetta s-5.

Rakennus on aiemmin inventoitu yleiskaavatyön yhteydessä v. 2015 (Ramboll) sekä tarkennettu v. 2018 Seunalantien asemakaavamuutostyön yhteydessä (FCG). Kaavamuutosta varten Kanttilasta on tehty rakennusinventoinnin päivitys (FCG 2.4.2024). Inventoinnin mukaan kohteen kulttuurihistorialliset arvot eivät ole juurikaan heikentyneet vuoden 2018 inventoinnin jälkeen ja raportissa suositellaan säilyttämään ja vaalimaan rakennuksen arkkitehtonisia ominaispiirteitä sekä ulko- että sisätiloissa.

Rakennuksesta on teetetty myös kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus (Insinööritoimisto 2K 23.10.2023). Rakennuksessa on korjaustarvetta, siinä ei ole tehty laajempia kunnostustöitä. Maankäyttö- ja rakennuslain §:n 166 mukaan *rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä. --- Kaavassa suojelluksi määrätyn tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla suojellun rakennuksen käytössä ja kunnossapidämisessä on lisäksi otettava huomioon rakennussuojelun tarkoitus.*

Yleiskaava ohjaa huomioimaan alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät ja pihapiirit, eivätkä kohteen kulttuurihistorialliset arvot ole juurikaan heikentyneet sitten edellisen kaavamuutoksen. Museo katsoo, että suojelumerkinnät sr-16 ja s-5 tulee säilyttää (MRL § 5, § 42, § 54, § 57). Rakennukseen on mahdollista pohtia vaihtoehtoisia käyttötarkoituksia sen kulttuurihistorialliset arvot huomioiden.

Savonlinnan museo mainitaan osallisissa maakuntamuseona, nimi tulee vaihtaa oikeaan muotoon; Riihisaari – Savonlinnan museo.

207 / 15.10.2024 Keskuskatu 45, asemakaavamuutos, oas, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on asettanut nähtäville asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Kaavamuutos käsittää kiinteistön 593-1-51-5. Alue rajautuu koillisesta Kenttätatuun, kaakosta Keskuskatuun, lounaasta Peiponkatuun sekä luoteesta Savontiehen. Kaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO) yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y).

Kiinteistöllä sijaitsi yhteiskoulu, myöhemmin Meriluodon koulu. Puukoulua vuodelta 1923 laajennettiin Kenttädun suuntaisella lisärakennuksella 1950-luvulla. Vanha puukoulu purettiin vuonna 1970 ja sen tilalle rakennettiin lisätilaa. Kenttädun suuntaiset rakennusmassat purettiin v. 2018. Tontilla on vielä yksi koulun aikainen matala 1970-luvun rakennus. Samassa korttelissa on myös 1910-luvun lopun puutalo, joka ei kuulu kaava-alueeseen.

Kiinteistö rajoittuu Pieksämäen Keskuskatuun, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). Pieksämäen Keskuskatu on hyvä esimerkki sotien jälkeisestä kaupunkisuunnittelusta ja liikerakentamisesta, jossa tavoitteena on ollut katulinjan yhtenäinen arkkitehtoninen ilme. Pieksämäen asemakaavarakenteen runkona oleva Keskuskatu perustuu arkkitehti Otto-livari Meurmanin 1934 laatimaan asemakaavaan. Keskuskadun historia on kuitenkin jo Meurmannin kaavaa vanhempi, sillä se esiintyy jo arkkitehtuuritoimisto Jussi ja Toivo Paatelan 1922 on laatimassa, vain osittain toteutuneessa Pieksämäen asemakaavassa. (RKY-inventointi 2009.)

RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Pieksämäen keskustan strategisessa osayleiskaavassa (2016) kiinteistöön vaikuttavat mm. merkinnät tiivistyvä keskusta-alue, kehitettävä maisemayhteys ja sk-1. Osayleiskaavan Hiekanpään alueen tarkennusalueella kiinteistö on keskustatoimintojen aluetta ja osin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Asemakaavassa (1977) kiinteistö on YO-alueita.

Kaavatyössä tulee huolellisesti arvioida kaavamuutoksen vaikutukset valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön ja ohjata rakentamisen sopimista arvoympäristöön, jotta alueen kulttuurihistorialliset arvot säilyvät. Kiinteistöllä sijaitsee yksi rakennus, jonka perustiedot on hyvä esittää kaavaselostuksessa ja esittää valokuvin tontin nykytilanne.

Savonlinnan museo mainitaan osallisissa maakuntamuseona, nimi tulee vaihtaa oikeaan muotoon; Riihisaari – Savonlinnan museo.

208 / 25.10.2024 Toikanniemi, asemakaavamuutos, oas, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on asettanut nähtäville asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Kaavamuutos käsittää 1. kaupunginosan korttelin 2093 ja osan korttelista 94 sekä näihin liittyviä katu-, liikenne-, pysäköinti-, vesi- ja puistoalueita. Alueen rajausta saattaa muuttua suunnittelun edetessä. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaavan tarkoituksena on kehittää aluetta asumisen ja matkailun tarpeisiin. Lähtökohtana on luoda alueelle mahdollisuudet uudelle asuinkerrostalotuotannolle sekä liike-, palvelu- ja majoituspalvelurakentamiselle, ja huomioida osayleiskaavassa osoitetut kulkuyhteystarpeet. Alue käsittää kaupungin omistuksessa olevat maa-alueet Toikanniemessä. Sen pinta-ala on noin 7 ha. Kaavamuutos laaditaan omana työnä ja sen pohjana on vasta valmistunut Kaupungintalonrannan Masterplan.

Suunnittelualueella on voimassa Pieksämäen keskusta-alueen strateginen osayleiskaava ja osayleiskaavan Hiekanpään alueen tarkennusalue (2016). Voimassa oleva asemakaava on vuodelta 2022. Kaavamuutosalueen eteläpuolelle jää valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu).

Alueella sijaitsee hotelli Savon Solmu vuodelta 1976 ja sen laajennus vuodelta 1982. Rakennus on inventoitu (FCG 2016) ja edellisen asemakaavatyön yhteydessä hotellin vanhemmalle osalle osoitettiin ensimmäisessä kaavaehdotuksessa suojelumerkintä, joka poistettiin poliittisen ohjauksen myötä. Inventoinnissa (2016) rakennuksen suojelua asemakaavassa suositeltiin. Betonibrutalismia edustava paikallisesti merkittävä rakennus on sittemmin kokenut kovia ja jätetty tyhjilleen. Kaavaprosessissa on hyvä avata rakennuksen nykytilannetta ja pohtia pystyykö sen vielä säilyttämään tai hyödyntämään osana uudisrakentamista.

Masterplanin mukaan kapealle niemelle esitetään neljän ja puolen kerroksen asuintaloja ja yhtä asuin/majoitusrakennusta. Suunnitelmassa rannat säilyvät yleisessä käytössä. Puusto ja muu kasvillisuus lisäävät viihtyisyyttä ja niiden määrään kannattaa kiinnittää huomiota, kuin myös rakennusten korkeuteen niemellä ja maisemavaikutuksiin.

Savonlinnan museo mainitaan osallisissa maakuntamuseona, nimi tulee vaihtaa oikeaan muotoon; Riihisaari – Savonlinnan museo.

209 / 29.10.2024 Sähköverkon saneeraus, Moinsalmi, Savonlinna

Elvera Oy suunnittelee Järvi-Suomen Energialle sähköverkon uudistamista ja on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa sähköverkon saneerausalueella Savonlinnan Moinsalmen, Nikanniemen, Käärmelahden ja Kosolan alueella. Karttaliite oli lausuntopyyntön mukana. Saneerauksessa ilmajohtot siirrettäisiin teiden

varsiin ja taloille menevät ilmakaapelit suurelta osin muutettaisiin maakaapeliksi. Alueen vanhat ilmajohtot purettaisiin pois uudistuksen valmistuttua.

Alueella on kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuskohteita: Pellossalon nuorisoseurantalo, Rantala, Kosola; Kosola, Käärmelahti; Tynkkylä, Kosola; Kivisaaren huvila ja Huopasaaren huvila.

Tynkkylä, Kosola (Tynkkyläntie 201) on perinteistä saaristoasutusta edustava pihapiiri ja rakennusryhmä perinteisine hirs- ja kivirakennuksineen. Kohteen läheisyyteen on merkitty muuntamo, jonka sijaintia kannattaa harkita metsänreunaan tai muuntamoon puuverhoilua, jos se sijoittuu puurakennuksien lähelle. Sähköverkon uudistamiseen ei muiden kohteiden osalta ole huomautettavaa.

Suunnittelualueella sijaitsee kolme muinaismuistolailla (295/63) suojeltua kiinteää muinaisjäännettä, joista vain Koitterkankaan esihistoriallisella asuinpaikalla on vaikutusta sähköverkon saneeraukseen. Museoviraston muinaisjäännesrekisterin mukaan asuinpaikka sijaitsee Koitterjärven ja Pihlajaveden Koitterlahden välisellä kannaksella, hiekkaperäisellä harjanteella. Löydöt on poimittu harjanteen laen lounaisreunaa kulkevan tien ja sen länsipuolella olevan suon välistä laikutusjäljistä. On mahdollista, että asuinpaikan intensiivisin alue on tien itäpuolella tai osin tuhoutunut nykyisin umpeen kasvaneen hiekkakuopan teossa. Kohteen nykykunnan selvittäminen vaatii maastotarkastuksen.

Suunnittelualueella on useita toisen maailmansodan aikaisia kohteita, jotka eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäänneksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia. Kohteiden tarkempi sijainti selviää mm. Museoviraston muinaisjäänneiden palveluikkunassa (<https://www.kyppi.fi/>).

210 / 25.10.2024 Poikkeamislupahakemus, Pajakatu 9, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien poikkeamislupahakemusta kiinteistöllä 491-9-16-1 osoitteessa Pajakatu 9. Ullakon kerrosalasta halutaan poiketa ja julkisivuihin tehdä muutoksia tekemällä varastoullakolle asuntoja. Lupahakemuksen liitteinä oli asema-, leikkaus-, pohja- ja julkisivupiirustukset sekä valokuvia ja 3D-kuvia.

Inventoinnin (2012) mukaan kohderakennus on kaupungin ensimmäisiä rivitaloja ja se on valmistunut 1940-luvulla. Rakennus on peruskorjattu 1980–90-lukujen vaihteessa. Rinteessä sijaitseva rakennus on harjakattoinen, vaakalaudoitettu puutalo, jossa on betoniperustus. Rakennuksessa on säilynyt puulämmitteisiä tulisijoja. Rakennus oli Mikkelin kaupungilla, joka myi sen yksityiselle vuonna 2011. Kohde on kulttuurihistoriallisesti merkittävä, jolla on rakennushistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Asemakaavassa (2022) rakennusta koskee merkinnät A, k2/3 I u1/2, sr: Suojeltava rakennus, jolla on rakennushistoriallisia, historiallisia, maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Rakennuksen julkisivuihin ei saa tehdä suojeluarvoja heikentäviä muutoksia tai korjauksia. Mikäli rakennus tai rakennusosa tullaan uusimaan, tulee se tehdä rakennuksen alkuperäistä asua kunnioittaen. Kohteista koskevista toimenpiteistä on neuvoteltava kaupungin viranomaisten ja museoviranomaisten kanssa.

Varastoullakolle tehdään kahdeksan asuinhuoneistoa, uutta kerrosalaa yhteensä 251 m². Päättyihin tehdään parvekkeet 8 m² ja portaat sisäänkäynneille sekä sisäpihan puolelle keskelle 22 m². Sisäpihan puolen keskeltä kattoa korotetaan huonekorkeuteen. Varapoistumistieikkunat tehdään matalina haukkaikkunoina ja puiset poistumistietikkaat niiden viereen. Kadunpuolelle tehdään kuusi kattoikkunaa ja sisäpihan puolelle neljä. 3D-leikkauskuvassa ikkunat ovat lappeensuuntaisia ja lähellä ulkoseinän reunaa. Julkisivupiirustuksiin niitä ei ole lisätty.

Parvekkeet, keskiosan korotus sekä haukkaikkunat on tehty jo vuonna 2017 ennen voimassa olevaa asemakaavaa ja sen suojelumääräystä. Sisällä vanhat väliseinät on jo myös purettu ja korvattu paloteknisillä

seinillä. Sisäpihan puolen keskiosan korotus on muuttanut rakennuksen ulkoasua eniten. Hakijan mukaan kattoikkunoita ei ole tehty ja ne voidaan jättää poisikin. Kattoikkunoissa on vuotoriski ja mitä vähemmällä ikkunamäärällä pärjää sen parempi. Rakennusta tarkastellaan pääasiassa Pajakadun puolelta ja mahdolliset ikkunat kannattaa pyrkiä sijoittamaan mieluummin sisäpihan puoleiselle lappeelle.

Poikkeaminen ei vaikeuta rakennetun kulttuuriympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista (MRL § 171). Lupahakemuksen liitteenä oli kiitettävästi valokuvia nykytilanteesta sekä havainnolliset julkisivupiirustukset ja 3D-kuvat Pajakadun puolelta.

211 / 8.11.2024 Tasoristeysturvallisuuden parantaminen rataosuudella Jyväskylä–Pieksämäki, ratasuunnitelma; Pieksämäki

Väylävirasto pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa ratasuunnitelmasta tasoristeysturvallisuuden parantamiseksi rataosuudella Jyväskylä–Pieksämäki ja ilmoittamaan lausunnossaan onko museolla huomauttamista ratasuunnitelmassa esitettyihin toimenpiteisiin. Ratasuunnitelman tavoitteena on tasoristeysturvallisuuden parantaminen poistamalla rataosan tasoristeykset ja korvaamalla ne mahdollisesti korvaavilla tieyhteyksillä, ylikulku- tai alikulkuosilla. Tässä ratasuunnitelmassa käsiteltyjä tasoristeyskohteita on neljä, jotka sijaitsevat Jyväskylä–Pieksämäki -rataosuudella Pieksämäellä.

Savonlinnan museo lausuu asiasta Etelä-Savon osalta. Keski-Suomen osalta lausunto on pyydettävä Keski-Suomen alueellisena vastuumuseona toimivalta Keski-Suomen museolta.

Tasoristeysalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita eivätkä tasoristeykset sijaitse maisema-alueilla. Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa ratasuunnitelmasta.

212 / 12.11.2024 Asemakaavamuutosehdotus, Kortteli 12, Mikkel

Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on tutkia alueelle sopivaa rakentamisen määrää, huomioiden alueen keskeisen sijainnin Mikkelin keskustan alueella. Asemakaavamuutoksella tutkitaan erityisesti mahdollisuutta korttelien täydennysrakentamiseen. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on osoittaa kortteli keskustatoimintojen alueena, mikä mahdollistaa alueen joustavan maankäytön tulevaisuudessa. Kaavatyössä ratkaistaan keskustan keskeisen korttelin tuleva kaupunkikuvallinen rooli ja suhde olevaan ympäristöön sekä erityisesti sen kulttuurihistoriallisiin arvoihin.

Kaavaselostuksessa on esitetty suunnittelualueen rakennuskanta. Se on pääasiassa 1960-luvulta, mutta joukossa on myös yksi rakennus 1940-luvulta ja 1980-luvulta. Maaherrankatu 7 - Kiinteistö Oy Toivakka (arkkitehti Toivo Tuovinen, 1940), Vilhonkatu 8 – Aatuntalo (arkkitehtitoimisto Olli ja Eija Saijonmaa, 1963) ja Vilhonkatu 6 (arkkitehti Eero Jokilehto, 1961) on inventoitu Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan. Suunnittelualueen pohjois- ja eteläpuolella sijaitsee RKY-alueet Mikkelin hallitustori ympäristöineen ja Mikkelin vankila. Lisäksi lähialueilla sijaitsee useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita ja Porrassalmenkadun itäpuolen korkea katujulkisivu Vilhonkadusta pohjoiseen on osoitettu yleiskaavassa paikallisesti arvokkaana alueena.

Asemakaavamuutoksessa rakennusoikeuden määrä säilytetään entisellään, jotta kiinteistövero ei nouse. Kaavaan on merkitty tutkitut rakennusoikeudet sulkuihin, joiden toteuttaminen vaatii asemakaavamuutoksen.

Vaikutusten arvioinnissa todetaan, että ”korkeudet sovitetaan korttelikokonaisuuden ja katujen vastapäisen rakentamisen mittakaavoihin ja rajataan korttelissa ja lähialueilla toteutuneeseen suuruusluokkaan”. Etenkin korttelin 9 tontille 23 mahdollistettu 14 kerroksinen tornitalo 6-kerroksisella jalustalla poikkeaa merkittävästi korttelin ja koko lähialueen muusta rakennuskannasta. Vaikutuksia läheisiin arvoalueisiin ja kaupunkikuvaan olisi hyvä tarkentaa.

Vilhonkadun ja Maaherrankadun kulmatalo on osoitettu sr-merkinnällä suojeltava rakennus. Kaavamääräystä on muutettu museon ehdottaman mukaisesti. Rakennuksen 1960-luvun matalan lisäosan paikalle on osoitettu rakennusoikeutta 4-kerroksiselle talolle, joka on vanhaa osaa kerroksen korkeampi. Museo toistaa, että rakennuksen vierustojen jättäminen nykyiselle tasolle toisi rakennuksen funktionalistisen arkkitehtuurin paremmin esille ja turvaisi sen rakennushistoriallisia arvoja paremmin. Yleismääräykset 9§–11§ ovat tarpeelliset.

Kaavaselostuksen sivulla 32 tontista 17 puhuttaessa puhutaan Vilhonkatu 6:sta, mutta taidetaan tarkoittaa Vilhonkatu 8? Jos Vilhonkatu 8 päädytään joskus purkamaan, uudisrakennus osoitetaan hieman eri kohtaan. Kohde on inventoinnissa todettu kaupunkikuvallisesti merkittäväksi ja sen kohdalla voisi harkita vähintään passiivista suojelua Vilhonkatu 6:n tapaan osoittamalla rakennusala nykyisen rakennuksen mukaan. Kaavamerkinnot rakennusalueelle ja rakennukselle, joka voidaan säilyttää kaavalla erilaisiksi osoitetusta uudesta rakennusalueesta huolimatta, eivät näyttäisi eroavan kaavakartalla toisistaan.

213 / 31.10.2024 Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 2. vaiheen kaavaehdotus

Pohjois-Savon maakuntaliitto on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheen ehdotuksesta. Museo lausuu suunnitelmasta Etelä-Savon kulttuuriympäristöjen kannalta. Pohjois-Savon maakunta rajoittuu Etelä-Savon alueella Juvaan, Pieksämäkeen, Rantasalmeen ja Savonlinnaan.

Kaavassa käsitellään aluerakenteen ja kehittämisperiaatteiden, liikennejärjestelmän, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen, kulttuuriympäristön, energian, yhdyskuntatekniikan ja teknisen huollon teemakokonaisuuksia sekä Joroisten osalta kaikkia teemoja. Läpileikkaavana teemana on ilmastonmuutos. Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 (2. vaihe) oli julkisesti ehdotuksena nähtävillä 16.1.-23.2.2024. Maakuntakaavaan on tehty alkuvuoden ehdotusvaiheessa saadun palautteen ja maakuntahallituksen keväällä tekemien linjausten perusteella niin merkittäviä muutoksia, että kaavaehdotus on asetettava MRA:n 32 §:n mukaisesti uudelleen nähtäville.

Keskeisiä muutoksia ovat olleet laajojen metsäpeitteisten alueiden merkinnän poistaminen sekä yksityismaiden soidensuojelun täydennysehdotukseen kuuluvien alueiden luonnonsuojelumerkintöjen muuttaminen maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on arvoa suoluonnon kannalta. Lisäksi kaavaehdotukseen on palautettu viranomaiskuulemisvaiheen jälkeen poistetut tuulivoimapotentiaaliset alueet, jotka silloin todettiin epävarmoiksi toteuttaa niiden mahdollisen tutkavaikutuksen vuoksi. Palauttaminen koskee Joroisten, Kaavin, Kuopion, Leppävirran ja Rautavaaran seitsemää (7) tuulivoimapotentiaalista aluetta. Osallisilta pyydetään palautetta (muistutus) erityisesti muuttuneiden asioiden osalta.

Leppävirralle Pieksämäen rajalle on merkitty tuulivoimapotentiaalinen tv-alue (25 Korpisenkangas). Alueelta on alle 15 km maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäville kulttuuriympäristöalueille ja kohteille Etelä-Savon puolella. Tuulivoima-alueilla voi olla ylimatekunnallisia maisemavaikutuksia ja museon tulkinnan mukaan tv-alueen suunnittelumääräyksen kohta ”yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tai suunnittelussa tulee pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta” kattaneet museoviranomaiset yli maakuntarajojen.

214 / 5.11.2024 Kangasniemen rakennusjärjestysehdotus

Kangasniemen kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Kangasniemen rakennusjärjestysehdotusta. Kunnan tavoitteena on saada uudistettu rakennusjärjestys valmiiksi tammikuussa 2015 samoihin aikoihin kuin uusi rakentamislaki astuu voimaan.

Rakennusjärjestyksestä löytyy kohtia, jotka tukevat kulttuuriympäristöjen säilymistä ja niiden arvojen turvaamista (mm. 3.2, 3.4, 8.1). Rakennusjärjestyksessä olisi mahdollisuus ottaa kantaa tarkemmin esimerkiksi aurinkopaneelien ja ilmalämpöpumppujen sijoittamiseen arvokohteissa ja -alueilla.

Kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita ja alueita koskevissa toimenpiteissä tulisi kuulla alueellista vastuumuseota.

Rakennusjärjestyksessä olisi hyvä löytyä tieto siitä mistä kuntalaiset löytävät tiedon arvokohteista ja -alueista. Rakennusjärjestyksessä voisi esimerkiksi viitata Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan esku.fi:hin sekä Museoviraston aineistoon tai/ja ohjata ottamaan yhteyttä kunnan rakennusvalvontaan tai alueelliseen vastuumuseoon.

Savonlinnan museo pyytää lisäämään rakennusjärjestysehdotukseen maininnan arkeologisesta kulttuuriperinnöstä esimerkiksi kohtaan 3.2 lauseella ”*Alueelliselta vastuumuseolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön*”.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut myös Savonlinnan museon arkeologi Martti Koponen.

215 / 8.11.2024 Otavan yleiskaavan muutos / Tainionniemi, oas ja luonnos

Kaavamutoksen tavoitteena on mahdollistaa vakituinen asuminen Sirkkalahden rakennuspaikalle ja siirtää niiden pohjoispuolella sijaitsevat kaksi lomarakennuspaikkaa ja Tainionniemen yksi lomarakennuspaikka Vihakkalanlahden rannalle. Kaavassa myös osoitetaan Tainionkallion saaren nykyinen käyttö.

Kaava-alueella sijaitsee joitain rakennuksia, joista vanhimmat on rakennettu ilmeisesti 1960–1970-luvulla. Kaavaselostuksessa on hyvä avata hieman tarkemmin esimerkiksi valokuvin, millaisista rakennuksista on kyse.

Tainionniemestä länteen, Sirkkalahden vastarannalla, on muinaismuistolailla suojeltu Otavan Linnavuori. Kaavamutoksella ei kuitenkaan ole siihen vaikutusta eikä myöskään maisemakuvassa tapahdu oleellisia muutoksia.

216 / 31.10.2024 Malminetsintälupahakemus ML2013:0084

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) pyytää Savonlinnan museon lausuntoa FinnAust Mining Finland Oy:n Enonkosken ja Savonlinnan kuntien alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta.

Malminetsintäalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/63) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä malminetsintävaiheessa ole tarvetta arkeologiselle inventoinnille. Mikäli alueelle suunnitellaan kaivoksen perustamista, tulee kaivostoimintaan varatulla alueella tehdä riittävät arkeologiset tutkimukset.

Malminetsintälupa-alueella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennusperintökohteet Pihlasmäen koulu, Kökkökivi ja Ylä-Airas, jotka lupa-alue kiertää. Hakemukseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

217 / 31.10.2024 Malminetsintälupahakemus ML2012:0035, Enonkoski ja Savonlinna

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) pyytää Savonlinnan museon lausuntoa FinnAust Mining Finland Oy:n Enonkosken ja Savonlinnan kuntien alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta.

Malminetsintäalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/63) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä malminetsintävaiheessa ole tarvetta arkeologiselle inventoinnille. Mikäli alueelle suunnitellaan kaivoksen perustamista, tulee kaivostoimintaan varatulla alueella tehdä riittävät arkeologiset tutkimukset.

Malminetsintälupa-alueella on kolme rakennushistoriallisesti arvokasta kohdetta, Aholampi, Kolvonjoen mylly ja Nousiala, jotka lupa-alue kiertää. Hakemukseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

218 / 25.10.2024 Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan ehdotus

Museo viittaa edelliseen lausuntoonsa (28.6.2024, 93-2024).

219 / 17.10.2024 Puiden kaataminen, Kangaslahdentie 560b, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta pyytää lausuntoa liittyen kiinteistöillä Kangaslahti 593-425-2-66 ja Kalkkikivi 593-414-30-29 suunnitteilla olevaan puiden kaatamiseen Kangaslahden ranta-asemakaava-alueella Pieksämäellä. Uudistushakkuuta on suunniteltu tehtäväksi yhteensä 33 ha, ensiharvennushakkuuta 7,5 ha ja harvennushakkuuta 11,8 ha

Kiinteistöllä Kangaslahti 593-425-2-66 sijaitsee useita muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty hakemuksen liitekarttaan.

Hietaniemen kivikautista asuinpaikkaa lukuun ottamatta kyseessä ovat kohteet, joista on selkeät maanpinnalla näkyvät jäänteet: historiallisen ajan tervahautoja, hiilihautoja ja raudanvalmistuspaikka. Ne sijaitsevat uudistushakkuukuviolla ja metsänkäsittelyssä on huomioitava, ettei puutavaraa tai hakkuujätettä varastoida muinaisjäännosalueille eikä jäänteiden yli ajeta metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

Hietaniemen kivikautinen asuinpaikka sekä kaksi hiilimiilua (Hietalahti 1) ovat uudistusharvennuskuvioilla 36, 76 ja 78 eikä metsänkätölle ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa tai hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännosalueelle.

Kiinteistön Kalkkikivi 593-414-30-29 osalta metsänkäsittelystä ei ole huomauttamista.

220 / 16.10.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-103880, Rantasalmi

Kuviolla sijaitsee historiallisen ajan raudanvalmistuspaikka, joka on suojeltu muinaismuistolain 295/63. Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännosalueelle eikä ajaa raudanvalmistuspaikan yli metsäkoneilla.

221 / 17.10.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-104454, Sulkava

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa ensiharvennus. Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan kiviesteen päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

222 / 17.10.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-106663, Sulkava

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja kääntömätästys. Metsänkätölle ei ole esteitä ja puustoa voi poistaa suunnitelmien mukaan, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

223 / 17.10.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-106102, Mikkeli

Osin kuviolle sijaitsee esihistoriallinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolain 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännosalueelle.

224 / 17.10.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-107031, Savonlinna

Osin kuviolla sijaitsee historiallisen ajan tervahauta, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida tervahaudan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

225 / 17.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-107112, Sulkava

Kuviolle sijaitsee historiallisen ajan tervahauta, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida tervahaudan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

226 / 17.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-108287, Juva

Osin kuviolla sijaitsee historiallisen ajan, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida tervahaudan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla. Muinaismuistolain 5 § perusteella laikutus on kielletty 2 m lähempänä tervahaudan näkyviä ulkoreunoja.

227 / 17.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-109017, Mikkeli

Kuviolle sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueille.

228 / 18.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-112547, Mikkeli

Kuviolle 3.0 on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

229 / 20.11.2024 Käyttötarkoituksen muutos, RA21, Nenonpellontie 40, Pieksämäki

Pieksämäen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien käyttötarkoituksen muutosta osoitteessa Nenonpellontie 40 Vaalijalan osaamis- ja tukikeskuksen alueella rakennuksessa 21. Lupahakemuksen liitteenä oli asema- ja pohjapiirustus (14.10.2024) sekä vanha leikkauspiirustus (30.4.1963)

Vaalijala suunniteltiin arkkitehti Yrjö Lindegrenin voittaman kutsukilpailusuunnitelman pohjalta. Lindegren kuoli ensimmäisen rakennusvaiheen jälkeen vuonna 1952 ja työtä jatkoi arkkitehti Aulis Blomstedt. Aluetta rakennettiin kaikkiaan vuodesta 1949 vuoteen 1967. Vaalijalan hoitolaitos lukeutuu jälleenrakennuskauden laitosarkkitehtuurin parhaimmiston ja on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) aluetta koskee merkintä maV.

Rakennuksen RA21 on suunnitellut arkkitehti Aulis Blomstedt sairasosastoksi ja se valmistui vuonna 1965. Lupaa haetaan toisen kerroksen eteläpään toimistotilojen muuttamiseen majoituskäyttöön. Kerros jaetaan kahdeksi palo-osastoksi, käytävän nykyinen käyttöovi muutetaan palo-osastoivaksi oveksi ja ilmanvaihtoon lisätään palopellit.

Jatkossa lupahakemuksen liitteenä olisi hyvä olla joitain valokuvia nykytilanteesta ja muutoskohdista, mikä auttaisi entistä paremmin arvioimaan muutosten vaikutuksia kohteen arvoihin. Pohjapiirustuksen ja kuvaustietojen perusteella tiloissa ei tapahdu suuria muutoksia, ja käyttötarkoituksen muutos on mahdollinen.

230 / 5.11.2024 Valokuituverkko, Tahiniemi, Pieksämäki

Iiris Palviainen on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa valokuituverkon rakentamisesta Pieksämäen Tahiniemelle. Lausuntopyyntöön liitteenä oli suunnitelmakartat. Kaapelit kaivetaan teiden tai jalkakäytävän varteen ja välille rakennetaan jakokaappeja.

Tahiniemelle on rakennettu rautatieläisten asuinrakennuksia 1900-luvun alkupuolelta lähtien ja alue on täydentynyt uudemmilla asuinrakennuksilla.

Suunnitelmaportaan (Pieksämäki1) ruudulle 4 sijoittuu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009 Pieksämäen rautatieläisympäristöt), joka on huomioitu myös maakunta-, yleiskaava- ja asemakaavassa. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan *Tahintien varrella olevat rakennukset ovat 1900-luvun alusta ja edustavat rautatieläisten eri ammattiryhmille suunniteltuja tyyppitaloja. Joukossa on asemapäällikön talo, kaksikerroksisia asuinrakennuksia sekä 1950-luvun kerrostaloja. Viihtyisä alue sijaitsee kauniisti järveen viettävällä mäntyrinteellä. Tahintien itäpuolella on asuinalue, jonka yhtenäinen rakennuskanta, kolme asuinrakennusta ja niiden talousrakennukset, on 1920-luvulta.* Alueella on kulttuurihistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja. Muita inventoituja kohteita suunnitelma-alueella ovat ruudulla 2 sijaitseva Piparkakkutalo (Tahintie 48) ja ruudulla 3 sijaitsevat Tahintie 21 sekä Mustikkapolku 5.

Kaapelinkaivuulla ei ole vaikutusta rakennusten kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Maisemallisten arvojen kannalta kaapelinkaivuussa on hyvä välttää vaurioittamasta Tahintien varrella kasvavia mäntyjä ja niiden juuria sekä pihapiirien mahdollisia pensas- ja puuaitoja. Pieksämäki2-suunnitelmaporttaan ei huomautettavaa.

231 / 25.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-113030, Mikkeli

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

232 / 25.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-113155, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa erityishakkuu (tuulenskaatojen poisto alueelta). Metsänkäytölle ei ole esteitä ja puustoa voi poistaa suunnitelmien mukaan, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

233 / 25.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-116679, Juva

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

234 / 25.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-116147, Savonlinna

Kuviolle on tulossa tuulenskaatojen korjuu eikä sille ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

235 / 25.10.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-117515, Savonlinna

Kuviolle 10.1 on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

236 / 19.11.2024 Sähköverkon uudistaminen, Sulkava

Elvera Oy suunnittelee sähköverkon uudistamista Järvi-Suomen Energia Oy:lle Sulkavan Kyrsyällä.

Sähköpostin liitteenä oli työaluekartta ja yleiskartta. Suunnitelman mukaan maakaapelit sijoitettaisiin tiealueille tien reunaan tai sen lähistölle, vanhat pylväsmuuntamot korvattaisiin puistomuuntamoilla ja Koskutjärventien varteen rakennettaisiin noin 800 m ilmajohtoa.

Ainoa työalueelta tunnettu kiinteä muinaisjäännös on Kyrsyjärven pohjoispäässä oleva tervahauta (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000051407>), mutta se sijaitsee noin 30 m tiealueen ulkopuolella eikä sähköverkon saneeraus tulla kajoamaan siihen.

Työalueen itäosa on valtakunnallisesti merkittävää maisema-alueetta (VAMA 2021 Kuhajärven viljelysmaisema), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Maisema-alueella sijaitsee Kuhakosken sahan alue, joka on kulttuurihistoriallisesti merkittävä alue. Työalueella on osin vireillä Kyrsyän rantaosayleiskaava, jonka aikana kaava-alueelta on tehty rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman selvitys (Selvitystyö Ahola 2020). Selvityksessä Kyrsyäntien loppupää Kyrsyänjärven pohjoisosassa on merkitty kulttuurimaisema-alueeksi. Kammolantie ja Kyrsyäntie ovat vanhoja yhdysteitä.

Kyrsyäntien ja Kaislasentien risteykseen peltoalueelle on merkitty puistomuuntamo. Alue on kulttuurimaisema-alueetta, jolla sijaitsee vanhoja asuinpaikkoja puurakennuksiin ja peltoineen. Muuntamo on hyvä verhoilla puulla, jotta se sopisi paremmin maalaismaisemaan. Kulttuurimaisema-alueilla mahdolliset kivi-, pensas- ja puuaidat sekä maisemapuut tulee ottaa huomioon kaapeleita kaivettaessa ja varsinkin jakokaapeja suuremmat puistomuuntamot sijoittaa mahdollisuuksien mukaan pois peltoalueilta metsänreunaan tai rakennusten läheisyyteen.

Työalueella sijaitsevat seuraavat kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennuskohteet: Kammolan koulu, Metsäpirtti, Jokiranta, Vanhapaikka, Sairala, Kuhakosken kansakoulu ja Kuhakosken sahanvalttarin asunto. Teiden varsille sijoitetut kaapelit ja jakokaapit eivät heikennä kohteiden arvoja. Ellei suunnitelmaan tule myöhemmin muutoksia, Savonlinnan museolta ei tarvitse pyytää uutta lausuntoa. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

237 / 28.11.2024 Sarvikankaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan kaavaehdotus, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Sarvikankaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan kaavaehdotuksesta. Museo on lausunut kaavaluonnoksesta 6.5.2024. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Sarvikankaan tuulivoimaosayleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena yleiskaavana, ja osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alueilla). Osayleiskaavassa on osoitettu maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-1), jolle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille (tv-alueet). Tuulivoimaloita varten saa rakentaa huoltoteitä ja teknisiä verkostoja. Tuulivoimahanke koostuu 25 tuulivoimalasta perustuksineen, tuulivoimaloiden välisistä huoltoteistä ja tuulivoimaloiden välisistä keskijännitekaapeleista (maakaapeli). Kaavassa on osoitettu parannettavat nykyiset tielinjaukset sekä ohjeelliset uudet tielinjaukset, joiden varrella kaikki voimalat sijaitsevat. Kaavassa osoitetaan myös varastoalueen, sähköaseman ja energiavaraston paikat. Kaavassa on annettu voimaloiden korkeuteen ja rakentamistapaan liittyviä määräyksiä. Kaava mahdollistaa enintään 300 metriä korkeiden voimaloiden rakentamisen. Suunnittelualue on etupäässä metsätaloukskäytössä olevaa metsää ja ojitettua suota.

Alueella on voimassa Etelä-Savon maakuntakaava (2010/2016). Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa. Kaava-alueella sijaitsee Sarvikankaan ranta-asemakaava (2015) ja osa Metsähallituksen ranta-asemakaavan (2001) alueesta, jotka on tarkoitus kumota osayleiskaava-alueelta.

Kaavaselostuksessa on tunnistettu 30 km säteellä sijaitsevat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät alueet ja kohteet. Havainnekuvia on päivitetty ja lisätty yksi uusi kuva. Liitteessä 5 kuvassa 10.2 on käytetty väärän kohteen nimeä. Kaavaselostuksessa kuvan 4.5 karttaan on täydennetty museon ehdotuksen mukaisesti näkymäalueet, mikä auttaa arvioimaan maisemavaikutuksia kulttuuriympäristöihin. Luonnosvaiheen jälkeen kaksi kaava-alueetta lähimpänä sijaitsevaa tunnettua paikallisesti merkittävää kohdetta on huomioitu ja kaava-alueella sijaitsevat rakennuskohteet on kuvailtu ja arvioitu vaikutuksia niihin. Paikallisesti arvokkaat ja muut kulttuuriympäristökohteet kuvassa 4.14 olisi voinut laittaa myös kuvalle 4.5, mutta tuki ne nyt erottuvat paremmin tarkemmalta kartalta. Kuvan 4.14 numeroon 9 ei viitata tekstissä, mutta sillä tarkoitettaneen Sarvikankaan mökkiä.

Kaavaselostuksen mukaan hankkeen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön ovat kokonaisuuden kannalta enintään kohtalaiset. Suurimmat vaikutukset ovat selostuksen perusteella Paltasen esteettömään suopuistoon, maakunnallisesti merkittävälle Häkkilän tilalle, Ylätalolle ja järvenselille. Voimat näkyvät vaihtelevasti myös muualle, mutta monin paikoin hankealueen ja sen lähialueen puustoisuus suojaa voimaloita näkymästä. Talousmetsä on kuitenkin muutoksenalaista. Luonnoksesta annetun palautteen vastineessa todetaan, että kielteisten maisemavaikutusten lieventämiskeinoja (puustonhoidon ohjaus, voimaloiden sijoittelu ja poisto) on tutkittu, mutta ne todettiin hankkeen kokonaisvaikutusten kannalta toimimattomiksi. Tätä olisi kaavaselostuksessa voitu mielellään avata enemmän.

Heilu Oy on tehnyt tuulivoimapuiston hankealueella ja sähkönsiirtoreitillä arkeologisen inventoinnin ja täydennysinventoinnin vuonna 2023. Inventointien tulokset on huomioitu kaavaehdotuksessa.

Kaavakarttaan on merkitty kolme kohdetta merkinnällä ”*muu kulttuuriperintökohde*” ja kaavamääräyksellä ”*Alueella olevat historialliset – esim. asutus-, elinkeino- ja sotahistorialliset – rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa.*” Kaavamääräyksessä ei ole viittausta muinaismuistolakiin eivätkä kohteet olekaan lain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kaavamääräystä voi lieventää esim. muotoon ”*Alueella on historiallisen ajan asutus- ja elinkeinohistoriallisia rakenteita. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa.*”

Savonlinnan museolla ei ole kaavaehdotukseen muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

238 / 28.11.2024 Sarvikankaan ranta-asemakaavan kumoamisen sekä Iso-Lahnasen ranta-asemakaavan osittaisten kumoamisen kaavaehdotukset, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Sarvikankaan ranta-asemakaavan (2015) kumoamisesta sekä eräiden Metsähallituksen ranta-asemakaavojen (2001) osittaisesta kumoamisesta Iso-Lahnasen osalta.

Sarvikankaan ranta-asemakaavan kumoamisen suunnittelualue käsittää tilan 593-874-11-1 (osa). Suunnittelualueen pinta-ala on 25,2 ha ja se sijoittuu Iso-Lahnasen etelä- ja itärannalle sekä Valkeisen rannalle Pieksämäen luoteisosaan. Eräiden Metsähallituksen ranta-asemakaavojen osittaisen kumoamisen suunnittelualue käsittää tilat 593-431-11-53 – 55 sekä 593-893-1-1 (osa).

Suunnittelualueelta kumotaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen ranta-asemakaava Sarvikankaan Tuuli Oy:n aloitteesta. Alueelle ollaan laatimassa Sarvikankaan tuulivoimahanke osayleiskaavaa. Alueen maankäytön selventämiseksi ja päällekkäisten kaavojen välttämiseksi ranta-asemakaava kumotaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan kaava-alueelta.

Alueella on voimassa Etelä-Savon maakuntakaava (2010/2016). Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa.

Savonlinnan museolla ei ole kaavamuutoksiin huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

239 / 19.11.2024 Tappuvirran lossin lauttapaikkojen ruoppaus ja vedenalainen louhinta, Savonlinna ja Varkaus

Varsinais-Suomen ELY-keskus hakee vesilain mukaista lupaa Varkauden ja Savonlinnan kuntien alueella Haukivedellä sijaitsevan Tappuvirran lauttayhteyden parantamiseen.

Tappuvirran eteläisestä lossirannasta noin 900 m lounaaseen sijaitsee Mustavirran hylky (Museoviraston muinaisjäänösrekisterin tunnus 1000028109). Tappuvirran lossin lauttapaikkojen ruoppaamisella ja

vedenalaisella louhinnalla ei kuitenkaan ole hylkyyn vaikutusta, joten Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista lupahakemuksesta.

240 / 5.11.2024 Valokuituverkko, Naarajärvi, Pieksämäki

liris Palviainen on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa valokuituverkon rakentamisesta Pieksämäen Naarajärven alueelle. Lausuntopyyntöön liitteenä oli suunnitelmakartat. Kaapelit kaivetaan teiden tai jalkakäytävän varteen ja välille rakennetaan jakokaappeja.

Suunnitelma-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennuskohteet Kanttila, Naarajärven seurakuntakeskus ja Naarajärven entinen kunnalliskoti. Siilin päiväkodille johtavan Jäniksenpolku-nimisen tien vieressä sijaitsee kiinteä muinaisjäänös, kuppikivi.

Suunnitelmaan ei ole huomautettavaa. Kulttuuriympäristökohteet sijaitsevat suunniteltujen reittien ulkopuolella.

241 / 5.12.2024 Puumalan rakennusjärjestysehdotus

Puumalan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Puumalan rakennusjärjestysehdotuksesta. Savonlinnan museo lausuu suunnitelmasta kulttuuriympäristön osalta.

Rakennusjärjestysehdotuksessa on eri luvuissa hyviä määräyksiä, joissa edesautetaan arvokkaiden kulttuuriympäristökohteiden ja -alueiden ja niiden arvojen huomioimista (mm. 1.3, 2.1, 5.1, 6.1, 9.1, 10.2, 12.1). Sivulla 19 mainitaan suluissa ”vastuumuseo Riihisaari – Savonlinnan museo”. Vastuumuseon eteen voisi lisätä sanan alueellinen.

Museo kehottaa edelleen pohtimaan, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi tai vaihtoehtoisesti vaikka kunnan verkkosivuille laittaa linkkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle kuten kyppi.fi:hin ja esku.fi:hin sekä ohjeet mistä kaavatiedot löytyvät. Myös sivulla 19 mainittuun kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmaan, mikäli tällainen on tehty, on hyvä löytyä polku.

Kohdan ”Muinaisjäänökset” voi tarkentaa muotoon ”Muinaismuistolain perusteella Museovirastolta tai alueelliselta vastuumuseolta tulee pyytää lausunto maankäyttöhankkeista, jotka kohdistuvat muinaisjäänösalueeseen tai sen lähiympäristöön”.

242 / 12.11.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-122769, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäänöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

243 / 13.11.2024 Valokuituverkko, Pieksämäki

liris Palviainen on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa valokuituverkon rakentamisesta Pieksämäelle käsittäen noin alueet Kaakinmäki, Kontiopuisto, Nokkala, Länsirinne ja Seunala. Lausuntopyyntöön liitteenä oli suunnitelmakartat 3–10 sekä 15. Kaapelit kaivetaan teiden tai jalkakäytävän varteen ja välille rakennetaan jakokaappeja.

Kartalla 5 ja 6 sijaitseva Kontiopuiston omakotitaloalue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Kontiopuiston omakotialue), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa sekä osayleiskaavassa. *Heti toisen maailmansodan jälkeen rakennettu yhtenäinen puutaloalue, joka on rakennettu Otto-livari Meurmanin laatiman asemakaavan mukaan. Alueella on satakunta 1 1/2-kerroksista tyyppitaloa kaarevien Laakso-, Kaarto- ja Metsämiehentien varrella.* Lisäksi suunnitelma-alueella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti merkittävät Kontiopuiston koulu ja seurakuntakoti.

Kartalla 7 sijaitseva 1950-luvun asuinalue Pohjolankadun ja Häyrisentien välillä on paikallisesti arvokasta aluetta, joka on huomioitu osayleiskaavassa. Inventoinnin mukaan *asuinalue perustuu Otto-livari Meurmanin 1934 laatimaan (vahv. 10.11.1937) Pieksämäen 1. asemakaavaan ja on toteutunut pääosin ko. kaavan mukaisesti. Alueen korttelirakenne on selkeä. Rakennuskanta muodostuu ns. puolitoistakerroksista asuinpientaloista piharakennuksineen. Alueella on nähtävissä tyypillisen jälleenrakennuskauden piirteitä. Alueen yhteistä ilmettä luovat yhtenäinen kerrosluku, mittakaava, rakennusten sijoittuminen suhteessa katuun, pääasiassa yhtenäinen kattokulma, kuistien ja sisäänkäyntien sijoittuminen pihan puolelle sekä pensasaidat. Suunnitelma-alueella sijaitsee myös Pieksämäen adventtikirkko (Häyrisentie 22), joka on kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde.*

Kartalla 8 ja 9 sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ratavartijan mökki (Pirttimäenkatu 41) ja Nokkala, ja kartalla 15 entinen Naarajärven kunnalliskoti.

Kontiopuiston sekä Pohjolankadun ja Häyrisentien välisillä arvoalueilla kaapelien kaivuussa tulee huomioida mahdolliset piha-aidat ja maisemapuut välttämättä vaurioittamasta niitä. Muiden kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden osalta suunnitelmaan ei ole huomautettavaa. Kaapelinkaivu ei heikennä kohteiden rakennushistoriallisia arvoja.

244 / 13.12.2024 Laasalantie 1009, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa koskien rakennusluvan jatkoajan hakemista korjaustyön loppuunsaattamiseksi. Korjaustyö on saanut rakennusluvan 3.7.2019, 19-0266-R. Päätöksen mukaan julkisivujen maalaamiseen ei saa ryhtyä ennen kuin on saatu Museoviraston lausunto sekä hyväksytty ulkoväriyessuunnitelma. Kohteessa on pidetty katselmus 31.10.2024.

Pääskylä on entinen maatila. Inventoinnin mukaan päärakennus on ollut aikoinaan vanha savutupa. Vanhan savutuvan hirret siirrettiin sadan metrin päässä olevalta pellolta rakennuspaikalle vuonna 1871, jolloin talo tehtiin läpiajettavaksi parituvaksi. Rakennus oli läpiajettava vielä vuonna 1904, mutta kahdeksan vuotta myöhemmin talon julkisivu on jo yhtenäinen kaksine kuisteineen. Päärakennuksen lisäksi pihapiiriin kuuluvat viimeistään 1920-luvun alkupuolelta periytyvä savusauna, vuonna 1955 nykyiselle paikalleen siirretty aitta ja vuodelta 1914 tai 1920-luvulta oleva navetta. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kohde on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Museovirasto on todennut lausunnossaan (4.7.2019), että *rakennuksen alkuperäisen arvon säilymisen kannalta on erittäin arvokasta, että alkuperäiset ikkunat ja ovet tullaan kunnostamaan. Suunnitelmissa esitettyjen, uusien päätyikkunoiden/lasipariovien ikkunajaot eivät vastaa alkuperäisten ikkunoiden ilmettä. Uusien ikkunoiden/lasipariovien ikkunajaot tulisi suunnitella enemmän vastaamaan alkuperäisiä tai muita rakennuksen ikkunoita. Museoviraston näkemyksen mukaan ja maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi luokiteltuna vanhan päärakennuksen julkisivun väri tulee säilyttää perinteisen päärakennuksen värisenä, okran keltaisena.*

Rakennus on maalattu vaaleanpunaiseksi, ulko-ovet on uusittu ja kuistit rakennettu uusiksi, kuistin ikkuna on vaihdettu toisen malliseen, ullakkopäädystä on moniruutuinen ikkuna ja toisessa päädystä moniruutuinen pariovi. Keittiön uusi ovi on samaa tyyliä ullakkopäätöven kanssa. Lisäksi mm. sisätiloja on kunnostettu ja katto uusittu. Työt ovat vielä monin paikoin keskeneräiset.

Nykyinen väritys poikkeaa Museoviraston lausunnosta (2019) ja päätyjen ikkuna/ovivalinnat eivät vastaa kovin hyvin alkuperäisiä. Myös ulko-ovet on uusittu ja kuistit rakennettu harkoille ja alkuperäisestä ilmeestä hieman poiketen. Omistajan mukaan rakennuksen väriykestä on keskusteltu museon rakennustutkijan kanssa v. 2020 ja tehty värimalleja. Myös Museoviraston kanssa on keskusteltu puhelimitse. Keskusteluista ei ole dokumenttia.

Värimuutokseen ei ole huomautettavaa. Uusi väri on haettu yhteistyössä museon kanssa. Ovien ja kuistien uusiminen olisi voitu tehdä kohteen rakennushistorialliset arvot paremmin huomioiden. Päätyjen ovi- ja ikkunaratkaisua olisi voinut miettiä paremmin rakennuksen tyyliin sopivaksi. Ne poikkeavat myös lupahakemuksen julkisivupiirustuksesta (21.5.2019). Korjaustyössä on tehty hyvää kunnostamalla mm. vanhoja ikkunoita ja ylipäättänsä kunnostamalla rakennusta pitkän asumattomuuden jälkeen käyttöön, ja korjaustyö on hyvä saattaa loppuun.

245 / 4.12.2024 Purkamislupahakemus, Olavinkatu 26 ja 28, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa koskien kiinteistöllä 740-1-14-12 sijaitsevien puutalojen ns. Solmun (1914) ja Hulikan (1864) purkamista. Lupahakemuksen liitteenä oli asemapiirustus sekä Hulikan pohja-, julkisivu- ja leikkauspiirustukset, ja mm. Museoviraston lausunto rakennussuojeluesityksestä.

Hulikka on 1860-luvulta ja sen rakennutti kieltenopettaja Johan Edvard Hellman asuinrakennukseksi. Vuodesta 1896 lähtien rakennuksessa oli liiketilaa. Rakennuksessa tehtiin isompia muutoksia 1908–1914 sekä 1960-luvulla. Rakennus on harjakattoinen hirsirakennus, jossa on sveitsiläistyylistä koristelua. Rakennusinventoinnissa (2010) kohteella on todettu rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Solmu on vuodelta 1914 ja se rakennettiin valokuvaamoksi Sihvosille. Valokuvaamon jälkeen ja osin sen aikana rakennuksessa toimi muita liikkeitä. Rakennusta muutettiin 1930-luvulla ja 1940–50-luvuilla. Rakennus on rankorakenteinen, aumakattoinen, vaakalaudoitettu, erityispiirteinä Olavinkadun puolen yhdeksänruutuiset ikkunat, joiden ylimmissä ruuduissa on vinoneliökoristeet saman vinoneliökoristelun jatkuessa kohokuviona seinässä Koulukadun puoleisten ikkunoiden alapuolella. Rakennusinventoinnissa (2010) kohteella on todettu historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Museoviraston lausunnon mukaan (3.6.2019) rakennukset ovat paikallisesti merkittäviä. Molempien kaupunkipuutalon rakenteet, materiaalit ja tyylipiirteet ilmentävät pitkää käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus). Rakennukset kertovat Savonlinnan kaupunkikeskustan 1800- ja 1900-luvun vaihteen pienyritystoiminnasta ja liikkeenharjoittamisesta sekä niille ominaisista toimitiloista (historiallinen todistusvoimaisuus). Olavintorin etelälaidalla sijaitsevat rakennukset ovat huomionarvoisia myös erityisten ympäristöarvojen näkökulmasta. Suojelun tarve kohdistuu rakennusten asemaan ympäristössään sekä ulkoasun keskeisten ominaispiirteiden ja sisätilojen kantavien rakenteiden säilyttämiseen.

Yleiskaavassa (2010) ja asemakaavassa (2017) kiinteistö on AL-aluetta. Rakennuksia ei ole kaavoissa tai lailla suojeltu. Rakennusten suojelua on tutkittu asemakaavaprosessissa sekä lakisuojeluprosessissa.

Maankäyttö- ja rakennuslain § 139 mukaan purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkamisen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista. Lisäksi laissa todetaan, että rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (§ 118).

Museo pitää valitettavana kaupungin tahtoa purkaa yli satavuotiaita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä puurakennuksiansa, joita ei ole enää paljoo jäljellä kaupungin keskustassa, sekä rakennusten kunnossapitovelvoitteen (MRL § 166) laiminlyöntiä. Rakennukset on päästetty heikkoon kuntoon, mikä olisi ollut vältettävissä asianmukaisella ylläpidolla. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut korjattavuusselvitystä. Rakennuksissa on silminnähtävää korjaustarvetta. Rakennuksista käydyn uutisoinnin perusteella hirsirunkoinen Hulikka voisi olla vielä kunnostettavissa Solmun tilanteen ollessa huonompi.

Rakennuksia ei ole suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa, joten purkamisen ei haittaa kaavoituksen toteuttamista. Rakennuksilla on kuitenkin todettu niin museon inventoinnissa (2010) kuin Museoviraston

lausunnossa (2019) historiallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja. Museon näkemyksen mukaan purkamisluvan myöntämiselle ei ole edellytyksiä (MRL § 139, § 118).

246 / 9.12.2024 Teollisuusalueiden asemakaavamuutos, luonnos, Puumala

Puumalan kunnanhallitus pyytää lausuntoa teollisuusalueiden asemakaavamuutoksen luonnoksesta. Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on kasvattaa alueen rakennusoikeuksia sekä tarkastella kortteleiden tonttijakoja.

Suunnittelualueella on voimassa Etelä-Savon maakuntakaava (2010/2016), Puumalan kunnan taajamayleiskaava (2016) sekä kaksi asemakaavaa (1990 ja 1994).

Suunnittelualue on jo osittain rakentunutta teollisuusaluetta. Alueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai arkeologista kulttuuriperintöä. Kirkonkylän-Kuoreksenniemen osayleiskaavaa varten on tehty kulttuuriympäristöselvitys (Selvitystyö Ahola 2012), joka ulottui suunnittelualueelle. Kaava-alueen länsiosassa menee Vanha Puumalantie, joka on historiallinen tielinjaus. Kaava-alueen eteläosaa koskee yleiskaavan arvokas maisema-alue merkintä (Puumalan kirkonkylä) ja itäosassa korttelissa 93 on arvokas maisema -alue (kalliojyrkänne).

Korttelin 93 maisemallisesti arvokas kalliojyrkänne on merkitty kaavaluonnokseen luo-merkinnällä. TKL-korttelit 112 ja 113 eivät ulotu hautausmaahan kiinni ja Vanhan Puumalantien, maantie 62:n, Koskenseläntien ja Oikotien varrelle on osoitettu istutettavan alueen osa, jolla pyritään vähentämään maisemallisia vaikutuksia.

Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Museon arkeologi on osallistunut lausunnon laatimiseen.

247 / 20.11.2024 Rakennuslupahakemus, Kallioniementie 106, Mikkeli

Paviljonki sijoittuu Ristiinan Toijolan kylän Kallioniemen huvilan luoteispuolen rannan läheisyyteen. Professori Emil Nestor Setälä rakennutti Kallioniemen huvilan 1896–97 kesäasunnokseen arkkitehti Yrjö Sadeniuksen, myöhemmin Sadeniemen, laatiman suunnitelman mukaan. Setälät luopuivat huvilasta vuonna 1920 ja se siirtyi myöhemmin Helsingin opettajayhdistyksen omistukseen. Huvila toimi pitkään kaupungin kesäsiirtolana, kunnes Helsingin kaupunki vuonna 1988 myi tilan Ristiinan kunnalle. Nykyään rakennukset ja alueen omistaa Mikkelin kaupunki.

Kallioniemi on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Toijolan kylän historialliset kohteet) ja valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA 2021 Ristiinan veskansan kulttuurimaisema). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) alue on huomioitu maV-alueena, Kallioniemi SR-kohteena ja rantaan on merkitty venesatama. Rantaosayleiskaavassa (2013) paviljonki sijoittuu LS- ja ma-alueelle. Huvila on suojeltu 26.10.1989 valtioneuvoston päätöksellä. Alueella ei ole ranta-asemakaavaa.

Purettavan makasiinin paikalle, olemassa olevan terassin yhteyteen tehdään paviljonki, joka tulee kioskityyppisesti kausikäyttöön eli noin toukokuun alusta elokuun lopulle. Rakennusta ei siirretä talvikausiksi muualle. Rakennus on kerrosalaltaan 21 m², siinä on harjakatto mustalla huovalla ja julkisivuissa punainen vaakapaneeli valkoisilla listoilla. Rakennukseen tulee myyntipuoli ja pieni asiakastila. Pääty kaksiruutuisella ikkunalla ja asiakastila ovat järvelle päin. Ovet ovat mustanruskeat ja sijoittuvat eteläsivulle, johon tulee myös myyntiä varten liukuikkunat. Paviljongin edustalle, eteläpuolelle rakennetaan uutta terassia noin 7,8 m x 8,8 m.

Paviljonki on alueelle sopiva ja noudattaa Kallioniemen tilan yleissuunnitelman (2010) periaatteita. Huopakattona on hyvä olla tiivissauma- tai kolmiorimahuopa, jotka ovat perinteisimmät huopakatteet. Terassin tekemisessä tulee välttää pengerryksiä. Jos alueen tarpeet lisääntyvät tulevaisuudessa, kannattaa

paviljonki korvata uudella suuremmalla rakennuksella, johon pystyy sijoittamaan kaikki tarvittavat toiminnot useamman pikkurakennuksen sijaan.

248 / 13.12.2024 Asemakaavamuutos, ehdotus, Mikkelin kaupungin 3. kaupunginosa (Kalevankangas), Vuorikatu 19–21

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muuttaa entisen päiväkotikiinteistön käyttötarkoituksimerkintä C merkinnäksi, joka mahdollistaa keskustatoimintojen ja palveluiden järjestämisen. Muualla korttelialueelle tehdään vähäisiä kaavateknisiä muutoksia. Tonttien rajoja sekä rakennusalueen rajoja muutetaan. Olevat suojelumerkinnot säilyvät. Joos.Sajaniemen katualuejärjestelyihin ja paikoitusalueeseen tehdään vähäisiä muutoksia. LPA alue osoitetaan osittain katualueeksi kunnossapitovastuiden selkeyttämiseksi.

Kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) sähkölaitoksella (Vuorikatu 19) ja Vuorikatu 21:n asuinrakennuksella on sr 116 -merkintä. Alue on keskustatoimintojen aluetta, jossa *suunnittelussa tulee huomioida kulttuurihistorialliset ja virkistykelliset arvot sekä kaupunkikuvallinen laatu. Täydennysrakentamisen tulee olla ympäröivään kaupunkirakenteeseen sopeutuvaa materiaalin, korkeuden sekä julkisivujäsentelyn osalta.* Voimassa olevassa asemakaavassa (2019) 1950-luvun rakennuksen tontilla on merkintä AK-1: *Asuinkerrostalojen korttelialue. Korttelialueella sijaitseva kerrostalo muodostaa osan Vuorikadun varren kaupunkikuvallisesti ja kaupunkiympäristöllisesti arvokkaasta rakennuskannasta.* 1950-luvun asuinrakennusta ei ole osoitettu suojeltavaksi omalla kaavamerkinnällä, mutta rakennusala ja rakennusoikeus ovat pitkälti samat kuin olevalla rakennuksella, josta voi vetää johtopäätöksen, että rakennuksen säilymistä on ollut tarkoitus passiivisesti edistää. Vuorikatu 19:n tontti on C-alueella ja sähkölaitoksen vanhalla osalla on merkintä sr-1. Vuorikatu 21:n tontilla on merkintä AL ja asuinrakennuksella sr-2. Muu alue on asuinkerrostalojen korttelialuetta, AK.

1950-luvun kerrostalossa on tapahtunut kaavaselostuksen mukaan vakava vesivahinko ja rakennukselle on haettu purkulupa. Rakennuksella on todettu rakennushistoriaselvityksessä (Selvitystyö Ahola 2016) kaupunkikuvallista arvoa ja ulkoasunsa puolesta myös autenttisuusarvoja. Kaavaselostuksesta ei käy ilmi olisiko rakennus ollut korjattavissa. Museo pitää valitettavana rakennuksen purkamista.

Sr-1 ja sr-2 kaavamääräyksiin on hyvä lisätä, että korjaus- ja muutostöistä on pyydetävä museoviranomaisen lausunto. Museo pitää asiallisena maksimissaan kaksikerroksista uudisrakentamista tontilla 5.

249 / 9.12.2024 Asemakaavan muutosehdotus, 24. kaupunginosa (Oravinmäki) teollisuusalueilla / Hormikuja, Mikkelä

Voimassa oleviin asemakaavoihin verrattuna alueella ei tapahdu suuria muutoksia. Kaavaselostuksen mukaan *Hormikujan katualuetta jatketaan kaavassa pohjoiseen. Kortteli 20 yhdistetään kortteliin 11 ja sitä laajennetaan itään sekä pohjoiseen. Alueelle lisättiin EMT alue, jolle on sijoitettu masto. Länsiosan puistoalue (P) muutetaan Lähivirkistysalueeksi VL. Temmikuja lyhenee pohjoispäädystä. Korttelin 7 teollisuustontteja laajennetaan kaakkoon.* Kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) Oravinmäen päälle on merkitty maisemallisesti merkittävä maastonmuoto (Ma-20). Mäen laki on kaavaehdotuksessa lähivirkistysaluetta ja jätetty rakentamisen ulkopuolelle.

Savonlinnan museolla ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Museon arkeologi on osallistunut lausunnon laatimiseen.

250 / 13.11.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-124109, Rantasalmi

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida rautatien ja hiekkakuopan väliselle kuorimattomalle alueelle, jossa muinaisjäännösalueella on säilynyt. Kuvion alueella ollut esihistoriallinen asuinpaikka on todennäköisesti tuhoutunut maa-aineksen otossa.

251 / 14.11.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-128408, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuvioille on tulossa avohakkuu ja kääntömätästys. Metsänkätölle ei ole esteitä ja puustoa voi poistaa suunnitelmien mukaan, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

252 / 19.11.2024 Sähköverkon saneeraus, Himalanpohja, Mikkel

Elvera Oy / Ossi Rautio on pyytänyt lausuntoa Järvi-Suomen Energian sähköverkon saneeraushankkeesta Himalanpohjassa Mikkelissä. Suunnitelman mukaan kaapelit asennetaan Himalanpohjantien varteen ulkoluiskan puolelle pääsääntöisesti 0,5 m etäisyydelle ojan pohjasta. Tien suuntaiset kaivannot eivät ulotu lunastetun tiealueen ulkopuolelle. 20 kV:n kaapelit asennetaan kaivamalla ja 0,4 kV kaapelit kaivamalla tai aurausmenetelmällä. Maahan asennettavilla kaapeleilla korvataan nykyiset ilmajohtot.

Aivan Himalanpohjantien varressa on kaksi kiinteää muinaisjäännöstä, jotka ovat muinaismuistolain 295/63 suojelemia ja joihin kajoaminen on ilman lain nojalla annettua lupaa kielletty: Likolammen kivikautinen asuinpaikka (Museoviraston muinaisjäänösrekisterin tunnus 696010047) ja Paskolammen kivikautinen asuinpaikka (Museoviraston muinaisjäänösrekisterin tunnus 696010046).

Savonlinnan museo suosittelee kaivamaan kaapelit kivikautisten asuinpaikkojen kohdalla Himalanpohjantien etelä/lounaispuolelle. Kaapelit on mahdollista kaivaa myös Himalanpohjantien pohjois/koillispuolelle, jos kaapelit kaivetaan suunnitelman mukaisesti 0,5 m etäisyydelle tieojan pohjasta, jolloin kaapelointi ei käytännössä ulotu muinaisjäänösalueelle. Savonlinnan museo myös suosittelee kivikautisten asuinpaikkojen kohdalla kaapelien asentamista auraamalla, jolloin kaapelien vaatima kaivanto on kapeampi.

Kohteet Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.696010047> (Likolampi)

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.696010046> (Paskolampi)

Himalanpohjantie on kulttuurihistoriallisesti merkittävä maisematie, jonka arvo perustuu tieltä avautuviin maisemiin ja säilyneeseen kylätien luonteeseen; se on maastoa mukaileva ja hiekkapintainen kulkien geologisesti arvokkaan Kaivannonharjun päällä. Maisematie on osa maakunnallisesti arvokasta Heiniemen, Mahkolan ja Kaivannonharjun maisema-alueita. Kaapelien kaivuussa kannattaa välttää vaurioittamasta mahdollisia aivan tien reunassa kasvavia harjualueelle tyypillisiä mäntyjä varsinkin kapeimmilla harjujaksoilla, jotta maiseman ja tien luonne säilyy mahdollisimman hyvin.

253 / 18.11.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-129555, Mikkel

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Savonlinnan museo suosittelee, että puutavaraa ja hakkuujätettä ei varastoida röykkiöiden päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla.

254 / 18.11.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-129733, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä, ja puustoa voi poistaa suunnitelmien mukaan. Savonlinnan museo kuitenkin suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan panssarivaunuesteen päälle tai muutenkaan kajota niihin.

255 / 18.11.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-129410, Savonlinna

Kuviolle on tulossa siemenpuuhakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäänösalueelle eikä tervahaudan yli saa ajaa metsäkoneilla.

256 / 2.12.2024 Tuukkalankylätie 7d, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa kesäkeittiön rakentamiselle Tuukkalankylätie 7 D kiinteistöllä 491-420-5-5. Lausuntopyyntöön liitteenä oli asema- ja pohjapiirustus (4.6.2024), valokuvia ja väriyysuunnitelma.

Kesäkeittiö sijoittuu Tuukkalan kasarmille entisen miehistöparakin edustalle. Alue on entinen Mikkelin 22. reservikomppanian kasarmi (1891–1901), myöhemmin aliupseerikasarmi (1918–58). Kasarmin rakennukset on suunnitellut arkkitehti Axel Loenbom vuosina 1883–86. Alue oli myöhemmin myös sairaalakäytössä ja välillä autiona. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Porrassalmen historiallinen maisema), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Tuukkalan kasarmi on huomioitu maakuntakaavassa myös maV-kohteena. Moisio-Kyyhkylän osayleiskaavan muutoksessa (2015) kiinteistöä koskee merkintä AP/R: *Pientalovaltainen asunto-, loma-asunto ja matkailualue* ja suojelumääräys sr-1/sel: *Alueen osa, jolla on suojeltava rakennus, rakennusryhmä tai rakenne, jonka ominaisluonne ja erityispiirteet säilytetään. Merkinnällä osoitetaan Tuukkalan kalmistoon rajautuva entinen kasarmialue. Alueella olevia historiallisesti arvokkaita rakennuksia ja rakenteita ei saa purkaa eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne turmeltuu. Toimenpiteistä ja maankäyttösuunnitelmista on pyydettyä Museoviraston lausunto. Tarkemman suunnittelun ja alueella tapahtuvien muutostöiden yhteydessä on selvitettävä alueen arkeologiset arvot sekä suojelumääräys ma-1: Alueen historiallisesti merkittävä kulttuurimaisema esihistoriallisine ja historiallisine muistoineen, sen ominaispiirteet; avoimet peltoalueet metsäsaarekkeineen ja sulkeutuneine metsänreunoineen sekä Moision sairaalan asema maisemaa hallitsevana, on säilytettävä. Alueella tapahtuva rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Aluetta koskee myös Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) merkinnät RKY ja sr.*

Porrassalmen maisemanhoitosuunnitelmassa (2000, s. 54–57) on alustava asemapiirros, johon on merkitty potentiaalisia uudisrakennuspaikkoja. Uudisrakentamisesta sanotaan, että alueelle tulisi jättää selkeitä rakentamiselta vapaita alueita viitteenä aiemmasta toiminnasta. Rakennusten sijoittaminen tulisi perustua myös sotilaallisen järjestelmälliseen ruutukaavaan.

Kesäkeittiö rakennetaan paritalona toimivan asuinrakennuksen edustalle. Se on kooltaan 4 x 7 m. Talon edustalla on jo kiveys, jonka alueelle se tulee. Pohjoispäädyssä on vaakalautaseinää, länsi- ja eteläsiivillä on ristikkokaiteet, itäsiivu on avoin. Keittiössä on pulpettikatto, jonka pohjoisosassa on tiilikate ja muuten lasikate. Väriyys viereisen asuinrakennuksen mukaisesti ruskeaa ja kellertävää.

Asuinrakennuksen edustalla on ollut paraatikenttä, jonka historiallinen todistusvoimaisuus on heikentynyt aidan, istutusten ja autotallin myötä.

Esitetty sijainti on käytön kannalta luonteva lähellä asuinrakennusta ja olemassa olevalla kiveyksellä, vaikkakaan se ei tue parhaalla mahdollisella tavalla alueen historiallista pihasommitelmaa. Keittiöön voisi miettiä myös punaista väriä rakennusten perinteisen hierarkian mukaisesti ja tiilen käyttöä koko katon osalta.

257 / 22.11.2024 Tuusmäen maamiesseurantalon korjaustyöt, Rantasalmi

Panu Hynninen / Tuusmäen Kyläyhdistys pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Tuusmäen maamiesseurantalon korjaustöistä kiinteistöllä 681-417-5-9. Rakennuksen korjaustöihin haetaan Leader-rahoitusta. Museon rakennustutkija kävi paikalla 8.11.2024 ja muutostöistä on pohjapiirustukset (26.7.2024).

Tuusmäen maamiesseurantalo on valmistunut vuonna 1922. Piirustukset laati Mikkelin läänin maamiesseuran rakennusmestari A. Tawast. Hirsirunkoisen, taitekattoisen seuratalon perusta on tehty kivilohkareista, seinät on peiterimoitettu, seinien yläosa pystypaneloitu ja maalattu punaiseksi ja kate on vihreätä aaltopeltiä. Rakennuksen ikkunat ja ovet on vaihdettu jossain vaiheessa ja ulkovouri uusittu. Maamiesseurantalossa toimi pitkään vuokralaisena Tuusmäen Osuuskassa. Pihapiirissä on myös tanssilava 1950-luvulta sekä muita pienempiä rakennuksia/rakennelmia sekä teatterikatsomo. Inventoinnin mukaan seuratalo ja rankarakenteinen tanssilava edustavat maaseutukylän huvielämän keskusta ja kohde on arvioitu paikallisesti merkittäväksi, jolla on rakennushistoriallista ja historiallista arvoa.

Kiinteistö on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta Pirilä. Sisäjärvialueen rantayleiskaavassa (2004) kiinteistöä koskee merkinnät 1 RA, sr: *Rakennuslainsäädännön nojalla suojeltava rakennus tai alue* ja km: *Alueella tulee uudisrakentaminen ja peruskorjaaminen sopeuttaa kyläkuvaan ja ympäröivään rakennuskantaan. Alueen rakentamisperinnettä tulee noudattaa ja alueen kylätiet ja raitit tulee säilyttää alueen luonteelle ominaisena. Avoimet peltoaukeat tulee jättää rakentamiselta vapaaksi.*

Rakennuksen ulko-ovet (3 kpl) sekä keittiön, ruokasalin ja mahdollisesti eteisen ikkunat on tarkoitus uusia. Rakennuksen eteläsivulle asennetaan metallinen invaluiska teräskaiteineen, jonka myötä kuistin yksi kaideväli poistetaan. Pohjoisseinälle asennetaan kaksi ilmalämpöpumppua. Alakertaan tehdään vessat nykyisten portaiden ja komeroiden paikalle ja tehdään uudet portaat toisesta kohtaa ylös. Saliin menevään aukkoon asennetaan uudet lämpöeristetyt pariovet. Yläkerrassa puretaan vessat ja väliseinää, lattiaa laitetaan ja tehdään uusi wc/suihku. Nykyisen porraskäytävän seinällä olevat pariovet yläpohjaan ummistetaan. Yläkerrassa kaksi päätyikkunan kohtaa varustetaan poistumisteinä.

Rakennuksessa on puuikkunat, joista vetää, karmeja on paikoin veistetty ja ikkunoissa on käyntiongelmia. Salin ulko-oveen on tehty reikiä ja ovissa ja ikkunoissa on tiiviyshaasteita. Rakennusten rakennushistoriallinen arvo on osin niiden materiaaleissa. Rakennusosien kunnostaminen on toivottavinta, mutta ikkunat ja pystypaneeliovet on mahdollista uusia kokopuisina nykyisten ovien ja ikkunoiden mallisina esitetyssä laajuudessa. Salin ikkunat on tarkoitus kunnostaa. Uusissa ikkunoissa on hyvä mahdollisuuksien mukaan hyödyntää esim. nykyisten ikkunoiden helat. Ilmalämpöpumput on hyvä maisemoida julkisivun väriin ja kondenssivedet tulee johtaa asiallisesti pois rakennuksen sivulta.

Sisätilat on hyvä valokuvadokumentoida ennen purkamista ja materiaaleina käyttää mahdollisuuksien mukaan rakennuksen tyyliin sopivia materiaaleja ja rakennusosia. Ruokasalissa ja yläkerrassa on paikoin puulattiat, jotka kannattaa pyrkiä säilyttämään.

258 / 19.11.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-130271, Savonlinna

Kuvioille on tulossa erityishakkuu (lomarakennustontin harvennus) eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä vaan puustoa voi poistaa vapaasti. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla varustusten yli.

259 / 19.11.2024 Metsänkäyttöilmoitukset 1-2024-130298, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkäytölle ei ole muinaismuistolain puolesta esteitä ja puustoa voi poistaa suunnitelmien mukaan. Savonlinnan museo kuitenkin suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai muutenkaan kajota niihin.

260 / 20.11.2024 Malminetsintälupahakemus ML2019:0026, Pirilä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Southern Ostrobothnia Minerals Oy:n Rantasalmen kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta.

Malminetsintäalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/63) suojelemaa kiinteitä muinaisjäänneksiä eikä malminetsintävaiheessa ole tarvetta arkeologiselle inventoinnille. Mikäli alueelle suunnitellaan kaivoksen perustamista, tulee kaivostoimintaan varatulla alueella tehdä riittävät arkeologiset tutkimukset.

Malminetsintälupa-alueella ei ole tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Lupa-alue sivuaa maakunnallisesti merkittävää Pirilän kulttuurimaisemaa. Hakemukseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

261 / 22.11.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-133403, Puumala

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännealueelle.

262 / 16.12.2024 Porrassalmenkatu 29, asemakaavamuutos, ehdotus, Mikkeli

Mikkelin kaupunginhallitus pyytää Savonlinnan museon lausuntoa asemakaavamuutoksen luonnoksesta kiinteistöllä 491-1-1-65. Asemakaavan muutoksella suunnittelun alueen käyttötarkoitus muutetaan liikerakennusten korttelialueesta (AL) keskustatoimintojen alueeksi (C). Tontin rakennusoikeus kasvaa 3380 kerrosneliömetristä 5600 kerrosneliometriin. Suurin sallittu kerrosluku kasvaa Porrassalmenkadun puoleisella rakennusalueella vajaa ullakkokerroksen verran. Tontin takaosaan kaava mahdollistaa enintään 8-kerroksisen rakennuksen rakentamisen. Autopaikat on sijoitettu pääasiassa pihakannen alle. Museo on lausunut hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 15.6.2023 ja luonnoksesta 5.8.2024.

Kiinteistö sijaitsee Porrassalmenkadun ja Savilahdenkadun kulmauksessa Kirkkopuiston reunalla. Kiinteistöllä sijaitsee Arkkitehtitoimisto Eino Tuompon suunnittelema liikerakennus vuodelta 1981.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040:ssä (2019) kiinteistöä koskee merkintä sk 11, Porrassalmenkadun korkea katujulkisivu. Asemakaavassa (1977) kiinteistöä koskee merkintä AL. Kiinteistö rajoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009 Mikkelin hallitustori ympäristöineen) länsisivultaan.

Museo pitää valitettavana hyvin piirteensä säilyttäneen ja ympäristöön sopivan rakennuksen korvaamista uudisrakennuksella. Kaavaehdotuksessa on riittävällä tavalla huomioitu mahdollisen uudisrakennuksen soveltuminen Porrassalmenkadun korkeaan katujulkisivuun, katukulmauksen avonaisuus matalammalla rakennusmassalla ja RKY-alueen läheisyys.

263 / 17.12.2024 Kyyveden rantaosayleiskaavan muutosehdotus, Niemelä, Mikkeli

Mikkelin kaupunginhallitus pyytää lausuntoa Kyyveden rantaosayleiskaavan muutosehdotuksesta tilalla 491-496-2-1. Museo on lausunut kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä luonnoksesta 4.9.2024.

Kaavamuutoksen tavoitteena on kaavan tekninen muutos, jolla korjataan Kyyveden rantayleiskaava vastaamaan nykytilannetta Syväsaaressa. Saareen oli muodostunut jo ennen rantayleiskaavan voimaan tuloa laillisessa järjestyksessä kaksi rakennuspaikkaa, joista vain toinen oli merkitty kaavaan rakennuspaikaksi. Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista kaavamuutoksesta.

264 / 15.1.2025 Haukivesi-Haapaselkä rantaosayleiskaavan muutos, ehdotus, Vaahersalo, Rantasalmi

Rantasalmen kunnanhallitus on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Haukivesi-Haapaselkä rantaosayleiskaavan muutoksen ehdotuksesta Rantasalmen Vaahersalossa. Kaavamuutoksen kohteena ovat tilat Itäranta 681-431-3-42 ja Pitkäniemi 681-431-3-41, joilta puuttuvat mitoitusperiaatteiden mukaiset rakennusoikeudet, sekä tilat 681-431-3-43, 681-431-2-17, 681-431-3-11, 681-431-3-31 ja 681-431-3-32, joiden osalta kyse on kaavan tarkistuksesta mm. rajaamalla olemassa olevia rakennuspaikkoja tilarajojen

mukaisiksi. Lisäksi kaavasta poistetaan maanmittaustoimituksella lopetettu venevalkamaoikeus. Museo on lausunut kaavan luonnoksesta 20.9.2024.

Osa kaava-alueesta on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Rantasalmen kartanot), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Yleiskaavassa (2002) RKY-alue on merkitty km-alueena ja kartano SR-alueena, tosin SR-alue osoittaa viereiseen kiinteistöön, eikä siihen, millä kartano sijaitsee. Lisäksi aluetta koskee mm. merkinnät MT-2 ja rakm.

SR-kaavamerkintä on siirretty oikeaan kohtaan, SR- ja km-kaavamääräykseen on lisätty lausuntopyyntövelvoite ja kaavaselostusta on hieman täydennetty kulttuuriympäristön osalta. Koko kaava-alueen rakennuskantaa olisi voinut tarkemminkin kuvata. Ilmakuvien perusteella osa rakennuksista vaikuttaa olevan vähintään 1950-luvulta. Kaavaselostuksessa sanotaan pellon reunassa olevan ulkorakennuksen olevan mahdollisesti kartanon vanhoja rakennuksia ja suojelua on mahdollista harkita tarkempien tutkimusten perusteella. Tarkemmat tutkimukset olisi hyvä tehdä kaavaprosessissa, jolloin mahdollisesta suojelusta voidaan päättää. Km-merkintä toki osaltaan turvaa alueen arvoja.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa.

265 / 29.11.2024 Rakennuslupahakemus, Loukiontie 66, Juva

Juvan rakennusvalvonta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa rakennuksen rakentamisesta kiinteistöllä 178-433-3-91. Lupahakemuksen liitteenä oli mm. asema-, pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirustukset (15.11.2024) sekä havainnekuvat.

Rakentaminen kohdistuu Loukion kartanon pihapiiriin. Inventoinnin mukaan Loukion kartano sijaitsee Loukionlampeen viettävällä peltoaukealla. Klassistinen rapattu poikkipäätyinen päärakennus on perimätiedon mukaan vanhimmilta osin vuodelta 1770. Rakennushirsien ikätutkimuksen mukaan rakennus on vanhimmilta osin ajalta 1829–1830, jatko-osa olisi tehty jo 1830-luvun alussa ja korotettu keskiosa 1840-luvulla. Rakennusta on remontoitu 1968–78. Symmetristä pihaa reunustavat päärakennuksen lisäksi pakaritupa ja talli. Pohjoisessa on navetta ja uudempi katos, kuivaamo ja konehalli. Lisäksi pihapiiriin kuuluu siirretty hirsiaitta ja kellari sekä rannassa venetalas. Pihaan johtaa koivukuja. Kohteella on rakennushistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Kiinteistö sijoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009 Juvan kartanot). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena (maV) ja Loukio erikseen kohteena. Rautjärven yleiskaavassa (2001) kiinteistöä koskee merkinnät AM/S/800: *Maatalouskeskuksen alue. Alueelle saa sijoittaa talouskeskuksen yhteyteen maatilamatkailua palvelevia rakennuksia. Alue, jolla ympäristö säilytetään, ma: Maisemallisesti arvokas alue ja sr: Rakennussuojelukohde. Kohteessa sijaitsevien rakennusten purkaminen on kiellettyä ilman maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:n mukaista purkamislupaa. Luvasta on pyydettävä seutukaavoittajan ja alueellisen ympäristökeskuksen lausunnot.*

Puretun asuinrakennuksen paikalle tehdään uusi asuinrakennus, 282 m². Suorakaiteenmuotoisessa rakennuksessa on harjakatto, punainen pystypaneeli, valkoiset listat, räystäät ja ikkunat. Pohjoispäädyssä on autotalli ja varasto ja eteläpäädyssä terassi, rakennuksessa on kaksi kerrosta. Länsisivulla on kylmä umpikuisti ja poikkipääty. Pohjoispuolelta menevää tietä madalletaan ja rakennuksen eteläpuolelle tehdään luiskaus. Rakennus sijoittuu rinteeseen, joka laskee pellon suuntaan kaakkoon. Rakennuksen tieltä joudutaan poistamaan joitain puita.

Pihapiirissä on keltainen rapattu kartanorakennus sekä punaiseksi maalattu puuverhottuja piha- ja talousrakennuksia. Rakennus sopii pihapiiriin väriykseltään ja ulkomateriaaleiltaan. Uusi rakennus on hieman sisäänvedetty viereisen pakarituvan linjasta, antaen tilaa vanhemmille rakennuksille. Rinteen vuoksi

pihaa täytyy luiskata, luiskaamisessa kannattaa pyrkiä mahdollisimman loivaan lopputulokseen. Edelliseen versioon verrattuna rakennuksessa on paremmin symmetriaa, tyyli viittaa pihan muihin rakennuksiin ja päätyjen terassin ja autotallin kattojen madaltaminen on tasapainottanut kokonaisuutta. Poikkipäädyn madaltamista tai tarpeellisuutta voi vielä pohtia, jolloin se entistä vähemmän kilpailisi kartanon kanssa.

266 / 9.1.2025 Rantasalmen rakennusjärjestys, luonnos

Rantasalmen kunnanhallitus on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Rantasalmen rakennusjärjestyksen luonnosta (18.11.2024). Museo lausuu luonnoksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Osalla kunnan alueista tarkin kaavataso on maakuntakaava ja rakennusjärjestyksen ohjauksella onkin näillä alueilla erityisen tärkeä rooli. Luonnoksessa on eri kohdissa hyviä määräyksiä, joilla edesautetaan arvokkaiden kulttuuriympäristökohteiden ja alueiden ja niiden arvojen huomioimista (mm. § 3, 6, 23, 49). Museo esittää luonnokseen seuraavia tarkennuksia.

- Kohtaan 22.2 ja 22.3 museo esittää, että suojelluissa kohteissa ja arvokkaissa kulttuuriympäristöissä järjestelmien sijoittamisesta on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa ja niitä ei vapauteta luvanvaraisuudesta. Aurinkopaneeleiden osalta voisi lisätä, että paneelit tulee sijoittaa katolle lappeen suuntaisesti tai tasakatolle katukuvassa näkymättömiin.
- Kohtaan 22.5 ehdotetaan, että terassien ja parvekkeiden lasittamisessa vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä arvokkaita kulttuuriympäristöalueita.
- Kohtaan 22.7 ehdotetaan lisäystä pois lukien suojellut rakennukset *ja arvokkaat kulttuuriympäristöalueet*.
- Kohdassa 23.2 rakennuksen sisätiloja koskeva suojelu voisi ulottua myös oviin.
- Kohta 23.12 luvussa 7 ei varmaan ole tarkoituksena olla omana väliotsikkona. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden lyhenteen (VAMA) voisi laittaa sulkuihin, niin kuin RKY on.
- Asemakaavan ulkopuolisille pysyville asuinrakentamiskohteille (15.1) ja muille rakentamiskohteille (15.4) ei ole määritelty rakennusten ja katosten enimmäislukumäärää, kuten loma-asumisen asuinrakentamiskohteille (7 kpl, 15.2 ja 15.3). Enimmäismäärän asettamista kannattaa vielä miettiä, vaikka rakentamiselle on määritelty prosenttiosuus rakentamiskohteen pinta-alasta.

Museo kehottaa myös pohtimaan, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi, loppuun tai vaikka kunnan verkkosivuille laittaa linkkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle kuten esku.fi:hin, RKY- ja VAMA-inventointeihin, muinaisjäännösrekisteriin sekä ohjeet mistä kaavatiedot löytyvät.

Arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu rakennusjärjestysluonnoksessa riittävällä maininnalla, että Museovirastolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön. Kyseisen kohdan 23.3 voi muuttaa muotoon ”*Alueelliselta vastuumuseolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön*”.

267 / 31.12.2024 Kyrsyän rantaosayleiskaavaehdotus, Sulkava

Sulkavan kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Kyrsyän rantaosayleiskaavan ehdotuksesta. Museo on lausunut kaavan luonnoksesta 21.5.2024 ja rakennetun ympäristön kohteista on pidetty kaavanlaatijan kanssa neuvottelu 2.10.2024. Museo lausuu kaavahankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaavan tavoitteena on, että ranta-alueilla määritellään asumisen ja loma-asumisen rakentamiskohteet suoraan rakennusluvilla ratkaistaviksi. Rantaosayleiskaavassa ei ole tarkoitus osoittaa alueita

asemakaavoitettavaksi. Rakennuspaikkojen lisäksi kaavassa osoitetaan mm. rakentamiselta vapaat rannanosat, yleiseen virkistyskäyttöön varattavat alueet, arvokkaat maisema-alueet, sekä luonnon-, kulttuuriympäristön ja arkeologian arvokkaat kohteet ja alueet.

Kaava-alue on osittain valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA 2021 Kuhajärven viljelymaisema), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Kaava-alueelta on tehty rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman selvitys (Selvitystyö Ahola 31.12.2020).

Kaavaehdotuksessa on otettu huomioon museon aikaisemmassa lausunnossa esittämiä asioita. Kaavaselostuksessa on selkeästi ilmaistu sr-kohteet. Km-alueetkin voisi selkeyden vuoksi listata kappaleessa 6.6.

Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue on esitetty violetilla katkoviivalla kaavamerkinnöissä ja määräyksissä, mutta aluetta ei näytä olevan merkitty kaavakartoille. Sama s-kohteiden osalta; kaavakartalla ei taida olla niitä ja jos niitä ei ole ollenkaan, merkintä on syytä poistaa kaavamerkinnöistä. Sr-kaavamääräyksessä viitataan ESKU-tietokantaan ja kaavaselostuksessa on siihen linkki. Tietokannasta on suppea julkinen versio, johon linkki vie, ja laajempi viranomaisversio. Kaikki kohteet eivät ole julkisia ja kaavamääräyksessä voi olla parempi viitata rakennetun kulttuuriympäristön selvitykseen (2020).

Alueella on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2019 (Sulkava Lounaisosan, Kyrsyän järvialueen rantaosayleiskaavan suunnittelun alueen arkeologinen inventointi 2019, Mikroliitti Oy). Kaavaehdotuksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Museon arkeologi Martti Koponen on osallistunut lausunnon laatimiseen.

268 / 4.12.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-141843, Savonlinna

Kuviolle on tulossa myrskytuhoalueen kasvatushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla asumuspainanteiden yli.

269 / 16.12.2024 Valokuituverkko, Pieksämäki

Pauli Nuutila on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa valokuituverkon rakentamisesta Pieksämäelle noin Vangasjärven, Pappilanmäen ja Yläristin alueille. Lausuntopyyntöön liitteenä oli suunnitelmakartat 11–14.

Suunnitelmakartalle 11 karttalehdelle 2 sijoittuu maakunnallisesti merkittävä Kirkkotien asuinalue, josta on erikseen inventoitu Kirkkotie 13, 15, 17 ja 21. Kirkkotien eteläpuolelle asennetaan kaapelia. Kirkkotie 15:n kohdalla kaapeli vaihtaa puolta tien pohjoispuolelle.

Suunnitelmakartalle 13 sijoittuu osin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Pieksämäen maaseurakunnan kirkonmäki (RKY 2009). Alueelta on inventoitu Moisio kartano, kirkko ja kellotapuli, pappila ja Mäenpään kartano. Kirkkotien eteläpuolelle ja Kirkonmäen länsipuolelle asennetaan kaapelia. Kaapeli kulkee myös pappilan pihan poikki tien reunaan.

Kirkkotien varrella on varottava vahingoittamasta mahdollisia pihojen aitoja ja kasvillisuutta. Jakokaappeja ei ollut merkitty suunnitelmakarttoihin. Pappilan kohdalla sellainen kannattaa sijoittaa sivumpaan välittömästä pihapiiristä rakennusten edustalta. Karttojen 12 ja 14 alueilla ei sijaitse tunnettuja kulttuuriympäristökohteita.

270 / 19.12.2024 Pieksämäen säännöstelypadon korvaaminen pohjapadolla sekä vesitalouslupien nro 1/1951 ja 66/Ym/77 rauettaminen, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki hakee Pieksänjärven säännöstely-yhtiön puolesta vesilain (587/2011) mukaista lupaa rakentaa pohjakynnys Pieksänjärven nykyisen säännöstelypadon paikalle sekä Pieksänjärven säännöstelyyn liittyvien vesitalouslupien (vesistötoimikunnan päätös N:o 1/1951 ja Itä-Suomen vesioikeuden päätöksen N:o 66/Ytu/77) rauettamista. Hanke sijoittuu Pieksänjärvi-Vangasjärven osakaskunnan yhteiselle vesialueelle 593-876-15-5. Suunnitellut toimenpiteet kohdentuvat lisäksi kiinteistöille Pappila 593-402-5-5 ja Soininmäki 593-428-5-22.

Hankkeen tarkoituksena on muuttaa nykyinen settipato pohjapadoksi, jonka seurauksena säännöstelytyön tarve ja säännöstelystä aiheutuvat kulut poistuisivat. Purettava pato on betonirakenteinen ja tehty v. 1977. Patoon on mitoitettu kaksi 2,56 m leveätä purkuaukkoa.

Betoninen settipato on 1970-luvulta, eikä alueeseen kohdistu suojelumerkintöjä. Pato on hyvä dokumentoida valokuvin ennen purkamista. Hankkeeseen ei ole muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

271 / 17.12.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-140310, Pieksämäki

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäätösalueille eikä ajaa metsäkoneilla tervahaudan yli.

272 / 17.12.2024 Metsänkätöilmoitus 1-2024-137240, Kangasniemi

Kuvio on myrskytuhoalue ja siltä kerätään tuulenkaatat puut pois eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäätösalueille.

273 / 14.1.2025 Purkamislupahakemus, Nenonpellontie 40, RA14, Pieksämäki

Pieksämäen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien osoitteessa Nenonpellontie 40 Vaalijalan osaamis- ja tukikeskuksen alueella sijaitsevan RA 14 purkamislupahakemusta. Samassa yhteydessä puretaan rakennuksen viereiset kevyet pihakatokset sekä kylmä ulkovarasto, joka on toiminut hiekoitushiekan säilytyksessä. Rakennukset ja rakennelmat ovat teknisesti heikossa kunnossa ja poistuneet käytöstä. Piha-alue tasataan ja metsitetään ympäristöä vastaavaksi metsäalueeksi. Lupahakemuksen liitteenä oli asemapiirros sekä vanha julkisivu-, leikkaus- ja pohjapiirustus (1975).

Vaalijala suunniteltiin arkkitehti Yrjö Lindegrenin voittaman kutsukilpailusuunnitelman pohjalta. Lindegren kuoli ensimmäisen rakennusvaiheen jälkeen vuonna 1952 ja työtä jatkoi arkkitehti Aulis Blomstedt. Aluetta rakennettiin kaikkiaan vuodesta 1949 vuoteen 1967. Vaalijalan hoitolaitos lukeutuu jälleenrakennuskauden laitosarkkitehtuurin parhaimmistoon.

Purkaminen kohdistuu alueen pohjoisosan rakennukseen RA14. Rakennus on vanha sikala vuodelta 1956, joka on 1970-luvun loppupuolella muutettu työtiloiksi. Se on harjakattoinen, osin rapattu ja osin puuverhoiltu suorakaiteenmuotoinen betoniperustainen rakennus. Ulkovarasto on harjakattoinen, vaakalaudoitettu, suorakaiteenmuotoinen rakennus.

Rakennus sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009 Vaalijalan kuntoutuskeskus) -rajauksen ulkopuolella. RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen. RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena (maV). Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista (MRL § 139). Maankäyttö- ja rakennuslaissa (§ 118) todetaan myös, että rakentamisessa, rakennuksen

korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella.

Rakennusta ei ole inventoitu tai suojeltu eikä alueella ole yleis- tai asemakaavaa. Se ei sijaitse RKY-alueella, mutta on osa kuntoutuskeskuksen rakennuskantaa ja tyyliltään samanlainen valkoruskea osin rapattu ja osin puuverhoiltu, kuin muutkin alueen rakennukset, kuitenkin selkeästi talousrakennukseksi tunnistettava. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut kuntotutkimusta, jotta rakennuksen kuntoa olisi voinut arvioida. Rakennuksella on historiallista merkitystä osana kuntoutuskeskuksen kokonaisuutta ja se on hyvä vähintään valokuvadokumentoida, jos purkamislupa myönnetään. Alueen rakennusten purkaminen tai säilyttäminen olisi suotavaa ratkaista asemakaavaprosessissa.

274 / 18.12.2024 Asemakaavan muutos, Ristiinan Uikkala, Mikkeli

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää lausuntoa asemakaavan ja asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Asemakaavan muutos koskee Mikkelin 60. kaupunginosan (Ristiina) korttelia 26, osaa korttelista 82, sekä katu-, venesatama-, vesi- ja virkistysalueita. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja luonnoksesta 10.7.2024.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on päivittää kaavallisia käyttötarkoituksimerkintöjä ja määräyksiä niin, että ne vastaavat alueen olemassa olevaa tilannetta ja tarpeita. Lainvoimaisessa kaavassa oleva asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue osoitetaan liikerakennusten korttelialueeksi. Katuaukio- tai torialue on tarkoitus muuttaa osittain virkistysalueeksi-, liikerakennusten korttelialueeksi-, sekä erillispientalojen korttelialueeksi, jotta ne vastaavat alueen nykyistä tilaa ja maanomistusta. Alueelle osoitetaan katu-, venesatama- ja uimaranta-alue saareen olemassa olevan tilan mukaisesti. Lisäksi alueelle on tarkoitus osoittaa uusi leikkipaikka ja ottaa käyttöön hulevesien imeytysalue, sekä osoittaa alueelle rakennusoikeutta, jotta se voi kehittyä monipuolisemmaksi ja vetovoimaisemmaksi kokonaisuudeksi.

Alueelle ei sijoitu maiseman tai rakennetun ympäristön osalta tunnettuja arvokohteita tai -alueita. Arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa.

275 / 17.12.2024 Asemakaavan muutos, Ristiina Kaukaanranta, Mikkeli

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää lausuntoa asemakaavan muutosehdotuksesta Ristiinan Kaukaanrannassa. Muutos koskee 60. kaupunginosan (Ristiina) korttelin 129 kiinteistöjä 491-513-1-17, 491-537-3-148, 491-876-70-6 sekä kaava-alueeseen kuuluvia katu-, virkistys- ja vesialueita. Museo on lausunut kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä luonnoksesta 1.11.2023.

Kaavamuutosalue on Ristiinan liikekeskustaa. Alue sijaitsee Brahentien ja Pökkäänlahden vesialueen välissä S-marketia vastapäätä. Kaavaehdotuksessa kaava-alueen eteläosaan osoitetaan EN-alue polttoaineenjakelupistettä varten. Muuten asemakaava säilyy pitkälti entisellään.

Ristiinan kirkonseudun yleiskaavassa (2022) alue on keskustatoimintojen aluetta. Voimassa olevassa asemakaavassa (2009) aluetta koskee merkinnät VP, LV, p ja katuaukio/tori ja toriaukiolle on osoitettu 350 k-m² rakennusoikeutta.

Kaavaehdotukseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

276 / 20.1.2025 Asemakaavan muutosluonnos, 16. kaupunginosa (Kenkäveronniemi) / Mikkeli

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää Savonlinnan museon lausuntoa asemakaavan muutoksen luonnoksesta, joka koskee 16. kaupunginosan (Kenkäveronniemi) korttelia 2 ja mallipuutarha-, lähivirkistys-

, viher-, vesi- ja katualueita. Asemakaavan muutoksella osoitetaan riittävä täydennysrakentamisen määrä ja mitoitus, joka luo edellytyksiä Mikkeli-puiston muodostaman kokonaisuuden kehittämiseksi vetovoimaisena matkailukohteena ja virkistysalueena. Museo on lausunut osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja luonnoksesta 13.10.2023 sekä saunalautan poikkeamislupahakemuksesta 26.6.2023. Museo lausuu kaavaluonnoksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaava-alue on melkein kokonaan valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Kenkäveronniemen pappila), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena sekä kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) RKY 1-alueena. Osayleiskaavassa aluetta koskee myös muun muassa kulttuurimaisema ja arvokas vesistömaisema -merkinnät. Voimassa olevassa asemakaavassa (2004) aluetta koskee muun muassa merkinnät MP-1, RM, VP-ma, VL-luo ja LP-pv.

Kaavaluonnoksessa RM-alueen rakennusoikeus (200) ei muutu, mutta suurin sallittu kerrosluku nousee yhdestä kahteen. RM-alueen edustalle osoitetaan alue, jolle saa sijoittaa venelaitureita ja kelluvia rakenteita. Ravintolalle osoitetaan lisää rakennusoikeutta (suurin sallittu kerrosluku II, rakennusoikeus 1200) ja MP-1 alueelle kolme muuta uutta rakennusala (I, 150, 150 ja 540). Pursialanlahteen mahdollistetaan kelluvien sauna- ja ravintolarakennusten (II, 600) sekä venelaitureiden ja kelluvien rakenteiden sijoittaminen. Kaihunlahden itärantaa koskee merkintä VP-ma ja Kaiunharjua VU-luo. MP-1 alue säilyy ennallaan.

Uudet rakennusalat MP-1 alueen eteläosissa ovat luontevia ja kerroslukuna yksi on hyvä. Yleismääräyksien määräys rakentamisen sopeuttamisesta maisemaan MP-1 ja RM korttelialueilla on oleellinen, mutta rakentamisen ohjausmääräyksiä voisi tarkentaa. Poikkeamisluvan saanut saunalautta (n. 300 k-m²) on valmistunut ja kaavaselostukseen on hyvä liittää valokuvia kaava-alueen nykytilanteesta eri tarkastelusuunnista ihmisen tasolta ja esimerkiksi hyödyntää valokuvia havainnoimaan myös toisen lautan vaikutusta maisemaan kuvaupotuksin. Museo on samaa mieltä kaavaselostuksen kanssa siinä, että merkittävin vaikutus maisemaan muodostunee kelluvien sauna- ja ravintolarakennusten myötä. Kaavaselostuksessa olisi hyvä olla havainnekuvia myös RM-alueelta, jotta rakentamisen mitoituksista ja maisemavaikutuksesta saisi paremman käsityksen. Kaavaselostuksesta jäi kaipaamaan tarkempaa vaikutusten arviointia sekä arviota kaavaratkaisujen suhteesta osayleiskaavan määräyksiin (RKY 1, Ves-4).

Savonlinnan maakuntamuseo on nykyisin Riihisaari – Savonlinnan museo, nimi pyydetään korjaamaan kaavaselostukseen oikeaan muotoon (s. 18). Kaavaselostuksessa on vielä keskeneräisyyttä, esimerkiksi lauseita on jäänyt kesken, ja selostusta tuleekin tarkistaa ja täydentää teknisesti ja sisällöllisesti. Kaavakartaltakin löytyy puutteita; kaavakartalta puuttuu merkinnän lv määräys ja kaavamääräyksissä on merkintä VU-luo, mutta kartalla VL-luo. RKY-alue olisi myös hyvä merkitä kaavakartalle.

Kaihunlahden ja Pursialanlahden välille avataan vesiyhteys, jonka ylittää kevyen liikenteen väylä. Salmi lienee täytetty 1920-luvulla, koska vuoden 1921 kartassa maayhteyttä ei ole, mutta vuoden 1933 ilmakuvasssa salmea on täytetty ja siihen on rakennettu tieyhteys.

Savonlinnan museolla ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Museon arkeologi on osallistunut lausunnon valmisteluun.

277 / 13.1.2025 Koskenselän ranta-asemakaavan oas, Puumala

Puumalan kunnanhallitus pyytää lausuntoa Koskenselän ranta-asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Suunnittelualue sijaitsee Puumalan kunnan taajaman tuntumassa ja muodostuu seurakunnan omistamasta tilasta 623-414-3-123 Hiekkaranta. Tila on vuokrattu yksityiselle toimijalle, joka vastaa vuokraus- ja leirintäaluetoiminnasta alueella. Vuokralaisella on rakentamis- ja kehittämistarpeita, joiden vuoksi alueelle laaditaan ranta-asemakaava.

Alueella on voimassa taajamayleiskaava (2016), jossa aluetta koskee merkinnät RM, M-1, M-2, SM/4, saa-1, luo ja am.

Alueella sijaitsee kaksi entistä upseerirakennusta ulkorakennuksineen 1940-luvulta. Koskenselän aluetta on käsitelty Teija Aholan osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvityksessä (28.12.2012) ja aliupseeri- ja upseerirakennusten tietoja on päivitetty museon toimesta v. 2022 Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan. Rakennuksilla on kulttuurihistoriallista merkitystä ja kaavaprosessissa on hyvä pohtia, miten niiden ominaispiirteiden vaalimista edistetään. Kaavaselostuksessa tulee kuvata kaava-alueen rakennuskanta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

278 / 19.12. 2024 Linja-autoaseman ja torin alueen asemakaavamuutos, oas, Rantasalmi

Rantasalmen kunnanhallitus on asettanut nähtäville linja-autoaseman ja torin alueen asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Savonlinnan museo lausuu suunnitelmasta kulttuuriympäristön kannalta.

Suunnittelualueella on voimassa keskustan osayleiskaava ja Haukiveden-Haapaselän rantayleiskaavan muutos (2018). Yleiskaavassa aluetta koskee merkinnät C-1, Y, SR/5 ja saa-1. Voimassa olevissa asemakaavoissa (2015, 2001 ja 1991) suunnittelualueella on AK-, AR-, AL-, LH-, YS-, VP-, L- ja katualueita.

Suunnittelualueella sijaitsee yksi inventoitu kohde, Kylätie 24, entinen lääkäritalo, joka on huomioitu osayleiskaavassa SR-merkinnällä, tosin kaavakartalla merkintä osoittaa väärään rakennukseen. Rakennus on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävänä kohteena (ma), tosin tämäkin on merkitty kaava- ja kohdekarttaan väärään kohtaan. Alueella on lisäksi modernia rakennuskantaa; ainakin rivitaloja, kaksi liikerakennusta; linja-autoaseman rakennus ja Osuuspankin rakennus, sekä palvelukoti. Suunnittelualueen rakennuskanta perustietoineen tulee esittää kaavaselostuksessa ja mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot selvittää.

279 / 18.12.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-14154, Juva

Kuvio on metsätuhoaluetta, jolta korjataan tuulenkaatoja eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla pyyntikuoppien yli.

280 / 18.12.2024 Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-144589, Mikkeli

Kuviolla on myrskytuhoalue, jolta kerätään tuulenkaatoja. Metsänkäyttöilmoituksesta ei ole muinaismuistolain puolesta huomauttamista, mutta puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännöksen päälle on kielletty samoin kuin sen yli ajaminen metsäkoneilla.

281 / 19.12.2024 Malminetsintälupahakemus, ML2019_0084 Tutunen, Juva

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Alandra Oy:n Juvan kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta.

Alueella on voimassa Nevajärven osayleiskaava (kv. hyv. 2014). Malminetsintäluupa- aluetta koskee merkinnät M, M-1, RA, eo ja SM.

Malminetsintäalueella ei ole tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Hakemukseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Malminetsintäalueelta tunnetaan Juoksusuon pyyntikuoppakohde, joka on muinaismuistolain (295/63) suojelema. Museoviraston muinaisjäänösrekisterin mukaan Tutusen pohjoispään länsipuolella olevalla kankaalla, tien länsipuolella, on hyvin säilynyt pyyntikuoppa, jonka halkaisija on noin 2 m ja syvyys noin 0,8 m. Kuoppaa reunustaa matala valli. Vallit mukaan lukien kuopan halkaisija on noin 4 m.

Kohde Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:
www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000012972

Kiinteä muinaisjäänös on huomioitava malminetsinnässä niin, ettei siihen näytteenotossa, alueella liikuttaessa tai muutenkaan kajota. Muinaismuistolain 5 § mukaan kiinteän muinaisjäänöksen suoja-alueen leveys on kaksi metriä muinaisjäänöksen näkyvissä olevista ulkoreunoista.

Malminetsintävaiheessa ei ole tarvetta arkeologiselle inventoinnille. Mikäli alueelle suunnitellaan kaivoksen perustamista, tulee kaivostoimintaan varatulla alueella tehdä riittävät arkeologiset tutkimukset.

282 / 13.1.2025 Purkamislupahakemus, Keskuskatu 21, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien osoitteessa Keskuskatu 21 sijaitsevan liike- ja asuinrakennuksen sekä piharakennusten purkulupahakemusta. Hakemuksen liitteinä oli asemapiirros ja purkukartoitus (Brado Oy 5.5.2023).

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen. RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Strategisessa osayleiskaavassa (2016) RKY-alue on merkitty sk 1-alueena. Asemakaavassa (1984) kohdetta koskee merkintä AL-3.

Pieksämäen Keskuskatu perustuu Otto-livari Meurmanin vuonna 1934 laatimaan asemakaavaan. Keskuskatu hahmottui kuitenkin jo 1920-luvulla arkkitehtuuritoimisto Jussi ja Toivo Paatelan laatimassa, vain osittain toteutuneessa, asemakaavassa. Keskuskadun varrella on eri aikoina valmistuneita rakennuksia, jotka muodostavat yhtenäisen ilmeen noudattaen alkuperäistä asemakaavallista ajatusta.

Keskuskatu 21:n rakennus rakennettiin alun perin v. 1941, mutta se paloi 1950-luvun alussa ja korjattiin ympäristön tyyliksi. Piharakennusten piirustukset on päivätty v. 1952. Kohde on kaksikerroksinen, aumakattoinen, rapattu asuin- ja liikerakennus, jonka sisäänkäyntejä on korostettu laatoilla ja portaat liuskekivillä. Aikansa arkkitehtuuria ilmentävä rakennus sopii mittakaavaltaan hyvin ympäristöön ja on samaa tyyliä Keskuskatu 23:n ja Keskuskatu 15:n kanssa (rappaus, aumakatto, kaksikerroksinen asuin- ja liikerakennus). Muita 1950-luvun rakennuksia Keskuskadun varrella ovat vesitorni, Keskuskatu 24 ja Keskuskatu 55–57.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista (§ 139). Laissa todetaan myös, että rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (§ 118). Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että rakennukset ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että ne jatkuvasti täyttävät terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset, eivätkä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä (§ 166).

Rakennusta ei ole inventoitu tai suojeltu, mutta se on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Rakennus sopii hyvin Keskuskadun ajallisesti moninaiseen, mutta yhtenäiseen ilmeeseen ja ilmentää hyvin aikansa arkkitehtuuria (mm. ikkunamalli, rappaus, sisäänkäyntien materiaalit, parvekekaiteet). Purkukartoituksen perusteella rakennuksessa on korjaustarvetta, mutta lupahakemuksen liitteenä ei ollut varsinaista kuntotutkimusta, jotta rakennuksen korjattavuutta olisi voinut arvioida. Museo ei puolla purkamista. Purkamisen sijaan rakennuksen kunnostaminen on suositeltavampaa kaupunkikuvan eheyden ja rakennushistoriallisen merkityksen vuoksi.

Vuonna 1985 voimaantulleen rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt. Pieksämäen karttapalvelun mukaan suurin osa Keskuskadun varren asemakaavoista on 1960–1980-luvuilta ja museo kannustaakin kaupunkia tarkastelemaan asemakaavojen päivittämisen tarvetta kulttuuriympäristön suojelun näkökulmasta ja tekemään Keskuskadun RKY-alueesta kattavan kulttuuriympäristöselvityksen alueen ominaispiirteiden ja arvojen säilymisen turvaamiseksi.

283 / 19.12.2024 Metsänsäilytysilmoitus 1-2024-143967, Puumala

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännösalueelle on kuitenkin kielletty.

284 / 25.12.2024 Sähkökaapelin asentaminen Enonveteen, Sulkava

Järvi-Suomen Energia Oy anoo vesilain 3. luvun 3. pykälän 4. momentin tarkoittamaa lupaa Järvi-Suomen Energia Oy:n omistaman 0,4kV sähkökaapelin laskemiseksi Enonveteen Sulkavalle Linnaniemi ja Iso Oriniemi välille.

Hankealue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle Sulkavan Linnavuoren maisema-alueelle ja hankealueen itäpuolella on muinaismuistolain 295/63 suojelema Sulkavan Pisamalahden Linnavuori.

Hankkeella ei kuitenkaan ole vaikutusta maisemaan tai arkeologiseen kulttuuriperintöön, joten Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista hankkeesta.

285 / 19.12.2024 Metsänsäilytysilmoitus 1-2024-143271, Juva

Kuviolle on tulossa uudistamishakkuu ja mätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa metsäkoneilla niiden yli. Muinaismuistolain 5 § perusteella mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä varustusten näkyviä ulkorajoja.

286 / 19.12.2024 Metsänsäilytysilmoitus 1-2024-146513, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu. Metsänsäilytykselle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

287 / 3.1.2025 Ketunpesä, oas, Mikkeli

Asemakaavalla pyritään muuttamaan alueen käyttötarkoitus yleiskaavan teollisuus- ja varistorakennusten alueesta ja rakentamisen reservialueesta ympäristöä pilaamattoman teollisuus- ja varistorakennusten alueeksi.

Kaavaehdotukseen ei ole huomautettavaa rakennettuna kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Aluetta on inventoitu Ristiinan kunnan muinaisjäännösinventoinnissa 1992.

288 / 19.12.2024 Metsäkäyttöilmoitus 1-2024-150373, Juva

Enligt anmälan man har planerat gallring på denna figur och det finns inga hinder för gallringen. Trävaror få ändå inte lagra på fornminnesområdet.

289 / 20.1.2025 Kangasniemen kirkonkylän osayleiskaavamuutoksen ehdotus, Kangasniemi

Kangasniemen kunnanhallitus on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien kirkonkylän osayleiskaavan päivityksen ehdotusta. Kaavaa on muutettu tarvittavilta osin pääsääntöisesti yksittäisten kohteiden ja alueiden osalta. Kaavamuuotos laaditaan oikeusvaikutuksettomana, eikä se ulotu oikeusvaikutteiselle rantarakentamisalueelle. Museo on lausunut hankkeen OAS:sta 25.8.2021 ja luonnoksesta 15.12.2023. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaavamuuotoksen yhtenä tavoitteena on huomioida Kangasniemen kirkon ympäristö -RKY-alue aluerajauksella ja tehdä sille kulttuuriympäristön huomioiva kaavamääräys. Toisena tavoitteena on tarkastella taajamassa sijaitsevien rakennusperintökohteiden huomioimista kaavassa. Alueella on modernin rakennusperinnön inventoinnin yhteydessä todettu useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita. Kangasniemen modernin rakennusperinnön kohteiden täydennyskohteista ja niiden arvotuksesta on pidetty palaveri 2.4.2019.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta merkittäviä kohteita Kangasniemen taajamassa ovat meijeri, kirkonkylän vanha koulu, Beckerintien koulu, vapaakirkko, entinen Suurosen kauppa ja museo. Kirkko ja kellotapuli ovat rakennussuojelukohde. Kangasniemen kirkon ympäristö on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävää aluetta.

Kaavaehdotuksessa keskusta-alueelle on lisätty SR-kohteiksi jo siellä aiemmin osoitettujen lisäksi kunnantalo, Otto Mannisentie 6 (Osuusliike Savonseutu), Otto Mannisentie 5, (entinen apteekki), Otto Mannisentie 8 (Entinen Kangasniemen osuuskassa) ja Keskustie 1 (entinen KOP). Lisäksi taajaman alueella on lisätty SR-kohteeksi asemakaavan mukaisesti Lääkärintalo, Sairaalan tie 11 sekä Pappilanmäen rakennukset. RKY-rajauks on osoitettu maakuntakaavan mukaisena km-osa-alueena käsittäen kirkon ympäristön sekä satama-alueen sekä tielinjauksista Satamatie ympäristöineen. Otto Mannisentie on osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi tielinjaukseksi. Salmelan leirikeskukseen alueella osoitetaan saunarakennus ja retkeilymaja merkinnällä s-1. Rakennuskohteiden kuvauksesta ja niihin liittyvistä arvoista on laadittu kooste Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannasta erilliseen liitteeseen.

Kaavaselostuksessa museon aikaisemman lausunnon vastineessa todetaan, että paikallisesti merkittäviä kohteita pohditaan tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa. Aikaisempaa lausuntoaan mukailleen museo esittää, että kaavaan on hyvä pohtia mainintaa, että yksittäisten rakennusperintökohteiden ja -alueiden suojelutarpeet tulee selvittää tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Kirkon aluetta koskee merkintä YK-1. Kirkkolain luvussa 13 ei ole pykälää 22, johon kaavamääräyksessä viitataan. Määräyksessä tarkoitettaneen Kirkkolain lukua 3.

Savonlinnan museolla ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista kirkonkylän osayleiskaavan muutoksista. Museon arkeologi on osallistunut lausunnon valmisteluun.

290 / 20.12.2024 Harvennushakkuu, Metsä-Vuorela, Pertunmaa

Riihisääri - Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista hakkuusuunnitelmasta.

291 / 20.12.2024 Metsäkäyttöilmoitus 1-2024-151247, Hirvensalmi

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä.

292 / 24.1.2025 Kuhakosken silta ja Virransilta, Sulkava

Kuhakosken ylittävä Partalantien silta uusitaan. Museo on lausunut Partalantien siltahankkeesta 13.3.2024. Siltasuunnitelmat ovat päivittyneet ja hankkeesta on pidetty palaveri museon, tiekunnan edustajan ja suunnittelijan kesken 19.12.2024. Suunnittelija on lähettänyt sähköpostilla 17.12.2024 uuden sillan pituusleikkauspiirustuksen, siltapaikkakuvan ja esimerkkivalokuvia samanlaisesta sillasta. Virransillan uusiminen tulee ajankohtaiseksi myöhemmin.

KUHAKOSKEN SILTA

Kuhakosken silta sijaitsee valtakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella (VAMA 2021 Kuhajärven viljelysmaisema). VAMA-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena (maV). Suunnittelumääräys kuuluu: *Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, puistot tai maisema-alueet taikka muut niihin verrattavat erityisarvot.* --- Suosituksena on, että *ympäristöön merkittävästi vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.* Sillan ali kulkee maakuntakaavassa ohjeellinen melontareitti (mlr, Oravareitti).

Alueella on vireillä rantaosayleiskaava, jota varten on tehty rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman selvitys (Selvitystyö Ahola 30.11.2020). Selvityksessä suositellaan, että *tien ja sillan rooli tulee pysyä maisemakohdan ominaispiirteille alisteisena eli nykyisissä mitoissa ja korkotasossa.* *Rakentamisessa tulee myös välttää vaurioittamasta läheisiä viimeisimmän vesilaitoksen aikaisia kivijalkoja ja kivi-betonimuuria.*

Inventoinnin mukaan *Kuhakoskessa on ollut viimeistään 1600-luvulla vesimylly sekä hieman myöhemmin kaksiraaminen saha, joka sai virallisen sahausoikeuden 1778 sekä uudelleen 1835. Teollisesta toiminnasta on jäljellä viimeisimmän vesilaitoksen betoniperustuksia ja koskeen rajautuva kivi-betonimuuri kosken itärannalla, sillan kupeessa. Alempana, uoman keskellä on vanhaan myllypaikkaan liittyvä kannas. Tien varrella on säilynyt entinen myllärintupa ja sen jatkoksi vinkkeliin tehty varasto tulipalossa tuhoutuneen sahanvalttarin talon pihapiirissä. Toisella puolen koskea on lautaseinäinen varastorakennus aivan kylätien reunassa.*

Kuhakosken sahan alue on maakunnan vanhoja teollisuusmiljöitä. Kuhakosken saha kuuluu Savon ensimmäisten vientisahojen joukkoon; elämysarvoja tarjoava koskimaisema Savon varhaiseen teollisuushistoriaan liittyvässä paikassa.

Partalan ja kirkonkylän välinen varhainen tie on kulkenut Hasulan ja Kuhakosken kautta. Teyhteys on ollut käytössä viimeistään 1600-luvun alkupuolella. Kuhakosken nykyinen silta on pääasiassa pyöröhirsistä tehty kolmiaukkoinen palkkisilta puupaaluperustuksin. Sen rakensi Mikkelin pioneerit vuonna 1972 vanhan hirsisen kiviarkkusillan tilalle. Palkkisillan pituus on noin 20 m. Sillan välituet ovat rivi pystypaaluja, joita sitoo kahta puolen viistotuki sekä rivin päissä vinopaalu. Silta on kunnostettu vuonna 2004.

Aiempana suunnitelmana oli, että nykyinen silta uusitaan teräsbetonikantisena teräksisenä liittopalkkisiltana (tyyppisilta Nordec Easy Bridge Classic). Viimeisimmän suunnitelman mukaan uusi silta on Versowoodin liimapuinen palkkisilta. Sillan rakennekorkeutta on saatu alemmas verrattuna edelliseen suunnitelmaan, vaikka korkoa tulee siltikin noin 0,75 m. Tien leveys ei juurikaan muutu nykyisestä. Tieympäristö tulee muuttumaan modernin sillan myötä, tien noustessa ja asfaltoinnin myötä. Keskitukia ei tarvita eli ne poistuvat myös nykyiseen siltaan verrattuna. Vesilaitoksen aikainen kivi-betonimuuri alkaa noin 2 metrin päästä sillasta itärannalla ja suuremmat rauniot sijaitsevat kauempana. Muurin vaurioittamista tulee välttää ja tarvittaessa muuria tulee tukea. Uusi siltasuunnitelma ottaa paremmin huomioon ympäristön ja sen historian.

Sillan länsipuolella, tien pohjoispuolella on rakennus, jonka kohdalla tulee varmistaa, ettei tieluiskan vedet ja auraslumet valu suoraan rakennuksen perustuksiin ja seiniin.

VIRRANSILTA

Virransillan poikki kulkeva tieyhteys on ollut käytössä viimeistään 1600-luvun alkupuolella. Yhdystie kulki Sulkavalta Kammolan, Partalan ja Eerikkälän kautta Rantasalmelle ja Suurelle Savontielle. Silta sijaitsee aivan valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen reunalla.

Selvityksen (Selvitystyö Ahola 30.11.2020) mukaan Partalan alueella ”vanhoja kulttuuriympäristötekijöitä ovat Partalan ja Rauhanhovin muodostama tilakeskus, vanhimpien tilusteiden linjaukset sekä Virransillan paikka. Virransilta on palvellut aikoinaan sekä kahden säterin (Eerikkälän ja Partalan) välistä liikennettä, että toiminut Rantasalmelle vieneen yhdystien siltana.

Virransillan kohdalla aiempaan suunnitelmana oli myös uusia nykyinen silta teräsbetonikantisena teräksisenä liittopalkkisiltana (tyyppisilta Nordec Easy Bridge Classic). Nykyinen silta on puinen palkkisilta puupaaluperustuksilla vuodelta 1970. Virransillassakin tien leveys on hyvä säilyä entisenä ja löytää siltaratkaisua, jossa rakennekorkeus nousee mahdollisimman vähän, jos ollenkaan. Puista siltavaihtoehtoa kannattaa myös tutkia.

293 / 23.12.2024 Linjasaneeraus ja valaistus, Mannerheimintie 12, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa linjasaneerauksesta ja rakennuksen valaisusta osoitteessa Mannerheimintie 12. Hakemuksen mukaan *viemärit, vesijohdot ja lämmitysverkosto uusitaan. Pystynousut uusitaan samoille sijainneille, kun nykyiset vanhat nousut, jotka sijaitsevat huoneistojen puolella. WC/Kylpyhuoneita laajennetaan kevyiden väliseinien muutoksilla, jotta WC/kylpyhuoneisiin saadaan mahtumaan suihkut. Kylpyhuoneiden pintarakenteet ja vesieristeet uusitaan. Julkisivuun ja porraskäytäviin ei tehdä saneerauksessa muutoksia. Julkisivuun asennetaan julkisivuvalaistus, mikäli Museovirasto (tässä kohteessa alueellinen vastuumuseo) tämän hyväksyy.*

Kohde on Thure Hellströmin suunnittelema VR:n tiilinen uusklassistinen asuintalo vuodelta 1923, jonka eteläpuolella on kallioliolkareista muurattu sirpalesuoja eli junaliikenteen vara-asema 1940-luvun alusta.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Mikkelin rautatieasema). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Rakennusta koskee kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) muun muassa merkinnät RKY ja sr. Asemakaavassa (2006) kohdetta koskee merkinnät AL ja sr-py: *Paikallisen rakennushistorian ja ympäristön kannalta suojeltava rakennus. Rakennuksen julkisivut ja vesikatto sekä alkuperäiset porrashuoneet tulee säilyttää niin, että niihin ei tule olennaisia, peruuttamattomia muutoksia.*

Linjasaneeraukseen ei ole huomautettavaa, esitetyillä muutoksilla ei ole vaikutusta rakennuksen suojeluarvoihin. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut valaistussuunnitelmaa. Valaisinlaitteiden kiinnittämistä julkisivuun tulee välttää ja suosia maahan asennettavia laitteita ja pehmeää valaistusta.

294 / 9.1.2025 Purkamislupahakemus, Vilhulantie 5, Pieksämäki

Pieksämäen rakennusvalvonta pyytää Savonlinnan museolta lausunto Kanttilana tunnetun entisen kunnantalon purkamisesta kiinteistöllä 593-435-25-0. Viristorakennus, roskakatos ja pihan rakennelmat puretaan. Kiinteistön omistaa Pieksämäen kaupunki ja kiinteistön myyntiä on yritetty, mutta se ei ole tuottanut tulosta.

Kanttila on arkkitehti Jouni Koiso-Kanttilan suunnittelema postmoderni rakennus, joka valmistui vuonna 1988 Pieksämäen maalaiskunnan kunnantaloksi. Työstä järjestettiin kutsukilpailu, jonka Koiso-Kanttilan

toimisto voitti. Inventoinnin (FCG 2024) mukaan *kohde on arkkitehtuuriltaan ja toteutukseltaan korkeatasoinen postmodernistinen kunnantalo ollen suunnittelijansa päätöitä. --- Kohteella on paikallishistoriallista arvoa Pieksämäen maalaiskunnan kunnantalona, jonka käyttö on jatkunut kaupungin virastotalona kuntaliitoksista huolimatta. Kohde kertoo myös Naarajärven kehitymisestä Pieksämäen maalaiskunnan keskustaajamaksi, jonka merkitystä entisen kunnan keskustaajamana kohde korostaa. --- Kanttila on näyttävin osa Naarajärven julkisten rakennusten keskittymää ja sillä on kaupunkikuvallista merkitystä rakennuksen tunnistettavan ja moniulotteisen arkkitehtuurin luodessa paikanhenkeä muuten melko tavanomaiseen taajamaan. Rakennuksessa toimii kaupungin teknisen toimen yksikkö ja turvapaikanhakijoiden opetustoimintaa, ja se on toiminut koulun väistötiloina 2018–2021.*

Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) kiinteistöä koskee merkinnät tiivistyvä keskusta-alue ja sk 10. Asemakaavassa (2019) kiinteistöä koskee merkintä Y-3, rakennusta koskee merkintä sr-16: *Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.---* ja osaa piha-alueesta s-5: *Suojeltava alueen osa. Piha-alueen kulttuurihistorialliset/rakennustaiteelliset/kaupunkikuvan kannalta arvokkaat ominaispiirteet tulee säilyttää. Piha-alueen korjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja.* Alueella on vireillä asemakaavamuutos, jonka osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä luonnos ovat olleet nähtävillä. Luonnoksessa esitetään suojelumerkintöjen sr-16 ja s-5 poistamista.

Rakennus on aiemmin inventoitu yleiskaavatyön yhteydessä v. 2015 (Ramboll) sekä tarkennettu v. 2018 Seunalantien asemakaavamuutostyön yhteydessä (FCG). Kaavamuutosta varten Kanttilasta on tehty rakennusinventoinnin päivitys (FCG 2.4.2024). Inventoinnin mukaan kohteen kulttuurihistorialliset arvot eivät ole juurikaan heikentyneet vuoden 2018 inventoinnin jälkeen ja raportissa suositellaan säilyttämään ja vaalimaan rakennuksen arkkitehtonisia ominaispiirteitä sekä ulko- että sisätiloissa.

Rakennuksesta on teetetty kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus (Insinööritoimisto 2K 23.10.2023) sekä asbesti- ja haitta-ainetutkimus (Sweco 16.10.2023). Rakennuksessa ei ole tehty laajempia kunnostustöitä ja siinä on korjaustarvetta. Maankäyttö- ja rakennuslain §:n 166 mukaan *rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä. --- Kaavassa suojelluksi määrätyn tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla suojellun rakennuksen käytössä ja kunnossapidamisessä on lisäksi otettava huomioon rakennussuojelun tarkoitus.*

Purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, *ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista* (MRL § 139). Lisäksi Maankäyttö- ja rakennuslaissa todetaan, että *rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella* (§ 118).

Museo ei puolla purkamislupahakemusta. Rakennus ja osa piha-alueesta on suojeltu asemakaavassa, alueella on vireillä asemakaavamuutos ja purkaminen merkitsisi rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä.

295 / 20.1.2025 Sulkavan rakennusjärjestys, OAS ja luonnos

Sulkavan kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Sulkavan rakennusjärjestyksen uudistamisen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja luonnosta (24.10.2024). Museo lausuu suunnitelmasta kulttuuriympäristön kannalta.

Osalla kunnan alueista tarkoin kaavatason on maakuntakaava ja rakennusjärjestyksen ohjauksella onkin näillä alueilla erityisen tärkeä rooli. Luonnoksessa on eri kohdissa hyviä määräyksiä, joilla edesautetaan arvokkaiden kulttuuriympäristökohteiden ja alueiden ja niiden arvojen huomioimista (mm. 1.3, 2.1, 5.1, 6.1, 9.1). Museo esittää luonnokseen seuraavia tarkennuksia.

- Kohtaan 4.2 museo esittää, että suojelluissa kohteissa ja arvokkaissa kulttuuriympäristöissä aurinkojärjestelmien ja ilmalämpöpumppujen sijoittamisesta on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa ja niitä ei vapauteta luvanvaraisuudesta. Aurinkopaneelien osalta voisi lisätä, että paneelit tulee sijoittaa katolle lappeen suuntaisesti tai tasakatolle katukuvassa näkymättömiin.
- Asuinrakennusten parvekkeiden ja terassien lasittamiseen (s.12) ehdotetaan, että terassien ja parvekkeiden lasittamisessa vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä arvokkaita kulttuuriympäristöalueita.
- Julkisivun ja katon värisävyn muutokseen ehdotetaan lisäystä pois lukien suojellut rakennukset *ja arvokkaat kulttuuriympäristöalueet*.
- Kohdassa 9.1 listaan arvokkaista kulttuuriympäristöalueista ja -kohteista tulee lisätä valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA) ja valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK). Valtakunnallisten inventointien lyhenteet voisi mainita myös suluissa (RKY, VAMA, VARK).
- Listassa viimeiseen kohtaan voisi tarkentaa: asema-, yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut taajamakuullisesti, maisemallisesti tai kulttuuriympäristöllisesti arvokkaat alueet ja alueen osat ---.
- Arvokkaina kulttuuriympäristökohteina ja -alueina voidaan pitää myös Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan viedyissä inventoinneissa kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi arvioituja kohteita ja alueita.
- Suojeltu rakennus ja kohde -otsikon alla mainittu rakennuksen sisätiloja koskeva suojele voisi ulottua myös oviin.
- Vastuumuseosta puhuttaessa pyydetään käyttämään koko nimeä eli Etelä-Savon alueellinen vastuumuseo.
- Museon nimi pyydetään muuttamaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan oikeaan muotoon; Riihisaari – Savonlinnan museo.

Museo kehottaa myös pohtimaan, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi, loppuun tai vaikka kunnan verkkosivuille laittaa linkkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle kuten esku.fi:hin, RKY- ja VAMA-inventointeihin, muinaisjäännösrekisteriin sekä ohjeet mistä kaavatiedot löytyvät.

Muinaismuistolain 295/63 suojelemat kiinteät muinaisjäännökset on huomioitu asianmukaisesti rakennusjärjestysluonnoksessa. Museon arkeologi on osallistunut lausunnon laatimiseen.